

මරණාන්තර ජීවිත

www.sinhalaelibrary.com

sinhala novels & magazine
download visit

www.sinhalaelibrary.com

ගොඹි හඳුළුන

කරුණාසේන ජයලත් ලියූ
අනෙක් නවකතා

මුළු දඩයම
ලස්සණ ඇස්
බිඹා කෙටු හැටි
හැහැනු ලමයි
පිරුණු හඳක්
යහළු යෙහෙළි
මේ සහ දව
ඇවිස්ස නැගෙයි
හතුරු හිතක්
විදි නිමිතය
සතියේ කතාව
කුල කුමරිය
මාතවිකාවක්
පෙම් පුවතක්

For

Uploaded by

Hemantha

කරුණාසේන සටහන්

අව වන මුද්‍රණයෙන්, ජාතියේ පාඨක සමූහය වෙත,
නැවත වරක් "ගොළු හඳවත" පිරිනමන්නේ මහත්
සන්තෝසයෙනි.

ආශ්‍රිතයකුගේ ප්‍රථම ප්‍රයත්නයක් හැටියට 1962 දී
මුල් වරට පළ වූණු "ගොළු හඳවත" ඒ වර්ෂයේ සිහි වූ
ලස්සම නව නිර්මාණය වශයෙන් ශ්‍රී ලංකා සාහිත්‍ය
මංඩලයේ සම්මානය දිනා ගත්තේ ය.

අමුරු නිහත් ඇතුළත මෙරට සමාජයේ හට ගත්
ආර්ථික, සාමාජික, සංස්කෘතික හා චෛත්‍යික
පරිවර්තනයට ඕරොත්තු දෙමින් සිය පැවැත්ම තුළ
රැඳී සිටීමට සමත් වූණු මෙම කෘතිය වෙත පාඨකයන්-
ගේ දැන් නවමත් දිග් වනු දක්ම එහි කතුවරයා හැටියට
අප ලබන ඔබේරයක් ද ආස්වාදයක් ද වන්නේ ය.

එසේම දශක තුනක් තිස්සේ සිංහල නවකතාව වටා
වැඩිම පාඨක පිරිස ඒකරාශී කිරීමට සමත් වීම මගින්
"ගොළු හඳවත" නිසා නූතන සිංහල සාහිත්‍යයට යම්
කිසි සේවයක් විණි නම් එය අපගේ නිහඬම සතුටට
හේතු වෙයි.

කරුණාසේන ජයලත්

'අමරජය'
පොතෙකු වී.ව.
1991 - 03 - 29

පිළිගැන්වීම

හොරණ තක්සිලාවට

හොඳ හඳවන

© කරුණාසේන ජයලත්

අවධන මුද්‍රණය: 1991 මාර්තු 28

ISBN 955 - 594 - 036 - 3

ජායාරූප හා කවර නිර්මාණය:

දී. ග. සෝමපාල

මුද්‍රණය:

සීමාසහිත ප්‍රමුද්ධ ප්‍රකාශකයෝ (පොද්ගලික)
217 කැස්බෑව පාර, බොරැස්ගමුව.

ප්‍රකාශනය හා බෙදාහැරීම:

සමනල ප්‍රකාශකයෝ සහ මුද්‍රණාලය
120, නාරම්මිණිය පාර, වරාගොඩ,
කැලණිය.

ප්‍රාරම්භය

ළමා වියත් යොවුන් වියත් අතර - මල් මෙන් පියකර, කුරුල්ලන් මෙන් නිදහස් ජීවිතය රසබරය; විචිත්‍රවත් ය; වර්ණවත් ය.

මේ රසබර වූත් විචිත්‍රවත් වූත් වර්ණවත් වූත් ජීවිතයේ සුන්දරත්වයෙන් හා වමන්කාරයෙන් ද අනුරාගයෙන් ද පෝෂිත වූ ළපටි සිතක පහළ වන රසවත් හැඟීම් මුළු ජීවිත කාලයේ ම උපුටා දැමිය නොහැකි තරම් ශක්තිමත් ව හා ස්ථිර ව පැළපදියම් වීම ස්වාභාවික තත්ත්වයකි.

ළමා විය ගෙවායොවුන් වියේ දෙරටුව අසල දී හමු වූ මේ වැනි විවිධ වූත් තවතම වූත් හැඟීම් මාලාවෙක සුගත් හා දැමියන්හි මුළාවට පත් වූහ.

ඔවුන්ගේ කතාව වූ කලී යොවුන් වියේ නැවුම් රසය පිළිබඳ අනුවේදනීය කතා සුවතයි.

“සුගත්, සීයා මුඟ ගැහෙන්න දවස් ගණනක් අඳලයි මම බිටියෙ... ඇයි, සුගත්, සීයා තරහෙන් වගේ?”

“කොහොම ද සීයා දන්නෙ මම මේකෙ දන්න බව?”

“ඔම කවත් දේවල් දන්නව, සුගත්, සීයා දන් කපියව බොනව යු”

“කාටවත් පාවුවත් නෑ කෙනෙ දැනගත්ති මගෙ වාදෙන්?”

“ඇයි සුගත්, ඔහුම කියන්නේ? කිසි කෙනෙකුගෙ වගත් මොවද, සීයාව වෙත හානිය?”

“ඒකෙන් අඩුකු හානියක් වෙන්න දෙයක් නෑ දැනගත්ති, දන්”

“සීයා මොළේ කියන මිනිසෙක් ...”

“ඒක තමා මව වුණෙ වසන්නිය, ... පල් මෝඩයෙක් වෙලා උපන්න තම...”

“සුගත්, මව ආරංචිසි සීයා හැම දම බොනවලු, නැතිව යන්න බැරි කරමට බොනවලු”

“ආයිත් කියනව! මම බිටුවක් කාටවත් මොකද?”

“ඔහොම කතා කරන්න ඊයා සුගත්, ඔහොම සතෙ සිත පාරවන්න ඊයා, පටි!”

“මතකතුණෙ සිත පාරවන ඊයා මවක් දැනගත්ති?”

“සුගත්, පරාද කරන්න පුළුවන් බව දන්, දන්, මතකතුණෙ ගහන්න ඊයා සුගත්, මම සීයාව දුණ ගැහෙන්න ආව සීයා ඔහොම කතා කො කරයි කියලා හිතාගෙන”

[illegible]

ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವುದು.

ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು.

“ඉතිහාසය ද දමයි මොන්තො?”

“ಪುಲಿಗೆ ಹೋದ”

“සෑම දිනකම මෙය සිදු වන්නේ නිසා නැවතත් ආසන්න?”

සුළු වර්ග ඉහළින් ඉහළින් සිතාගත් මතු විය. ඇ ද සිතා
සුළු වර්ග ඉහළින් ඉහළින් සිතාගත් මතු විය.

සජ්ජිතයා දැරුවේ සර්වවිද්‍යා කර්මය බව දැනගන්න.

“පියාට තව තවම මතකයි”

පළමු අග්‍ර කැර, පිටත රැදි පිටි සේවකයාට ගමන් නියම කර,
පළමු අග්‍ර කැර පැමිණියේ ය.

“ହେଉ, ତୁମେ କି କରୁଛ?”

“කපුන්ගේ අයිති සතුටින් ගැන කෘතියක්”

සිංහලයේ පිතෘව ප්‍රකාරයෙන් විය. යළි නිකම් තාවයයි.

“සුගත්, මම සියාගෙන් එකම ඉල්ලීමක් කරන්නෙයි ආචම.

සිංහ: එක් ඉන්ට් කාරතල ද?"

“මොකක් ද? පුළුවන් දෙයක් නම් කරන්නම්”

“සුභාසිරිතේ අප්පාති සිංහ රජු”

“මමත් පොරොන්දුවක් ගුලිලත්තා කිසිවි ඇති අයිති
මොක්ද? මම කිසිව පොරොන්දුවක් වෙන්න ඇති යුක්ත
මොක්ද?”

“මම අයිතිකර්නා පුතේ. නවුත් සියාට තිකනට සිනෙම
පිටිකනා පන්තේ. මෙරෙරෙරෙ අයිතිය. එරිටරන් කනෙරෙයි. සියා
කනට. අරිම පිටි පන්තේ පනට එරිටරන් දන්තන් සියාට අයිතියක්
නිකනේ. මිම කනා දන අරි පනෙරෙයි.”

ඇයගේ සාහිත්‍ය කෘතිය ඉතිරි කිරීම සඳහා වැඩි විය. ආ
නන්ද කීර්තිමය උත්සාහයන් නොසලකා දින 6 ක කැපීය ය.

“అధిపతీయే వానితయో? అది, అది అనినా? అది. అనినా
 ఏమవుతా?”

ඉති විදිම සංවිධාන තුරු ඇතිද්දී සභා තැනීම උත්සාහ

“මෙය බිම් තහනම සහතිකය සුඛය. එය කොළඹතොර පුරාණ
අත් අරින්න”

“මම තේරුම් ගන්න පුළුවන, මිනිස්සු විකෘති වී පිට ගි
සන්නේයැයිම මෙතනට කියනවා. මම මිල සන්නේයැයි මෙතනට කියනවා
මෙතන සාපයක්ද පමණක්මෙතන තෙක් පිටුවට මම තේරෙන
නැති.”

සිංහලයේ දේශපාලනික සංස්කෘතියේ ස්වරූපය පිළිබඳව විශ්ලේෂණයක්.

“ඇයි සුගත්, ඉතින් ගිය හැටි දැන නොගත් දිනටම _____”

අයුරු කියන්නට නිසා දෙය අවසන් කරන්නා: පළමු මතු වූ
මෙක පතක් කරමින්, ආයුරු කියාත් හෝ අනුප්‍රාප්තියෙන් නැති තැන්වෙන්
හෙළි ය.

ඇ. එච්. ඩී. ඩබ්ලිව්. ගුණසිංහ, ඒ ප්‍රකාශනවලින් ඇති
ගණකයන් ඇතුළත් නොවේ.

දෙවන පරිච්ඡිකාවේ අවසාන අංකය.

[illegible]

අඩු වෙනම් කළ මට බැහැන. මෙම පසුව පැළෙන තුරු හරි මෙම කියා දිවැන්න."

ඇ තැවතත් කඩන්නට වුවා ය.

"සුභත්, මොට බැටි ද සුභත්, නොයි ඉන්න?"

"එතනොට බියාගෙ කිවට කරදරයක් නැ. නිව් සැතපිල්ලේ ඉන්න පුරවිනි?"

"බියා එනම් නිසා ගන්න. ඒ අදහසින්වත් බැටි ද මියාව නොයි ඉන්න? මම බියාව වරදක් කළා, ඒ නිසා මියා බිමට වැටුණ. මම බියාගෙන් බේරුම් කිව්නම ඒ වරදින් මා නිර්දෝෂී කරන්න නොයි ඉන්න නිසා. ඒ තිසාවත් සුභත්, මට අයිතියක් නැති වුණත් මම කිසිඳු නිසාවත්, බැටි ද මියාව නොවිදින්න?"

ඇ බිහි දෙය-නොළිත් ම ඔහුගේ දෙ පතක දෙය වලා පිටියා ද ඔහු ඒ බැල්ම දක හැර වීම බියා ගෙන මැස් කල්පතා කළේ ය.

"ඇයි ද මම, මියා මියා වීම්කයත් එක්කල බෙල්ලම් කළේ"

"මවත් වියද ගන්න බැටි එකයි සුභත්, මට බියාගෙ ආශ්වා නැතිව් බැටි වුණි."

"දැන් කිනු නැ මහ මමෙ ආශ්වා බියාට?"

"මම ඒ වරද මතකාවත් කියා පත්තමු සුභත්, කාලදරයකු වියා මියා ආශ්වා කරන්න ඇත්තම, මට මොවුඩියා පරිසරය ඇතැයි මම කින්නෙමනි."

ඔහු ඇයගේ දෙ අත් කරපේ අල්ලා ගත්තේ ය. එසේ දෙ අත් අල්ලා ගෙන ඇයගේ ඇ ගෙන් පත්ල බැටීමට ගෙන් මැස් බලා සිටියේ ය.

"දැන, මම පොරොන්දු වෙතනි, මම මිට පස්සෙ පොත්තෙ නැ. දවිමි."

ඇ සිසා පොත්තට උත්පාහ කළා ය. එහෙත් දෙ පොල් වියා වුණේ සිසාවකින් නොව නැසුණි.

"බිය ඇත්ත ද සුභත්?" නොපිගන දෙපොල අතරින් ඇ ඇසුවා ය.

"කපකඩයි. මම පොරොන්දු වෙතනි"

"මම ඔහු වෙතනු සුභත්, මම මෙ කරමි වාසනාවන්තියක් නියම මියා අද ම. ගෙදර යන්න. මිට පස්සෙ මිම කියන තැනක් පැත්තට බලන්න එයා" ඇ කඳුර අතරින් සිනාසුණා ය. ඔහු ඒ අසුව සිනාසුණේ ය.

"අද මී යනවි"

"ගෙට එන්න අපේ ගෙදර ද නැමිට. නිසාල් ඉන්නව කෙසත් යස්සෙ"

"නොවිදිවා ම එනවි"

"මම ඉතින් ගිහිල්ල එන්න ද?"

"මම කාලෙකත් ගිහිල්ල බස්වන්නමි"

ඇ මැස් කල්පතා කළා ය.

"සුභත්, කරග වෙනත එයා. මම තවම මියා නැත නිසාල් ම කිසිඳු නැ. අද එයාට නියතව. මිට පස්සෙ නමි කසිත් නැ."

"එය ඇත්ත මම හෙට සරිය එන්නමි"

"කැබැටි බිල ගෙම ගතවෙයි" ඇ වාඩි වී සිටි අසුනෙන් නැගිටිමින්, පතක් ගන්නට ගෙත්, අත් බැලූය ඔහු දෙපට් පා කීවා ය.

ඔහු පහසුව එන තුරු ඇය සම ම පැමිණ, පෙට්කයකු ලවා වැස්සියත් ගෙත්වා ඇය සිටත් කර හැටි ය.

ආපසු කාමරයට පැමිණි සුනත් මොරොත් ගත්තේ දුනොත්තට විය. එහෙත් ඒ ආරම්භ කළ අවිද්‍යා කිසියම් කිසියම් මතට නිශ්චිතව දකුණු වෙලාකර පාවිච්ඡි නොවේ.

ඇයගේ අවමන් වැඩිමි. ඇය වුලින් ම කපු වීම ගෙන් ම ගො සුලියකි. මාතාවකි. ඔහු ඇයගේ ආශ්වාට වැටීමටත් අත් පසුව එසේ ඇයගෙන් වෙන් වීමටත් කිසි දවසක බලාපොරොත්තු නොවුණා ගෙන් ම ගෙ යේ නැවත හසුරුවක් නැත ද කිසි කෙලක වලාපාලොත්තුව නොවෙයි.

අතීතය දෙස බලන විට ඔහුට පොත්තෙන් පිහිල්ල එන ම සිහිනයක් ගෙනි. මොරොත් ගෙනි. සුනත් කාලයේ දිග පරිසරක් කිසියම් ඒ මොරොත් ගෙනි බිහි වූ අතීතය කරා ආපසු ගෙත්ත කෙළේ ය.

1

සුඛයේ වස්තුවක් පාසලේ දී කෙල්ලක් සමඟ වැඩිපුර කතා
 බස් නොකළේ උපාසක කමිකට නොවේ. ආධිපතිවර කමිකට
 රුකින් තරුණ ශිෂ්‍යයන් දෙස බැලීමට ආශාවක් ඇති වුව ද, ඔහු
 බොහෝ විට කමි ආශාව ආධිපතිවර කමිකට යට පත් කර ගත්තේය.
 පොල්ලා දෙස බැලූ කල, ඇය අතකාර කමිකට ඉවත බලා ගත
 නොහැකි ඔහු තුළ ඇති වූයේ ලජ්ජාවටත් වඩා ලොකු තරහකි වීමත්
 වඩා ඇයට ඒ වෙනුවට විද්‍යාත අදහසකි. යම් විදියකින් කෙල්ලක
 සමඟ කතා බස් කරන්නට යියාත්, කමිකට ඔවුනට විසිර ගතර
 කර බැහැරී ඇතිවූ වෙළුම් කරන අනෙක් බොහෝ ළමයින් ගණයේ
 ලා සලකා දෙමි යි සිතාත් අනභාවතා කටයුත්තක දී මිය සුඛයේ
 පැවැත් ගිණයාවත් සමඟ නිසි දවසක කතාවට, විචරවට යිය නැත.
 මේ වස් කැනැන් ළමයින් ආශ්‍රය කළින් නොපැසු සුඛයේ, අයුත්
 පහසුකම් ඇති නිසා ඇති වූ සංකල්පය ද එකතු වීමෙන්, වියළි
 සොත් ඒ පාසලේ දී පිටි ළමයින් සමඟවත් වැඩි පුර ආශ්‍රයකට
 වැඩුණේ නැත.

කුඩා දවස ම මවත්, අත් පසුව පියාත් මිය යාම නිසා අනාරවු
 සුඛයේ කැලහේ වැඩුණේ ආවරීන් පුරි අමතාත් වෙත ය. පුරි
 අමතා පැයකට පවත්නා කුඩා වියක වැසීමත් පසුව, ඔහු ද
 ඇය කා බාලයා සමඟ ජීවත් විය. බාලයා නැතිත් කැන මාරු වී
 යන විට සුඛයේ පාසලේ මාරු කරමින් යන්නට සිදු විය. බාලයා
 මේ පොසෙට පත්ව ආ පසු කඩයකින් සැකසුම් හතරක් පමණ
 ඇත, ඔවුන් කුලියට ගත් පොදර, ඔවුන් සමඟ පදිංචියට පැමිණි
 සුඛයේ, මේ පාසලට ඇතුළු විය.

නගරයේ කඩ පොසෙ කෙල්ලර, මහජන පිරිවිතිය අසල පාසල
 පිහිටියේ ය. මහ පොරේ සිට පාසලට පිරිවිතිය ඇදීත් ඔබ්බෙන්
 සමඟ යා යුතු ය. බැවුම් සහිත වියල රවිර වත්තේ කෙල්ලර
 කතා, සමඟලා කරන ලදුව, පිරිවිතියට පැය බිණෙනාත් පමණ
 උසට සකස් වුණු බිණික පාසලේ ගොඩනැගිලි ඉදිකරනු ලැබ ඇත.
 පාසල ඉදිවිසිට බිණි හතරක් පමණ පසලට පවත්නේ මෙක්
 මිදුල ය. සිය පැන ම ඔවුන්ට ප්‍රධාන ගොඩනැගිල්ල වීම කෙල්ලර
 වෙත් කරන ලද කාමරයක් ද දකුණු කෙල්ලර වෙදිකාර ද ගිවිසි.
 ඒ ගොඩනැගිල්ල අනෙක් පැත්තේ මිදුල බිණි දෙකකට විය. පසල
 කැන, අත් බිට රවිර වත්ත පැයට වන කණ්ඩියයි.

පිරිවිතියේ සිට පැමිණෙන පහතකු දකුණට හැටි යන විට
 ප්‍රධාන ගොඩනැගිල්ල අවසානයේ බාලකවත්තේ ක්‍රීඩා පිරිවිතිය
 ද එහි කෙල්ලර මිදුල පවත් කුඩා ගොඩනැගිලි දෙකක් ද හසු වෙයි.
 පහල පැය කාමර සදහා ගන්නා ලද්දේ මේ කුඩා ගොඩනැගිලි ය.
 නෙළුන් ම එහි පැත්තක් 'වත්තෙය' එක ය. ප්‍රධාන පාලාට
 වම් පැත්තේ කාමරය ගිණයාවත්තේ විවිධාකාරය වනසාත් වෙත්
 විය. සුඛයේ පැය වූයේ මේ කාමරය යාබද කාලාට කෙල්ල
 වරේ ය.

පමාව වියා අනෙක් ළමයින් දත්තෙන් විය සුඛයේ වෙත් ඔවුන්
 හමා සමඟ යාම වන්නට එතරම් කැමති නොවනු විය නැති බවත්
 සිතූ ඔහු, කිසිදු සමඟ කතාවට බහව නොකෙස් පමණක් පවුරට
 සිටියේ ය. ඔහු අනුන් ආශ්‍රය පැයිය. අනුන් කා ජීවත් කළේත්
 නැත් විනෝද වන්නටත් ආශා කෙළේ ය. එහෙත් අයුත් ශිෂ්‍යයකු
 නිසා කමා සමඟ කතාවට නොඑන අනෙක් ළමයින් සමඟ මල්ලි
 ආශ්‍රය කරන්නේ කුමට ද යි සිතා ඔහු පැත්තකට වී උන්නේ ය.

මේ වස් මාස දෙකක් පමණ ගත වීමෙන් පසුව සාමාන්‍ය සංචාරයේ
 විවෘතය දී, සුඛයේ එහි දත්තේ කටයොත් වනසාත් සමඟ සිසුයකු
 සමඟ පවැසූ ජය ගත්තේ ය. අත් පසුව අනෙක් ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යයන්
 මුලදීව වඩා පැමිණිල්ලෙන් ඔහු දෙස බලන්නට පටන් ගත්තේ,
 එහෙත් ඔහු හොඳින් ම කැපී පෙනෙන්නට පවත් ගත්තේ වාරාව
 සාන වනාන්තයෙන් පසුව ය. වාර වනාන්තයේ අතා උසට ලෙස
 මුල් පැන ගත් සුඛයේ, ඔවුන් අතා ආදරයකළ සාමාන්‍ය අවුරුද්දක
 යෝජනාවක් පවතී. විදුහල් පති කුමා විසින් මිශ්‍ර වාරයේ සිට
 අනෙක පැයියට දෙනු ලැබීය.

ආ: සැටියට ගිය සුභන්තර වාඩි විමට ලැබුණේ අත්තිම
පෙළියේ සිටි විමට, පස්සියේ සහ සිටියට සිටිය. ප්‍රිතිසාග්‍රලේ ම
ප්‍රියාගේ වසයෙන් නැර සිය මේ කියැවූ වාඩිට දක්වනු ලැබූ සංකර
කැනීමට විශේෂයෙන් කැමති වූයේ.

ප්‍රියා ආශ්‍රයට වැටීමත් සමග සුභන්තර ක්‍රමයෙන් අනෙක් ලෙසින්
සමස ද ගැටෙන්නට විය. සුභන්තර විසින් විසිර - තහරවට ද කෙළි
පෙළලීමට ද අද ගැනීම නිසා සිත්තෙන් සැලැවී ගනිය යොහොත් දුරට
අඩු වන්නටත් පවත් ගන්නටත්.

සුභන්තර පාසැලේ අත් මොහොත් දෙනකුට වඩා අනෙකුටම
දක්වනු ලබන්නේ නොව නොසෙස් පළාත්වල ඇවිද, නොසෙස්
දේ දක්වනු ලැබූ ඇති/සාමාන්‍ය දැනීමෙන් ද ප්‍රදීපයෙන් ද ආධාර
මොහොත් විය. සිත්තෙන් පාසුරු වියට ප්‍රියාවල නොසෙස්,
විකට කතා සිය ගණනක් සිතට කට වාඩි විය. සිත්තෙන් පාසුරු වියට
ආයු. පිටරට නොසෙස් නොසැලැවූ දැනීම. සොයන්නේ කුලුල්ලක්
නැද අනුකරණය කිරීමට සිත්තෙන් ප්‍රතික්ෂේප කිරීම. අනෙක්
ලෙසින් කළුපත් අසා නැති යොහොත් පත රාශියක් කියවා කිරීම.
මේ නිසා යහළුවන් අතර සිත්තෙන් පත රාශියක් කියවා කිරීම.

එහෙත්, පිටරට, පිටරට පාසුරු කැනුනු ලෙසින් නොසෙස්
කළුපත් කිරීමට දී සුභන්තර හිටි නොවිය. සුභන්තර ප්‍රතික්ෂේප කළේ
කළුපත් කළුපත් කර නැතැයි ලෙසින් කුසිත කරවා බැහැර ඇතිවිය.

"විනිසෙන් වෙන් නොසෙස්, නිකම් උපායයක් වශයෙන්
කැනුනු, අපි වෙන කෙළලකුට විසිරවත් දෙන්නේ නොලැබුණ නිසා"

"මම, උපායයක් කළේ නොවෙයි. පිටරටවලට වෙන වෙන්
නොත් වෙන කෙළලකුට, මම කළු කළු ගහනට"

"උපායයට පොළිය යන්න පොළිය නේ?"

"එක පණ මේ සරි නැතුව අන්නේ"

"බැහැර අනන්තෙන් විසිර කරන්නේ"

"මම බැන්නොත් කරගන්නට"

"පිටරටවලට අපිට නම් එක සැමයක්"

"අන්න පිටරට, මේ සැමයක්"

"සැමයක් බැන්නොත්, මම දැන් දෙයක්ම පොඩ්ඩක් අඩුකරනවා"

..... අර කළු පිටරටවලට වෙන කෙළලකුට අනන්තෙන් කළුපත්
කළුපත් පස්සියේ සිටි නිසා, අපි පස්සියේ සිටි නිසා, අපි පස්සියේ සිටි
පස්සියේ සිටි නිසා, අපි පස්සියේ සිටි නිසා, අපි පස්සියේ සිටි නිසා.

"පස්සියේ සිටි නිසා, අපි පස්සියේ සිටි නිසා, අපි පස්සියේ සිටි නිසා."

"පිටරට බැහැර වෙලාවේ කළුපත් කරන දැන්, අනෙක්
ගන්නා නොවෙයි" දෙයක්ම කළුපත් කරන දැන්, අනෙක්
පිටරටවලට දෙය බැහැර කළුපත් කරන දැන්, අනෙක්

"මොනව කරන්න ද අන්නේ? කළුපත් කරන, කළුපත් කරන, කළුපත් කරන"

"දැන් කළුපත් කරන ද අන්නේ?"

"විකටව කරන ද අන්නේ? කළුපත් කරන, කළුපත් කරන, කළුපත් කරන"

"අපි කළුපත් කරන ද අන්නේ? කළුපත් කරන, කළුපත් කරන, කළුපත් කරන"

"අනෙක් කළුපත් කරන ද අන්නේ? කළුපත් කරන, කළුපත් කරන, කළුපත් කරන"

"මොනක් ද ඒ කොර කරන කළුපත් කරන ද අන්නේ? කළුපත් කරන, කළුපත් කරන, කළුපත් කරන"

"ඇයි විසිර දන්නේ කළුපත් කරන ද අන්නේ? කළුපත් කරන, කළුපත් කරන, කළුපත් කරන"

සිය පිත්තෙන් දෙයක්ම විසිර කරන විට සුභන්තර කළුපත්
දෙන්නට විය. කෙළලකුට කළුපත් කර බැහැර ඇතිවිය. අනෙක්
සිත්තෙන් කළුපත් කරන ද අන්නේ? කළුපත් කරන, කළුපත් කරන, කළුපත් කරන"

මොනක් විට පස්සියේ සිටි නිසා, අපි පස්සියේ සිටි නිසා, අපි පස්සියේ සිටි නිසා."

අනෙක් කළුපත් කරන ද අන්නේ? කළුපත් කරන, කළුපත් කරන, කළුපත් කරන"

මේ පස්සියේ සිටි නිසා, අපි පස්සියේ සිටි නිසා, අපි පස්සියේ සිටි නිසා."

අනෙක් කළුපත් කරන ද අන්නේ? කළුපත් කරන, කළුපත් කරන, කළුපත් කරන"

"ඒ ඒ" යන බෙදුමක් ඇති වට පිට බැලූ ඔහු දුටුවේ දම්යන්ති පර්වතයේ බලා පිහිටි තැටිය. ඇය දුටු විගස ඔහු ඇයගෙන් ඉවත් කර ගත් බැල්ම පලායා බෙදුමෙන් කවුරුන් දැයි සෙවීමට අවට පොළු කළේය. කිසිවකු නොවූයෙන්, ඒ අත් කිසිවකු සඳහා නැඟුණේ විය යුතුය යි සිතා ගළි පොත දෙස බලා ගෙන වැඩ කරන්නට පටන් ගත්තේය.

"ඒ ඒ"

නැවතත් ඒ බෙදුම නැගිණි. ගබ්දා පැමිණි දිසාව දත් කිසිවක් නැත. ඔහු හෙළිත් ම දම්යන්ති දෙස බැලුවේය. ඇ මීට මෙළුණු දෙයක් ඔහු දෙස දිගු කර ගෙන, "මහා දැයි ඇහුවාය. "පොතවා දැයි ඇසීම කීරණය කිරීමට ඔහු අපෝයත් විය. නැතිව ඇය වෙත ගිය ඔහු අත පැවරී. ඇ වෙරළ ගෙඩි හතරක් ගෙන් ඔහුගේ අත්ල මත තැබුවාය. ඔහුට ඇතිල්ලක සිතල ස්පර්ශයක් දැනීමට ය.

විවේක කාලය නිම වන තුරු සුගත් වැඩ කළා නො වේ. වැඩ කරන්නාක් මෙන් බොරුවට පැන අගේ ඇති ව හෙත පොතේ ඇති ව සිත වෙනතක ඇතිව සිටියා පමණකි. සිහුව නැගී මෙන් පසුව මුහුදෙන් පැතිගත් පැමිණියා. සුගත් වෙරළ මෙහි තුනක් යාර්තාව බෙදුවේය.

"කොයිත්ද?"

"දරයන්ති දුන්න"

"මොනවා?" සිරිපාල කළල රළු ගත්වා ගෙන ඇසුවේය.

"රහෙනම් මේ මේයා අපිට බණ කිය කියා වැඩ කරනවා කියලා විවේක කාලය මේකයි වැඩේ? හෝ හෝ අනේ හරි ගියාවේ" ස්වකීය කිය.

"අනේ නැ ජයේ, මම ඉල්ලුවේ නැ කිකමම දුන්නා"

"රහෙනම් අපිටත් දෙන්න එපා යැ?"

"අපි හොර හල් අහුලන්නියැ සිරිපාල?"

"මොයා හරි උපාසකයා"

"දොන් නැ. මිට කතා කරලා ම දුන්න"

දම්යන්ති ගිය හරවා සුගත් දෙස බැලුවාය.

"හරි හරි අපි දන්නවා" වමල කිය.

වෙහෙර කතා කළොත් කඩ පනින මි ඒ වටිනායට සිනාසුණේය.

"සිලාගල්ලකො වෙහෙර කියන වැඩි වලාකුළු මුණේ අද නැනේ?"

"අප කියන්නේ හද පායලා වගේ"

"අනේ විහිට කරන්න එපා. ඕනෑ නැතුව බැහැ දෙයින්ට"

"ආ, ආ, විහිට බයයි වැඩ වරදිසි කියල"

"මන්න, අද අදල දම්යන්තිට විගසක් අපේ කළුවේ පසුදුරින් විහිටවත් කරන්නෙ නැ" වමල නිතියක් පැන විය.

"අන්න හරි. දැන් එයත් අපේ පවුලට බැඳෙන්න අන්න කෙනෙක්"

"මට මොකක් දම්යන්තිට ඕනෑ එකක් කළාව"

"ඒ බොරුවට, හිත ගවන් බයේ අන්නෙ අපි කියා වැඩ වරදි ද කියල"

සිරිපාල සුගත්ගේ පිටව අත කඩා, "බය වෙන්න එපා යාර්ට. ඒ කන්නොම හරි. අපි බලාගන්නවා කේකොම" යයි කිය.

"මුදලාලි දෙයි පොකු ගැවැද්දත්"

"මොන විකාර කියනවා ද මන්ද?"

"අපිට කලින් කොකිරිවේ මොකද?"

"බණ කියන්න ද?" සුගත් කරගෙන් මෙන් ඇසීය.

"නමුත් මමෙ හිතට නම් පොඩි කොස්සක් දෙන්නට වෙලා ඉස් ඉස්පෙල්ලම් දුන්නෙ මේ ඇහුල්ලි ඇහුල්ලි වෙරළ කැටනේ?"

"මුසල කතා කියන්න එපා ජයේ, ඔබට හිත හරන් කර ගන්න කරම් මෝඩයෙක් නොවෙයි සුගත්"

"මොන එකකට ද හිත හරන් කර ගන්නේ? මමෙ වගේ මො කෙනෙල්ලක්කත් නැ"

"පස්සෙ කතා කරමු. අන්න සර් එනවා"

2

එ ද සවස සුගත් වෙත ද මෙන් පෙල්ලම් කිරීමට බිණි නැත. ඔහු තුළ පෙල්ලම් කිරීමට කරම් සන්සුන් බවක්වත් උනන්දුවක් වත් නැත. පසුවේ නැතහොත් කිසියක් දෙනෙයි. ඒ කිසිය අලුත් ම හැගීමකි. ඒ අතර උප්පාවත් ද සිරි මස්ස බිදුණු කළලක මෙන් සියක් ද ඔහුගේ සිත පාරවයි.

දම්යන්ති හට කවත් දැනීමේ ආශාව ඔහු තුළ දැන් කලින් බලා පායි. එහෙත් ඇය දෙස බලන කල ඇය අනාකාර කමක් අවත බලා ගත්තොත්?

ළුදු දුගඵල ගිණියාට සෙල්ලම් කරමින් සිටින දමයන්ගේ බලා ගත හැකිවි. ඔහු ඒ දෙසට බිහිවිය.

බැහැනු ළමයා කණ්ඩායමක් බැඳීමෙන්මත් ගසමින් සිටියහ. දමයන්ගේ එවෙලේ සෙල්ලම් නොකර අහුලා සමඟ අසිනාව වී බලා සිටියා ය. සුගත් ඔවුන් පසු කර ගෙන ළුදු දුගඵල යන්නට ගියේය.

“සුගත්, ලොසින්පර ගන්නා නො” ඔහු කළා පසු කරන් ම දමයන්ගේ කීවාය. කළාගේ කමිටුවල මිටි රතු වෙහු සුගත්ට දැනී ගියේය. පසුව බැස්මක් ඇති විය. ළමයා ක්‍රීඩාව කතර කර කළා දෙස බලා සිටින්නාක් මෙන් ඔහුට හැඟිණි. එය එසේ නොමැති ය යි කීවේය. විශ්වයන් දන හඟු පිහිට ඔවුන් දෙස බැලීමට තරම් ඵලිතර කමක් ඔහු තුළ නොවීය. සිතාපුණු ඔහු, ළුදු දුගඵල ගොස් වතුර බැල්ලක් අරින්නට පටන් ගත්තේ ය.

දමයන්ගේ අහුලාත් සමඟ එ කැටව ඇවා ය. ඔහුට ඇය පෙර කැල්ලක් මෙන් යන්නම් පෙනෙණු පලකැයි. අවට සිටි සියල්ලන් මේ සි තෙත් වියලමින් තමා වෙත ගොසු වී ඇතුළු සිසුන් සිතෙයි. ලජ්ජාව මොහොතකට මැඬීමක් ඔහු ඇය දෙස බැලුවේය. ඇ සිතාපුණු ය. ඔහු කැනෙකින් අවට බලා ගෙන බාල්දිය ඇ කප්පය මත තැබීය. සුගත් බාල්දිය අල්ලන්නට ගොස්න වෙත ඇත පාත් ද දමයන්ගේ එය වතා ගෙන ගිවිස ගත්තේය. මගහපෙන් බැස්සුණු බාල්දියෙන් වියරුණු පතුරෙන් ඔහුගේ කමිටුවේ තුප්පයෙන් අතක් ගෙත් විය. ඇ මත තබන් දකකාර ලෙස සිතාපෙන්නට පටන් ගත්තේය.

“චී! දමයි ඔයාට සිතා! ඒ ළමය අපරාද පෙනවුණ”

“පෙත්සුවක් මිනැර?” දමයන්ගේ ඇසුවා ය.

“නැ... මා දුග... කියනර...” ඉතා අමාරුවෙන් සුගත්ට කියා ගත හැකි විය.

ඔහු සත්කෘතියෙන් අල්ලසුව රහත ඇත පිට දමමින් පිටවනිය දෙසට දිවෙයි. ක්‍රීඩා කරන දමයන් පසු කරදරී ඔහු පිට බලාගෙන ගියේ ළමයාට විය. තමාගේ පු කෙලන ඇති විය හැකි. ලජ්ජාවෙන් සිසුවා ය. ඔහු තුළ පෙනෙ දියළු ළුදු දුගඵල දමයන්ගේ එවතුර බැල්ලට ඇල්ල ඇවිත්. එහි දී පෙනෙත් ගත් ගා කමිටුව කෙළුණු ඇවිත්, මේ දමයන් සියලු දෙනා ම දුටු බවට අනුමතයි. ඒ සියලු දෙනා හි දත් කළා දෙස බලා සිටින්නාක් මෙන් ඔවුන් දෙස නොබලා ප සුගත්ට පෙනුණේය.

දමයන්ගේ කළ කර්ම කමින් ඔහු විනා ගිය යම ඇතුළුවිය. ඇය වෙත ගොස් කතා කරන්නට ඔහු තුළ ආශාවක් දැනෙන්නේය. එතෙක් ලජ්ජාව මැඩ පටන්වා ගෙන ඇයට විසුණු දියට කර්ම රඹුසන් දැක්වුණ කැන. ඇය ළුදු දුගඵල රත්තට කමින් ඔහු අතෙක් කර ගෙන සිටියේ ඇයට ලොසින්පර ගෙනැවිත් දීමටය. එතෙක් මේ වතුර ඉවිසීම සිදුවිය අනෙක් ළමයාගේ දමන්නට ඇති නිසා දුන් ලොසින්පර දෙන බවත් දුටුවාත් ගෙට එළි ගොස්නට කමින් ගාලු සුරා මි අලුත් කතාවක් පැමිණ යන්නට අවස්ථාව. දුන් දුන් ඔහු තුළ බලකාන්තෙන් ලජ්ජාව මැඩ ගෙන මතු වන විටෙකි.

සුගත් පාසල් දඩමක් මතෙක පිටවනියක් සිටා ගෙනෙන කමිටි වැටුණු කතර විය. පිටවනියේ ළමයා සෙල්ලම් කරමින් සිටිනි. සමහරු පාසල් විදුලන් කැනින් තැන කාණ්ඩ ඇති කතා කරමින් සිටිති. ඉරුවරු සිට පදනෙන් පුප්පාකාලයේ සල්ලාපෙස් පෙළී සිටිනු ඔහුට පොත්ලසෙත් පෙනෙති. මේ පැමි දෙනා ම ඇත කරුණු ලෙස කමා දෙස බලා ගෙන සිටින්නාක් මෙන් සුගත්ට සිතෙයි. ඔහුට කර කියා ගත යුතු නොගත යුතු දේ ගැන කියාණියට බැසීම අමාරු ය. දමයන්ගේ ලොසින්පර අල්ලවිය. එය හොඳින් ගොත් ඇය මොහොවා සිටයි ද? ඉතින් දෙනත් දෙන්නේ ගෙනත් ද? හැම කැන ම දෙයි.

පිටිමි ළමයින් හා ගැහැනු ළමයින් ඔවුනොවුනට ලොසින්පර, කඩල, රවිකපු ඇදිය දෙනු ඔහු නොපෙනෙත් දුන ඇත. සමහර විටෙක ඉරුවරුන් ඉදිරිපිට දිත්, පාසල් නිසරිය වැට අවසානයේ සවිස් කාලයක්හි ඇතුළු විටෙක ඉරුවරුන් හවුල් කර ගෙනත්, සිසා ගිණයාගත් නොගෙත් දේ පබද ගෙන කතා ඇවි ඔහු නොපෙනෙත් දුන ඇත. එතෙක් මීට පෙර කිසිදු පෙනෙකිනු පිටි ම ගැහැනු ළමයකුට ලොසින්පර දී නැත. මේ බව පුර පාලල ම දන්නවා ඇති. සුගත් වියෙකර කිසි ම දඩයක කිසි ම දඩයකට ලොසින්පරයක් දී නැති බව මිට පාලල ම පෙන් ඇති. අද ඔහු දමයන්ගේ ලොසින්පර දන්නාගේ ඒ කපුරුන්ට පලකු දෙකක් ගලප වියෙකෙත් පෙනී යනු ඇත. මේ සිසුට සිසුණු දෙල්ල ය.

සුගත් රත් ගෙත් එවට ගියේය. දුන් දමයන්ගේ පෙල්ලම් කරමින් සිටින්නිය. එ ද ඔහු දැලුවා නොවේ. ඉබේ ම නිසාය පෙන් දුටුවා පලකැයි.

කඩයට ගොස් වෙයි කියමින්, මිල දී ගෙන යාත්‍රාවේ දමා
ගස් සුගන්ධ මිලට මැළමින් ය.

කෙළවරින් සෙල්ලන් දිගු දෙසට ගියොත් ඇයට කතා කර මේවා
දීය හැකි ය. දන් වහන්සේ කළින් දුසුගන් රහතනට ගියේ ය. යළි
එහි ගියොත් කවුරුන් සැක කිරීමට ඉඩ තිබේ. නව පැය බාගයක්
වත් පුරාද ගොඩ මිද වෙයට යෑම් උර්ධ්ව නොවේ. මේ සේ සිතූ
සිහු පාසල වටා වටලීමක් ගියේ ය. කරන්තට දෙසක් නැති තැන
සුගන් යාත්‍රාවේ අත දමා වෙයසින් ගෙන යෑමට ය.

සිහු පිටවනියට ගියේ ය. මිත්‍රයන් එහි සෙල්ලම් කරමින්
වුන්න. සිහු සිසුව ද කතා කළා. එතෙක් සිහු සිවුන් හා එකතු
නොවී ආසල් පාසල දෙසට පැමිණියේ ය. නවමත් පැය බාගයක්
ගෙවී නැත.

සුගන් නවත් වෙයසින් කැවේ ය. විතුර වහන්සේ ගොන්නා යි
"වත්තෙන්" එක වෙත යළි ගිය සිහු දෙසෙන් සෙල්ලම් කරනු
දුටුවේ ය. සිහුගේ සිත ගැඹෙන්නට විය. සෙල්ලම්ට නවුල් නොවී
රසයක සිටි අනුලාභ කතා කර වෙයයි දීමට සිහු වරක් සිතුවේ ය. ඊ
සඳහා ද වෙයටරයක් නොවී ය.

සුගන්තලාවට ගිය සුගන් සුගන්තලා ගියවිටිව අතට ගත්තේ ය.
සිහු සුගන් වෙති වෙයසින් කැවේ ය. දන් පසු මිලට මැළ එතැන
ගිය සුගන් දුටුවේ දිගු දුග දුගයන්හි මුහුණ සෙද්දීන් සිටි බවයි.
"දන් නම් හොඳ වෙලාව" යි සිහු සුගන් නවත් වෙයට
කියමින් ඉදිරියට කැවේ ය. නවමත් සෙල්ලම් කරන බාලයෝ
එහි වෙති. දිගු දුග දුග දෙතෙක් වෙති. "මොන පිස්සු ද?
කිසිවකුට පෙනෙන්නට ඇයට කතා කිරීම වැරදි යි" සිහු සිහු
ආසල් ඇවි පැමිණට ගොස් පොත් ගොඩ ගත්තේ ය.

වෙයයි දීම කෙසේ වෙතත් නවත් වරක් දෙකක් වත් ඇය
නොදක ගෙදර එම කළ ලොකු සේවි කළකැයි සුගන්ට සිතුවේ
බස් වියට නොවී වී වහර පත ලියවා ගැනීමකුත් පසුව ය.

ගෙදර ගිය සුගන්, ගේ කෝපරයක් වීවා මිස කිසිත් කැවී
නැත. කැවී කන්නට තරම් ඉවියක් සිහු තුළ නැත. දඩ් ඉවියට
වෙයගේ වෙලාවක් සෙල්ලම් කළ සලකන මෙන්, අනුරාධකගියක්
ඇසට දැකයි. මුර හා උණුසුම ය. පසුව නැතහොත් කිසිත්
බලාගියි. ජීවිතයේ මීට පෙර එවැනි රස බර හැඟින්න සිහු
අත්දුටුව එක ම එක අවස්ථාවක දී ය. ළමා විය ගෙවමින් සිටි සුගන්

දිනක් බස්වියේ දී ඇමත් දරියක දුටුවේ ය. සිහු ඇය දෙස බැලීය.
ඊ දරිය ද පෙරළා නොගින්න සුගන් දෙස බලා බොහෝ සේ
බිඳුරියක් මෙන් අනුරාධී ආස්වාසයක් සිතුවේ හදවත තැනා දුටු
ගියේ ය. එද ඇති වූ ඊ හැඟින්න සේවිය එතැන. එතෙක්, දන්
දෙසෙන් සි ගෙවෙහි සිහු තුළ බලාගත කිසිම උගත් නැත. සිටි
නවමත් නොනැවැති බලවත්ව යි. එක් අතකින් මෙය සිතා
වඩානම් ඊ එක්තරා රසයකි.

මේ පැය ගෙව අවට සිහු තුළ ඇති වූ වෙතක! මො දෙක
තුනක් කිසියම් දිනකදා දක සු දු. එතෙක් මෙතෙක් වෙත ප්‍රේමයක
වෙත ආත්මයක නෙතකු මෙන් සිටි නෙතකු, බද්ධියේ සිහුගේ
ජීවිතයට කළවිම් වූ සැටි!

සුගන් එද රැඳී ඇදව ගොස් වෙයගේ වෙලාවක් කිරී නැතිව
කල්පනා කළේ ය.

ළමා විය ඉක්මවා යොවුන් විය කතා රළුමෙන් ම ඇති වන
ස්වභාව අනුරාධී හැඟිම් සමඟ ම. දරියක ඇසූ නිරිතේ නියානක
ආශාව කිසිවකු නැතිත් යම් කිසිවකු ගැන විශේෂ ඇල්මක් සිහු තුළ
නොවී ය. සෙල්ලන් ආශාව නිරිතේ ගොස් සිවුන් එයින්
පුරින්නේ කරනු ලැබේ ය යි සිතත්, ඊ මිය නිසා ම ලැබෙන
උත්පාට මුහුණ දීම නොකැමැත්තක් කියා, ප්‍රියත් කි වරදි සිහු
කිසි විටෙක සෙල්ලන පසු පස්වේ ගියේ නැත. මේ සේ බද්ධියේ
ප්‍රේමයේ වෙදනාව දනෙත් ම නමා අවුරුදු ගණනකින් පසු තුන වූ
බවටත් යොවුන් වියේ පෙරටු ගමා වෙනුවෙන් වියන වී. ජීවිතයේ
භාවිතයකු වශයෙන් පිළිගැනීමත් ලද බවටත් හැඟිමක් සිහු තුළ
ඇති විය.

අන්ධකාරයේ ඇසේ වැකිර ගත් සුගන්, දරියන්තියෙන් නැගී
ඉවියටත් ම ඇය හෙලා හැර බැල්මක් එ එකෙකෙක ගෙන එවමින්
පළ කළ අදහස් හා සිතා ගත හැකි සේ සොයාගැනී යෙදවීමට
උත්සාහ ගත්තේ ය.

"ස් ය." යන බසිය දෙදෙන වැඩක් ඇති මිස එක වූ කල,
ඇය හමා දෙස බලා සිටි වලාසයෙන් පිළිවිසි වූයේ කුසින හැඟිමක්
ද යි සිතා හැඟිමට සිහු ඊ බැල්ම නැවත නැවතත්. හොඳක් සිතා
ගත්තේ ය. ඇයගේ මුහුණේ ඊ මෙතෙක් ගත්තේ දැනට දැනීමක්
අඟිමකින් සුහද ගඟියකි. ආදරය, ඇයගේ ප්‍රේමය ඇති වේ තුළත්
වඩානකමක් ගේ හැඟිමටත් හැඟිමක් නැත. මීට පෙර සිහුගේ දැනට
නැත ද, මේ එක දර්ශන සිහු තුළ පොත් හැඟිම් දුටු නිරිතේ

අවබෝධයක් ඇති විය. අලුතු වර්ගයේ ගසින් වැලිත් යුත් අලුතු දර්ශනයක් යුත් අපදායකව හඳුනාගත් පිරිසියකු කුහුඹුදා දර්ශන දැකීමත් සමග සමත් ඇතත් ඇවිදින්නක් වෙන්, අලුත් ගැහැනු පිළිබඳව ලද මේ අලුත් අවබෝධය හිමිවත්, සුභන් සිටි හදවත නව කවත් හරා අවුත්තා ගෙන යන්නට විය.

ඔහු දිවයිනේත් දිවුරුණේත් ලස්සාවත් හෝ කුඳවී ගනියත් හෝ දුටුවේ නැත. ඇය සලකා සිටි සමාන නැත හැකිවීමෙන් පසු වන්නට ඇදහේ යි ඔහු සිතුවේය. මෙසේ සිටත් ම ඇති වන්නේ සතුටත් හා අවිච්ඡිකාවත්. එසේ නැතහොත් ඇය තරක කැරැකියක් වූ ඇය තුළ සිටි කලින් කිසිවකු හා සබඳකම් පවත්වා පුරුදුන් නිමැවූ ඔහුට එකම ඇති වන්නේ වේදනාවකි. නැත, එසේ විය නොහැකිය. ඇය වෙත ගෙනයනු හා හැඳුනා සිටින්නට බවට පාසලේ කිසිවකු අසර කතාවක් නොවීය. එවැන්නක් වැඩි කළ පිරිසාලයා ඒ නැතත් ඇයට සමග කළ කටහන නිසැක ය.

අවස්ථාවක් ලැබුණි නම් ඇතුළු කිරීමට ඔහු ප්‍රිය කළ දරුවන් කිහිප දෙනෙක් ඒ පාසලේ වුණි. එහෙත් මීට අසර කිසි දරුවෙක් සුභන්, දරියරන් නැත නම් නොකිසුවේය. එහෙත් දුන්නේ මෙසේ ඇසුරු වැරදි කල්පනා කරද්දී සමාන ප්‍රිතිත් ම ඇය දුටු අවස්ථාව ඔහුට මතක් වෙයි.

ගාලාව පොළවර පොදු කාමරයේ සිටි පාල්පය අධික දිගේ පැමිණි නැහැනු ළමයින්, උණු රෙදිවලින් ඇතුළු වෙත් ම, ඔහු ළම සිටී ළමයෙක් "කල රජපුරවෙරේ, කොහේ ද යන්නේ?" යයි කීය.

"උළුලක අවවීමෙන් හිඳිල්ල අහපත්" යයි ඉහළ පාණ්ඩු අසට යමින් පිරි දරියරන් ඇසු ඇවි, රවා බලමින් කීවාය. විචිත කළ පිරිමි ළමයා සිතා පෙන්වන විය.

"මොකද ඒ?" සුභන් ඇසුවේය.

"කියා දෙයකෙ නම් දෙයක්කි. බැව් වෙලාවත් කවමක් කවන්න යන්න එපා. මේ ඉස්කෝලෙ නැගිය වගෙ වසනාදුරියක්"

ඒ සුභන් එපා ම කළ නැහැනු වර්ගය යි. කෙල්ලක සැර වූ හෙත් අදින් එකවරක නොකියා ඔහුට නම් පිටින් වී වැටිත් නැත. එදා සිට බැව් විමසින්නට ඒ දරියර අය නොබලන්නට ඔහු විශ්වසයෙන් අවා පත්වේය.

එක් දරුවෙකු විවේක වෙලාවේදී-සමහරවිට, ඒ පාසැලට පැමිණි කාසකට මෙසේ පසුව සුභන් පිරි පාල්පය අසල ම සම අසුරන්

සාධි වී සිටියේය. පාල්පයෙන් එහා පැත්තේ අධික දිගේ නැහැනු ළමයින් එහා මෙහා කොටනාකුත් යති. ශ්‍රී දළා පිරි සිසුවන්ගේ පොදු කාමරය අසලට ගත කැන්දුකළ පිරි අදාල කාමරය එහා දෙස බලනු ඉඩට ම මෙන් ඔහු දුටුවේය. ඇතැම්වරුන් හිට සිටින තවත් දරියක ද සමග යමින් ශ්‍රී දළාට ගියාය. එසේ ඇය සාමට ඇත කියා ම ඔහු අය බලා හත් වන ම ය. සලාසුරයින් ලද බෙට්ටියෙන් ඇති සුභන්, අද නෙත් ඇය මැනින් අවතර නොගත්තේය. "මේ අසර පැර පොල්ල පන් ද" යි මෙන් වී ඔහු බිහි බලා හත්තේ. ඇය ඔහුට කොට්ටි ම පෙට්ටි වීමෙන් පසුව ය.

තවත් දින කීපයකට පසුව ඉරාවරයා විසින් අහකල පුස්තක කට සමාන මමණත් අත සිටවා ගෙන සිටිනු ඉහළ පත්තියේ වුත් ඇය බලා ගෙන සිටි සැටින් දුන් ඔහුට මතක් වෙයි.

ළමා විය යන්නට ගෙවා අවසාන කළ අලුත, අතුරා ගිය හැකි හා හිඳිවී මෙරිනා නැති යොවුන් වියේ, අන්දමකිසිලින් කොර ළවට අවබෝධය සිටි සුභන් ක්ෂීරාපයේ සුන්දරත්වය යන්නෙන් ඇසක් කළේ සියතැරු ඔහුගේ සමණයයි. සැර පරුෂ පොල්ලකැවී හැසිරීන් ඇතිව, ඒ නිසා ම තරක එකිනෙක විශ්වෙන් කල්පිතා ම සිරණය කර ගෙන, කලින් දරියරන් දුටු ඔහු ඇයගේ දුහුරන් සිත් ඇද ගැනීමට සමත් කිසිවක් ඇතුළු නොකිසුවේය. එහෙත් දුන් බලන කල ඇය පැමිණිය කලක ඔහුට මතක්.

බැඳු බැල්ලට ම ඇයගේ ලිහුණින් පළ වූයේ වියකට වඩා අඩුලු ලෙස තුනක් දා බලා ගනියි. විශ්වසයෙන් මෙසේ යෙදීමට හේතු වූයේ ඇයගේ අද පොල්ල සහ සිටින් නැහැනු යි. ඇයගේ පාරත් අද පොල්ල නිමැවී බව පළ කළේය. දිව්වෙන් දිග ඇස් සහ සිඳිත් ඇති බැව් ඇයගේ දිව්ව දුහුරන් තවත් දුහුරන් කර කළේය. සිතාව වඩාත් සුන්දර වූයේ සමවා පහා ලෙස පිටිවී දුන් නිසාය. රෙදිම මොහොත් වීට ඇයගේ සිතාව වතුරට කුඩා වූ නැහැන් දුහුරන් කලක රැළි නැගෙන්නාක් මෙන් සුන්දරත්වයෙන් දුහුරන් පුරා පැමිණි යයි. ඇයගේ ලොකු කන් වෙති නිසා ම ලෙඩින් පිරි පසු වී නිමැවී. වඩා දිග නැතත් සිහි පෙන්වන නිසා. මේ හැර කොටුත් වියට පත් වූ අයෙකු නැත. ඇයගේ පවත් උත්තරව පුදනා ළමා, පළව වැඩිමත් සුදනම් උකුළු, සිඳිත් ඉතා, පස්සල්ල පෙත් වැඩි පෙත්, සිඳිත් දිග ඇඳිලි අද කිසිවක් නො දුටුවේ නැත.

මේ සුන්දර සිත්ත කොටිගේ දිවුල්ල සුගන්තේ හදවත එදිනෙදා පවත් පවතින ඒ සුගුණ හැමිම පිළිබඳ රසාස්වාදයෙන් තම සවස් උතුරා යන්නට විය.

කමා ඇටට නොඇළුණේ පෙළු පි සිහි තුළ සැකයක් ඇති විය. එකෙම පියකරුවන්ගේ ඇති ඇටට රුධිරාගාරමට මනාකඩවසමක් කමාට නැතැයි සිහි තුළ තියක් ඇති විය. සුගන්තේ දල්වා තැන්පා විය යුතට මිනිසු ය. "කළු එළඳු නොවී, අනේ මාත් රතු වුණා නම්" යයි සිහි එක වර ම පිතුරු විය. අවංකකමක් නිසකමාගේ හමියන් කළ කළ ද දෙනත්, පාත්‍ර නැතැයි, එළු නොහැල්ලෙන් තොර කරමට මගින් පිරිහු කමිසුල්, දඩ ඇස් බැමි හා දින කන් පෙති සහිත ගෑටි වරපසුව වඩා ප්‍රමාදයට ආසන්න පෙතිවත් පළ කළ සිත්තේ කණ්ණාඩිය වෙතින් බිහිවුණු විය. සාමාන්‍ය වෙලාවට දඩ කල්පනා වන පෙළු පිටින බවත් හෝ යං වෙලාවකින් පිටින බවත් හෝ පෙන් වනත් සිතා වූ විශේෂ අභිසන් කමක් උතුරා යන ඒ සිහිගේ ලස්සන නැතැයි සුගන් පිතුරේ ය. පුද්ගලිකයෙකුට හිමි නැලෑගත් සුළුයක් නිසා කෙතරම් පිරිවත් පි හැටි නොපිටින රැළි ගැසුණු දහ කාර පෙත් රෙදුන් පුළුට බසයන් වූ බව සිහි පිතුරේ නැත. කවිම දළි පිට පහර නොලද දළි රැවුල අවලක්කයෙන් ලෙස දුටු සිහි, අන්මාගේ රැවුල කැපිය යුතු යයි සිතක් ම ඇති වූයේ ලජ්ජාවකි. තව උසම මහතට වැටෙන ලකුණු කළ කළ පෙළු ලජ්ජාව, මගින් පිරිහුණු දින අත පය ආදී අනෙකුත් වස්තූන් සිහි දුටුවා ද නැත.

කමා මනා කඩවසයින් සුන්ත නැතැයි සුගන් පිතුරේ ය. සිහිට එක වර ම අඩියා පෙන් විය. අඩියා දකින මනා ම නෙක කුණේ සිත ඇද හැරීමට සමත් කඩවසයින් සුන්ත පරාණයකි. දෙදෙනාට ම පිටිවා ඇත්තේ එක ම පුහුණුවට වුව ද සිහි තමාට වඩා රුහින් වනුයේ පැවත් රතු වීමත් උඩින් මහතින් කමාව පවතින් වැඩි වීමත් නිසා විය යුතු යයි සිහි පිතුරු විය. සුගන් පාසල අත් මොහොත් පිටිම දුටුවත් නැත සිතා කමා හා ගත්තත්තේ කළේ ය. එකල කමි සිහිට ඇති වූයේ තරමක සතුටකි. සුගන්තේ කමා කමි ඇදව වූයේ කොන් වුව ද නිස පිටිමටත් ඇතිවී නැළුණේ අස්සට වඩා පැළැඹිමත් විය යුතු යයි සිතමිනි.

දන් පෙට් එළිවෙන තුරු සුගන්ට අස්සටුවක් නැත. පාසලේ මිය වීම, දන්පෙත් පුළු ගැසුණු වීම, ඇය සමග කනා කළ යුතු

උදේ දන් වෙරළට ගියේ එක පෙට්ටියක් නොහොත් කන්තුවේ දින ගත් බව සිහිට පෙන් විය. ඇදගත් කැබ්ල අඳවමින අනෙක පෙට්ටිය මෝල කුඩු-පි එල්ලා සිටියේ කළුපිටි මෙන, එම පාත්‍රයෙහි වෙරළ මෙකිය යමක් සිහි, යළි ඇද වෙත පැමිණ වැඩි විය. පෙනෙන කිසි ම හේතුවක් නැතිව, අනෙක ම කරන දෙයක් මෙන්, සුගන් වෙරළ මෙකිය නැතැයි ලංකා කළේ ය. අනෙක ම වෙරළ ගත 'කිසිවිසර' පියරු සුදුසු කිසිවිසර.

"අනුමානායක් නැ. මේ සුරිද, පියරුන් වෙරළත් එකම වෙරළමේ දින ගෙන එම නිසා විය යුතු ය". පියරු සුරිද නැතැයි දෙනත් ම ඒ සුරිද මෙන් ම පුළු මොහොත් ඇදවූයේ සිහිගේ හදවත පුරා උතුරා යන්නට විය. වෙරළ මෙකිය නොවීම යම් නැවු සුගන් ඇද දීවා වී දෙදෙනාට ගත්තම වෙරළ කන්තුවේ මතු වූ පිනාවක් සහිත සුනුක නොවීමට මම, ගත්තේ ය.

පිටිනත් වසයෙන් දමන්නේ පාසලට පැමිණියේ වැඩ පවත් ගැනීමට වනාහි දෙකකට තුනකට කළේ ය. ඇය විනාඩි කීපයක් පමා වී එක අවස්ථා ද කිසි නොවී ය. ඇය දකිමට සුගන් නොගුප්පිල්ලෙන් බලා සිටී.

ගත්තේ පවත් ගන්නා වෙලාව සිටිත් හිමින් ලං වෙතිම සුගන් හේ හදවත තව තවත් වෙගයෙන් යන්නටදාන වෙයි. ඒ කඩ ද සිහිට ඇසෙන කරම ය. දහයන්ති දන් දන් එයි. සිහිට දෙනත්තේ මිට කළින් පමා ඇය දුටුවා මොහොත් කළකට පමණ අනෙක දි මෙකි. අලුත් දෙයක් අලුතින් දකිමට ඇතර සිහි තුළ ඇත.

කිසිත් ලජ්ජාවක් වැඩ ගත් සුගන් නොගුප්පිත් කිසි වරක් පි මිනෙන්නේ කාමරයේ දෙරවුර පෙළ පැළුරට ය. දෙරවුර අලු දවසේ කිසි දෙනත් කනා කන්තේ සිතා පෙට්ටිය වූනේ. මවුන් මේ කනා කරන්නේ කමා දකින්නේ නැත විය යුතු යයි සිහි සිතා සිතා සුගන් ය. අනුලාත් පෙට්ටියත් පෙට්ටිය පැමිණියේ, සුගන් ඒ අකලින් කිසි වරක් එකා මෙකා කීයේ ය. සිහිට එක නැතහොත් වැඩි වී සිටින්නට නොහැකිය. ඇය කිසිකු එක පෙට්ටියක් පෙනෙන කිසි. දකින්නේ කෙතේ මදක් එක් නොදන පිටින්නට අනෙකිම වූ සිහි, එක මෙකා ගත්තටත් පැළි කළේ ය.

"නාම ආමේ නැ ගන්ද, අනු" ගත්තේ ඇසුරු ය.
"කඩද?"
"දකිමි"

අනුලංකායෙහි අදාළ සිලාසිතානුකූලය. ඔහුගේ මුහුණ රතු විය.
මෙහි දී ඔහු සලකා බැලීමෙන් ඇති නොවූයේද නොවේ. නමුත්
සිලාසිතානුකූලයේ දැක්වෙන සිලාසිතානුකූලය ඔහුට ඇති විය.

එවැනි පරිදි කතා විකාශි කිරීමෙන් පසුව දැනගන්නා පත්තිනිය
 ආචාර්ය. සුකන්තේ පසුව කැමැත්තට විය. විදුලි සන්නිවේදන
 කළමනාකරණ පරිදි කතා රැස් කළ පරිදි කතා පුරා දුටු ගීතය. පුරා
 පැරණි ගීත පිළිබඳව කතා කළ පසුව පිළිගත් පිළිගත් පිළිගත්
 ආ වැනි විවිධ විවිධ කතා පුරා දුටු ගීතය. පුරා දුටු ගීතය
 දුටුවා. අප විසින් පිළිගත් පිළිගත් පුරා දුටු ගීතය.

විවේක කාලයේ දී කතා කිරීමට හිතා ගෙන යාම කිසිවක්
සදහා දත් නම් කිසිවක් සෙවීමට සිත් නැත. කතා කිරීමේ දී තමා
ප්‍රකාශ කිරීමේ දී වඩා විශාල වස්තූන් ද නොගත්තත් කවන් ද ඇත්
මැදි. පාසලෙන් පසුව තත්ත්වයන් එය ම විය.

කිසි විශේෂ සිද්ධියක් හැඳින් දීමට ගෙවී ගියේ ය. ඇතුළත
පොත් කතා කිරීමට - ලෝකයන්ට අර්ගනා දීමට පොතෙන්
මිදීමෙන් නිසි තුල්ලතාව උත්සාහ කළ නමුත් එසේද නොවේ.
එකතු කර ගැනීම වඩාත් මිනිස් ගැනීමට කළ පැනය වැනි විය.

තෙව් තම සෙනෙය් තෝරා ඇය සමඟ කතා කරමි යි එ ද සමස
තෙදර මිය පුතෝ දුරින් තර ගත්තෝය. මේ අධිස්ථාන
තෝර්තා වි විසුරුණි පසුව ද ඇය දුකින් කුරා සමිණි. පසුව බි
මොකු දෙකක් ගැන බලාපොරොත්තු වී තෙදර යන ද මෙන්ම
වි දුක් දුන්, සිවු තෙදර මියයි පිදු තොවුණු දෙකක් ගැන
මිලාපොරොත්තුවී ව ඇවිත් ය.

[illegible]

සුභස් හුදකලාව ප්‍රිය කරන්නාව සමත් කරමින් ය.

මුනටි කැපිලි ගැන, මුනටි මුනටිකරුවන් පිත්තරු වනතුඩු කිරි
ගැන, පෙරවිසන් ඇති කිරිලි ගැන, සිහු කුඩු කිරිලි උනන්දු ව
වන්නට විය. සිහු වෙත ද මෙන් ලද කැපිලි පවත්වාගත දී ම පෙර
යායවලත් වන පොදුවලත් ඇතිදින්නට ගියේය. එහෙත් දන්
සත්පත් ඉස්සර මෙන් කුරුල්ලන්ගේ කට කඩ අත ම අනුව කැප
කිරීමට පුරුදු වීමට පොතව. පෙරුන් අධිකත් වාඩි වී වතුපර කමත්
ලතාව බලා කිරින්නට ද පොතව. උන් සිතට මොක්කමත් පුරන්
ව කිරිම පිණිස ය, සිහු පිනිවිලි දමන පොදුලි සතත් දිනට ඇතිදි
නත් විය. දිනට ය, එය පුළු මොනාවත් පසුව ද ඇතත් පුළුන්
මතක් පිනිවිලි පතක් ගියේ ද මෙහි.

[illegible]

සභිකයන්ට පමණක් පසුව දැනගත හැකි කර්ම පාඩම් ආදිකරණය
දී දැනගන්නේ සුභයන්ට පැවැත්ම දී.

"අපේ සුභත්, මේ රැන්දලයි තවල දෙන්න"යි කීවා. ඔහුට දුම්රිය මත තබා ගියායන්නට වූයේ. සුභත්ගේ ලේඛනවලට මෙහි ආවේණිකය මතු විය.

රිද සහිත නිවේදන ලේඛනවලට පසුව අනෙක් අයවරුන් සහභාගී කරන අතර සුළුත්, පැමිණිලි, විමර්ශන සහ විවේචනා කළමනාකරණය වැනි අනෙකුත් කාර්යයන් සඳහා වැඩිපුර කාලයක් ලබාදීමට ඉඩ ඇත.

“එක් කෙනෙක් දුන් උදව්වකට තවත් යටි දුන්නෙ නෑ”
 අනුලා කීවා ය.

"කවුද? මොවුද ලැජ්ජ වෙන්නෝ?" සිරිපාල ඇසීය.
 "ඇයි ඔහු ළමයින් එක කොට දුවන එක්කෙනෙක් ඉන්නද
 නෙ එය මොල්ලෙන්ම කාණ්ඩ?"
 සුගත් සිතා දෙන්නට උත්සාහ කළේ ය. මුහුණේ මස් බිඳ
 වැටී පෙතිනනාක් වෙත් බිහුරු දැනිණි.
 "ඔහුම ලැජ්ජාවෙලා බෑ" ජෙජවිඳි කීවා ය.
 "ඒ අප්පා! කෝද? සුගත් දුන් ලැජ්ජ නෑ" විමල් කීය.
 "අනූ, අන්න දමීම් යනවා. කතා කරන්න"
 සිරිපාල අත්පිටි ඇසිය. තවත් දුරියක සමග දිගු දෙයට යමින්
 සිටි දමියන්ට එහි ආවා ය. සුගත්ගේ හදවත අර දුන්, වික දිනෙක
 සිට පුරුදු නිකැස්ම ඇති විය.
 "මේ සුගත් අඩනවා දමීම් නෑ කියල"
 "ඔය අනුලක මොරු දමියන්ටි"
 "මම කලින් කාලෙ සුගත් හැනල දුවයි කියල. අපි එක කොට
 සුගත්ට මොකක් දවනවා" දමියන්ටි කෙළින් ම සුගත්ගේ දෙතෙත්
 දෙස ම කෙලු බැල්මෙන් සුගුව කීවා ය. මුහුට ඇතිල්ලෙන් මිනි
 සිළක් කරා ගෙන යෑම වෙන්නට සිතෙන තරමට ලජ්ජාවක් ඉගදිණි.
 හදවත් සිතාසුරු න.
 "අඩ අඩා නිව්සෙ. සුගත්, ඉතින් කතා කරන්නකො"
 "මොවුද සිරිපාල සුගත් අඩන්නෝ?"
 "අපේ මන්ද ඔයා එන්නල කතා කරන්න ඕනැයි කියල"
 සිරිපාලට කලින් විමල් කීවේ ය.
 "ආරි වැඩක් නෙ, ඕකට අඩන්න ඕනැ යැ?" අනුලා කීවා ය.
 "කතා කරන්නෙ කොතොම්ද මුණ බලන්නත් ලැජ්ජ වෙනිනැ
 මොය හරියට හැකියෙන් වගෙයි" ජෙජවිඳි කීවා ය.
 "එයා කතා කරන්නෙ රැස්විම්වල වතෙයි. අප්පා! එද කතා
 කළ හැටි ගැහණි රැස්වීමයි?"
 "මේ පාර අපි සුගත් සහායක කර ගෙමු" ජයතිස්ස ගෝර්ථන
 කළේ ය.
 "ඔහු ළමයින්ගෙ ඡන්ද ඔක්කොම අපි අරන් දෙන්නට
 යන්නෙද දමීම්?" අනුලා අනුමත කළා ය.
 "අපේ පට බෑ, වෙත නෙතෙන් පත් කර ගන්න"
 දමියන්ටි අත්පිටි බැසුවා ය.
 "ඇයි දමීම් අත්පිටි බැසුවෝ?" විමල් ඇසී ය.

"සුගත් කතා කළා එකයි මම අප්පාටි බැසුවෝ"
 "මම අලුත් අලෙසක් ආව" විමල් කියන්නට විය. "අපි සුගත්
 සහායක කරමු. ලේකම් කර දෙමු දමියන්ටි"
 "අන්න අපුරුයි" කවුරුත් එක හටින් අනුමත කළහ.
 දමියන්ටි ද සුගත් දෙස බලා ගෙන ඒ සිතාවට එකතු වූවා ය.
 "මම ලේකම් වෙලා ළමින් ඉන්න කොට සුගත්ට බැටි වෙයි
 මුළුසතේ කතාව කරන්නටත්"
 "විචිච නෙවෙයි. අපි මේ වාරයෙන් කරගෙමු සුගත්. මායි
 අනුලා දමීම් සාර ගන්නට ඔහු ළමයින්ගෙ ඡන්ද" ජෙජවිඳි
 කීවා ය.
 "අපි බාර ගන්නම් පිරිමි ළමයින්ගෙ පැත්ත" සිරිපාල කී ය.
 "අන්නමට අපි පල්ලවෙයි. සුගත් බෑ කිරිවෙන්න?" දමියන්ටි
 කීවා ය. සිරිපාලට ඒ ප්‍රයත්නය විසඳන සැටි පෙනිණි.
 "දමියන්ටිට බාර කරමු සුගත් කැමති කරව ගන්න කොටස"
 "දමීම් බාර ගන්නව ද?"
 "මම බාර ගන්නම් එතෙම පිටත්ම"
 කවුරුත් යළි සිතාසුරු න. අනුලා "හු" කියා සිතාසුරු
 "පෙනව ද වැඩ"යි කෑ ගැවා ය.
 "අනු, හරි තරකයි. මම කිරිම සුගත් කැමති කරව ගන්න
 වැඩෙ එතෙම පිටත්ම බාර ගන්නව කියල"
 "කැමති කරව ගන්නව කිරිවෙ සහායකි කමට ද? කැත්තම්
 ... ?"
 "සිරිපාලට මොනවා හරි විකාරයක් තැපෑව ඉන්න ම බෑ"
 "විකාරයක් නෙවෙයි සුගත්, සිරිපාල ඇසුවේ අපි කවුරුත්
 දුක ගන්න ඕන දෙයක්" ජයතිස්ස සිරිපාල වෙනුවෙන් කතා
 කළේ ය.
 "ඔව්, ඔව්, විචිචවෙන් විචිචවෙන් මෙම දුර දිග යන වැඩ"
 විමල් සිතා හට මැද කී ය.
 දුන් දමියන්ටිගේ මුහුණ සිතායි කොඳට ම රතු වෙලා ය.
 මත බඳනා සිතාවෙන් විකසිත වූ ඒ වග දකින සුගත් තුළ ඇද
 ගෙවෙයි ඇති වූයේ අප්‍රසාද ම පෙන්නෙහි.
 "එද සුගත් දුන්න ලොසින්පර හරි රසයි" අනුලා කීවා ය.
 "එක ගන්නම, කවින් ඉල්ලලත් දුන්න කෑ. මොය හරි
 ලෝබ්සෙක්"

"මොකද නිකම් බුමම් හෙත්?" "යි. විමල් ඇසුවේ ය.

"නැ. යිකම්"

"නිකම් වෙන්න බෑ, මොකක් හරි ඇති?" ජයසේන කීවේ ය. කමාතුළ වෙනසක් ඇතිවේ සිටුවනට පෙනීමේ හැතක් දැන් සිහු කරගනී. "මොකද කිරිල්ලින් උක්කල කරන වෙලාවක් ද?" "යි ජයසේන යළි ඇසී ය.

සුගන්ධ සිතා පහළ විය.

"එයා හෙදර ගිහිල්ල"

"ආ! ඒක පමණි. මම දන්න ඇත දීම මුණ මැළුවල තියෙනව"

"ඉතින් ඕක සිය පාරම් ගණන් ගන්න ඕනෑ ය? ඒ කෙල්ල හෙට ලදේ රයි?" ජයසේන කී ය.

"ඒක හෙවෙ ජයේ, යනව නම් කියල යන්න බැරිද?"

"හරි වැඩක් නො! මොයාට කියල යන්න ඕනෑ යැ?" විමල් ඇසී ය.

"මොයා මේ මහ ලොකුවට මැරෙන්න හැදුවට ඒ කෙල්ලට නෑ එව්වර ගණනක්. නැත්නම් කියල යන්න බැරියැ?"

ජයසේන ජයේ කීවේ විශ්වවිද්‍යාලයේ සිටින සුගන්ධ රකවර ම පෙනී ගියේ ය. යළිල්ලෙන් කත වැසුණු ඒ වචන සිහුමක් හදවතට බරට දැනුණේ ය. සිහු කතා කළේ නැත.

"කරද කිරිවෙ ගියා කියල?"

"අනුල"

"ඒ කොල්ලන්ට කියල ගියා ද සුගන්ධ කියන්න කියල?"

සුගන්ධ මහත් අමාරුවෙන් හිස හැලී ය.

"ඒක පමණි. හදිසියකට ගියත් පැහැරිවියත් කියල යන්න සිමුණ හෙත්?"

ජයසේනගේ වචන අතුරන් පාසා සකායක් ම බව සුගන්ධ වැටහිණි. එහෙත් සිහු ඇස හැත එ සේ කතා කරනු ඇතිව සුගන්ධ ප්‍රිය නොවී ය.

"මම ඒ වෙලාවේ තැපැල් කන්තෝරු ගිහිල්ල හිටිය, නැත්නම් කියල පමණි යන්න"

"ඉතින් විකක් ඉන්න සිමුණක මොකද කුමයි අවතව යැ?"

"සුගන්ධ තැපැල් කන්තෝරු ගියේ දැයි කියන්න කියලා විමල් ඇසී ය.

"නැ"

"ඉතින් ඇයි ඒ කුමක් දෙයක් කියන්නේ? දැයි කියන්න ඇයි සුගන්ධ හෙදර ගියා කියල"

ඒ වචන සුගන්ධගේ විදුණු හදවතට පිහිටත් මෙන් කැනවිලි දක්වයි.

"එයා දැනගන්න ඕනෑ නො සුගන්ධ අපට නොහිස හෙදර නොයන බව. සිය කෙල්ලන්ට නො හැටි සිතාම පමණි. යළි යළි අපි වොලිබෝල් ගහන්න"යි ජයසේන සාකච්ඡාව නිම කරමින් සුගන්ධගේ අතින් ඇද දේ ය.

"මම හෙදර යනව"

"සුගන්ධ සිස්සු වෙන්න එපා" විමල් කීය. "යළි අපි කෙල්ලට කරන්න"

සුගන්ධ ප්‍රියා කළේ ද හිමත් සන්සුන් කමක් ඇතිව නොවේ. මුල දී කෝපයට බරව ඇතිවු වේදනාව දැන් දැන් සම්පූර්ණයෙන් ම වාගේ කෝපයේ ප්‍රමුණුවර ම තනිමින් වර්ධනය වෙයි.

ජයසේන කීවේ ඇත්තකි. පමණි හෙදර යන බව සුගන්ධ කියන්නැයි දැයි කියන්නේ අනුලාට හෝ වෙන කිසිවකට නො නො කීවේ ඇයි?

විමල් කීවාත් මෙන් සුගන්ධ හෙදර ගිය බවත් ඇ සිතුවාද? මේ ප්‍රශ්නය සිතට නැගෙත් ම වේදනාව ජයසේන කුනී විමත් විය. එහෙත් එයින් සැනසීමට ඉඩක් නොපමණ ජයසේන කී පවත් කතාවත් සිහි පත් විය. සුගන්ධ හෙදර ගියේ ද යි ඇස කිසිවකුගෙන් විපරම් නොකළේ ඇයි? නොයි අනෙකින් බැලුවත් ඇය පමණි නොකියා හෙදර යැම ප්‍රශ්න සහගත ය යි සිතා ගත හැකි දෙයක් සුගන්ධ නොපෙනෙයි. අනුවර්තයක් කළාට කියන්නැයි අනුලාටත් කීවා නම් ඒ ඇති. සුගන්ධ හෙදර ම හිස බවත් ඇ සිතුවා නම් ඒත් වැරදි යි. එයින් පෙනී යන්නේ ඇය සිටිය දී සුගන්ධ හෙදර නොයන බව ඇය නොදනිම යි. ඇය නැති වූ විට සුගන්ධ පාර මග ඇය නොදනිම යි. ඇය වෙනුවෙන් සිහු සිතා සිටින පරම් ඇය නොදනිම යි. මිළ පෙරේතයන් මෙන් රාක්කයන් මෙන් කව කවත් සිහිල්ලි සිහුමක් මොළයේ නොලැබෙත් කරන්නට විය. දැයි කියන්න කීවි වූ විට පමණි ද නොන පාරමත් නොකියා පැමිණි ඇති වූ වේදනාවත් පමණි නැති වූ දෙයක් පමණි නොකියා පමණි විපරාක් ඇයට නම් නොදනෙතොට ඇය යි සිහු සිතුවේ ය.

ඇයගේ දර්ශනය ආශ්‍රය හා ඇය ශ්‍රවණය හැකි කළාට ඇති ආශාව නිසා සම්බන්ධයෙන් ඇයට කැමැති බව සිතුවේය. දර්ශනවලින් තමා පෙනෙන්නට ඇති විට පමණක් කොළු එ බව සිතීම පවා සුඛයට පෙරුනාවකි. මේ සිතිවිලි විසින් කොළයන් අන්දමින් උපදවන ලද වේදනා අවසාන වශයෙන් එකතු වූයේ ඇය කෙරෙහි උසස් කරගත් චේතය.

කළුවා දෙක ලද වේදනාවට පිළිතුරු දිය යුතු යැ යි සිතූ සිතා ගත්තේය. "එයාට මා එයා නම් බවත් එයා එයා"යි සිතූ සිතා ගත්තේය. දන් සිතුව ඇති අමාරුව මේ කිරණය ඇයට පෙනවීමට පෙනී පෙන කුරු බලා පිටත්තව වීම යි.

අවසානවන මහත් පසුවද-සිතුවද ඇය සැලකිලි නොපෑමකි යැ ය. සුඛයට දන් ඉවසිලි නැත. මේ වේදනාවෙන් තවත් දවස් දෙකක් පිරිය යුතුයි.

"මීන හදිස්සියක් වෙන්න බැ. කොළෙ හරි ගමනක් ගන්න ඇති. අද සිතුවද, ගෙවයි අතිදර්ශන නිවැසි අධිමාන නැ. කලින් පිළිපෙල කර ගත්ත වැඩක්" එයින්ම නිසි.

නිසැකවම එය එ වෙස් විය යුතු යි. දවස් දෙකක් තුනක් ගත ගමනක් ඇය යන්නට ඇති. එකෙහි වෙලක්, කලින් දනා ගෙනත්, ඇය එද වේලායන කෙරු යන බව පමණක් කොළු, මේ ගමන ඇයගේ කොකිම නිසා නම් ඇය ගැන සිතූ හැම දෙයක් ම හරිය යි සුඛයේ කිරණය කළේය. "මේ ගමන" ගැන කොකිම කළාට ඇය කළ ලොකු ම සිදු කළායි සිතූ සිතුවේය. මේ සිතිවිල්ලක් සහිත, කළා ගැන ඇති හැම දෙයක් ම ඇයට කිවීම ඇති ආකාර ඇයට පමණ සම්බන්ධව නැති වීම නිසා සිතූ පැවසුණේය. කළා කොඳුන්තා පවත් දේ ඇගේ වේලකළු එමට ඇතුළු සිතූ සිතුවේය. ඇයගේ හදවත; කළා කොඳුන්තා කොළයන් අධිරාජ්‍යයන් හා අලුත් කරුණින් යුත්, දෙරලන දර්ශන ලද අභ්‍යන්තර චලය සිතූ සිතුවේය. කොඳුන්තා බියකින් පමණ ගැන ලියා ඇති පොතක් අතට පත් ගෙනගොනු තුළ ඇති එක අතට නැමීම සුඛයේ කළ ඇති විය.

මේ සිතුවෙන් සත් අන්තය ගත කළ සුඛය, ඇය හා සමූහි පාමිරියෙන් විනෝදයෙන් සිටි පැවි සිති කර ඇයගේ සිතාව, කර මැ. සිතුවත් වර්තන සිතක් කර කැනගෙනත් පැවැත්වේය. කොළු සැකසීමක් ද? පෙන ද කොළයෙකු උල්ලකයින් පෙනා හදුන්ව ඇත්තාය යනාදාන මේ සිද්ධීන් පිළිබඳව කෙතෙක් අලුත් වන විට

කොළයන් වේදනාවක් වැඩි වෙයි. ඒ රස බර සිද්ධීන් ගැන සිතා ඇතත්දෙව පත් විටම අසිතිකන් දන් පමණ නැගී යුතු පිතුවක්.

සුඛයේ හදු ද සැලකිලි සහිත වීම දර්ශනවලින් පැවැත් ඇතුළු වන දෙරලුම පහ රසයින්ම හා විල්ල සහිත කළා කරනින් උත්තාය.

ඇත නිසා ඇය දකිමින් සිතූ නිකාස්විණි. ඇය දකිමින් ආකාර සිතේ මතු වී, මේ ගෙනත්, වැඩිම කෙරෙහි දිය වී ගන්නට පටන් ගත්තේය. ඒ කෙරෙහි කොළයා දිය ගැනීමට සිතූ මතකය විය. එයින්මගෙන් හා විල්ලගෙන් දර්ශනවලින් දෙකෙන් පමණ චේතන යොවුම් ඇති බව සිතුව දෙස කොළයා ම සුඛයේ යුග්මය. සිදුන් කළා කරන්නේ කළා ගැන විය යුතුයි.

"අව අව කිවිය මේ ඇවිල්ල ඉන්න" විල්ල කියනු සුඛයේ ඇවිණ. සිතූ එය ගණනකටවත් කොළයා අගනක් දෙරලුමින් ගොඩ වී සිටි පාමරන් පැතිටම ගියේය. සුඛයේ සිතා කළා වැඩිකුණේ පොත් දර්ශන වීම දර්ශනවලින් එ කැනට ආවය. සිතූ ඇය කොළයාගේ පොත් පොත් පිටිය බැඳ තිබුණු පටිය ලියා අතට ගෙන සිටින විය. පටිය ගත්වුව විය කෙරින් විල්ල බැඳපත්ය. සිතූ අතුව දෙරලුම වෙතට අවි දෙක තුනක් ගිය ඇ. "අව එයකු කරනද?" යි ඇසුවාය. ඇය මේ සුන්තය නැතුව සිටින සිතාගත් ඇති බව සිතූ කොළයා වෙයි. පිළිතුරක් කොළයා සිතූ "විස්මය" වන දෙයට ගියේය.

ඇය දෙක බැලීමට - ඇය සමග කළා කිරීමට ඇති ආකාර වැඩි වෙයි. ඒ සමග ම ඇය කරන වි ආශ්‍රය පෙ නැතිත් ප කරන වේ ද යි බියක් ද සිතූ ගේ සිතේ දන් දන් සිතූ වෙයි. ඇය තවම බැලීමෙන් සිතාගෙනත් සිතාගෙනත් කළා කිරීමට සිතූ සිතා ගත්තේය. සිතුව තැන විය.

සුඛයේ අතසු පැනීමට ඇවිණ එයා වී වන වී වැනකු දරමි බෙදි නතා සිතාගෙනත් විය.

"මොකද මේ කිවීමට සිතා කියන්න?" විල්ල ඇසීය.

"දර්ශනවලින් අපහිස වෙලා කියන්න කළා කරන කළුව, සුඛයේ" සිටිපාල සිතාගෙනත්ය.

"ඒ කළුම උණ කැලීම් කිරීම යු" විල්ල සුඛයේ ගණිතය විසිගෙනත්ය.

"එ ද කොකිය ගියෙන් උණ නිසා ද?"

"මේ රසයේ කළා අලුත්කරගෙන, එය බෙදාම කළා දිය. සිතා ගෙනත්න හත් කැලී" යි විල්ල සුඛයේගෙන් කුසීය.

“මම ඕනෑ නෑ. මම කරමි”

සංකීර්ණ වැඩ ආරම්භ වූයෙන් කතාව එකැනින් නතර විය. එහිත් වර ඇය තමා දෙස සිතාගත් ඉල්ලන විලාසයකින් බලා බැහැර වූවාය. බලා බැහැර වූ ඇයගේ මුහුණේ මතුපිට සිතාගත්, පසුව අතුරුදහන් වී තිබෙනු දුටු ඔහු තුළ තෘප්තියක් ඇති විය. “එයාට දැනිලි ඇතැ”යි ඔහු යටි සිතෙන් අවමන්වූයෙන් සතුටටත් පත් විය.

“ඇයි ජයන්තිය, මේ සුභසූචි දමන්නෙයි නරක්?” අනුලා විවේචන වේලාවේ දී ඇසුවා ය.

“මගේ ඇති කරන්නේ නෑ. එයයි කරමි” දමන්නෙයි දුන් ප්‍රිය කඩකින් කීවා ය.

“මොයාට පිස්සුවා! ඔල්මාදෝ!” විමල් කරගෙන් මෙන් කීය.

“මිය මොරුවාට, බත් හැලිය ඉඳහන කල් තියෙන කරමි” සිටියාල කීය.

“ඇත්තට මොකද සුභන්, ඔයා දමමින් එන්න කරම ගෙවලා ඉන්නෙ?” පේමවර්ණ ඇසුවා ය.

“මමම කරන්නේ නෑ”

“එහෙත්ම ඔයා මම බලන කොට අහක බලන්නෙ?” කදුර පිරි දෙ තෙතින් සුඛව ඇ ඇසුවා ය. සුභන්ගේ සැබෑ කෝපයත් මොරුවා කෝපයත් දෙක ම ඊ වඩන කන වැටෙන්නේ පහව ගියේය.

“අන්න එහෙම කතා කරල මෙරි ගන්න, එන්න පේම, අපි දිගු කලට ඔබ්බේ එන්න”යි අනුලා ඔහුගේ ඇඳ ගෙන ගියා ය.

සුභන්ගේ මුහුණෙන් එකැනින් ඉවත්ව ගියහ.

“ඔයාට මොකද වෙලා කියන්නෙ?”

“එද කවිය මොකද ඔයා මම නොකිය ගිණි?”

මව්ගෙන් මොහොතක් ඔහු දෙස බලා සිටි ඇ කඩ නතර කොට පෙන්වන වන්නිය.

“ඔයාට කින?”

“ඔයා ඔකත් ගණන් ගත්ත ද?”

සුභන්ට එද ඇති වූ වේදනාව නැවත ඇති විය. තමාට නොකියා යැම නැත අපි විශයෙන් ඇය කළකොටුවටත් නොදක්වන හැටි!

“මොදයි මොදයි, එහෙම ගණන් ගන්න එක මගේ මේටකම. මම එයම ඔයා තම දම් නොකිය ගියත් මම ගණන් නොගෙන ඉන්නෙ නො”

“හැබැයි, කරම වෙන්න බෑ” ඇති බැමි කළවා, ඔය දෙය් පහකට ඇඳකර, ඇඟිල්ල උරක් කර කී ඇ ඔහු දෙය, ඔහුගේ දෙතෙන් දෙස, පෙළුනේ ම බලවාය. ආර්ය පුරවිසෙන් ඊ ඇතිවල කාන්තියෙන් එහි වුවත් මෙන්, ඔහු ද පෙළුනේ ම ඇය දෙස බලා ගත් වන ම සිටියේ ය. මෙසේ එකිනෙකා දෙස බලා ගත් වන ම සිටිය දී හදවත ඉපිළි. ඇය වෙත දෘඪත්වයක් මෙන් ඔහුට දැනිණි. නියායාසයෙන් ම ඔහු අඩාසිත් දෙකකින් ඇයට දෘඪය. පසුව උතුරු ආර්යයන් පිළිසිසුව, එහි බර උසුලා ගත නොහැකිව ගෙන් ඇයගේ දෙ තෙත් පමණක් නොව ඔය ද බිමට බර විය. එක තෙත් මුළු භාජනයට තබා වීට බර වී, දැනිය දෙය් නැවතත් පවිදි එක පයක් ඉදිරියට නමා ගෙන, ඔය පහතට නැඹුරු කර ගෙන සිටින ඇය, ඔහුට මෙතෙක් නොබර වියත් සිටියත් උපරිතව හා ආදරෙන් බර වූ ස්ත්‍රී රූපය මෙසේ යැයි පෙන්වීමට කරන ලද ප්‍රතිචාරයක් මෙන්, ඔහු ඇයගේ සෘජු පියුණ බැල්මෙන් පිටවත් පත් බාධාවක් හෝ තැනි ව, මොහොතක් මේ සුනදරුවන්ට එය දෙ තෙත් පුරා උරා ගත්තේ ය. ඇය මොරුවා උපරිතව සිටිනුයේ, මහත් ආයාසයකින් කරන දෙයක් මෙන්, සිටින සිටිත් දෙ තෙත් ඇර, ඊ අනුව ඔය සයවා, යවැසින් ඔහු දෙස බැලුවා ය. මල් කැකුරක් සිටෙන කළක මෙන්, ඇයගේ මුහුණ අතිශයින් සුන්දර වූ සිතාගත් කින් විකසිතව ඇත.

“බඩුවත් මොනවා ඔයාට දෙන්න කියල”

“කෝ දෙන්න මොනවද?”

“මොනවා වුණත් දුන්න”

“කියන්න මොනවා ද?”

“කියන්නෙත් නෑ දෙන්නෙත් නෑ. බැයි, උදේ එන කොට ම සුරප් ගෙන දිවෙව්” ඇ කට උල් කර ගෙන කරගෙන් මොන කිවිය.

තමාත් කෙල්ලක මෙන් මොහොත වන බව සුභන්ට දනෙයි. කෙල්ලක වුවද නොදෙල් වනු දැනින්නට කැපි කැපි කවුද ඔහු මෙහි දී තමා ම ඊ නිතියට යට වීමට ඉඩ දුන්නේ ය.

“අනේ කියන්නෙත්, මොනවා ද?”

“මොනවාද මම දෙන්නෙ කිවෙන්න?”

“ඉල්ලන ඕනෑ දෙයක් දෙන්න”

දෙ දෙනා ම සිතා ගෙනත් එකිනෙකා දෙස බලා.

"ඒ බොරු!"

"බොරු නෙවෙයි. මොනවද ඕයා මගෙන් ඉල්ලන්නෙ"

"මට පොරොන්දුවක් වෙන්න"

"ඕන එකක් පොරොන්දු වෙන්නමි"

"මිට පස්සෙ මා එක්කල කරන වෙන්න එයා"

"නෑ නෑ, මම කවදවත් කරන වෙන්නෙ නෑ. හැබැයි ඕයාමි පස්සෙ එද වගෙ නොකිය යන්නත් එයා"

"මම ඕයා හෙවිවත්, ඕයා කිව්වෙ නෑ"

"මම කැපුල් කන්නේරුව වන ගිණේ?"

"ඉතින් මට කියල යන්න එයායෑ? එ ද අපේ ප්‍රංච අම්මල එනව කියල, ඒකයි පෙල්ලම කරන්න නොඉඳ ඉක්මනට ගිණේ"

"සිකුරාද නාවෙ?"

"ඒ ගොල්ල කිව්ව නියා මම හෙර නැවතුණ"

"එකෙ නම් උණ කිව්වෙ?"

"ඒ විමල්ව බොරු කිරිව"

"සිකුරාද හේත්ත ම ද ගිව්වෙ?"

"ආයින් කරන වෙන්න ද කොහෙද කිසිල. අපේ නෑ. අම්ම එකෙ කියද්දි මම නැවතුණ, ප්‍රංච අම්මගෙ ලමයිනුත් කිව්ව"

"ඉතින් දෙන්න අර කිරිව පාකිය"

"හේත් වගයක් ගෙනාව. උදේ දෙන්න කිව්ව, කෝ කොහේ ඉල්ලන්නවත් බැරි වුණ නෙ. අපි කැවි"

"මදයි"

"දන් ඉතින් කණට පිහින්නමි"

"පිහින්න"

"මේතාට වෙන්න"

සිහු සිනාසුණේය.

ඇ 'මොකද ළං නොවන්නේ'යි අසන්නාත් මෙන් බල පිටියාය. විවේක කාලය ආසන්න විමට සිහුව නාද විය.

එද සවස තනි වූ මේලාවක් සොයා වටපිට බලමින් පැමිණි ඇ සිහුව පොත් කැල්ලක් දන්නාය.

* ඕයාගෙ යාච්චන්ටත් එක්කල ගෙනාවෙ. කෝ මේ කෙල්ලේ ඉවර කළා. ඕකෙ වෙත කෙතෙකුට දෙන්න දෙයක් නෑ. ඕනෙ තනියම කන්න"

එකෙන් සිහු පිරිසාලට හා විමල්ව ද දී හේත් කැල්ල තැවෙය. ඒ සතියේ සිකුරාද උදේ දමන්නේ අපමානව සතුටකින් යුක්තව සුනත් වෙත දුටුකෙන ආවාය.

"ඕයාට රහස්ස් කියන්න ඒයෙතමි"

"මොකක්ද?"

"හෙව එන්න අපේ හෙර"

සිහුගේ දෙකෙන් විස්මයෙන් විසාල වී, සුච මදක් ඇවිණි. එරෙස් කීපයක වතුරින් යුත් ගංගා කිටයක් එකතු වී ගලන කලෙක මෙන් කිය, යාකය, විස්මය ආදී විවිධ හැඟීම් මාලාවක් සිහු තුළ ක්ෂණිකව සහල විය

"මම මොනවයි කියල ද එන්නෙ?"

ඇ සංග්‍රාහී සිතාවක් ඇතිව කතා කළාය.

"මම අම්මට කිරිව, සාහිත්‍ය සංගම් රැස්වීමේ වාර්තාව ලියන්න යි වාර්තාවකට හදන්නයි ඒයෙන්නෙ මටයි. ඒක මට කතික කර ගන්න දනෙන්නෙ නෑ. ඕයාගෙන් අහන්න කීයෙතමි කියල"

"ඉතින් ඕය ගොල්ලගෙ අම්ම කොහොම ද දන්නෙ මා ගැන?"

"මම කිරිව සබාපති ඕයා වග"

"ඒක එල්ලුම් ගස් යන වැඩක් වෙයි"

"ඕයා බය වෙන්න එයා, එන්න"

ඇය කියා ඇති බොරුව ගැන සිහුව සිතා පහල වෙයි. ඇයගේ හෙරටට යෑමේ ආකාරයත්, මේ හේත් සිහිතයක් ලෙස ඒකතු ආශාවක් පණ ගැන්වී එයි. සිහුව මේ ආරාධනාව බලාපොරොත්තු නැතිව පිරිසිදු මල් වෙඩිල්ලක් මෙන්,

"අපේ මම දන්නෙ නෑ. දන ගන්නොත් එකම?"

"මොනව දන ගන්නද? මම කිරිව මොකුත් නොකින විද්වට අම්මට. ඕයා බයනාකුට එන්නකො. එ දවනාත්තක් නෑ හෙර"

"මම විමල් හරි, කවුරු හරි එක්ක එන්නමි"

"එයා එයා තනියම එන්න. ඔන්න යාමකමි කියන්නවත් එයා ඒ ගොල්ලට"

"ඒ වූණට කතිකමි?"

"ඒ පාප කොල්ලෙන් නෑ" ඇ බොරු කරකිත් යුතුට කියාය.

"ඕයා දන්නව නෙ අප එක්කල උමන් හදමන අරු පාට?"

කැන. සිටි, මේ ලොව වාරය නොවේ. අම්මාගේ සෙවනකට හදිමි යි,
ඒ හත්විල්ලාව දමන්නේ නංගි කෙනකුගේ විය හැකි යි.

“එන්න එන්න”

සුගත් නිකුත්වී ගියේය. දමන්න එන කොටුවේ පරවත් නොහැකි
අවසාන කර අනෙකු හොඳමින්, සිතාසෙමින් පාසින්න උඩ සිට
ගෙන සිටියා ය.

“ඇයි මෙව නැවින් බලා ඉන්නෝ? එන්න”

සුගත් බයිසිකලය කැබිමට වට සිට බැලිය.

“සිය පෝටිකෝටයවින් අර කුරතට හේන්කු කරල නියන්න”

බයිසිකලය හේන්කු කිරීමෙන් පසුව ඔහුගේ දැනට පාරවත්
හා නිස් බවත් ද සිතට මෙබවයය හවත් ගින වූ බවත් ද දැනි.

“ඔයා තාව විතරම ද?”

“නැ, විනාඩි පහක් හයක් වෙනව”

“මිට ඇහුන නැත්තෝ? ඇයි මෙල් එකවත් නො ගැහුවෝ
වැඩිවෙන්න නො?”

සුගත් ඉස්කෝල්යෙහි කෙළවර පුටුවක වැඩි විය. බයිසිකල
යැද කර වී විනාඩි නියයක් හත වූ බැවින් නොදට ම දැඩි නැගෙයි.
මෙම දැඩි බිඳ නියයක් එකතු වී කොන්ද දීමත් ගොයන කැටි ඔහුට
දුන්නේ ය.

දමන්නේ සුදු පසුකලය මත ළා කොඳ පාව පුළු මල් වැඩුණු
ගඩමක් හැඳ සිටියා ය. පාසලට අදින සුදු ගඩුම හැර ඇය අත්
අඳිමින් සිටිනු ඔහු කලින් දක නැත. මේ ඇඳුම නිසා ඇයගේ
අවතල සුන්දරත්වයත් ඇත. දමන්නේ ගෙට ගියා ය. සුගත්
කනදියවත් මෙ නිවුණු පුවත් පත අතට ගත්තේ ය. එතෙක් රිය
කියවීම පහසු නො වේ.

අවුරුදු හතක පසු දරියන් මෙර ළමට පැමිණ. උරවස්සව
හේන්කු වී කර පොවා එබන්න කර බැලුවා ය. ඇය කුඳ දරියන්
ගේ මුහුණුවර එක වර ම දක්නට ලැබිණි. සුගත් සිතාසුගේ ය.
පෙරළා සිතාසුණු ඇ ගෙට දිව්වා ය. මොහොතකින් දමන්නේ
ඒ පමණ ම ඇයගේ අම්මා ද සාලයට පැමිණියා ය. සුගත් කුඳ ඇති
මුණේ ඉස්සර පුළු කාලේ සිංහල පාසලේ සිටි ඇදීමේ ඉගැන්වීම්
පැරණි පොතේ ඉගැන්වියක දැන නළ ඇති වූ බය ය. දමන්නේ
හැඳ සිටි ගඩුම මෙරදෙන්න ම සැරියක් හැඳ ගත් ඇ අවුරුදු කිසි අයක්
මෙක වයසැති, දමන්නේ ගේ මුහුණුවර ම ඇති කාන්තාවකි. ඒ
රතු නිකු අම්මා කළ එළර ය. ඇය සාලයට එත් ම සුගත් වැඩි
රන් අසුනෙන් කැබිමට විය. එතෙක් ඇයගේ සිතාවට පිහිටුණි.

වගයෙන් සිතාසිමට ඔහු අපොහොසත් විය. මුහුණ සිතාසිමක්
රැළි නො වැටෙන මේ ගල් වී එබෙන බව ඔහුට දනන ය. ඒ පමණ ම
මේ අවුත්ත මෙතේ අල් යි බියක් ද ඇති විය.

“වැඩි වෙන්න ළමයෝ”

සුගත් වැඩි විය.

“මේ ළමය කොහේ ද?”

මේ අයන්නෝ හොඳකට නොවන බවත් ඔහු සිතුවේ ය.

ඔහු කමා පදිංචි ගමේ නම කීවේ ය. කතා කිරීමේ අපහසුව
ඔහු දුටුවේ එ වට ය. ඒ කතා කළේ කමා ද, කමාට ඒ අයුරෙන්
කමා ගේ ම කට හඬ දැයි සිතුව ම සැකයකි.

“ඒ පැත්තෙ අවත් අදුරත අය ඉන්නව. මොකක් ද පාත්තම
නම?” යි ඇ වැඩි වෙමින් ඇසුවා ය.

“එහෙ මම ඉන්න පුළු අම්ම ළම. අපේ අම්මයි කාන්තයි
නැ”

ගෙට යනු සඳහා මෙරවුව දෙසට ළං වෙමින් සිටි දමන්නේ
කමා කලින් නොදන සිටි දෙයක් අසා, නතර වී මඳක් සුගත් දෙස
බලා සිටියා ය. ඔව්ගේ මුහුණේ කිවුණු සිතාව ද අතුරු දක්නට විය.
ඇ ඔහුගේ හිස සිට දෙපතුල් දක්වාත් යළි එකැත් සිට මුහුණ
දක්වාත් බැලුවා ය. ඔහු බිම බලා ගත්තේ ය.

“පටුලෙ වෙත කවුරුත් නැද්ද?”

“අයිස කෙනෙක් ඉන්නව”

“එයා ඉගෙන ගන්නව ද?”

“ඔව්, වියව විද්‍යාලයේ”

“ආ, එහෙනම් හොඳ නො. පුළු අම්මල වෙන්නැති වියදම්
කරන්නෝ?”

“ඒ හොල්ලන් යල්ලි දෙකව. අපේ කාන්තයෙ ඉඩම් ගෙඩි
නියතව පෙල්ලෙකිය. ඒවත් ගන්නව”

“එහෙනම් බර් වෙන්නැති නො?”

“නැ, හේ. මේ නුවරින් එනා”

“ලොකු ඉඩමක් ද?”

“අත්තර සියත් විතර”

“දෙන්නට අත් අත්කර සියත් කියනව නොදට ම මද යි
ළමයෝ”

"ඒ අයියා නිව්ට කළේ නෑ කන්න"යි දමන්නේ නැතහොත් කෙසෙල් අයියන් කඩා දුන්නා ය. ඇරිස රැකෙන හෙට දිව්වා ය. පස් මිනිස්සුන් පසු ගත්තේද සිය ඉවත් කර දමන්නේ එහි ඇත්තෙයි පොතකුත් පුල්ලකුත් කඩදයි කියනකුත් පොතුවත් පැළුරා ය.

"කියා ඉස්සරුවේලා මේ කඩදියෙය ලියන්න, මම එක බලා බෙන වාර්තා පොතේ ලියන්නම"

කරන්නට ඇතිව පොත් පැඩින් නමුදු, දන් සිතට පුරුදු වීමෙන් ඇත්තක් ලෙස සුන්බු පවා හැසෙයි. ඉන් පෙර කිසි අවස්ථාවක මෙසේ ඇත්තක් වීදියට සිහු මේ වැනි පොරොන් කර නැත. මේ ලද අලුත් පෙට්ටිය යැවෙයි.

"කිසි මිනිසා කරන්න පුළුවන් ද සිය වීමෙන් එක එක? අර කාටව මෙසෙත් කියන්නෙ"යි දමන්නේ මව කීවා ය.

"කිව්වත් වගේ, යළි සුන්බු එනෙමි අපි පමණයි"

"එට නම් හරි යයි. සිය පොල්ලාගේ අම්මල දුන ගත්තේ කොත්" කාමරයට සිය පසු සුන්බු කීවා ය.

"කිය වෙන්න එයා, අපිල මගේ වැඩ පොකුන් ගොයන්න නෑ."

සුන්බු පුළුවේ වැඩි වී, මෙසෙය මින නිවුණු කඩදිය වන ගොනු ගැසුවේ ය. දොරටු මෙසෙය පසක හේන්කු වී, වැලමිව මෙසෙය පෙද කිසිව අත්පල්ල පවා ගන්නා ය. ඇය තව මදක් හිම ලං කළකුත් පුළුණු පුරාණත් පුළුණුගේ ගැලවන නමි. පොත සිහුව පෙද කටයුත්තක් විය. ඇය මෙසේ මේ කරම යමිතට සිටින වර, පුළුණුගේ වෙනත් ගොනුවක් කනා කිරීමට පවා දුන්නේ ය. තමාගේ කැපක සතන්දාය වන 'වින්, වින්' නව ඇයට ඇසේ යැ යි සිහු කුස කියත් ඇති වූ තරම් ය.

"පෙකළින් වාරවල වාර්තාව සිලාගෙන, වියය රැස්කන් ලිව්ව"

"එකකොට වාර්තාව" සිහු සිතාගෙමින් ඇයිය.

"එවත් ලියල කියන්නෙ වෙන වාරවල්වල. වෙනකන් නෑ නෙ"

ඇ කතා කරන්නේ කෙළින් ම සිහුගේ පුළුණු බලා ගෙන ය. ඒ බැල්ම වීන්විද යන සුරිය. ඇය වෙන්නේ සියට පුළුවන් නික්මෙයි. මේ කියල්ල සිහුගේ සිය අවුල් කෙයි.

"සුන්බු, සියගෙ අවිසේ තාත්තයි දෙන්න ම කැද්ද?"

සිහු සිය සළා ඇය දෙකට දොරටු සිතාගෙන සිතාගුණේ ය. දමන්නේය පුළුණුගේ සිතාග ගෙගෙන් අඩුවැන්න විය.

"කියාට ගතකරන් කැද්ද?"

"තාත්ත නම් ගත්තම් මතකයි. අම්ම මැරෙන කොට මේ දවස් තෙරුණු"

"තාත්ත මැරෙන කොට?"

"අවුරුදු පහයි. තාත්ත මැරෙනව මම මතක නෑ. දවස් තාත්ත මාත් එක්කල කොළඹ ගියා. ඒක මම මතකයි පොදුව. නමුත් තාත්තගෙ පුළුණුර මතක නෑ. සමහර වෙලාවට පුළුණුර ඇද්ද යනවා. ඒත් මතකයිගෙන් මතක් කර ගන්න අපාරැයි. අයියට නම් මතකයි තාත්ත ගොදුව ම. අයියට රෝද දෙකක් පොඩි බඩිසිකලයකුයි, මට රෝද දෙකක් බඩිසිකලයකුයි ගෙනත් දෙකට කියලා කිය කියා ඉන්ද දිලු තාත්තා මළේ. අයිය අදටත් බඩිසිකලයක් තිබ්බෙන නෑ."

සිහු කොතවත්වා කතා කර ගෙන මියේ මෙසෙය මින වූ කිත්ත කුඩුව දෙන තෙත් ගොවු කර ගෙනය. මේ කැත්ත කතාව තහර කළ සිහු ඇය දෙක බැලුවේ ය. ඇයගේ දෙනෙත් පුළුකලුර පිටරුණු සිහු දුටුවේ ය. සිහු ඉන් ඉදිරියට ඒ ගැන කතාව දිගැල්ලුවේ නැත.

"සුන්බු, පුළුව අම්ම ඇද්ද රෝද දෙකක් කැද්ද?"

"ඉන්නව, පුළුව ගැනු ගමනෙත්"

"එකෙනම් කියාට ගෙදර පාරවත් නෑ"

"පොකන්ද පාරවත්? සියගොල්ලන්ගෙ පවුල තුන්දෙනයි?"

"කව් නාමිල දෙන්නයි මායි. මම අයිය කෙසෙත් දන්නව නම් මම කැමති යි... සුන්බු"

"ඇයි?"

"මම කාරණයක් අනන්ත..."

ඇ කෙළින් ම සිහුගේ දෙතෙන් පත්ල බලා ගන්නා ය. ඇයගේ ඇස්වල තවමත් කලුර ගෙනමගය ඇත. කලුරෙන් පත්ල වූ තාත්ත ගෙන් සුණු ඒ බැල්මට පුළුණු දීමට සිහු අපොහොසත් ය. ඇය මේ කියන්නට ගන්නේ කුමක්ද? සිහුගේ හදවත වෙරළගෙන් ක්‍රියා කරන්නට විය. ඒ බැල්ම රජයේ මිනිසා දීම් පුළුණු තවත් දෙක ලං කළා ය. ඇයගේ පුත්වාය වාතයේ උණුසුම පුළුණුගේ කිසිවලට දෙනෙයි. "කිසි" යනුවෙන් හමන් ඇයි සුන්බු තිබ්බේ කැලුවේය. දෙක තිරය ගෙලවෙන යැව් දුටු සිහුව සුරතා එතැන සිට ගෙනෙන්න අඩි ගවිස ඇසිණි.

"මිය යාර වෙන්නයි එන්නෙ. කියාගේ දෙනයි" දෙකෙන් කීවාය.

"එයා ඉස්සරුවල ගත්තෙ කැද්ද?"

"සනාථ මේ සිංහල ඉස්කෝලෙට්. උඩත අවුරුද්දේ යයි අපේ ඉස්කෝලෙට්... සියානෙ අදහස් මොනව ඉගෙන ගන්න ද?"
 "අනෙ මම දන්නෙ නැ... මොකක්ද සියා අනන්ත මිණේ?"
 "සියාට මොදට ඉගෙන ගන්න පුරවන්නෙ මොකකට ද සියා කැමති?"

සිහු තුළ බලාපොරොත්තුවත් ඇති විය. මේ අයත්තේ කමාසේ අනාතයා ගැන ඇය දැඩි උනන්දුවක් දක්වන නිසා විය යුතු යයි සිහු සිතුවේ ය.

"පම කැපීම් දෙස්සර මොනක් වෙන්න?"

"සිටි, එක් වැදගත් රේසාවක්"

සුගත් සිතාපුණේ ය.

"ඇයි සියා සිතාපෙන්නෙ?"

"සියානෙ කතාවට, මම දෙස්සර කමට ආප වැදගත් කමට නෙවෙ, මිනිසුන්ගෙ ලෙඩ වගාද කරන්න දෙස්සරලට පුරවනි, මිනිසුන්ගෙ රෝ මෙර ගන්න පුරවනි, අන්න එකයි"

"සියා සල්ලිවලට ආප නැද්ද?"

"සල්ලිත් නැහැ, සල්ලි සතා මේ ලැබිය නොහැකි පුරවනි, මිනිසුන් මෙලාත් සල්ලි මලින් මොනව කරන්න ද? මම ආයයි, ඇප පළාකමට ගිහිල්ල ඉස්සිරිකාලයක් හදගෙන සල්ලි තැප් මිනිසුන්ට බෙවෙන්න කරන්න"

"සිවිල්ස් වනෙ ගිවිසට සියා හවි පස්සරයෙන්, වෙන මොනවට ද සියා ආප?"

"ලොකු අවිසින් අර හෙන, දඩාවෙන් යන බල්ලෝ, බල්ලෝ හරක් වනතු කරල කරන මොනත දෙන්නත් මම ආයයි"

ගල්කැටයක් රසක් යනුවෙන් පෙනල් පොල්ලක වැසික්කින් මේයගත් අතරට වැටිණි.

"මේ ලොයට වසන් ගහල රන්ත මිනැ"යි දළයන්ති කාවා යෙන් පිට වුවා ය. ඇය මිදුලට දුවන ගබ්දයන් නංගීමේ සිතාවත් සුගත්ට ඇසිණි. එ සිතාව ලා වෙයි. ඇ තැගණිය ගිසවා ගෙන ආවා ය.

"මෙන්න සුගත් ගහන්න එකත්"

"කෝ කෝ, මෙහාට රන්න"යි සුගත් පුපාතාගේ අසින් ඇල්ලුවා ය.
 ඇ "අතාවන්න"යි කැ ගෙමින් අප ඇද්ද ය. සිහු ඇය ආ හැරියේ නැත.

"මේ අයිවින් ඉන්නලු සියා වනෙ ආරිසන"

"සරා, සිය අත්කලට වැඩ කර ගන්න දිල මෙහාට රන්න"යි මේ ඇතුළේ පිට වෙ කීවා ය.
 සුගත් දළයන්ති දෙය බැලුවා ය. ඇ එය කොතේරුණක් මෙන් සුපාතා මිහුගේ ග්‍රහණයෙන් මුදවා ගන්නට කැපියා ය.
 නිශ්ශේදනාවයකින් පත්පර ගණනාවක් සමර වෙ වීනාවියකටත් වඩා ගත විය.

"මෙහෙ එන බවත් කාවටත් කීව්ව ද?"

"නැ"

"එක මොදයි, කියන්න එයා, දන්නවනෙ ඉස්කෝලෙ කර කරන ලමයි ඉන්නව"

"නැ ලම කියන්නෙ නැ"

"මම සියත් එන්නල ආයුප කරන්න උණට ලස්සෙ මෙයි පිටිමි ලමයින් එක්ක සතා කරන්නෙවත්, සිය පිටිමලට මම මෙන්නම ආ ඉස්සර... සියා ඉස්සර වෙ ලැබෙයි"

ඇය සමාගානලින් බිට් යොයවන පිටි වෙත්කු දුටුවා ය. එ ගැන හවි නවත් දනාගැනීමට ආපාත් සිහු ඇල්ලී ය.

"කොහොදිද සියා දන්නෙ මම ලැජ්ජ කරගෙත් ද නැද්ද කියලා? මම මුලින් පිරිසෙන් වෙන ආරියෙ නෙ?"

"මියා ගැන ලමයි කියන්නෙ උපාසකයා, මර සිසුකයි අපි ඉස්සර මිනිසුන් සිතාපෙන්නව"

සරා ගැන ගැහැනු දැඩියා මේ අත්දැකීන් සතාකළ බව ඇයිමෙන් ද සිහු තුළ ඇති වුණේ ලජ්ජාවටත් වඩා ගන්නෙයන්තා ආවිමෙරයකි.

"ගැහැනුමයි මෙත් පිරිසාලට රතුර මුන්නෙ කර නැද්ද?"
 සිහු බොරුවට ඇසී ය.

"අනේ නැ කවුරුත් දන්නව සියා හොඳ ලමයන් පිටි, නිතා උණ මියත් බැන්නෙ නැ"

කුස්සිය දෙසින් වෙගේ කර හවි සුගත්ට ඇසිණි. මෙතෙක් යටපත් වී තිබුණු නිසා යළි මතු විය.

"එක නෙමෙයි, මම යන්නම"

"පිස්සු කැප් කාල යන්න"

"අනේ බැ, එව්වට වෙලා පිරිසෙන් සියා කොල්ලකෙ අවිට් මොකක් කිකයි"

“නැ අපේ දන්තව සියා කැමට අන්ත බව. අපේ ගෙවල්වල කැපි මහ කැපුවට කරන්නා දෙයක් නැ. අන්ත, කිසිත වැඩිවට කිසිත් කළ යන්න”

“අන්ත එකම නොවෙයි සම කිරීමට”
 “අපි දන්තව, එක තළයි” ඇ සිතාසුනා ය.
 උවල් ආහාරයෙන් පසුව දමන්නේ, සුපාතා ද සමන සුගත කැවුම් වන්නේ ඇවිදීමට සියා ය.
 “යළි වෙරළ කඩන්න”යි සුපාතා කීවා ය. “සියාට සුරවන් ද ගස් යන්න?”

“සිව්වන්ට මොකද ගස් යන්න බැර?”
 “අන්තටත් පුළුන්, මව බැ” සුපාතා කීවා ය.
 සුගත සයන්තු ගෙවල ගසට නැගේ ය. ඒ අනුව දමන්නේ ද ගසට ගොඩ වුවා ය.

“අයින් එන්න අම්මයා වෙලාවක මේ පැක්ක”යි එද සරස සුගත පිටව යද්දී මව කීවා ය.

සිව්වන්ට ම පොල් එකතු කර ගත නොහැකි අන්දමින් සිදු සිතාගත් සිත්තේ ප්‍රීතිය යඳි කිරීම. උදේ එකියද්දී බල පැවැත්වූ සියත් පැකයත් වඩිතයත් දුන් සිත්ත හඳුන්වාගත් ද නැත, කීව නොහැකි ප්‍රීතියෙන් හදවත පිනා යයි.

පොර පැමිණි සුගත, දවසේ සුදුසු රකින්න එක ගෙන විග්‍රහ කරන්නට පටන් ගත්තේ ය. එහි සිය තැන් සිට එක කුරු ඇස පසෙකි යද්දී තැන්පත්, ඇසෙන් තැනි වටනන්නේ ම, ඉවිවෙන්නේ ම, දෙත් දෙත් විසයෙන් ගෙන, රහ වැසක එදර ගෙන වෙනම කඩා ඒ එකිනෙක මිමර උරා බොන්නාත් මෙන් මෙතෙක් කර ඇත්තැයත් ලකින්නට පටන් ගත්තේ ය. සාසලේදී සිත් ඇස සමග කොටසක් කනා කර ඇත. සමිපව ආශ්‍රය කර ඇත. එතෙක් මෙසේ පොරදී කනා කළ සුදු කාගය ඇසුළුදී අන්තවර දිනකදිවත් වඩා ඇස සිත් වහන අනන්තවික විසයෙන් ලැ වූ බවත් නැති වීයේ ය. ඇස වෙත කමහත් හඳුනෙහි මව වඩා කවත් ඇල්ලේ ඇති කිරීමට ඉවත් නැතැයි සිත්ත කළින් සිතා පිටියේ ය. එතෙක් මෙතෙක් එසිසු සිතා කඩ සිදු දමන්නේ ද අයදය, ඒදවසට, කිසි ලක්ෂණයක් වැඩි වූ මව දුන් සිත් ඇති. එතරම් සමිපව පිටියදී “ඇස මගේ ය” යන නැමිති අන්තවර දුකටත් වඩා තදින් සිත්ත තදි මල තත්තව විය.

එතෙක් මේ සියලු සිව්වන් හැමිනි මැද සිත් තද සුදුසුයත් ද වෙයි. ඇසෙන් දෙ තෙත් වරන් කළුගෙන් පිරුණේ ඇයි? ඇස තද ගසේ කිරීමත් දැනට ලැබුණේ ඇයි?

කමට සහෝදරයකු පිටියේ නම් දුකා නොදෙයි කී ඇවිදවට “සුගත” ය යි කතා කර සිතුවෙන් යමක් අන්තව සිතා ය. සුරසිය ගස් කදාය කිසි දේ අන්තව සිත දෙය වැළැක්වීම. ඇස ඇත්තට සියේ කමහත් ඉගෙනුම ගැන ද? අන්ත දෙයක් ගැන ද?

“සියා කියන්න මගේ මොකක්ද?”යි සිත් වට පසුව ද ඇස ගෙන් ඇසි ය.

“මොකක් ද? මව හටියට සිතන නැ”

“ඇයි අප සියා අන්තා මගේ, කාරණයක් අන්ත කියනව කියල?”

“මව මතක නැ සුගත”

සිත් පසුව පාසලේ දී ද මේ ගැන හාස් කාරා ඇසට සිතත් කරමින් පුත්ත කළ හසුදු ඇසට එය පිතක නැත.

දමන්නේ කියන්නට ඇසේ, ඇස සිත් ඇසට බව ද? කමට මේ තරම් වැදගත් ලෙස පෙනුණු, දකුණු මේ පුත්තය ඇසට අසිතක වීම සිත්තෙන් සිතට වඩයන් විය.

සාසලේ කිරිබඩ කාලය ලකා විය. ඊට කළින් පැවැත්වෙන වාර විහාරයට සුදනම් වීමට සිවුසු කියා සමයක් මගේ කාලයකට සවස් වැලඳී ක්‍රියා කරන කරන ලදී. මෙතර කුරු වැලඳී වැලඳී වෙත් පැමිණි පැවැත්වූ ඇසේ සිත සිතෙන්නට පටන් වැටී අවසන් වූ විකෘත ගෙවල් කරා නොගස්සාම කිරීමට කියව කරන ලදී. මෙතර දවස්වල සුරවී කුරු වැලඳී නැවතත් පැමිණි කාණ්ඩ ඇසි පාවිච්ඡි නැත යැයිවිසා කළහ.

සරස සුගත, දමන්නේ. අනුලා හා මේදවනි එකතු වී එකට සාතවිසා කරමින් එකට පාවිච්ඡි කළහ. සිත් ගෙනවට දක්ෂණ. සිතෙන්නේ කියන බොහෝ විට ඒ විකෘත ගැන සිතුවෙන් පටන් ලැබුණ. සුගත ගෙනවට මෙන් ම ඉංග්‍රීසි කාණ්ඩයකටත් අසිතක යටි හා රචනාවන් දක්ෂණයයි.

සමිප කිරීමටත් වඩා සුගත කියව වහන මේද කිරීම හා ලවිතාරණය කිරීමද ඇසට වෙන්නේ පෙර පොරදී, නෝල්කමින් හා මන්තිමාර් අතින් මේ පදය පැමිණි කියනු ඇයි ද වියකට මගත් විකෘතයන් විය.

“මොහොති ද සුගත, සියා මව සිය පරම්පරා කතා කරන්න?”

අනුලා ඇසුවා ය.

“කරිද පාවිච්ඡි කරන්නේ? සිව් කාවිච්ඡි කරන්නේ නැ. කියනව”

“කියනව කියනව ද?” දමන්නේ ඇසුවා ය.

“දෙ තුන් කියනව”

"ඒකීන් පාඩම් නියා ගත්තෙ කොහොම ද?"

"කඩද, පාඩම් නියා ගත්තෝ?"

"කියා නියාව මිනක්? කොහොමද, මතක නියා ගත්තෝ?"

අනුලා යළි ඇසුවා ය.

"මම මතක නියා ගත්තෙ නැ. මව මතක තිබිනව"

"අපේ මවත් ඇත්තම ඒ වගෙ මතක තිබින විදියක්?" පේමවතී විචාරා කීවා ය.

"අපි අතමිනි ඒ රහස්, කොහොමද සුගත් අවිටත් කියන්න කො?" අපේමනී ඇත්ත වගෙයත් ම එකී රහස් ඇතුළු තමා සිතන විලාසයත් විසඳුවා ය.

"කියාට අපේම අදල ම මතක මතක නියෙතව ද සුගත්?" පේමවතී ඇසුවා ය.

"මව කඩදත් මතක නියතව"

"දන් නම් මතක තිබින්නෙ නැතුව ඇති, අපේම කරමි"

අනුලා දමනකිට අභිරෝ කීවා ය.

"නාමි නැ එතෙම අපනිසයත්, තේද සුගත්?",

"දමිදි දන්නෙ කොහොමද?"

"මම දන්නව නෙ"

"අනුලා කියන එක ඇත්ත, දමිදි නැ කිව්වට සුගත් කතා කො කරන්නෝ?"

"නැ නැ, මව එතෙම අපනිසයත් නැ"

"නැ නැ, ඒ බොරුවට, අර අපි කියන නියා"

කඩදාත් විනාසුණේ ය.

"සුගත්ව නව කතාත් කව පාඩම් දන්නව ද?" අනුලා විනාසෙමින ඇසුවා ය.

"පිස්සු වැඩක්! මොවද, තව කතා කව පාඩම් කරන්නෝ?" දමිදිනත් කීවා ය.

"මව සමහර කොටස් කවපාඩම් මව පොතක් රස වැටුණොත් කිව වරක් කියවනව"

"කියා කියලා කියන කොදම පොත මොකක් ද?" පේමවතී ඇසුවා ය.

සුගත් මදක් කල්පතා කළේ ය.

"පේමවතී සුගතව" දමිදිනත් විනාසෙමින් කීවා ය.

"කිව්ව, ඒක වෙන්නැති" අනුලා ද අනුමත කළා ය.

"නැ, එකක් "පේම අයර්" අනික වෙඩිඩ කොපර්විලිඩ"

"ඒම ප්‍රේම කතාද?" මේ පොත් දෙකෙන් එකක් වත් කියවා නැති අනුලා ඇසුවා ය.

"පේම අයර්" නම් මාත් කියෙව්ව, හරි රසවත් කතාය" පේමවතී කීවා ය.

"වෙඩිඩ කොපර්විලිඩ" වෙනම කමිනිලිටි දිව කියවන්න, ඇති සුගත් කියා ඒ පොත් දෙකට අයත් "ලෝකා වුත්" "වැරි-කඩිවත්" වගෙ පොත් වට වඩා කොදයි නෙ" අපේමනී කුතුහලයෙන් යුක්තව ඇසුවා ය.

"පේම අයර්" අම්ම තාත්ත නැති අතට ලැබෙන්න. 'වෙඩිඩ කොපර්විලිඩ' ගෙන් අම්ම කිව්වට අත්මනට ම පළා මෙ ව වගෙ පොත්වලට අයයි" අයර්ණ සිතාතිනිත් යුක්තව සුගත් කීවා ය.

දමිදිනත්මේ මුහුණේ කුතුහලය සංවිතයක් ගැනී මීයේ ය.

අනෙක් දෙදෙනා තුළද අනුකම්පාවත් ඇති වී තිබෙමු දන්නා ලදි.

"පේම අයර්" මම විඩි කීප් විතාවත් කියෙව්ව මම අපිටම කිව්ව මේ නිවාඩු කාලෙන් පුස්තකාලයෙන් පොතක් ගන්න"

"වෙඩිඩ කොපර්විලිඩ?"

දමිදිනත් මේ පුස්තක නැතූ පේමවතී දෙය කොකෑමින්ගෙන් මෙත් බැලුවා ය.

"ඒකත් දන පහළොස් වරක් කියෙව්ව. කමුත් කිය කොල්ලට මතකද, අර වෙඩිඩ නිවාඩුවට පස්සෙ යන දායක, අම්ම මෙව්වට ලකට වෙලා, ඇත යන කුරු නාමි ලබ්ව ලස්සල වඩා ගෙන නිලා ගෙන ඉන්න නැත්? අන්න එතනට පස්සෙ කියවන්න අමාරුයි. රිදු තමා වෙඩිඩ අත්කිමට අම්ම දන්නෙ ඒ නිවාඩු කාල අපර වෙලා එන්න කලින් අම්ම ලො..." යි සුගත් දිවම ම කියා ගෙන ගියේ ය.

මේ විස්තරය කරද්දි, මොහොතකටවත් සිසුන් මුහුණින් සිතාම බැහැර නොවී ය.

"පේම අයර්" කතාවෙන් ඒ වගෙ නැත් හරිව කියනව. පේම" හෙලන් බද ගෙන ගියේ හත්ත. ඒ කුරුල්ලෙම ඒ ගි හෙලන් ලො. පේම අවිදි වෙන්නත් කලින් හෙලන්ගෙ පළකද හෙතම අවංගත කිසිකු. හෙලන් මළ බව පේම දන්නෙ වික දවසකට පස්සෙ "

"යලි අපි වතුර ටිකක් බිල එන්න" යි දමිදිනත් පදිමෙන් නැමිටි මින් කතා කළා ය.

"ඉන්නකො පොඩියත්. හරි ඇහැබි සුගත්ගෙ කතා අහන්න"

"මගෙ කතාව දමන්නව ඇපිදද?"

"අපේ නැ. මම එතෙම වතුර ටිකක් බිල එන්න"

සුගත්, පේම අයර් ගැන කවත් කොපමුරු කියන්නට විය.

“ඔයා මුක්කේ අන්දල, මොදර යන්න ද?” සිදු ලෙඩ මගේ අසලට ගියේ දිවයන්තිගෙන් පේළිවැසි ඇසට ය.

“නැ අන්න මගේ ඇස් විදහව.”

“පාවිම් කරල වෙන්නැති මේ දවස්වල.”

“මොරිවර පාවිම් කළත් අපිට සියාට වගේ මහක නියතවදැ?”

“නැ, සුගත් දින ම බලාගෙන ඉඳල වෙන්නැති ඇස් විදහන්න” අනුලා සිතායුණා ය.

“මිය මොල්ලට මිනෑ එකක් නියන්න.”

“එක නෙවෙයි, නියන්න සුගත්, ‘මෝමියෝ සුලියරි’ කන අඩක් එකක්” පේළිවැසි ඇසට ය.

සුගත් පුලියට හා මෝමියෝ මුක්කේ සියාට දවසනාය නියන්නට විය. දැන් සිහිමේ මුහුණේ සිතාට නැත.

දිවයන්ති දැවැන්තව මහ කම්මුල පඩා මිහු දෙස බලා ගෙන සිටින්නේ දිවයන්ති ය.

“සුගත් නිවාඩු කාලෙ එන්න දවසක අපේ මොදර” වාර විහාන මොත් පසුව දවසෙක මිතුරියකට මොරෙන් දිවයන්ති කිව ය.

“මම මිත්තෙන නැ මට එන්න වෙයි නියල.”

“ඒ ඇයි?”

“මෙම එයි අපිය එක්ක යන්න. දැන් අපියලටත් නිවාඩු.”

“නිවාඩු කාලෙ කොතෙ ද ඔයා ඉන්නෙ?”

“අපි වන්නට යනවා, මම ලියුමක් එවන්නම.”

“එයා එයා, ලියුම් එවන්න එයා.”

“ඒ ඇයි?”

“අම්මල කැමති නැ ලියුම් එවනවට.”

“මම නිකම් යල සතිය සියල එවන්නම.”

“එක් එයා.”

“එතෙකම් මොදර එන්න කිරිවෙ?”

“එක වෙනම එකක්, ලියුම් එයයි” ඇ සිතායුණා ය.

සිහි ද සිතායිමට ලක්සාන කළේ ය.

“ඔත්තට මිනිල්ල මොනතර කරන්නෙ?”

“මොනතර කිසිවක් ඉන්නව, මගේ තාත්තා යනවා, කම්මානාමේ ඇරිදින්න යනවා.....”

“ලවරට මෙවිල ලස්සන මැණිමෙකක් ඇති?”

“ඒ නිවියට අපිට මොන ද?”

“ඇයි සුගත්ට කරන ද මැණිම කෙතෙක් යාට කර තිබේ?”

“ඇයි ඔයා ඉන්නෙ?” දැඩි ලක්සානක් නැවතෙක සිහි විය.

“මම නිවියට? ලස්සන මැණිම කෙතෙක් යාට කර ගන්න මම නිවාඩුවට ගියාම.”

ඇසෙන් මුහුණේ සිතාට මොනතෙකට අතුරු දැන් විය. සිහි සිතාගෙන සිටින්නේ ඇස දෙස බලා සිටියේ ය. සිහි සමඟ දෙස බලනු ඇස දිවියේ දුටුව ය. එ පේ දැන් ම සිතාට යළි ඇසෙන් මුහුණ අරක් ගත්තේ ය.

“ඇත්තට සුගත්, මම නිවියට විසිරවට ගෙවි.”

“කොඳයි බලන්නමොකා?”

“මටත් නියතවද හරි ගියොත්?”

“නියන්නම.”

“එතෙකම් මහක ඇතුට බලාගෙන එන්නෙකා?”

සිහිට ඒ කතාව රසයක් නැත. සිහි වෙනතක යොමු විය.

“නව දවසයි මම වාගෙන් නියෙන්නෙ, මෙම ඉඳල මාසයක්.”

“ඔයාට තම මොක ද වන්නට ගිනිල්ල මැණිමෙක බල බලා විනෝදයෙන් ඉන්න සුරුවනි.”

“වෙන නිවාඩුවලට තම විනෝද කළම, කළුත් මෙද හරි නැ.”

“කම මොරු කිරිවත් දිව මොරු නියන්නෙ නැ, එක කම මම නිවියට, වෙනතර විනෝද දෙනව තම මේ පාර අවුත්තක් වෙය?” ඇසෙන් මුහුණේ සිතාට යළිත් ඇත් විය.

“එක නෙවෙයි, ඔයා මට ලියුමක් එවනව ද යලතෙකම නියල.”

“ලියුම් එවන විදිය මට නියල යන්න මම එවන්නම, ඇසට වැඩියට බලාපොරොත්තු වෙලා ඉන්න එයා.”

4

පාසලේ නිවාඩු ලැබුණු සිසුන් අතිශය ම සරසු සැල්ලි කැඳවා ගෙන යාමට යැමකිනේ ය. රූකාර වීමට සිටිත් පරිදි පුංචි මිනිසුන් කල ලැල්ල අවතල දුමු සිහි සුගත් ද යම්කර ද මි මොරු මගේ, පසු ද අරයාම වන්නට යනු පිණිස සිටින්න විය. මොරුන් දිවල් අසල ගෙන සවස අඳුරට පිටත්වන සිව්වෙනත් නිය සිහි සුගත්ට පමණ මතුල්ලෙකිනට ලබා වූය.

සරුණ නාමිපුත්තන්ගේ බඩු බාණියකි. ගෙන යාම සඳහා කොටු
දෙසරු විසින් එවන ලද කුලිකරුවන් දෙදෙනෙක් කල්පයාන
පැමිණ සිටියහ. පසින් යන විට මෙක ද මුහුන් යන්නේ ගම්මාන
මුදුන් වැටුණු කෙටිදඩයක දිගේ නමුදු වැස්සට මඩ වී ලිල්යනා
මේ කොටසේ, බිඳුණු එද වත්තට වැටුණු ප්‍රධාන පාර දිගේ ගියහ.
කුඩා බංගලාව පිහිටියේ කඳු ගැටයක් මත ය. කෙටි දුර්විස
සුන් පැත්තකට විහිදුණු ඉස්සෝස්සවල ලාච්ඡ සහ ආවරණය කළ
කිසි. මෙම පොත සාලයක් ද කාමර දෙකක් ද කුඩසියක් ද ඇතු
කන්ද කනා පිළිසල වුණු පිළිපල් මල් පාන්ති කිසියක් සාන්කුඩු
සේසයකින් නැතිව වැසෙයි. කිතුල් ගස් දෙක තුනක් ද දෙරළ
පේසියක් ද පිළුන් කේ වැටුල්ලන් වෙත් කරයි.

බංගලාවේ සිට බැඳු කල තුන් පැත්තකින් ම පෙහෙන්නේ
වත්ත යාබද බේරානවල කුඹුරු. ගම්පුත්තේ ගෙවල් දෙරවල් හා
ඇත වෙරට පැමිණ ගත් කඳු ගැටය. ඒ සියලු කඳුවලට ඇතිත් ගව
තැන්නන් තුන් මෙ හුන්නන් සිටි කන්දක් පුළුබව පෙනේ.

කොන්දෙස්සරයේ නිවස පිහිටියේ බංගලාවට කිට්ටු තවත්
කඳුගැටයක යි. සිඳු ද රදැ යි පැමිණ සිටියේ ය.

"මම බස නිවාඩු පාසය ම වඩි ද කියලයි" සිතලෙන් හැඟී ගැනී
කැටිට වැඩි වෙමින් සුගත් කීවේ ය.

"එහින එකක් නෑ. සව දැසකින් දෙකකින් හද වලියක්
කියයි. රැට ඇවිදින්න අපුරායි"

"ඇවිදින්න කියා හෙදර තුන්නක් බෑ මෙහෙම වැස්සොත්.
පෙරේර උන්නානෙ වැඩිවෙන්න"

"පෙති මහත්තයල කනකා, මම ගිහිල්ල කැමි කන්නමි"

"නෑ ඒකම කමක් නෑ. වැඩිවෙන්න"

ඇළි පැළි කර කොන්දෙස්සර ද වැඩි විය.

"පුංචියා, දඩමසත්වන් නෑ නෙවැ පෙති මහත්තයලට"

"අපියා, පුංචියා පෙති උපාසකය. ඒකයි හිස හිනාපෙන්නෙ"

"නෑ පෙති මහත්තයා, මම කාලල සත්තු නෑ"

"මම පිහින කියන පොරු, ගම්මානෙ එහා පැත්තට ප්‍රවේ
රනව. සිය කීවිට සත්තු මරණවට පුංචි පෙති මහත්තයන් කැමි
නෑ නෙ"

"අපුත්තේ මස් කන්නෙ මොනවට ද පෙරේර උන්නානෙ?"

"මොන ව්‍යාධ ද? හිඳ දමන් තුන් කුපාල්ලට වඩා කියක්
මරි අඩයි"

"කොහොම ද කාතුරු වැඩ?"

"කෝ, මම වැස්සෙ මොකක් කරන්න වෑ නෙවැ?"

"පෙරේර උන්නානෑ, වැස්ස අල්ල සිටි ද?"

"කියන්න බෑ පුංචි පෙති මහත්තයා"

"දිවම ම වැස්සොත් වන්නෙ අදල වැඩක් නෑ"

"නෑ හැම දම වගින එකක් නෑ"

"එහෙම කියන්න එහා පොතූ පෙති මහත්තයා. සමහර
කාලවලට මම වාසෙත් වන්නව"

"ඒක තමයි අපියා මම කීවෙමි. වැස්සොත් කමි මම හෙදර
යනම"

සරත්තේ මුහුණ එදක් අදුරු විය.

ඔහු නිවාඩු කාලය ගැන බලා සිටින්නේ මහත් දැඩියෙනි.

ඒ නිවාඩුව කියා ම නොව මල්ලි සමන එකම හත කිරීමට
අවස්ථාව ද ලැබෙන නිසාය. සුගත් වඩා සරත්ට අමතර හානාත්තා
ගැනත් හෙදර සිටියක ගැනත් මහත කිසිම කියාත් වටන් වඩා
හෙදරකින් හා හෙදරයක වැඩිහිටියකු කේ ආශ්‍රයෙන් බැහැරව සිටින්න
තට වීම කියාත් අනාර වීමේ පාඩුව - පාරව වඩාත් දැකියි.

සියලුම මරණයෙන් පසුව සරත් කෙළින් ම කියේ කුඩා උගස්
විද්‍යාලයක පෝඩිමක කතර වීමට ය. සුගත් පුල දී අවර්ණය ද
තුන් පසුව පුංචි අමිමා හුහ ද වැටුණේ ය. දෙමාපන් ගැන මහතක්
නොවිමක් අවර්ණයේ හා පුංචි අමිමාගේ පාත්‍ර හා හෙදරය ලැයිමක්
කියා සුගත් කුළු කෙටියකින් ද සරත්ගේ ම හෙදරක් ද හැසිරවීම
පාඩුව, පාරව කේ අපාරවල් ද පාරම ම බල පෑවී නැත.

පුංචි කාලයේ සාසනේ නිවාඩුව ලැබෙන කුඩා සරත් බලා
සිටියේ මහත් නො දැඩිල්ලෙනි. ඇතැම් විටෙක, සේ අත්සනට
ඔහු හෙදර කැඳවා ගෙන ඒම පිණිස පාරා පැමිණියේ ය. මෙ සේ
එක සකියක හෙදර එන්නට ලැබුණේත් පවත් සේ අන පතක්
යන කුරු ඔහු හැම සිකුරුදක්ම පාසාරනැයි බලාපොත සිටියේ ය.
අනෙක් සකියක හෙදර කැඳවා ගෙන යෑමට සිකුරුද සවස දෙ-
පාසියෙන් පෝඩිමට එන බලා සරත් සිසිසුදු ගොසපොත්තන්ට
කඳුව යෑමිනි. නිවාඩුවෙන් පැමිණියේ සේ අත්සනටත් හෙදර යන
සරත් ආපසු පාසලට පැමිණියේ ද අත්සිද සිදු පෙළිනි. පාසිම ම
එහා මෙහා යන්නට පුරවත් වන වසරටත් වන සිහි පුළුබවක්
ලද හැම සිකුරුදක ම අවර්ණයේ හෙදර කියේ ය අවිනා කුළු

[illegible]

“කොහොමද දිලිසීම තුළින් බැලේ?” යන්නෙන් පිළිපැවැත්වූ පසුව පරන් කැසූ ප්‍රතිචයෙන් පුරන් නිකායේ ගීයේය. සිහිපත් කරන කිරී කැපි පවසන්නේ ස්වරූපය වන්නට විය. සිහිපත් කර පවසන්නා එන බව සිහිට එනාමිනි. දිගටම මහාමත්තයා පොත්තුව කැපා තිබෙන බවට පිටිම කරන බව තවමත් මෙන් දුටු සිහිට, පොත්තුව පැහැයෙන් මහත් විය.

“මුළුමි දුන් සාහිත්‍ය සංගම්මය සහායක”

“ආ ඒක කතාදයි. ඔලිම්පික් දත් යාළුවා ඉන්නාඩි ද?”

“සත්තංගං සුභංගං චිත්තං මධ්‍යං භවං භවං”

සමාජ සේවකයන් මුද්‍රාණයෙන් යන විට ප්‍රකාර වෙනස් වී
විකල්ප වශයෙන් රැකී වී සරණාගත කළ යුතු බවට පත් විය. සමාජ
සේවකයින්ගේ සහ විවිධාකාර සියලුම ව්‍යවස්ථාපිත සේවකයින්ගේ සේවය.

අනි කතාවේ දී දෙකෙස්සියේ නම කිහිපයක්ම සඳහන් විය.
ඒ නමුත් අවස්ථාවක ම ප්‍රකූණ රතු කොටි තමා ගැනීමට පුහුණු කළ
කරුණි. ඒ සඳහා වඩා වඩා තැන් කරන්නේ, ප්‍රකූණ තව තවත් රතු
විසඳා පිඬුව දැනිණි.

කමන් ප්‍රථම වරින් දිනට ම වැඩිපුරත් කැස. සිව්ත් පරි
පුර වරින් පිටත් පිටත් පිටත් පිටත් පිටත් පිටත් පිටත් පිටත්
පිටත් පිටත් පිටත් පිටත් පිටත් පිටත් පිටත් පිටත් පිටත්

[illegible]

කවුන් වැඩවි, යිදි, පමනා කන් වැඩිවි තද අදහස පිටිනායන්
 පසුපත අතර ඇතුළතෙන් වැඩිවි තද අදහස පිටිනායන්
 කැපැල්ලෙන් මිනා පලක වැඩිවි තද අදහස පිටිනායන්
 කුඩා ගමනායන්හි තද අදහස පිටිනායන්
 වැඩිවි තද අදහස පිටිනායන්
 වැඩිවි තද අදහස පිටිනායන්

සමත් වූ සුමත් පාසල නවීනීන් වැඩුම් මධ්‍යස්ථ පාලන කමිටු
ඇත එහි නිලධාරීන් සහ ඇමතිවරුන් සිංහ, ඇතුළු විශේෂ
කර්ම සහ උළුම් සහිත රාජ්‍ය පාසල වූ පාසල වී. මිනිසාගේ මනස
නැතිවී යාමට මරණය මෙන්ම මනසට හෝ සුරා පිට කිරීමට
මග පෙන්වා දී ඇත.

සඳු මහර චිකිත්සාදිගින් සම්මත රහිතව දික් කැප වෑන් සඳු
කියා පැමිණි පෙනිවුඩි කලාපයේ අසල්වැසි බෙරිබරි පැත්තේ
ඇත කඳු මුදුන්වල වැඩි කෑම. සඳු දෙවර්ෂයක් ගත දස, එන
මග අසල පැති සුදු පලපත් මෙන් මෙන් පලපත් වැඩුණු රික්කලාපයටත්
මැමෙමින් ඇත. පවත් වෑන් පැත්තේ මුර කඳුකරයට වියදමක්
බෙරිබරි පත් පැමිණි සඳුන් පැමිණි සඳු අසල්වැසි පැත්තේ පෙනිවුඩි
වලින් පෙනෙමින් පවත් පලපත් වැඩුණු සඳු රික්කලාපයට වැඩුණු
බෙරිබරි. කුඩුපැවිලි කඳුකරයටත් නොයා එකතුව වී ඇත. පත්
පිළිත් මොකද පෙනිවුඩි රූ ඇල්ලීමට. පත් අසල්වැසි පලපත් පත් පත්

[illegible]

සිටි අවස්ථාවක් ලෙස දී, සමස්ත සිටි අවස්ථාවන්ගෙන් සැලකීම.

යන එවන් පිරිසක් අතර පිටින විටෙක, හදිසියේ කිසිම
 මොහොතකදී වත් තැනිම මුහුණ කරගා සැලකන අතරම වැදගත්
 කලක මෙන් සුගත් විස්මයයින් සිය ඇස් කර් අදහා ගත
 නොහැකි වී සරන් ඇස බැලිය. ඔහු දුටුවේ අධියා සිතා සෙමින්
 සිටා ඇස බලා පිටින සැටිය. ලස්සාවත් සියත් විස්මයත් එකතු වී
 සිසුවන් දිවුරුණේ අවලක්ෂණ පෙනීමක් ඇති කළේ ය.

“අසියන්ති ලස්සණ ද?”

ඒ ප්‍රස්තය යළිත් නවු කින්දුවත් මෙන් ඔහුගේ සවන් අතරින්
 පසුවී නා වැදී ගියේ ය. සරත් ඇසුවේ ‘අසියන්ති ලස්සණ ද?’ යන
 ප්‍රස්තය බව සුගත්ව සියයළු ම විශ්වාසය. එහෙත් ඒ සමග
 ම සිහිගැසිත් ඇසුණු දෙයක් විය යුතු යයි ඔහු සිතයි. නැත,
 සිහිගැසත් නොවේ. කතා නැතිව ගත වන මේ කිසිවිලකාවලේ,
 සරත් සේ කටින් පිට වුණු ඒ වචන දෙක වාතයේ රැව පිළිගරි
 යන්නාක් මෙන් නැවත නැවතත් ඇසෙයි. දෙළේ දීප කඳ පසුකල
 කර ගෙන සිටා උඩට නැගුණු සියාගැටු පිළිමයක් මෙන් ඔහුට සිය
 පොහොසුරා පෙනෙයි. සරත් සේ දිවුරුණේ කවමත් ඇත්තේ
 සිතමිනි. සුගත් සේ උඩු පොහොල් කුඩා අභයිය බිඳ මතු විය. කතා
 නැතිව පොහොල් වෙලාවත් ගත වී දැයි ඔහු නොදනී. මකසේ වුව ද
 ගත වූ සැටි මොහොතක් ම ඔහුට දකුණේ අමාරුවෙන් ගෙවෙන
 ලෙසිනි.

“පොහොල් පිය වෙලා වනේ? මම කෙල්ලක් ගැන ඇහුව මි
 ඇයි මල්ලි කියාද්දුනේ?”

“අධිය පොහොල් ද දන්නේ?” ඔහුගේ මුත්තේ පිට විය.

* අධිය මහ නොදන්නේ පෙන්වන කැද්ද මුණෙන්? සිය අධියත්
 දන්නේ?

“ඒක නොවෙයි”

“එකෙනම?”

“අධිය, පොහොල් ද දන්නේ අසියන්තියි මායි?”

“අසියන්තියි මායි මොකක් ද?”

සුගත්ව කතා කරන්නට දෙයක් නැත. අධියා අසියන්ති ගැන
 අසන්නට ඇත්තේ වෙන කරුණක් නිසා විය යුතු ය. කව වරද්ද
 කර ගත් මෝඩකමකු යි ඔහු සිතුවේ ය.

“අසියන්තිකයි සියාගෙයි මොකක් හරි රහසක් ඇති, මම
 ඇහුවෙ ඒ කෙල්ල ලස්සණ ද කියලා විතරයි. කියන්න මොකක් ද
 රහස?” යි සරත් සිතාපෙන්හට විය.

මෝඩයකු වූ නියාගෙන් සුගත් කර මා සන්නේ ය. සුලුත් නි
 සරත් අසියන්ති මකක් කළ වීමට ඇති වූ සියත් වඩිනමත් දත් පුළු
 යෙන් කුනී වෙගන යයි එකක් කුනිත් කිව යුතු දැයි තීරණය කර
 ගැනීමටත් කතා කළ යුතු කියම වචන පෝරා කැනීමටත් ඔහු
 අපේක්ෂා කළේ ය.

“පොහොල්, ඒක කියන්න බැව් රහසක් නම් කිකිම ඉන්න.
 කොහොම ද අසියන්ති ලස්සණ ද?”

සුගත්ගේ මුත්තේ සිතාගත් නැගිණි.

“මිනිහට ඒ ගැන අහනකොටත් සත්තේන්ති?”

ඔහුගේ මුහුණ ඒ වර ද විලිසෙත් රතු විය.

“කොහොම ද අධිය දන්නේ අසියන්ති කුන?”

“ඇයි මල්ලි කිරිවෙ?”

සුගත් සුදුසියෙන් සිය පොහොසුරා දෙස බැලීය.

“මම මොනව ද කිරිවෙ? විසේකෙන් කතා කළේ නැ?”

“මෝඩයා! මගේ නිගන දෙයක් සහගන්න බැ” සරත් සිතා
 සුලබේය. “මල්ලි මම ඉස්සර කදවුන් පැමිණ කෙල්ලක් බැන
 කතා කරලා නැ. තවුත් මේ වාරයට කතා කළ පොහොල් දේවල්
 වලින් අසියන්ති කියන නම කීව වරක් මි කියවුණා. පොළ රිතම
 කිරිවෙ අනිත් නම වලට වඩා ආසාවකින්. අසියන්ති කියන නම
 මකක් වෙන හැම වෙලාවකම ගියාපෙ මුණේ අසියන්ති මතු වුණා.
 එකක් හරි රහසක් කියන කව මම සැක කළේ ඒකයි. සරත්
 මොනක් මේ කීවාටු කාල මල්ලි දිවුරු යි. වෙනද කරවිම
 ර වෙනකල් කතා කර කර ඉන්න මල්ලි කැමති නැ. වෙලාපත
 නිදගන්න ගියාව ඇහැර ගෙන කල්පනා කරනවා”

සරත් මඳ නිහඬ කාවයකින් පසුව කතාව වෙනසට යොමු
 කළේය. “නිවාටු කාල පොහොල් රහ ලොකු වාසනවත්”

එහෙත් සුගත් කිසිත් නොකී ය.

කැළඹුණු චිත්තය සත්සුන් කර ගැනීමට සිසුව ඉඩ දීය යුතු
 බව පෙන්වූ මගේ සරත් කාල ඉණය ගැනත් වැදගත්කම නැති
 කවත් දේ ගැනත් කතා කරන්නට සටන් ගත්තේ ය.

රාත්‍රී ආහාරයෙන් පසුව, සැලසේ සිටි අභයා වැඩි වී, පෙ
 පොහොසුරෝ ඉවත් වූයේය කර් අසියන්ති ලත්ත. සරත් විමසුවත්,
 කවර්වකමක් පිළිබඳ ස්වරයක් නැතිවී, සිතාවත් නැතිවී. සිය
 පොහොසුරා ඇවිදේ.

“විමිළව වෙනවයි. අසියන්ති පොහොල් ඉවසෙන් ද?”

සිංහල බුද්ධ භික්ෂුවන් වැඩිසිටි වී, පලතුරා වී, පෙරුමය, ආලාපය, පිටිකොටු, හැඩි පිකපයන් ගැන කිදහසක් කතා කිරීමට අයිතිය ලද කෙනෙක් ය. සිංහල බුද්ධ භික්ෂුවන් සුභන්, සුභන්, සුභන් විය. ඒ හැඟීමෙන් සිහි ඇත්තවූයේ හා ආවේශයෙන් පිළිබඳ රසයක් වින්දේ ය. මේ කැපීමක් පමණම දැක්වූයේ හා පමණක්ම කියා පෑමක් පමණම කොටුපසයන් එකිනෙකාගෙන් ඇත්තක පාදයෙන් වැනි සිහිවිල්ල, සිහිවිල්ල වියමින් දෙදෙනා පෙර පරිදි ඕනෑමක් බවට පත් වූ බව ද සිහිවී වැටී ගියේ ය.

“අනිත් කියන්නෙයා. මමයා මහ මහෝලයෙන් වගෙ නෙ?”

“මොනව ද?”

“දැක්වූයේ ලක්සණ ද?”

“ඒක මිට කියන්න බැ?”

“මොන පාට ද?”

“රතුයි?”

“ඒක නෙත්තම. අනිත් වෙන?”

සුභන්ගේ සමකෝණයන් වහිතය හා ලක්ෂ්මයන් දත් නැත. ඔහු කතාව පිටින් බත්තේ ය. දැක්වූයේ හා පුළුන් හඳු වූ තැන් සිට සියලු විස්තර අධ්‍යයන කිරීම ය.

විට පසුව විත්තේ ගත කළ දවස් කීපය ඇතුළත නොයෙක් වර පරත් සුභන්ට දැක්වූයේ මහත් කර කළට කම් කළේ ය. මොහොතොහොත් පමණ හදාරාගත් ඇවිදීමක් කළ නැතිමත් ඔහු, පරිමිත් කරගත් දුරට දැක්වූයේ ගැන අනෙකට ගත කළ සුභන්ට දත් ඇය දැකීම හා ඇය සමග කතා කිරීමට ආහාර බලවත් ලෙස ඇති වෙයි. පොළවට සිට විකස අධ්‍යයන පමණ වූ කතා බහ ඇයට කිව යුතු යි. ඒ පමණක් නොවෙයි. නිවාඩුව ගත කළ පෝදම් ගැන සියලු විස්තර ඇයට වාර්තා කළ යුතු යි. මෙසේ සිහිවිල්ල දෙසින් පැවැළැවී සිටින විට දැක්වූයේ මෙසේ ඇත්තම යැයි කැටයන සිහිවී සිටී විය. මේ සිහිවිල්ලක් සමග ම නිරායාසයෙන් ඔහු මුළු සිතාගත් සතු විය.

ඇයගේ සමග විත්තේ ඇවිදින පැවි, හදාරාගත් ගල් කලාවක පල්ලාගෙයේ සෙදෙන හැටි, සැන්දෑවේ ඔරු පදින හැටි, ඔහු මනාසේ සිතුම් කළේ ය. මේ වැනි මහතර දේ සිතුවම් කරන විට ඉතිරි රසයක් සිහිට දෙනකි. ඔහු ඒ සිහින ලෝකයේ කවි තවත් සුන්දර දර්ශන අඳින්නට පටන් ගත්තේ ය.

කොටි දැමීමට මහත් අමාරු කාල පරිච්ඡේදයක් වශයෙන් සිතන ලද නිවාඩුව කෙසේ හෝ ගෙවී ගියේ ය. ආපසු බැලූ සුභන්ට මේ නිසා ඇති වූයේ මහත් පැනසිල්ලකි.

නිවාඩු කාලය අවසාන වී කාල පුළුන් ම පටන් ගත්තා ලද දින සුභන් පැමිණිමෙන් නැත. අවසාන දවස් දෙක කොටුපස සිටින සුභන් පැමිණි සිහිවූයේ බලාගන්නට සිහිවූයේ දින බලාගන්නට යන්නට සිහිවූයේ නැත්තවිල්ල යන්නටත් කල් පිටිම නිසා පටන් ගියේ ය. ධර්මය සුභන් කළ පෝස්තාවට පටන් ගනු ලැබූයේ සුන්දරය.

දවසක් ප්‍රමාද වී නිසා ඔහු කළ දවසක් දින ගැනීමට කොටුපස තවත් ලියලන්නට විය. එසේම මේ ආහාර පරිදාගන්න හා නොබලසිල්ලක් බවට පත් වූයේ අධ්‍යයන “ආයුර්වේද” නිසා කොළඹ සිට පැමිණි ආපසු වූ වී අධ්‍යයන කොටුපස පදි විය.

සරත් හා සුභන් කළුවන් නිවාඩුව අත්කළේ පෙරුම වී කළ සිටින හදවතක් ඇති විය. දෙදෙනාගේ සහාය ගත්තේ හා සිතට පැමිණි විසින් නිදහසේ කතා කර ගෙන බැස ගත්තා ලද නිරන්තරයෙන් අනුචිතේ පෙරත් වී යැම ගැන සිහිවූ නිසි විටෙක සදහන් කොටුපස.

එකිනෙකාගේ ඇසට මාසයක් පමණ එකට ගත කොට මවත් වී දෙ පසට යැම කවදත් සිහිවූයේ සිත් වේදනාවක් ම විය. එසේම මේ වර සිහි වින්දයක් සුභන්ට දුනුයේ ය.

සිහිවූයේ නැවතම පසුව පැමිණිමෙන්. සුභන් සිත් රසයකට ගොඩ විය. වෙනත් යන දවස ගැන සදහන් නොකරන්නක් මෙන් ම මේ සේ වෙන් වී යන අවසාන මොහොත වන කුරු එකට නොයදීම ද සිහිවූයේ සිහිවූයේ. ඒ නිසා සුභන් හැටි බස් රටය සිටත් පැන කුරු, සරත් නිසි දවසකට ධර්ම සිටියේ දිනක. මිල්ලි රටයට ගොඩ වූ විකස “එකතනම් මිනිසාගැන” යි කියමින් සිහිවූයේ විය.

බස් විසේ වැඩි වූ සුභන්, සරත් සෙසක අවසන් පදින පෙරිදිනාව දිනේ නො පෙති යන කුරු බලා සිටියේ ය. ඔහු මිට පෙර අවස්ථාවල නම් සමහර විට සමාව සිටුවා යන අධ්‍යයන බලන්නෙන් නැත. දන් ඔහු නොපෙති යන්නට ඇතැයි සිතූ විට පමණක් ඔහු සිට දිනාව බලා ඇත. ඒ අතර යන මිනිසුන් අපර ඔහු පෙරිදිනා කැන් කිරීම සුභන්ගේ සිහිවීමි.

අධ්‍යයනෙන් වෙන් වී, දැක්වූයේ බැලීම සදහා පොළවට යන අවස්ථාව ගැන විත්තේ දි සුභන් කිට්ටි ම පටන් ගත්තේ බලා පොරොන්කු වී සිටියේ ය. එසේම ඔහු කැපී කැපී දිනෙන් දින දුටුවේ, මාසයක් පමණ පෙරිතැල්ලක් පෙරිතැල්ල ම සිටි අධ්‍යයන පොළව වැඩි වී සිටින්නාක් මෙන් ද සිහිවූයේ කට පිට ඇතුළත් නාක් මෙන් ද සුභන්ට දැනී ගියේ ය. එසේම මෙසේ ම පෙරිතැල්ල දිනෙන් සිහිවූයේ සිහිවූයේ ද පොළව පොළව කළු වී කළු වූයේ වූයේ විය. පෙරුම යන කුරු සිහිවූයේ සිහිවූයේ ගොඩ විය.

"අපේ වෙනත් වෑ මේ මැනන ඉඳල මෙ" රැකිණියා කී ය.
 "ඒ කියනේ ඉඳල දැනෙන කැකුටි. කියන බොහොම පරණ..."
 අනුලාභ කියා හා හැකි වූයේ එ පමණකි.

"මේ උමේකට කවිතර"යි සිතාගෙනින් වහා පැන, දමයන්ගේ
 අනුලාභ කවි පරයේ වසා හත්තා ය. අනුලාභ සිය මිතුරියගේ
 හුණුයෙන් මිදිමට දකුළුවා ය.

"මේ මන හැකි ඒව කියන්න එපා. කව මිනිසාට!"

"හැ, හැ, මේකෙ අපි තොදන්න හරියක් කියනවා. අනාරින්න
 අනුලාභ"යි පිරිමි ලෙසි දෙ දෙනා යමකිසි දෙයක් දැන හැකිමේ
 කැකුළුයෙන් කැ කැසූවා.

"අනාරින්න අනාරින්න"යි පෙළුවකි ද කැ තාත්තට වූවා ය.
 දමයන්ගේ පුහුණේ සිතාම මැඩ ගෙන උමිපාවක් හා වියක් ද
 වරක් කළ විලාසයක් ද මතු වන්නට විය. ඇයගේ කපිමුල්
 හා හැකූ අත පිට පිරි මියේ ය.

පිරිමි ලෙසි කවි කවිත් සිතාගෙනත් වූහ. පෙළුවකි අනුලාභගේ
 කවි වියා ගෙන කිසිකෙ දමයන්ගේ අත පරයේ අල්ලා ගන්නා ය.
 හිඳගත් අතින් ඇය පසකට කල්ලු කළ දමයන්කි.

"කන්න අනු. කියන්න එපා බොරු කතා එහෙම" යයි
 කවිපත පිරිසගෙන් කීවා ය.

"කියන්න කියන්න. අපිටත් දැන හන්න කියන්න" යයි
 රැකිණියා කී ය.

එහෙත්, දමයන්ගේගේ දෙ තෙත් මුල කළුරි පිරිසරණ, මේ
 කලබලය අපේ දුටුවේ පෙළුවකි පමණකි.

"හැ අපේ බොරු, අනාරින්න දමිමි. අනු මොකක් කියන්නෙ
 හැ"

"පෙළුවකි වහන්නයි හදන්න"යි රැකිණියා කී ය.

"මොනවා වහන්න ද? දමිමි, අපේ අනාරින්න"

දමයන්කි අනුලාභ අත හැර 'වක්කොට' එතෙත් පිට වූවා ය.
 පෙළුවකි ඉති මැරුවා ය. ඒ දුටු අනුලාභ "බොරු අපේ
 මොකක් කැ"යි සිතායි කවි පිඳ ගන්නා ය.

"යහ් අනු. අප් ලෙසට කරන ගන්න ඇති"යි කී පෙළුවකි
 මිතුරියන් අතින් අල්ලා ගෙන පානි කාමරය දෙකට ගියා ය.

සුගත් කිසිත් තේරුම් ගන්නට අපහසු වූ නිසායත්. අනෙක්
 අයගේ මුහුණ බැලී ය. බලාපොරොත්තු නැති දිගින්ත් තේරුණවා
 වූ මේ පිරිසියේ අත මුල සිතා ගැනීමට පිහිටන පරිදි අපහසු විය.

"මොකක් ද මේ කලබලය?" රැකිණියා ඇසී ය.

"මොකට ද අප් දමයන්කි අනුලාභ කවි වැඩුණේ?" සුගත්
 පුත්ත කළේ ය.

"කවිද දන්නෙ? අපිට හේ හේන්න"යි පිරිමි පිරිසිය අමතක
 කරවන අදහසින් කී ය.

මෙහි විනිශ්චයට වඩා වැඩි දෙයක් ඇතැයි කාටත් පිළිකි.
 හදිසියේ කඩා වැටුණු දෙයක පිර මෙන්, පිරිසිය හිතා ඇති වූ
 හැකිම කා කළත් බලපායි.

"ඉතින් සුගත්, නිවාඩු කාලෙ කොහොම ද?" පිරිමි සමුට
 හේ හෝප්පයක් දික් කරමින් ඇසී ය.

"නිවාඩු කාලෙ මොකක් හරි මේ දෙන්නට කරදරයක් වෙලා
 කියනවා" රැකිණියා කී ය.

"එපා. දමයන්කිටයි සුගත්ටයි කතා කරන්න පෙනී ඉඩ දන්න
 මේවිට වෙලා දැන් අපි අපේ වග කුම කතාකරමු. මිය ගොල්ලන්
 ගැන කතා කළා ඇති" පිරිමි කී ය. පිරිමිගේ ඇල්ම ඇත
 පිරිවනිය දෙය යොමු වී සුගත්ගේ යමක් කෙරෙහි රැකී තිබිණි.
 හිතාගේ බැල්ම මිශ්‍රයේ සුගත්ගේ දෙ තෙත් යොමු වියට කලින්
 ඔහු සුගත්ගේ පිටට අත තබා "ඉතින් සුගත්, කොහේ ද සියේ
 හෙම?" යි ඇසී ය.

"අපි නම් හිතා නිවාඩුවට අනුරාධපුරේ" රැකිණියා කී ය.

සිව්නු ඇතිය තොරතුරු ගැන කතා කළහ.

පිරිමි මොහොතකට කලින් දුටුවේ පිරිවනිය දිගේ ගෙදර
 යමින් සිටි දමයන්කි ය.

+ + +

දමයන්කි පසු ද සිය ගතර යෙහෙළියන් කිසිවකු හරිහත් කතා
 කළා නම් පුහුණ බැලුවේ වත් නැත. ඇය උදේ පානියට තොරතුරු
 වැඩි පරිදි ගැනීමට පිහිටු නාද කළාට පසුව ය.

සුගත්ට ඇයගේ මේ හදිසි වෙනස තේරුම් ගත නොහැකි විය.
 ඇය සිතාගිමට හෝ කතා කිරීමට හෝ කිසි සිතා බලන්නක් වත්
 නැත.

"ගොරවන්නෙත්. කැකුටි අද වන්න ගත පාටයි. හැකි
 කැන ම වැඩි වළාකුර"යි පාටිමත් ඇතානාගේ ඊළඟ අවදානම
 මත තුරු ලද අවසරයේ දී. අනුලාභ ආසන්න ඇවි සුගත්ට කීවා ය.

"ඉවත් වෙනතොරි පායයි" සිටිතැළි කී ය.

සුගත් සිනාසුණා පවත්නි.

දිවෙත් කිසි කතාවක් නැතුව කර වාගෙන ම උත්තාය.

"මොනම කරන බිසොන්, ඉක්මනට කෙස් පැනෙයි" අනුලා

යළි කීවා ය.

දිවෙත් කීවේ, ඒ වර ඇය දෙස රවා බැලුවා ය. සිය මිතුරිය ගැන

කෙසේ හැටි දන්නා අනුලා, ඉන් පසු වචනයක්වත් කතාකළේ නැත.

විවේක කාලයට සිතුව නැද්ද වූ විගය, සිසාවන්ගේ කාමරයට

බැඳුණු දිවෙත් කී යළි වැඩ පවත් ගන්නා තුරු එළියට නො

පැමිණියා ය.

"මොකද එයාට වෙලා කීයෙන්නෙ අනුල?"

"අපේ මම දන්නෙ නැ සුගත්. දන්නෙ නැද්ද එයා කේන්ති

කාරිනෙ?"

"මොකක් ද එකකට කරන ගිහිල්ල. ඔයා එක්ක නෙවෙ

වෙන්නැයි" පේව්වයි කීවා ය.

"එකෙනම මා එක්ක කතා කරන්නෙ නැත්තෙ? බැලුවෙවත්

නැ"

"ඒ එයාගෙ නැවි"

"අනුත් එක්කල වෙන කරනවලට අපි පළි යැ? අර විය

සිද්ධියට ද දන්නෙ නැ"

අනුලා සිනාසුණා පමණකි.

"නැ, නැ, ඒකට නෙවෙයි. යළි පිපි පේ වක්ක බිල

එන්න" පිපේවෙයි 'වක්කෝ' එක දෙසට හිටා ය.

සුගත්ව ඉවෙට ම සිතා පහළ විය. 'පිස්සු කෙල්ලක්' ය යි

ඔහු සිතින් සිතා ගත්තේ ය.

නැවත වැඩ පවත් ගත් පසු ලද එක අවසරයක දී ඔහු කඩදසි

භූමියකින් දිවෙත් කීගේ පිටව ගැසී ය. එතෙක් එය ගණනකට

ගත්තේ ඇ නොවෙයි.

වැඩ වෙසන් වී කරසින කාරා කී විගය, ඇය සිටිත් පරිදි

කෙල්ලම කිව්මට නපර නොවී, කෙරු යන්නට සුදුනම් වන බව

දිවු ඔහු වතා ඇය වෙත ගියේ ය.

"ඇයි, අද නවතීන්නෙ නැද්ද?"

විගය කරන ලද වැස්ස පියනට ගිස දී රඳවා ගෙන, ඇතුළේ

තොන් තොඩු තොහු කරවීන් සිටි ඇ ඔහු දෙස නොබැලුවා ය.

අනෙක් දිවෙත් පැමිණෙත් එතා මෙතා වන තුරුත් ඇ එ මේ

සිටියා ය. සුගත්ව ඇගේ විලාසය කවිමත් වීසිවරකි. ඒ කියා කවිමත්

ඔහුගේ සුවඟ රැඳුණු සිතාවත් ඇත. තොන් පිටිය අතට ගෙන,

වැස්ස පියන වසමින් තැබීව ගත් ඇ. ඔහු දෙස බැලුවා ය. දිවු

ඇයගේ සිතුවමේ දිවෙට කැපීන් ද පටිය දිලිසන දී දිවු මෙකී ය.

මොරියක්, කෙස්පයක් ගෙත් අත් කිසි විශේෂ නැතිව පිළිපිඳ

මෙයාවත් එහි නොවීය. වෙලානැවතට වඩා වෙනස ගත්කමට

පත් වු බව පෙනුණු ඒ සිතුවමේ මතු වූ මේ බැල්මෙන් ඇයගේ සිතේ

පවතින්නේ කුමන අන්දමේ නැතිමත් ද යි තේරුම් ගැනීමට සුගත්

අපේක්ෂා විය. එතෙක් ඇය අසරණ තත්ත්වයක සිටින බවත්

සිතුවුණු ඔහු තුළ ඇය වෙනුවෙන් දයාවක් උගත්තේ ය. ඔහුගේ

සිතුවමේ සිතාව තුරන් වී ගියේ ය.

"මොකද, ඔයා අද වෙලායකින් යන්නෙ?"

"මට අද සතිය මදි"

"නැ, නැ, වෙන මොකක් හටි කියනව. ඔයා මාත් එක්කල

කරම ද?"

ඇනෙතගින් ඔහු දෙස බැලුවා ය ඒ බැල්මේ යම්කිසි බැහැරක්

ගුල්ලීමක් රැදී ඇත. සුගත් ඒ ගුල්ලීම තදකාලානිමයෙන් නොවී

ය. ඇයගේ සිතුවමේ සිතාවත් නැත. ඒ වෙනුවට දන්නට ඇත්තේ

සිතාසිතිව ගන්නා ආයාසයක් පමණි. කී ඒ බැල්මෙන් යුතුව විකාශි

මාගයක් පමණ උත්තාය. ඇයගේ දෙනෙතට පදර පියවුණු සුගත්

දිවෙය ය. ලියයා වැටෙන තොන් ගොන්න සකස් කිරීමට මෙත්

විගය ද එකිනඹා ගෙන සිටි බලා ගත් ඇ. "නැ සුගත්. මොරිද මම

සියත් එක්කල කරන වෙන්නෙ?" යි දිවුල හටිකින් කීවා ය.

"එතෙතම මොකද ඔයාට වෙලා කීයෙන්නෙ?"

ඒ සුගතයට පිළිතුරු දීමක් නැතිව, ඇ එතැනින් ඉවත් වී

දෙරවුව දෙසට හිටා ය. එ මේ ගියේ ද, අර බැහැරක් බැල්මෙන්

ඔහු දෙය බැලීමකි සුගතට එ වර ද, ඇයගේ බැල්මෙන් කියන

දෙය තේරුම් ගත නොහැකි විය.

"දිවුල..." යි ඔහු පමාව පිටු පා යන ඇයට කතා කළේ ය.

පැමිණි කෙළවර දී, ඒ තව අතා ඇ නැවතුණා ය. සුගත් ද විය.

"සුගත්, කරනකම නෙවෙයි. අපි සුමානයක් දෙකත් කතා

නොකර ඉවසු"

ඔහු ඇය කියන දේ තේරුම් ගත නොහැකි වී තුස්තිදක ව

බලා උත්තරේ ය.

"එක අපි දෙන්නටම නොදයි මම ගෙත්"

ඇ ඇපසු නොහැකි බිස බලා ගෙන සිටිත් ගන්නා ය. ඔහු තව

ඇඟි වූයේ කෝපයකි.

කල්පනා කළේය. ජයසිංහ සමඟ ප්‍රේමය හා ගැහැනුන් ගැන කතාකොට්ටිමට මොනකරම දඩලෙස කියමනක් ගෙන සිටියත් ඊ දිවෙල් සමඟ කපා කියමනක් පසුව, සුගත් දසයන්සිය සිළිසිද මේ සිද්ධිය ඔහුට - එනම් ජයසිංහට ද කීවේ ය.

“මේ මිය ගියේ සුගත් කියන්නේ, ඔය කෙල්ලන් විත්වස කරන්න යන්න එයා කියල”

“හැ, හැ, මොකක එමෙම එකක් නෑ, මම විවිභ ගත්ත අපොදු මොකක් ද මොකක් පෙරුම කියල”

“මම නම් මේ අපොදුවක් නෑ. අවමාන නෑ, කිව්වු කාල වෙත කවුරු හරි එක්කල යාම වෙන්න ඇති”

සුගත්ගේ නිහඬ සුදු මැළි විය. යාරකම අමතක කර, ජයසිංහ ගේ කණ හරවා පාරක් හැසිරවී කරම කෝපයක් ද ඔහු තුළ ඇති විය.

“මේ කියන්නේ නෑ”

“එකෙම මේ අහන්න. සුගත්ට පුරවන් ද දමසන්නිස් එක්කල කපා කොතද අන්න සුමානගත්?”

“මම නම් බෑ පමයි”

“එක පමයි, ඔය මියා අමතක කරන්න ගහන ගැටගත් ගැනුන්ටම කැටි”

මේ අතර වැරදි විය යුතු යයි සිතන්නට සිත්තට, එහි ඇති කිසිවක්, කිවුරුදී ගම්ය ඔහු ඉදිරියට විද්‍යාමාන විය. ජයසිංහගේ මත කිසියම් කවුඩ පාරක ගිය ඔහුගේ සිත ඇත්තව ම නතර වූයේ, ‘අය මෙම කවන අත් කෙරෙන්න වෙත් ද?’ යන අවලක්ෂණවූයේ, මොදනාකරවූත් ප්‍රත්නය වෙතය. ඊ සුගත මා හැට්ටිමට, විමල්ගේ මත ද තාවර කර මෙන, අයගේ නිදහස් බව පෙවීමට සිත වෙත අතක පෙදුවත්, යන් ම දිවයිනින් එන නාගයකු මෙන් ඊ පුගන් යා මේ මිය ගිය තැන දිව විය. කැමර, නැවර, කෙල්ලම් කිරීමට හෝ වෙන කිසිවකට පෙබර්සයන්වත් ප්‍රාණවත් කපන්නට ඔහුට නොවීය. පසුව දවන නිවන්තර වෙදනාවක් බල පායි. මේ වෙදනාව සිත කැමි අදාකරන වස්තුවට පමණක් නොව, පසුවර මියවත් ලෙසටත් දෙන වඩයි ඔහුට දෙන යි. අතිශයේ රය බර අවරයා ඇත සිසා සැකයෙන්නව ඔහු තැන් කෙළේ ය. කලින් සිතක් සිතක තැනි මොනතැනම්, අලුත් රසයක් මෙන දන් ඊ සිද්ධි දැන් කිරිසයා පමණක් නොව, සිසා මේ වෙදනාව තව තවත් වැඩි කළේ ය. සිසිමව හැඟෙන විට වෙදන ද ඇත සිසිම හා අයවැගන් මෙන දන් ඇයගේ සිතාව, නිහඬ, කට ගත හැකික විමන සිළිසිද මොන අද දැයි මෝකයක් ගෙන දෙයි, මෝකය තවත් දඩුවන්ගේ ඇය අස්සරවත් වරා සුන්දර බව ද සිමකන විය ය.

දමයන්සී පසු ද උමද ද පාඨයට පැමිණියේ වැඩි පටන් ගැමිමේ සිහුව නාද වීමත් පසුව ය. ඇ මේ බලා ගෙන පැමිණ සිය අසුනේ වාඩි වූවා ය. එවැනි කාලයේ අයගේ නිහඬ හා නිහඬ ප්‍රස්ථිතින් ගම්ය මේ වස්තව තැනිවි, වැන විය යන සුගත් එක වර ම දුටුවේ ය. ඊ දුටු ඔහු තුළ ඇති ප්‍රසාද අනුකම්පාවක් නොව සන්නේයයකි. තමා අදටම කරන කැනැන්තියන් නිහඬ මැළි නිමෙණු දක, සන්නේය වම් වැරදි ගත් දයි වනා සිසිමගේ ඔහු ඊ ගමම ම සුනුවැටි විය.

උමද වරාවට ම එක වරක්වත් ඇ ඔහු දෙස නොබැලුවා ය. එමෙන් ඇය පාඨයේ අනෙක් ශිෂ්‍යාවන් සමඟ කලින් ද මෙන් නොව, වෙන දෙක තුනක් කපා කරවු දන්නා ලදී. එමෙන් ඊ තැනි විමක ම වට සිටි නොවැඩිමටත් කපා කළ දෙය අවසාන වූ විකස නැවත ඔය පහතට නැගුණු කර තැනිමත් පටන්පටි එන අන්දම සුගත් දුටුවේය. නිසාකයෙන් ම ඇය පටන් නිහඬ පෙන්නට මැළි ගම්යකින් සිටින බව ඔහු පෙරුම ගත්තේය. අනෙකුත් සිදු වීමේ දී ඇති එන ලද්දාවත් ඔහු තුළ උමගන්ගේ ය. මේ ලද්දාව කෝපයක් යටව පත් නොකිරීම සඳහා ඔහුට මොකු විත්ත පෙවරියක් අවශ්‍ය විය.

විමක වෙලාවේ දී නම් කලින් ද මෙන් ඇ පහ වී සිටියා ය. වැඩි අවසන් වී කෙදර යන්නට සුදානම් වන විට සුගත් ඇයට කතා කළේ ය.

“අද අන්න කෙල්ලම් කරන්න”

ඇය කපා නොකර පාඨයෙන් සිට වූවා ය.

“දමම්, මියා ගත්ත ද?”

“නව”

ඇ ඔහු දෙස එකදු බැල්මකින්ම නොහෙත, කවත් වරකයන්වත් කපා නොකර යන්නට ගියා ය. ඔහු තුළ දඩි මෝකයක් ඇතිවිය. දඩි මෝකයක් නැති ගහගන්නට, විකසට, නොකින්නටත් මෙ කෙනකු නැතිව දවෙන සුංචි ලිමකු මෙන්, ඔහු මෝකයක් දුටුනේ ය. දමයන්සීගේ මේ ක්‍රියාව ඔහු හැලකුවේ තමාට කළ මොකු ම අවමානයක් හා අපහාසයක් වශයෙනි. ඔහු තවර දන් කෙල්ලන් ගමන කතාමතව විමර්ශ නොකරයි සිටියේ නිසිමයන් වන සුර ඇතුළත් වැලුමක් වන මොකක් සිටියේ නිසිමයන් ඊ නිත්දව නිසාගේ අවමානයටත් අත්තිසා පෙරෙයටත් දි කම්කා යි කෝපයට පත් වන්නා ය. දමයන්සී අමතක කළ දි කම්කා යි කෝපයට පත් වන්නා ය. මේ නිසාගේ මෙමග, ඇයට ඔහුගේ ඔහු යයි ඔහු අවා ගත්තේය. මේ නිසාගේ මෙමග, ඇයට ඔහුගේ මෙමග ද ඇයටත් තැනි වෙතැයි උගත් වෙදනාවත් පහ වියත් මෙමග ඔහුට නැතිවිය. දන් ඊ වෙලාවට ඔහු තුළ බලාපොරොත්

මොරියානි එකම අවස්ථාව. ඒ මොරියා පිරිමියා ගන්නාව මහා
 මොරියායි. ඇමෙරිකානු ලෝක නව යුගයේ නියා සිතැති දක්වා
 මොරියා නිවා ගන්නා විටයි. දන් මිත්‍ර කුල ඇත්තේ පවතී
 ඇයව නැතිකර නැමැති සෙත්වීමට ඉඩකඩක් නොවීම නිසා ඇය
 ඉස්සානු නැති කරයි.

සුගත් මේ තීරණය විමල්ට දැනීමට ය.
 "කලබල වෙන්න එපා. මම කිව්වෙන් වික දවසක් කතා
 නොකර ඉන්න."

"නැ, නැ. වික දවසක් නොවෙයි. මම එයා කවදවත් එපා!"

"ඒ පරම් ඉන්නේ වෙනත් තරකයි"

"නැ. මම එපා!"

"එතමන?" විමල් සිතාපුරුස් ය.

"සිතා නොවෙයි. ඇත්ත"

"නොදයි බලනු. අද විකත් පෙල්ලම් කරනු"

"මම පුරවිසල් ලැහුව නැ කාලෙකින් යනු"

ඇදවි වැටෙන කුරු මුත්‍රියා කර, වෙහෙස වී ගිය සුගත් වෙත
 දව වඩා කලින් නිද කරන්නේ ය. පසු ද සිහි වුවමනාවෙන් ම විකානී
 ගෙයක් පහත් ප්‍රමාද වී පාසලට පැමිණ, ගැහැනු ළමයින් සිටින
 පෙළියේ දුක පෙළුවෙන් කිම බලා ගෙන පානියට ඇතුළු වූයේ ය.
 එක විෂයයක් අවසාන වී අනෙක් විෂයය පවත් ගැනීමට ඉවැවරුන්
 හොඳා වියදි දිලාමෙන සුර අවසරයෙදී සිහි කළේ පොතක් පෙරළා
 ගෙන කියවීම ය.

"මේ පැත්තෙන් එක් කෙතෙකුට කිවුණු ලෙඩේ දන් සිතාමත්
 බෝවෙලා වගෙයි" අනුලා ජනනියා ලෙස බලා කීවා ය.

"ඒ ළමය වැඩක්. විසිර කරන්න එපා!" විමල් කී ය.

"අන්න මොදයි සුගත්. අල්ල දන්න මිය වපල පෙල්ලො"
 ජනනියා සුගත්ගේ පිටට අත පොතියා.

"මොකට ඉතින් කුත් ලෝකෙ ඉන්න කැමෝම වපලයි"

"පේත්තෙන් කැදද විමල්, මේ ඇස් ඉදිරිපිට සාක්කි. අපි කී
 කට කළෙමු..."

වික පාඩමට ඔවුන්ට පැමිණියේ ය.

වික වෙලාවේදී ද පවස වැඩ අවසන් වීමත් පසුව ද සුගත්
 කලින් ම නැතිව පානියෙන් පිට විය. සිහි අනුලා හා පේවෙති අය

අනෙක් දවසත් පමිනවත් කතා කළා පවා සුගත් වැටුවත් කලා.
 නොවත් කියනොත් සලකා ද අයත්තිය සුදුසු කිසි දෙයක් නැ
 ඒ සමයේ ඉතිරි දින කීපය ද මේ විදියෙන් ම ගෙවී ගියේ ය.
 "ඇයි අපා දින බලන්නෙවත් නැත්තෝ?" සිකුරු පාසලෙන්
 පිට වී එදි එදි ඇසී ය.

"ඇයි මම කීවෙම?"

"එතමා කරන්න එපා. ඒ ළමයෙකු ගෙවූ වෙනසක් නැ. මම
 දන්න අද නොවැටුවත් සුගත් දිනා පැවිලිව බලනවා. හෝ, මොක
 කී බලාගත්ත ගමන් නෝ?"

"මම සිත නැ"යි සුගත් කී නමුත් ඒ වචනවල බරක් නොවී ය.
 දන් සිහිගේ නෝපය සන්සිදි ඇත. ඒ වචනවල වෙදනාවක් පමි
 දුගියන්හි පමින මුලින් මෙන් හාදවීමේ ආකාරය සිහි තුළ බලා තිබේ.
 සෙතසුරු හා අවිද පෙදින ගත වූයේ මේ වෙදනාව හා පාඩ
 මවත් වර බල පාමිනි. ඇය සමින නැවත පෙර පරිදි හඳුනා කිරීමේ
 ආකාර බල පාමින් වූ අවස්ථාවල සිහි මේ සේ පෙදෙනා අතර මත
 පේශියක් වූ බව අනන්ත කර දමා, ඉස්සර අයුරුයෙන් ගත කළ
 අවස්ථා ගැන සිතා ප්‍රීති විය. මේ පේශියෙහි පිහිටි කුද පසු
 වන අතර, හදිසියේ අමතායය මතු වෙයි. එවිට විදුරා පෙයක් මත
 ගසක් කඩා වැටුණු කලෙක මෙන් ඒ රස බව පිහිටි සුණු විසුණු
 කර දමමින් වෙදනාව මතු වෙයි. එම වෙදනාව ස්පන්ධ කර දුටුවන
 සුගත්ට ගත වූ සමයේ දවසෙක පෙල්ලම් කිරීමට කතර වික ලෙස
 නමා කී වචන නොගතා ඇය කතා නොකර පිටු පාඩා පැවිසිකත්
 වෙයි. එවිට සිහි තුළ ඇති වන්නේ මෙසේත් ඇව පවත්වා ගෙන
 සිටි පෝරිය යි.

මේ සංකීර්ණ, විවිධ හැඩවිවෘට යව වියදි අත්පයක ගත කර,
 සිදුරු සුගත් පාසලට ගියේ නොසේ හෝ ඇය සමින කතා නොකර
 තවත් විකත් ඉවසිය යුතුය යන කීරණය ඇතිව ය. එද සුගත්
 පානියට ඇතුළු වන විට දුගියන්හි පෙර පරිදිදැන් විමල්, ජනනියා,
 අනුලා හා පේවෙති අය ගෙවූ පොතෙහිගත් කන්ඩායම සමින කතා
 කරමින් සිටියා ය. ඇය පොත දෙස බලනු පොත දිම යුතු සිහි වන
 කිම බලා ගත්තේ ය. සිහි ඇයගේ සිහිගේ දවසේ පොතෙකකට
 පමණක් නමුත්, එක නමා වෙන යොදු වූ සිදුරු සිතාවත් පිහිණු බව
 සිහිව එක වර ම පොතේ ගිවියේ ය. කිසි කතාවක් නැතිව පානිය
 සිහිව එක වර ම පොතේ ගිවියේ ය. "සිදුරු පොතේ මේ පොත් වික මත
 මොළුව තුරු ගිය සුගත්, "සිදුරු පොතේ මේ පොත් වික මත
 වැඩක් එතෙක් දැක්නන" යයි ළමයකුට කියා සුදුසුකලාය අයව
 ගියේ ය.

"එන්න එන්න, අපි මේ සුගත් එක තල්ල බලා ඉන්නෝ"යි
 ජනනියාගේ නැ ගැසී සිහි ගන්නෙවත් නෝත් නැත. විමල්
 සුගත් ගොසා ගෙන ගියේ ය.

“මොකද, පංතියට එන්නෙ නැත්තෝ? කාමි හරහ ද?”

“නැ, වරද, මම කැමති නැ, ආධිපතිව බලන්න”

“නැ, නැ, ඒ ඉස්කොල කිසි වෙනසක් නැ, ආව ගමන් ම මෙහේ ඇතුළුව පුගත් තවම ආවේ නැද්ද කියල”

“එයානෙ වැඩදදක් නැති වෙන්න පුළුවනි, නමුත් වඩක් වෙන්නෙත්තනි ආවේ අපි නවතා තවනෙදෙව් ලැස්සි නැ කියල, ආදර් මම කැමති නැ කිය කිසර ම යාර වෙව් සරහ වෙව්, මොන විකාරයක් ද?”

“ඒක තමයි එදම් මම කිව්වෙ, සව වකක් ඉවසන්න කියල”

“සිල්ලු ම පෙනුණෙත් එයාට හොඳ වෙලාවට හොඳ වෙන්නයි එයාට එයා වෙලාවට වෙන විදියකිනුයි ඉන්න අපි ලැස්සි කියල පස්සෙ මෙරෙන්න බැව් වෙතැ”

“ඒක ඇත්ත ඒ වුණෙට වැඩියම නපුරු වෙන්නත් එයා”

“නැ නැ කතා කළොත් කතා කරනව, පස්සෙන් යන්නෙ නැ, එව්වයි”

ආයුර් ඇප මුක් කොහොසිමට සුගත් පංතියේ දී හැකි හරම මතත් පස්සෙන් ය, එයෙන් බැව් විමෙන් කීරායාගෙයෙන් හෝ ඇප දෙක බැලූ හැකි වෙතම මිහු දුටුවේ ඇප මතත් ආශාවක් මෙන් කතා දෙක බලා සිටින හැටිය.

සවස වැඩ අවසන් වූ පසු, දමයන්ති ද පෙල්ලුම් කිරීමට තතර වී සිටිනු සිහු දුටුවේ ය, ඇප දකින හැකි මොහොතක ම මිහුගේ හදවත කැපස්සෙයි, ඇප සහල කතා කිරීමේ ආශාවක් ද උරදී, එතෙත් සිහු ඒ ආශාව මැඩ ගත්තේ ය.

තරුණව කොන් දවලට කැමතා පැමිණි මිහු පුස්තකාලයට වී පසුවල ලිවීමට නියමිත ව තිබුණු වාසල රහිතයක් සඳහා කරුණු රකකු කර ගත්තේ ය. පුස්තකාලයේ සිටින වර් අසල ම දමයන්ති ගේ කට තව කීප වරක් ම මිහුට ආසුරුණේ ය, පැයක් පමණ ඒ සඳහා කැප කළ බැලූ කල දකින්නට ලැබුණේ මිත්‍රයන් පිරිවැසියේ සෙල්ලම් කරන බවයි, සිටින්නෙ රකකු වීමට සිහු සුගත් යළි ඒ අදහස අත හැර හෙර දී කර තෙත එන්නට නිමුණු පුස්තක වසයකට පිළිතුරු ලිවීම සඳහා පහසු හොඳ නැගිල්ලේ කිසිවකු නැති පංතියාට සවස බලාසිටියේ ය, මුල්ලකට ගිය සුගත් පොසු නැති පස්සෙලයට පිටු පා වැඩි වී වැඩ වරන් ගත්තේ ය, මිහුට පැය බාහිරත් පමණ වැඩ කරන්නට ලැබිණි, පිටු පසින් පැමිණි කිසිවකු උර සිවර අත කැසීමෙන් ලද මැද ස්වර්ණයකින් කිහිපයකු මිහු ආපසු හැරී බැලී ය, පිරිමත් පැමිණි දමයන්ති තිත්කිට ගේත්තු වී, සිතාගෙමින් උන්නා ය, විතාඩි කීපයකට උඩ වී හොඳින් කතා කරමින් සිටි වෙත් ව හොඳ, ආපසු පැමිණි කලෙක මෙන් සියලු අභිනායකත් අභිනව වී සිහු ද සිතාසුගේ ය.

“බය උණ ද?”

ඇයට එක වර ම කුරුසක කමක් නොපෙන්විය යුතු යයි ක්ෂණිකයෙන් මිහු සිතුවේ ය, ඒ ඒවිසින් පමණි, පමණකට අවසාන කළ පිරිසි මහු මිහුට දකිණි.

“මොකට ද බය වෙන්නෝ?”

“මොනට ද බය කරන්නෝ?”

“මම මේ අර උදේ දුන්න පුස්තකාලට උත්තර ලියනව”යි කියමින් සිහු දෙතෙන් පොත දෙක පොසු කළේ ය.

“අහෝ, ලියල ඉවරවෙලා මිටත් දෙන්න පොත, කොසි කර ගන්න”

“ඉවර කර ගන්න පුරවත් උණෙත් දෙන්නම”යි සිහු ඇප දෙක නොබලා ම කී ය, සිහු විතාඩියත් පමණ ලියවී ය, එතෙත් දමයන්තියත් බැල්ලේ බර සිහුට දුනෙයි.

“සුගත්...”

සිහු යළි නිස හරවා සිතාගෙමින් ඇප දෙක බැලී ය, ඇප දෙක බැලූ පස්සෙල් සවස ම මත කතා, කාමරය ඇතුළට උසුනා නැමු, කර ගෙන උන්නා ය.

“.....බය කරමි නපුරු වෙන්න එයා පුගත්” දෙතෙන් තිමට පොසු කර ගෙන ඇ කීවා ය, ඇපෙන් පුගුණේ සිතාගත් කතා, එතෙත් නිතැ ම මොහොතක විතාගත් සිහු කර ගෙන හැකි හරමට සුහද පෙතිමත් එබී ය, සිහු ඇප දෙක බැලුවේ ය.

“බොහෝ නපුරු වෙන්න එයා පුගත්!”

“තවද නපුරු කම් කළේ, මොදා, මම ද?”

“බයා මොහොති නපුරුයි!”

“මගෙ කිසි නපුරු කමක් නැ”යි කී සිහු යළි කමත් කරන වැඩෙහි නියුක්ත වන්නට මෙන්, ඇපෙන් දෙතෙන් අවසර ගත්තේ ය.

“සුගත්, මම කතා කරන එක කරදරයක් කම් මෙයන්නම” මිහුගේ හදවත ක්ෂණික කියමින් පිරී ගියේ ය, සිහු විතා, යළිත් ඇප දෙක බැලී ය.

“ඇයි, මොහොතක කතා කරන්නෝ?” සිහු අසන්නෙයක් ද මතු විය, සිතාගත් අසුරුගෙන් වී මිය විහුණින් යුතු වී, ඇප දෙක බැල්මක් හෙසු සිහු, “කතා කරන එක කරදරයක් විදියට තෙත් ගත්තෙ මම ද, මොදා ද?”යි ඇසී ය.

මිහුගේ බැල්ම ඉවසිය කොහොසි විමෙන් ඇති සිලා ගත්තේ ය, අමාරුවෙන් නැවත දෙතෙන් හැර වූ මි හදක් කළ, ඒ වර පසුව පිළිගන්නා විලාසයෙන් මිහුගේ පුහුණ දෙක පොසු කළා සිතා සිතා ය.

සුභය, ඇය මිස ගැසුණු විෂය, ඒ වඩාත් සුළුබව නොගැනීමට, ආරෝපණ වෙයි.

මේ අතර තුර, ලියුමන් ලියමන් කවීන් කියන්නට බැරි වෙතැන් දේ ඇයට දැනටමත් හැකි බව හිසට සිටින විය. ලියුමන් කෙරෙහි රසවත් දේ කිව හැකිද? මගේ ප්‍රේමයේ දේශනාවක් මගේ ලියුම වටන් නොහැකිද? මගේ ප්‍රේමයෙන් උතුරා ගිය මගේ ප්‍රේමයේ දේශනාව, මේ මගේ හද පත්වෙන්න, එහි හැසිරීම හැකිවීම සිදුව ඇතැයි කවීන් හිසට සිටින විය. මිනිසුන් ලියුමන් කවීමට හැකිවීමට ඇතැයි කවීන් හිසට සිටින විය.

මොන පත් කියවීමෙන් ද, මොනකට කලක් සිටත් සහවා මගේ නිවසින් ද රන් වැව් නිවසේ රස වර අදහස්, උල්ලන්ගේ මතු වූ කලක මගේ මතුපත් සිටත් ගලා එන්නට විය. 'උදාසන සිසුණු සිසිමා ඇඳිය මල් පොතුරක් වෙත්, ඔබේ සිතට ඇතිබවක් සුන්දරය' ප්‍රේමය නැත පෙන්වීමට, නොහැරී ඇතිවීමට සිටින කියන ලදී. කවි පාඨය වී ඇති ප්‍රබන්ධයන් සිසුට සිහි විය. මේ මේ සිටින් ලියුමන් ගැසීම ඇය ගැන සිහි වීමට ම රසවත් විය.

"මොව් කාට්ණයක් කියන්න කියනවා" දවසත් සිසු කතා කරමින් සිටින අවස්ථාවක ඇයට කිය.

"අහන් කියන්නො?"

"එක මේ ලියුමින් ලියල පදන්නම"

ඇයගේ ප්‍රියතම සිය රැඳී ගියත් මතු විය.

"අහන්, සුභය ලියුම ලියන එක හරි නැ. මොකක් ද මොව් කියන්න කියන්නො? අපිට මේ කරම කතා කරන්න ඉඩ නියමද?"

"එක කියන්න බෑ"

"කියන්න බැරි දෙයක් නැ නො. ලියුම ලියන්න පටන් ගත්තොත් කොහෙත් කවර වෙයි ද දන්නෙ නැ. මව් බයයි, මො දන්නවා ද පසුව කාලය පෝර්වලට පිටිසිටිමින් ගත් කලත්"

සුභය තුළ ද විශාල වියත් ඇති විය. මෙව් කවීන් කලායි සිසු මිනු ඇය කී දේ පිළිගත්තේ ය.

"ලියුම නොලියන ලෙස පසුව විමල් ද අවවාද කළේය. එතෙක් 'හරි ඇදුමක් කියනවා නම් ලියුම නොලිය ඉන්න පුළුවන්' ද" යි එයින්ම කියමි ය. සිසු දේශනාවක් ඇදුම අවංක නොවන බවත් පෙන්වන්න කතා කළේ ය.

ඒ වාසය අවසානයේ දී නිවාඩුව ලැබෙන ද. පාසලේ වීඩියෝ ප්‍රදානයක් විය. දේශනාව නිසා ඇතුළා එහි මුලික සංවිධානයක් වූයේ. වීඩියෝ ප්‍රදානය පටන් ගැනීමට නියමිතව පිළියක් සලසා නැවුණු උදේ වරුණේ සිට ඒ අදහස සුදුසු කිවිණි.

අවසාන දවස බැවින් පංති පැවැත්වීමක් නොවූයෙන්, මෙහි

මෙල්ලම් කරමින් ද, නැතිත් නැතම වී කතා කරමින් ද කල් ගත කළේය. දේශනාවේ සිටිම ප්‍රධානම නොපෙනුත් වැඩ කරනු නිසුණු බැවින්, සුභයට ඇය හරිම කතා කිරීමට වැඩ ඇදුමක් නොවී ය. සිසු සිය මිතුරන් ද සමග කාලය ගෙවීමට පිටිසිටි ය. දිවල් එකොළහට පමණ දේශනාව එහි පැමිණි, සිසුට පසුකර කතා කළේ ය.

"එන්න, අපේ ගෙදරට ගිහිල්ල එන්න"

"මොව් ද?"

"අර නැවුම්කට සාරියක් හිනා වෙලා කියනවා. මෙතෙක් ගෙදරක් නැ කියලා, මේ කීව් මව් ගෙදරින් ගන්න කියලා"

"මොන කවි ද යන්නො?"

"කවුරුත් නැ. එන්න ඉන්නම" යි ඇ නොතරවිල්ලෙන් කීවා ය.

පාසල් ඉඩම සිමා වන ලොකු රබර් වත්ත මැදින් ගැහපුමක් පමණ දුරට අඩි පාර වැටී තිබේ. ඒ කෙළවර වෙල්ලයායි. වෙල්ල පසුකර දේශනාවක් ගේ පිටුපස, වත්තට පහළින් පොඩි විය පහකිය. මේ නොවී පාරෙන් යන වීඩියෝ වත්තෙන් පත්ත මැදලයින් පෙළක් පමණකි. රබර් වත්ත කළු පල්ලම් කා ගිලින සුන්දර ය. ඒ නිසා අඩි පාර ද දිවම ම කළු පල්ලම් වලින් සුන්දර ය.

"සුභය මොකක් කළා කළා ද?"

"නැ. කාම උදේ නේ?"

"මගේ මේ දවස්වල කාම ගෙනාවෙ නැ. අපිට ගෙදරින් කාම කාල එන්නත් පුළුවන්"

"අහන් මව් බෑ. මොව් හිනා නම් කාල එන්න"

"ඇයි ? ඔයත් කාම කාලයි එන්නො"

"මව් නම් බෑ නැ"

"කිකට කා ගන්න නිනා නැ. යළිකො ගෙදර" යි කී ඇ සිසු දෙය බලා සිතාසුණා ය. සිසු කිසිවක් කීව නැත.

"සුභය, ඔය මේ නිවාඩුවෙන් යනවා ද වන්නො?"

"හරි, වෙන කොහෙත් යන්න ද අපි?"

ඇ වීඩියෝ කිසිවක් නොකියා මතු දුටු සියා ය. අවි පාසල ඇ ඉදිරියෙන් ද සිසු ඇයට පසුව ද ගිහිල්ල කරමින් උන්න.

"ඔය ගොල්ල කොහොමද. මේ අඩි පාර උදේ පමණ යන්නො? මව් නම් සිටි පාදෙ යන ගාස්සි"

"අපිට නම් දුන් පුද්ගලයා. මේ පල්ලම් බලාගෙන ලිපිකර වැඩෙන කවරයි"

ගහක නගින්නාක් මෙන් ගිහිල්ල කළු පසු ද වැඩි ම පල්ලම් ද පසු කිරීමට සිදු විය.

“සුඛය, පිළිසු වෙන්න එයා. එන්න අපිට යන්නත් පරක්කු වෙන්න.”

“මේ නම් එන්න නැ” “යි කී ඔහු මිම බලා ගත්තේ ය. ඇතින් ඔහුගේ අත ඇල්ලා ගත් ඇ “එන්න ... එන්න” කියමින් ඔහු ඇද ගෙන ගියා ය. ඇය ඔහු අත හැරීමේදී, ඔහුත් පාලයෙන් පිට වන දෙරටුවක් දුටු විට ය. බිමෙන් හා සැකයෙන් ඔහුගේ පිට ගත කිරී වැටී ගියේ ය.

“අහෝ, මම දන්නෙ නැ. අරුමැත්තෙ ඇවිදින් ඒ සමයට කන්න දෙයක් නැ හරියට අද” සුඛයට බත් බෙදමින් මව කීවා ය. “බෙදන්න එයා අම්මේ, බෙද ගන්න අවින්න. බැමිය කියලයි කන්න ආවේ”

“මව් වැඩක් නේ? මොකද හදිස්සියෙ ආවයි කියල. අපිට කී වෙන්න නෙ නැ”

“ඒක පමා, මොයාගෙ ආධිපතිවෙන්න, අම්මේ” උතුරන සෙසෙහ හස බොරු පරතෙත් වසා ගත් චිත්ත ඇතිව ඇ කීවා ය. ඔහුගේ චිත්තය පිළියෙන් රකු විය.

+ + +

“කැමි කාව ගන්නම, ඇවිදින්න හරි අපොරුයි” ඇ ආපසු මේතේ දී පසු බැටයන් නමිමින් කීවා ය.

“ඇයි, කියාට මේ පාර පුරුදු යි කීව්ව නේ?”

“නැ අහෝ, කාව වැඩි වුණා. අහෝ සුගත්, මෙතන වකස් දෙල යයි” “යි ඇ කන්ද වුණෙ බල් කලාමෙක වාඩිවෙමින් කීවා ය. කසු වුණෙ, පොකුරු රබර් ගෙටමෙන්, ගල් කුළු අතර වැළුම් දෙකෙන් ද පෙරට ගසත් හා බව පසුරු කීපයක් ද විය. මේ තැන පිට ආපසු හැරී බැලූ කල ඔවුන් පසු කර පැමිණි මෙල් යාය ඇතින් සෙසෙන්, පහළින් පිහිටි නිසා එය පෙනෙන්නේ නොපුරුදු පෙදෙසක් මෙලෙසි.

“මට හරි අපොරුයි. නිකම් බඩ කොටුවුණා වගෙ, වාඩිවෙන්න. වකස් දෙල යයි”

ඔහු ගල උඩ ඇස පෙනෙන වාඩි විය. අසු වහිද ගත් රබර් ගල් උසට වැඩි කීමේ, මධ්‍යස්තය වුව ද සත අසුපහරින් හිරු ආවරණය වීම නිසා, මෙලොව හැරියට, පරිසරය පරමන් අඳුරු ය. කැනකැන් කිව්වල ව පැමිණ ඇති මල් පලා නිසා, මේ අඳුරේ බියකරු පාං ගතියක් හැඩ වී තිබේ. මේ වරා පිටාවේ තනිවම පරුංසියක යමි. පිටිනු කිසිවෙක් දක්නේ ද යි, ඔහු අඳු බයක් පහළ විය.

“කියා නිකම් බඩ වෙලා වගෙ”

“නැ අපි අත්මනව යයි. කවුරුත් දන්නෙත්” ඇ සිතාසුණය ය. “නැ, මේ පැත්තෙ අන්නෙත් අපි අඳුනන අ” ඇරත් අපි වැරද්දක් කරල කියනවද, කාවටත් බය වෙන්න?”

“කියා හට වත් වියෙන් වගෙ” “මෙ වගේ කියයි” ඇ වරපර බිහි දෙක බලා, හිස පහළින් කීවා ය.

“කියා දන්නව ද, අස්සර මම නම් කියා දිනා බලන්නවත් බයයි”

“ඒ ඇයි?”

“අස්සර පිටිමි සමයින් අතර කතාව කිවුණෙ, කියා හරි පැරණි කියල”

“කියාගෙ හිමක් තිබුණ ද අස්සරත් මො එන්න කතා කරන්න?” ඇ සිතාපමණින් ඇසුවා ය.

“නැ, එහෙම මගෙ අඳුනගත් තිබුණව නෙවෙයි. නිකමට බැරිවෙලාවත් බලන්න බයයි. මව හිතුණෙ බවයි කියල”

“කියා හරි උපාසකය නේ” ඇයගේ චිත්තය සිතාව අතුරුගත් විය. ඇත බලා ගත් වන ම මදක් කල්පනාවේ බිඳී සිට ඇ සුසුමක් ගෙව්වා ය.

“කියා අර මෙරට දන්න දවසෙ පයියි, මම කියන් එන්නල මුලින් ම කතා කළේ. කියාට මතක ද?”

“කියාට මව මතක උණාව, මව මතක නැ”

“ඒකෙන් ජේතව තිගත් කියන පැලෑටිම” ඔහු ඇහුම් පදයක් ප්‍රවෘත්තියෙන් වහිමට කී ය.

ඇයගේ චිත්තය අඳුරු විය.

“අම්මේ, කියා කරන වුණා ද? මම විචිල්වට කීවෙයි” ඇ උත්සාහයෙන් සිතාසුණය ය.

“සුගත්, අතින් අපි යයි ද?”

“යයි පරක්කු වුණා”

කසු බැටයකට මුඩා වූ පංසල පෙනෙන්නටත් හපින් සමයින්ගේ ගෝකාව ඇතව ඇසෙ යි. කවන් විය යුරන් කියා පසු රස් මිමට පහළ පාසල පෙනෙන්නේ ද හොසු ද කැක්කේ නේ.

5

සුගත් හා අම්මයන් කවන් දෙ වගන් ඒ පාසල අහන්නෙකුත්.

මේ කාලයේ පංතියේ නියමිත වැඩ අවසානයේ පෙල්ලුම් කිරීමට කාලය මිඩා අනෙකු පද්දේ යොමුව දැක්කේ හෝ දෙකක් මිඩවීමට කාලය මිඩා අනෙකු පද්දේ යොමුව දැක්කේ හෝ පමණකි. වැඩි වශයෙන් යැපෙද, සමහර විට අනෙකු ව හෝ අනෙකු හෝ කවන් යහපත වට බිහි කිරීමෙන් ම එකතු වී හෝ සමයින් හත් අව දෙකා කාණ්ඩ වියෙන් බෙදී පෙනෙන්නේ කවරින් සමයින් හත් අව දෙකා කාණ්ඩ වියෙන් බෙදී පෙනෙන්නේ අපේක්ෂා වුවහොත් කර ගනිමින් පාවිච්චි වූයේ නේ.

කළ. අන් අයගේ සිරිතක් වන වූ වෙන වැදගත් අවස්ථාවක් සි-
 ණය. මේ වාග් අවසානයේ සිත්ත පාසලෙන් අස්විය යුතු ය.
 දේශනා දී පාසලෙන් අස්විය යුතුය. නිසා වශයෙන් ම, මේ
 සිත්ත රහස් වූයේ අන්ත අන්ත දවස් ස්වරූපය යි. මෙහි දී
 මෙන් වූ යන්නට කලින්, අනාගතය පිළිබඳ වූ ගත යුතු වූ
 පිළිවෙල ගැන අය සමග ස්වරූපයක් වූයේ ගත යුතු ය. අයගේ
 අලංකාරය නම්, සුගත වූ සාකච්ඡා නැත. ප්‍රත්තය පෙළාපියන්ගේ
 සාමාජිකයෙකි. දන්ත පෙළාපියන්ගේ අන්ත අන්තය වූයේ, කුල-
 පොත් හා වන්තොපාසයක් කළ අය විවාහයක් දී වැඩිහිටියක්
 පොසයන අන්ත අන්ත සිසු සුසු කළ ද සුගත වූ ඇත.

කළ යුතු යම් කිසි වෘත්ත වෘත්තයක් හෝ රාජකාරියක් හෝ
 සම්පත්තිවූ නිසා බලාපොරොත්තුවක් නැති වූවත්, දෙස්සර
 කෙතෙකු වීමේ අනාව ප්‍රත්තයක් කළ වැඩිහිටිය. මෙවැනි වෘත්තයේ
 පෙළාපියන් යම් කිසි පෙළාපියන් සැලකිය නැති යන අදහස සිත්ත
 සිසු කළ වැඩිහිටිය. වෘත්තයක් වශයෙන්, සිත්ත විද්‍යාව අනෙක හෝ අන්ත
 සාමාජිකයෙකි හෝ අන්තයක් වූයේ සැලකිය යුතුය. දන්ත අන්ත
 ගොවි. වෘත්තය දක්නට නැති ද පළ කෙළේ ය. අන්ත අන්තයක්
 ඇත්තේ සැලකිය යුතු වූයේ ය.

විනයය සමත්වීමේ අදහසින් නොව. දැනට වැඩ කර ගැනීමේ
 පරිසාරයෙන් කෙතෙක් දුර අනෙක ගැනීම සිත්ත අනාව විය.
 කෙතෙක් වූව ද අනාගතය ගැන නිගමනයක් වූයේ නම් වූවන්ගෙන්
 මීට කලින් නම් සිත්ත සිසු කළ නිසාය. වෘත්තය දුන් ඒ ප්‍රත්තය
 මිස වූ ඇත. ඒ වෘත්තය යුතු වූ ඇත. වෘත්ත විද්‍යාව ප්‍රවේශ වූයේ
 අවුරුදු දෙකක් ද. මෙවැනි ප්‍රවේශය සඳහා අවුරුදු දෙකක් ද වූයේ නම්,
 කළ අවුරුදු හතර දී, එනම් වෘත්ත විද්‍යාවේ දී සිත්ත සිසු කළ අනාගත
 සිසු කළ අනාගත කළ නැති ය යි පෙනේ. සිත්ත අන්තයක් වූ
 වැඩිහිටියක් වූයේ මාස කිහිපයකි. වැඩිහිටියන්ගේ ද කැමැත්ත
 වූයේ, නවත් අවුරුදු දෙකක් හෝ දෙකකින් හෝ විවාහය සිදු කළ
 නැති ය.

මේ සියල්ල ම දේශනා කළ සමග පාසල අනාව සැලකීම කලින්
 කතාවක් කර ගත යුතු ය. අනෙකේ අවසන් කර, රත්නවංසය
 ගිය පසු, අය සැලකීම සැලකීම නිසා පෙළාපියන් බලාපොරොත්තුවා තුරු
 අවුරුදු කිහිප ඇතුළත සම්පත්තිවූ සාකච්ඡා අන්ත අන්ත වූයේ
 පෙළාපියන් ප්‍රත්තය විය. ප්‍රත්තය අයගෙන් ලියුම් ලබා ගැනීමේ
 සාධාරණ නොවීය. අනාව අය වෙත ලියුම්, පෙළාපියන්ගේ
 මාරුව ගැන නිගමනයක් ම අයගේ දේශනාවෙන් වැද්දී වූ අන්ත
 රාජකාරය, පෙළාපියන් වූයේ නොව. රාජකාරය පෙළාපියන් රාජකාරය
 යේ, රාජකාරය හෝ නිවැරදි වූයේ නොව. අන්ත අන්ත ලියුම් ලියුම්
 ගැන දේශනාවෙන් වැද්දී පෙනේ යි සිත්ත නොසිතේ යි.

නමුත් අය අයගේ අනාගතය පිළිබඳ බලාපොරොත්තුව-
 ගත් ප්‍රත්තය කර, ස්වරූපයක් වූයේ පෙළාපියන්, පෙළාපියන්ගේ
 පවත්වා ගැනීම සඳහා, ඒ අන්ත අන්ත සාකච්ඡා පිළිබඳ අන්ත අන්ත
 වූවත් සිත්ත සැලකිය. ඇතැම් විට එකිනෙකා අනාව, එකිනෙකා
 ගෙන් නොතකා අන්ත අන්ත, අවුරුදු දෙකක් ගත වූව ද අන්ත අන්ත
 දන්ත වූයේ ය. යුගයක් ඒ අන්ත අන්ත සාකච්ඡා, කළ පෙළාපියන්,
 නවත් පිටත් පැමිණිය ද, ප්‍රිත්ත දී අවසානයේ සිසුවන් සිරිතක්
 අස්වියාගෙන් ඇති වූ යි.

මේ දේ නොසත්තුවක් කලින් හා කළ පෙළාපියන් ප්‍රත්තය, ඒ
 අන්ත අන්ත අනාව ගැන රජයේ සිසුවන් සිසුවන් නැවතී, අන්ත
 දන්ත සිරිතක් ගත වූ ගියේ ය. මේ කාලයේ දී ප්‍රත්තය, දේශනා
 සමග නමුත් සිත්ත කතාවකිනම් අවස්ථාවක් පෙළාපියන් අන්ත
 පෙළාපියන් නොවී ය. සමහර විට අවස්ථාව ලැබුණ ද කතා සිරිත
 පෙළාපියන් පෙළාපියන් නොවී ය.

විනයයට සම්පත්තිවූ කලින්, අවසන් අනෙක හෝ දේ වූයේ
 පොත් කිරීම සඳහා පත්තියට නිවාඩු දෙන ලදී.

6

බැහැරුණු සමයෙන් මාසයක් ප්‍රත්තය ප්‍රත්තය අන්ත අන්ත
 දේශනා ය. ඒ වූ දවස් කිහිපයක් කලින් ප්‍රත්තයේ වූ අවසානය විය.
 අන්ත අන්ත කලින්, අනුරාධා පෙළාපියන් පෙළාපියන්, කතා සිරිත
 පෙළාපියන් අවසානයේ ලැබී, ප්‍රිත්ත පෙළාපියන් සැලකීම ප්‍රත්තය
 දේශනා කළ කලාපය ගත්තේ ය.

මිත්‍රයෙන් දේ දෙනාට එක අනෙකට යන්නට කියා, දේශනා
 ප්‍රත්තය සමග ගල් පරාසය දෙකට පා නැගුවේ ය.

බටහිර අනෙක නත් වූ පසු පෙළාපියන් සිරිතක් සිරිතක්
 තැවී පිළිගත් ගැවැත්තව පා වෙයි. ප්‍රිත්ත ප්‍රිත්ත පිළිගත් ගත්
 පිළිගත ගත සිත පිතවන්නට හොඳ යි. පෙළාපියන් අන්ත අන්ත
 සිත්ත සිත්ත විය. සමග ගත්තේ සිත නොසත්තුවක් කර, කළ පෙළාපියන්
 ප්‍රත්තය දුන් නිරාකරණය වන්නට ලක් වූ, ප්‍රිත්ත පෙළාපියන්ගෙන්
 පෙළාපියන් වෙයි. ප්‍රිත්ත ගත වූ රජයෙන් ද දෙනේ.

“අපිට අන්ත අන්ත වූයේ නැති දේ කතා කෙරුණ, පිළි
 ගැනෙන්නා ලැබෙන්නා නැ.”

“ප්‍රත්තය, කොළඹ ගත සිරිත ස්වරූපය.”

“මේ, ස්වරූපය” ප්‍රත්තයේ ස්වරූපය ගැනී, ප්‍රත්තයේ ප්‍රිත්ත
 අනාවක් නැත.

[illegible]

“මේ සුභය, මා බලා බලාපොරොත්තු කළාගෙන් වටා ගොඩනැගිල්ලක්, පලික් ඉතිරි, මේ වෙත කෙසෙසුම ආලය කරනවා. මො මා බලා ඇතිව පුළුල් කළාගෙන්”

මහ ඇප කැස බලා හත් වන ම පිටිමේ ය. එතුමා දමන ලද
 තීන්ත ඇතුළත් දිය ව යන්නක් මෙන්, නිදි සාම ඇතුළත් ඇද බිඳී
 ඇප නිමිණිමක් දැවැන් නැතිවී වඩාකුලක් මෙන් වරිදි යන්නක්
 මෙන් කන්තර කීරපයක දී හිඟ දුටුවේ ය. ඔහුගේ ඇස් මඳසාම තෙත
 සාරවී මිනිස් ය. මොහොතක දී තඹ තෙර පතෙහි දී ති වඩාකුලක්
 බිඳ දමනකු තුනක් ඇප සමාදාන දිවියේ පවතිනු ඔහු දුටුවේ පමණක්
 ඇසේ උදුරා දමා තිබෙනු දකින්නක් මෙන්, ඒ ඇප ඔහුගේ ය.
 මහු ඒ ඇසට ඇතුළු කළේ ය. මේ බිම් තිබෙන්නේ ඔහුගේ ඇසට
 ය. මොහොත් දොර යන ඔහුට අයිති නැත.

අපගේ මුළු චිත්තයම මෙයයි.

“ද...ද...දමිමි, හියා... දමිමි, හියා මම කවිද්වත්....ආලම
...කමත් නැද්ද?”

“හැ, සුඛය! මම කවදරින් මියාටි ආලය කළේ නි!”

“එතෙතමී මම අවුරුදු තුනක් කළ ආශ්‍රය?”

“ඒක ආදරය, ඒක කරුණාව... මම සියාට සහෝදරයෙකුට වගේ ආදරය කළා සියාට මගේ මලාකු කරුණාවක් ඇති වුණා”

විනාඩි කිහිපයකදී ඉහත තර්ෂා සිව්වේ කළුල තහනනාව ඉහත
මෙතැන් සිඳුරු දෙකෙහි, මේ හත වූ විනාඩි කිහිපයක වර්තමානය, සිඳුරු
රිවිසෙමින් සිටියත් ඉතාමත් ඉහත වර්තමානය කළුල තහනනාව පරවර්තමාන
ඉපයෙන් මුළුත් මේ ජීවණන්තරය ප්‍රකාශය තිත්මෙතැන්ව කළින්,
මෙ ඉතා ඉහත සිව්වේ වූ දෙ බස් ඉහත ඉතාමත් කළුල තහනනාව
මෙතැන් සිඳුරු මතමත් ඉතා ඉතා මෙහෙවරින්, රිතතත් මෙහෙවරින්
ඉතාමත් වූ ඉපයෙහි.

“සියා ඩිකුමටි කැද්ද දමමි, මගෙ නිමුණෙක් සමහර්දර ප්‍රමයක
පතාවක තිබි?”

ඇති බව දැන ගැනීමට මෙම අවස්ථාව ය. එහෙත් ඇතැම්
මූල්‍යමය වැඩි වැඩි කිරීමක් සිදුවීමට යන බව, පවතී.

“මෙතෙක් වූයත් දන් ගිවිසිමයි මම සියත්න සියයන්ත
සුමත්, මම මෙවර කරන්න වියා, මම සියා පුළුන්ක කරන්නෙහි

ප්‍රකාශ, මෙය සත්‍යයේ ඇති අර්ථයට අනුකූලව, සැලකෙන්නන් ඇති කිරීමට
මෙම අර්ථයන් පද පදනා වෙත දැක්වෙන සන්තති වූවාය.

සිදු වූයේ කුමක්ද, කළු පුත්තේ කළු දූව පිටාගත නොවූ
වි. ගලේ ඇළි ගල් ගැසුණේ පොත් ඇස ගිය දෙන බැ. පිරි නවුටු
මුහු ඇස හරි හැටි දුටුවේ මවුන් කිදෙනා ඇස පොත් ගත් පොත්
නො පොත් ගිය පසුව ය.

[illegible][illegible][illegible]

කතා කළ සුඛව තිබිණි. ඇය පාර වෙරළේ සිටු සා සිය සැවි හිමුට සිටියා. ඇය පිළිගත්තේ තමන්ගේ අන්තිම රැකගන්නා මේ නිරන්තර මත නොයයි. උඩතා වාරයේ සුගත වෙත පාලකයා. ඇයගේ ඇසටත් නැතිව, ඇය දකින්නටත් නැතිව, ගත කරන්නට ලැබෙන දේවි කාලය මොහොතකට පෙර හිමු දුටු මම සයුර මෙන් පරන් මෙරන් නැති, පාර, සිසාරා වන මනා කාන්තාරයකි.

අවසානයට හිමු වී, අනාගතය බැන දමන්නට කිව්ව සති දෙකක් කිසිදේ සිටත් පිළියෙල වුණු විස්තර හිමුට සිහිවෙයි. මොහොත මොහොත. ඇය සඳහා පිළියෙල වුණු මිහුල් ඇසුම් මෙන්, කමා ඇසට කිවන්නට සිතා සිටී. එහෙත් නොසිතන ලද ඒ විස්තර හිමුට පෙනෙන බි.

හිමු මත මත දීමේ පිස්සකු මෙන් හමන් කරයි.

සිතාපෙරින්, කතාකරමින් යන රන මිනිසුන් පසුකර ගෙන හිමු බසින් කරයි. හිමුන්ගේ මුහුණවර හිමු නොගනී. හිමිමු කවුරුදැයි හිමු නොදනී. හිමුන්ගේ සිත් සතන්වල ද සුගතයේ මෙන් ම සහ වේදනා මලාපයින් කිවෙනු ඇත. කවුරු කවරක් නිශ්චිතව දන්නේද?

හිමු කෙටිල් දෙවරට පසුකර ගෙන ගියේය. ඒ ඇතුළු කැනන මිහුල් මෙසේ විය නැතිය. කවරක් කැනෙන ලෙට් මෙසේ විය නැතිය. කවුරු දන්නේද?

සුගත එක ඇතුළත් සුගත කරව විය. මත මොව්ගෙන් බිම අවන් පමණට වන තෙරුමේ පිහිටි ඒ නිවස වැඩි ඵලියෙන් බවසයි. අපොත්පසුවේ පරාදියෙන් හත් අට දෙනෙක් ප්‍රිය සල්ලාපයේ බෙදී සිටියි. හිමුන් මත හමන් කතාකරමින්, සිතාපෙරින් විනෝද වෙයි. හිමු ඇය කැඳින ගත්තේය. ඇය මොව දනා අවිනි බව හිමු සන්සුන්ව පේ දුටුවේය. ඇය අසයි. මේ ඇමෙකා සිතන්නට, සන්නිකයන් හා විනෝදයෙන් යුත් වෙත ලෝකයකටය. සිතා හවි කමාගේ මරණය ලංගු ගෙන අවමහල් සිතා හවන් මෙය හිමුට ඇමෙයි. එහි ගොත් ඇය සමග කතා කිරීමේ පිත්තේ හිමු තුළ පහළ විය. එහෙත් මොකදා කරන්න ද? සියල්ල කිරණය වී අවසානයි. ඇ වෙත කෙතකුගේ පෙරවරියයි.

'හිමු කවරෙක් ද? හිමු කවරෙක් විය යුතු ද?'

අවලක්කේ ප්‍රස්තය, සන්සු ප්රාග්ධනයෙන් මෙන්, පුරම වරට හිමුගේ සිතේ පිහු විය. වේදනාව නිසාම හැසිරින් දනෙන්නේ දැනයි. මේ පෙත්තේ හිමු කල්පනා කළේ කමාට ඇය නැති වූ බව පමණකි. ඇ කමාට අහිමි වූවා පමණක් නොව ඇය වෙත කෙතකුට අහිමි වූ බව පෙත් වූයේ දැනයි.

මො දන්නන්ගේ කළින් දෙල මම වෙත කෙතකුට ඇය කරනවා? ඇයගේ වර්තන හිමුට දන් ඇමෙයි. ඒ වර්තන ද දෝ. කාරය සිය වරා ප්‍රමණය වන වාසු කෝලයේ රබ පිළිබර් දෙයි.

'හිමු කවරෙක් ද?'

මනා කවරෙකින් යුත් පරාගයකු, කවි ඇසුම් කවරෙකින් ඇසුම් කවරෙකින් සිතාගත් හිමුට නොහොත් කමා දෙසට සිටිනු හිමුට පෙනෙන බි. සුගතයේ හදවතේ වේදනාව ද දුක පොදුක වෙයි.

දමන්නේ, අනුලා සහ පෙරවරිය කරන වී සිටි නිවස දේවිවර මෙසේ වන වේලාවක් සිටි සුගත ඇසුම් කැරුණේය. මෙසේ හිමු ගමා කරන වී සිටින නවතන බලා පිටත් විය. දන් හිමුට වූවකා කරන්නේ හුදකලා වීමයි. එහෙත් කවන් පාස හඬනකට ඒ සඳහා අවසරයක් නොලැබෙනු ඇත. නිදහසේ වේදනාව විස්තරවත් අවස්ථාව නොලැබීම ගැන සුගත කවන් කඬනවිටත් පත් විය. කවන් වරක් ඇය දක බැනීමේ ඇසට පළි උරන්ගෙන සිටු සාපු කැරුණේය. එහෙත් හිමු ඒ නිවස වෙත යන විට ඇ පෙනෙන්නට නොසිටියාය.

ප්‍රේමයට යමකිසි බොහෝ වී, දෙදෙනා ම වේදනා විසින් පරිදි වෙනත් වැඩි නම්, හිමුට මේ කරම් අවරෝධක් නැත. වෙත් මිමි දුටු අන්තර් වේදනාව ඇත්තේ හිමුට පමණකි. හිමු තුළ මේ බැන වර්තනාව ද ඇය පෙරෙරි කරගත් ද උරන්ගෙන ය.

නවතනාව ගිය විගස හිසරයක් කිවෙන බව කියමින්, කවන් දෙනක් කැම කා ඇදව වැඩුණු සුගත, වෙනත් වේලාවක් යන තුරා ඉක්බිති බිද බිද හාඩුවිය.

පසු ද 'සුරු කේස්, රනක් පොත්පසුත් පුළු අමිලයන්' පෙරවර ගෙන ගොස් දමා, හිමු කෙළින්ම සිටත් වූයේ, විමල් පුළුන් දෙකසිනි. විමල් දින කීපයක් ගත කිරීමට කා දෙකක මා බව අහිමි දන ගන්නට ලැබිණි. දන් කවරකුට කියන්න ද? කතා කළ යුතු ද? මොහොත් ඇගත් ඒ සඳහා නිවසක බැන සිතන්නටත් හිමුට වන. මේ විශාල ලෝකයේ රාගයක් කියා තිබේ සිට කැමැල්ල කර බැනීමට මුහුණ කැනී කැටි!

සුගතට සරන් මතක් විය. ඇයටත් මේ බව පෙනේ කියන්න ද? සරන් දමන්නේය. ගැන පොත්පසු විගස වීය. සුගතට කවන් ඇති වූයේ ලොකු සතුටක් හා අභිමතයයි. එහෙත් දන් හිමු සහිත මේ බැන පෙත්තේ කතා කරන්න ද?

සුගතට අතට මහදි පාහල් මුහුණක් හිමු විය. හිමුගේ හදවත විවිදයක වියත් ඇති විය. පාහල් කැටි මේ පවිත්තරයා බැන දැනිනි. මින්-මතු ඇය බැන අනන්තයකු දේවියේ සුගත දිවි මිහු අපෝසත්යය. මෙය ඇත්ත පෙරෙරිවර ද වූ පෙත් කැමැල්ලක් වනායත් හිමුට පෙනී සිටියේය.

+ + +

“මොහොති සැමරුව පාඩම් කරලා, මහත්සි වෙලා, වගෙයි, මල්ලි සිටියකින් බාසයයි” සුගත් දුටු විගත් සරත් කියා.

සිසුන් මුහුණ සුදුසැලි වී ගියේ ය.

“මොහොති ද විභාගේ වැඩ?”

“මම නිතරම පාඩම් වෙයි”

අයිසාට ප්‍රශ්න පත්තර පෙන් වූ ඔහු කමා දුන් පිළිතුරු විසඳා ගත්තේ ය.

“අපොයි, පාඩම් වෙයි, මොහොතිද, අම්මන්කින් වැඩ කරන ද?”

අයිසා මේ ප්‍රශ්නය අසන බව ඔහු දනා සිටියේ ය. නාඩුරික නින්දාව ලැබෙන තුරු බලාපොරොත්තුව සිටින කලෙක මෙන්, සිසු මේ භාෂා විෂයෙන් සිටියේ ය. දන් ප්‍රශ්නය කතා ඉවරයි, ඇත්තේ සුගත් පිළිතුරු දීම පමණයි.

“මොකද, එයා හරියට වැඩ කරන නැති ද?” “ඔ අහමින් සරත් සුගත් දෙස බැලී ය. ඔහුගේ මුහුණේ ඇත්තේ සිය සොහොන්පුරා වෙත දන් පෙර දන නැති බැල්මක් බව සරත් එක වරම ම දුටුවේ ය.

සුගත් අමාරුවෙන් ගිය ඔහු බැලී ය. ඔහුගේ දෙ හෙත් කඳු ලෙන් පිරී ඇත. ඔහු හැමුරු පවරාසින් කතාව ආරම්භ කරනේ ය.

“සුදුසිම” සරත් සිය මළඳුවන්ගේ දුන් මුහුණ කතාව අවසාන වූ පසු, දෙ අත්ලෙන් කම්මුල් පිහිටි අම්මන් කීවේ ය.

සුගත්ගේ ප්‍රේමය පාසල් විෂය දහනාර කොල්ලකු, කෙල්ලක කෙරෙහි දක්වන පුර ඇල්මක් නොවන බව සරත් දැනී. ඔහු ස්ථිර බවක් අවංක බවක් සරත් දැනී. ඒ ප්‍රේමය මෙන් ම, ප්‍රේමය කඩා කප්පල් වීමෙන් ඇති වන අවදානාව ද අවංක වන බවත්, ස්ථිර වන බවත් ඔහු සිතුවේ ය. සිය කින් හා අනුකම්පාවකින් ද සුන්දර ය. සිව්සෑ බරක් වගෙයන් ගනන් නොගත් ඔහු පුරවි වරම මුහුණ දන් මේ පරාජය ලොකුවට ගනන් නොගත ය යි සරත් සිතී ය. දුකකට වෙරළාතිවට මුහුණ දීමට ඔහු දුටු, නිකර ම යකුටින් විනෝදයෙන් සිටින්නට ආයා කළ සුගත් මේ පත් වසරක් ඇළි කැළි සිටීමට ඉඩ තිබේ. සරත් ව නම් දන් ජීවිතයේ අමාරු යුගය අවසාන ය. සුගත් ඊ යුගයට මුහුණ දුන්නා පමණකි. ඔහුගේ ජීවිතයේ අනාගතය සදහා සදහන දැන ගත යුත්තේ ම දුක අධුරුදු කීපය ඇතුළත ම. මේ බලාපොරොත්තු සුගත් විම සිසුන් ඉගෙනීම කෙරෙහි බල පායි ද? සරත් තුළ උපන්නේ දැඩි විෂයකි.

“මම නම් ඉගෙන ගෙන ඉවරයි, රත්තොත්ත කරනවා, නාඩුරික මල්ලි” යන ප්‍රශ්නය ඔහු තුළ මතු විය. මේ ප්‍රශ්නයත් සරත් විසඳන්නේ මල්ලි වඩා අපරණ, වඩා අපාරු කැපැත්තා බලාපොරොත්තු දුටුවේ ය. සුගත් සම වයසේ, සම පන්තියේ කෙනෙකු නොවන බවත්, ඔහු කමාගේ පිහිටත් දැවවත්, මම කෙට්ටිවත් අවසාන අවස්ථාවට නැති දැයි සමත්දර ප්‍රේමයක් ද ඔහුගේ සිත් ඇති විය. ඊ පෙමිය හද පුරා පාරිල, එහි ඉඩ නැති වී දකුණතොත් කඳුර බවට හෙරළි, දෙහෙකින් පිට වෙන්නට උත්සාහ කරන බව සරත් වි දැනී. සුගත් වැළඳ ගෙන ඉතිරි සිත තවත් නිසිව සිටියේ ය. සුගත් පමණක් නොව, කමා ද අනාරාධකු බව ඔහුට අවබෝධ විය. නොහොත්තුව මේ යුතුකම් ඉටු කිරීමට ගන්නේ සරත් තුළ තිබේ ද? පිටි කා කියා නැති වීමේ පාඩුවත්, පාරවත් ඔහුට දැනී. කෙසේ වුව ද, ගත්තේ නැත්, නැතත්, දන් ඔහු සිය සොහොන්පුරා වෙතටත් ප්‍රේමය සුදුසුකම සදහා, සිසුට පිහිට වීම සදහා සුදුසුම විය යුතු ය.

“ඔබ සුර වැඩ මල්ලි, ඕනම විකන් අමාරු කපි, නාඩුරික සුගත් ආශ්‍රය කරනවා නම්, එයින් නැසිය දකුණින් විවන පවත්නා කුමන් මිය වීයට වෙත් වෙනවා, දන් තියෙන්නෙ එයා අම්මන් කරලා ගිත හදගන්න එකයි”

“අයිසාට මෙහි අමාරුවක් නොමැත නැති” යි සුගත් පමණක් කියා ගත්තේ ය.

7

ඉන් පසු කිසි දවසක සරත් හා සුගත් අතර දුරකතන දැන ගත් කිසි කතා බහක් නො විය සරත් සුගත් ව නම් වෙන්නට අඩ නො දුන්නේ ය. ඔහු මළඳුවන් සමග චිත්‍රපට බැලීමට, සැකසාපි බැලීමට හා නොගෙයන් කැන ඇළීමට ගියේ ය. ඒ අතුව ප්‍රේමය කඩාකප්පල් වීමේ අවදානාව අඩු ව යනු ඇතැයි ඔහු බලාපොරොත්තු විය. ඔහු ප්‍රාර්ථනා කළේ ය.

සුගත් අපනය අතට, කමාගේ නිකන් අමාරු සිත තවත් නිකන් සදහා නොව, අයිසාගේ නික අගනු වූ නිකට ඇති නොහොත්තුව නික පැළිකන් නැතිව මෙම ගෙන ගියේ ය. එය නොහොත්තුව නික ද මෙත් නොව, නිකන් අමාරුවක් ඇති බවත් නොහොත්තුව නික ද මෙත් නැති බවත් - කතා ගිත කිරීමෙන් - නිකර ද උත්සාහ කළේ ය.

සමත් වීමෙන් පසු පිළිබඳ තොරතුරු-දායක නැතිවීම පිළිබඳ වූ වේදනාවන්, භූත තොරතුරු හිමි නැත. කොටින් කියන්නේ, ඒ භූත තොරතුරු දැමීමට හෝ ඒ වේදනාවෙන් ගැළවීමට හෝ හිඟ අවස්ථාවක සිටින බව ද කොටින් කියයි.

සමත් කොළඹ පැමිණීමෙන් පසුව ගරන් කළින් ගතව වී සිටි කොළඹ අත නැර දොර හැර පාරේ ගොස්, උඩු මහලයට ගොඩගස් කළියට ගත්තේ ය. මළලයේ නිමේ අලොරුව අඩු කර ගැනීමට හැකි නැති විටදී සේයන්හි උදව්දත් සහ සුදුසු ක්‍රීඩා කැර බිම් ආදියෙන් සිවිලි අඩුපාඩුන් නොතැබීමට නිතරම මොන්සි නන්ගේ ය.

එක්තරා ප්‍රමාණයකට පුනී සම්පූර්ණ ගිය යුගයෙන් විත්ත
සම්ප්‍රදාය, අලක් පාලකව ගිය පසු සමිත් වැඩි විය. ඒ පිළිබි විද්‍යාල
ගිය විට අනුමුඛ ලෝකයකට ගියාත් මෙන් සිතුව තැනිති. මුල
පිළි-අන පෙනුමෙන් මොහොරු දිවුණුය. සිහු හඳුනාන සිසුවියන්
ඒ සාමයට පොදු. ඒ සාමයට පොදු වන මෙන් සි සමිති සමාගම්වල
හා කෙළියෙල්ලම් වලත් ප්‍රමුඛ තැනක් ගෙන. කළින් පාසල්
විකල්පයෙන් කල් ගෙවා ප්‍රාග්ධන පිළි සිසුවා දැන් අධ්‍යයනයට විශේෂ
මෙන් සිටින්න පිළි වී ඇත. සියල්ලම අනුමුඛයෙන් පවත් ගත
යුතුය. පිටිසර පාලකින් පැමිණි පමුට වඩා, මේ නාමය
සියලුයේ තුළ අතින් ම දැක් පිටිසරය ගි සිසු යුගය, සිසුවන් අනු
යව පිළි වීම් පමුට වඩාත් පලය වී පිළිවිය. හෙයින් විදුලි, පයින්
සිටිපාලයා සිටිමයන් සිසුවා වූහ. සිසුවන් නැති නමුත් පාලක
පාලකින් පමුට විය සාමය තුළ සංගමයෙන් ද පනි නමක් ද ඇති විය

ලන්දන් සහ මෙරිලන්ඩ්, සහිත පොදු එන වෙලාවට මහ පොළේ සිදු ඇදහීම, පොත් පත් රැගෙන ගත් සිසු දැක්වීම සහිත හැඩ විවිධ, සිසුන් මතත් එක්තරා දිශාවකට, ගිණිවිත් තැන්පත් කිරීම සිදු වූවද අනුලාභාප්තයේදී ආදිතයේ සිසුන්ගේ සහ සිසුන් මතත් වෙයි. තනාට අසරණ හැසිරීම ඇති සිසුන්ට අනුලාභාප්තය එය විය. පොත් පත් හැසිරීම සිත් වෙලාවකට විය.

[illegible]

1

දළයන්හි සමග හත කළ රැකවත් ගවයන් ගැන අනිකුත්
සමහර විට ඉහත තාත්මයක සිදුවූ විට ලොස බිකාන් පිටත කැප වී
එය කෙසේද මිනිසුන් ද? කෙසේද මිනිසුන් ද? දැන් සිටින
කැපවත් සහ දිගු කොටසක පිටිදී අනියම් රහතුරු, කැපවත්
සිවිල්වත් බවට පත්ව ඇත. ඇය දැනට, ඇය හා කාන්තාවන්
ඇය හමු වීමේ ආශාව ඇතැම් විට විද්වත් කැපවත් මිනිසුන්
සමඟ ලොස බිකා කුළු ඇති වේ. සිය දත් බැස කෙසේ
පුරා ගැනීමේ ආශාව බිකා කුළු ඇති වේ.

ඇගයේ පිළිවෙත ඔහුට මොන විදිසින්ම වත් පේරුදි හා
නො හැකි ය. මෙහා පෙළිවෙතකු පිටිය දී ඇතුළතට මේ පෙරු
කුටුම ව ආශ්‍රය කළාදැයි ඔහුට පේරුදි හා නොහැකි ය. මෙ
හුටුමට නිරාකරණය කර හැකිවිට එහල් කර හා ඇති යමක්
පොතක සුකන්, දෙ දෙනා අතර හුවමාරු වූ තැර පිටතයක්
ඇසුරු කළ හැකි හැකිමිත් ම, ඇසුරු කළ අවිසරිත් ම තමන්
තරුන් කල්පනා කෙළේ ය. අනාගතයට තුඩු දෙන ප්‍රතිඵලයක්
නැඳුණු හැම ඒමෙක දී ම ඇය කතාව වෙනතක යොමු කළ හැකි
වරින් වර හදිසියේ කිසිම වැදගත් පේතුවක් නැතුව කතා කි
තොකර සිටි සැටින් සුකන්ට මතක් විය. ඔහුට පෙළි කළ නොහැකි
යමක්, දිනම ම ඇය සහවා ගෙන සිටි සිට මේකි දී සිහු දුරු වී
රහෙන්, නවසිත් ඔහුට විසඳ ගත නොහැකි වන ප්‍රතිඵලයක්
මෙහි පෙළිවෙතකු පිටිය දී තමාට ඇල්ම කිසිමෙන් ඇතුළත්
ඇසුරු කළාද යන්නයි.

[illegible][illegible]

සොයාගන්නා දී, යළි අදහස් වෙත. සමා අත්පද දමන්නට පෙරවැඩිමට පුරවන්ඩුවන් හමා පෙරේ බැඳි දමන්නට පෙරවැඩිමට සිහු පෙරේ ය. වෙන තොනකුත් අත ගැනීමට සිහුකරින් පිරින වර්තමාන දමන්නට පෙරවැඩිම කළත්, අත්පත පමණකු වුවට සිය පොත් පිරින ඒ දමන්නට පෙරවැඩිම කළත් සිහු පොත් වැඩිකරින් වත් අව තොරෙයි. සිහු පොත් කැමීමට රසය අනෙක ගත්තේ ඒ පරණ දමන්නටය. හදවතේ ගැඹුරු ගත්තේ ඇය වඩින් ඇති කරන ලද හැමිම සිත්තේ ගමන් කිරීමකි. සුන්දරත්වය දුටුවේ ඇයගෙනි. සිහුව දමන්නට අමතක කළ නො හැකි ය.

තවත් දුර කල්පනා කිරීමේ දී මෙසේ ඇය හෙතෙරි පොත්තක් උපදවා ගැනීමේ සිහුවක් සිතට තවත් වටයක් වෙයි. සිහු ඇය නිරෝදේශී කිරීමට උත්සාහ කළේ ය. ඇය ඒ පෙරවැඩිම අත හරා පමා වෙත ආපසු එනු නිසා යයි සිතා බලාපොරොත්තු ඇති කර ගෙන, ඒ අනුව අනාගතයේ රසයට සීමිතයක් ගැන සිහින මවා සන්නේ ය. යළි ඒ සියලු බලාපොරොත්තු සුන් කර ගෙන හැමිම ය. ඒ සිහුව කැවුනත් කපර ගවන්තේ ඇයව දෙවියන වන කැන ය. මේ අන්දමින් සිහු පොත්තෙන් ද, අමාන-පොත් ද සුන් වලක කිරීමෙන් තවත් සිහිනන්නටත් විය.

සුගත් වෙත පැමිණිකට ආලය කර මේ වෙදනාවෙන් මිදෙන්නට කල්පනා කළේ ය. එසේ කල්පනා කර හද වීමට පෙනෙන පෙරේ ය. ප්‍රිය කිරීමට ප්‍රියුණක් පෙරේ ය. දිනපතා සිහුව පැමිණිමට සිය ගන්නත් ප්‍රිත් කැපෙයි. එවන් පමණෙන් දමන්නට වඩා දැමිය ය. එතෙක් ඒ එකියක කළුවන් දමන්නට කළ සිහු ප්‍රිය සුන්දරත්වය නැත. සිහු ඒ රූමතියත් මේ ප්‍රියුණ ප්‍රිය කර ද රවාට ඇල්ම කරන්නට තුළුවන. දමන්නට මේ ප්‍රියුණ දකින විට ඇති වූ නිශේධ, නැවුම් රසය, වෙදනාකර ප්‍රියය අත් කිරීම ප්‍රියුණක් දකින විට ඇති නොවේ. ඒ සුන්දරත්වය රූමත් කළේ පෙනෙයි. ප්‍රියුණ මලත්, ගෙන වතුරත්, වතුරත් දකින විට ඇති වන රසය යි.

වෙදනාව අවසිය නොහැකි පරම් උනු වූ අවස්ථාවල, ඇත්ත වට සිහු පොත් මෝ වෙත පෙනෙනු පෙරින් මේ රසය පෙන ඇය අමතක කරන්නට කැවුනත් උත්සාහ කරයි. උදේට බිත්තැවතුම් පෙළේ දී දකින, වෙන පාසලකට යන දවසක ඇත්

සිහු දවසක් පෙනත් ඇය දකිනුමට වෙලාව බලා බිත්තැවතුම් පොළට යයි. සිහු තුළ ඇති වූයේ දමන්නට පමණ ආශාව පුළු පොළක් ඇය එන තුරු පැමිණේ බලා සිටින විට ඇති වූ පොත් සුන් කළ යි. පොළට පොත් මේ දවස ඇති පමණක කරන විට වූයේ ද, අස්සර පැවි අමිලයන් මේ පොත් කැවීමට වූ අපොහොසි දකින තුරු බලා පෙනා බවට වූයේ. අලුත් කිරීමක් සිතට ඇති නොවේ. සියලු හැමිම දමන්නට නිසා වීද පුරුදු රවාය. ආරම්භයේ පටන් පිහුදු වෙරළට එන තුරු දිනපතා ම වූයේ දමන්නට නිසා ලැබුවේ අලුත් සතුටකි අලුත් වෙදනාවකි. අලුත් සංවේදයකි. අලුත් අත් දකිමිනි. ඇය නිසා, ඇයගෙන් දැනුම්. මේ හැමිම වෙත පෙනෙනු පෙනෙන්නට පණ ඇත්තිය සුගත්ව තවත් වෙදනාවක් විය. මේ අන්දමින් වෙත පෙනෙනු දකින සුගත්ව සිතන්නට සිහු තුළ දමන්නට පිළිබඳ පිහින කැවීම කැවුනත් අලුත් වන්නට විය. ඒ පරණ හැමිම සිහුවක් පෙර තවත් කන්නටත් ලෙස කදවුරු බැඳ ගන්නට විය.

8

සුගත් සමාන කියමන් ද මැටිත් පාසිතය ද ඇති පිහිට එකතයෙන් මෙන් විය. විමල්, අනුරා පත පෙරෙන් ද මෙන් වූ අපර දමන්නට. සිවිපාල හා පැමිණි පොත් වූහ. විනාශ පුරවල් නිකුත් වූ කළ සුගත්ව දමන්නට අලුත් මෙන් වූ අලුත් වෙදනාවක් සිහු විය.

පරණ පාසලේ පැවැත්වීමට නියමිත පැසසනවට ගන්නට සුගත් සිතා ගත්තේ ය. එහි දී දමන්නට සිහු වීමට ගන්නත් බලාපොරොත්තුවන් සිහු තුළ විය.

"අපි අවුරුද්දට පැවි අමිලයන් දිනපතා වූ"යි සුගත් මෙන් වූ පොත්තක පෙළේ ය. "සිංහල අවුරුද්දට අපේ පොත්තල ඇතුළත් කළත් නිසොත්"

සුගත් මේ අලුත්කය කුමක් ද යි පවුල් ගත වූයේ මෙන් විය. සිය පිළිගත් නැවත අත්පතකින් පුළු හැමිම කැවුනත් විය. අවසාන බව සිහු දුටුවේ ය.

"මම සිතන්නෙ නැ අවුරුදු කාලට පැවි අමිලයන් පොත් අදින"

සියලු ඇති කැමැත්ත බැස්සලගෙ ගෙමියනව නෙ අවුරුද්දටදා"
"නැ, සලකර විට මේමෙක යන එකක් නැ, කැමැ අවුරුද්දක ද
යන්න නැ නෙ?"

"කවද ද සැකෙනෙයි?"
"අප්පුල් 14 අදාල 17 වෙනිදාට, දවස් හතරයි. ආදි ශිෂ්ට
සංස්කෘතියට පටන් ලියුමක් එවල නියෙනවා, උදව් කරන්න කියලා"
"ඉඹිත්, එකට සල්ලි වසන් යවන්න පුළුවනි නෙ. මම
අදාලක් නියෙනවා, කියාදුටාට ලොකු වුමක් යන්න"

"මොකේද?"
"ලාංකව වෙට"
"ඒ මෙක යවු කාරි එක හත්තට පස්සෙ"
"මෙක නිසේ සියයන්න මේ මාසෙ වන්නෙන් සල්ලි ආවේ
කාරි එක හත්තයි"

පුහුණු වුමක් සිතාමත් මතු විය. ඒ පෙල්ලම් බඩුවක්
ලද රොවතුට පහළ වන සිතාවකි. මල්ලියේ මිනාව දුටු සරත්ව
ලොකු සතුටක් ඇති විය.

"මොකක් ද ගන්න ජායිය?"
"කවම මම ඒ ගැන කල්පනා කළේ නැ"

"ඇම්. ටි වෙයි- එකක්?" කව පුරා සිතාමත් ඇතිව සුගන්
ඇසුවේය. ඔහු සියලුම කාරි වර්තවල නම් ද විස්තර ද කතා
කරන්නට විය.

"මල්ලිව පර්සේ එක කරනයි කියලා ඕකුණ ද?"
"නැ මම කිව්වෙ මොරෙම එකක් ගන්න, කිය ද පර්සේ
එක?"

"දකුණ ටි"

සුගන් ඉන් පසු මි කිය දවසක දමයන්කි ගැන සරත් සමග
කතා නොකළ නමුදු ඔහු තුළ කවමින් ඇය ගැන මනස කදින්
බලාපාන බව අධ්‍යාපි රහස් කොටිය. මාස කීයක් ගත වුවාට
පසුව, දුන් සුගන් කරන වෘත්තදකාරි ගෙයක් පළ කරන්නේ,
කවමින් ඔහුගේ සිත කැමැතිත් පවතින බව සරත්ව නො ලෙස
පෙනෙනයි. මල්ලිව රටයක් ගැනීමක් දී මොරොසක යැමක් ගැන
මල්ලිවත් දක්වු උනන්දුවත් ප්‍රියත් සරත්ව ලොකු මෙවරයකි.
ඔහු පිටින් දැකත් කෙසේ සිංහල අවුරුද්ද පසු වී, සමයක හෝ

දවස් දකුණක හෝ ගමනක් යැමක් ය. සුගන්ගේ උනන්දුවත් හැ
සැකෙනලියට මොකේ දමයන්කි පසුව වෙදකාරි අසුන් කර ගනියයි
ආදි වූ සියත් නියා, පාසල් නිවැසුව පටන් ගත් විසක මෙක මවත්
විස සුභ යයි සරත් කීරණය කර ගත්තේය.

ඉදි මොරොසකුරේ ආපසු එන ගමනේ දී පුංචි අමරලා ගේ
කෙර ද ගිය හ.

"මෙන්න, පුතාට ආව ලියුම් වගයත්. පුහුණු දවස් මෙම
අවුල්ල"යි මද වෙලාවකට පසු වී පුංචි අමරා කීවය.

සුගන් සියාලයි ගිය සැටින් ඔහුගේ සුමුගේ සියත් හා
විලාසාරොත්තුවක් පිළිබිඹු වූ සැටින් සරත් මොරොසින් දුටුවේය.

"මෙම පුහුණු විශාලගත් පාල්පුණු දවස්වල ආව පෝස්ට්
කරයි"යි කාමරේ සිට කැපැල් පත් හා ලියුම් කීයක් අත්
ඇතිව එමින් පුංචි අමරා කීවය.

"පුංචි අමරලා, දුන් හරියට මල් මෙම වෙලාව වගෙයි"
කීමින් සරත් තැබුව මිලද දෙය බලා වෙන අස්සෝස්සුවට
සියේය. පුංචි අමරා ද ඒ අනුව සැලකෙන්න පිට වූවය.

"මොරි පුතාට කිවට මම අර වන්නෙන් මල් ඇට වසක්
හතන් දෙන්න, මොනාව යැ?" ඇය කියනු සුගන්ව යන්නම්
අසුණා වගෙයි. ලියුම් හා කැපැල් පත් ගත් පුහුණුගේ අත්
වෙලෙන්තට විය. හදවත් සපන්දනගෙන් මත්, ඇට, කපට් අලුරුම්
හත්තක් මෙකින් ඔහුට හැමි ගියේය. උඩින් මි ඔහුගේ කැපැල්
කා, විශාලයෙන් සමත් වීම ගැන සතුට පළ කළ, ආරුමක
විසින් එවන ලද්දකි. තවත් ලියුමක් එවා ඇත්තේ ජායියෙය.
ඒ දෙක ලියුම කවරකුගෙන් ද වී දුන ගත්තේ ඒ ලියුම.
කවරයේ වූ ප්‍රිතු වන් කුඩා අත් අකුරු දකිමකි.

ලියුම් හඳුනා ගැනීමත් එය වර්තා කිරීමත් අතර අනෙකුත් පත්තට
නියා ඇතුළත, ඔහුගේ හදවත බලාපොරොත්තුවා රළු පතට අතු
වන්නට විය. කවරය ඉරා දමීමට ඔහුගේ ඇතිව පත් නැත.
ආදාලක අතින්, හතරට කවන ලද ආකෘති සැටි ලියුම් දිව
ආව යැයි කල, පුංචි අකුරෙන් ලියන ලද පෙළි පතක් දකිමින්
තුළ මින්නෙන් වූ පිහිටකුණ හෝ සුවට කාල මනසක් ආ කවර
ඇතින් ම ඉවතට එයි කළ කළෙක මේ. මොරොසකුරේ
ගින්නකින් හා වෙදකාරිවත් ඇති විය.

“විකෘතයන් ලද අයත් සාහිත්‍යයකු මෙන් හද පුරා නැගෙන සතුට මැරී ගත්තා. එයාම හැම කටයුත්තක් ම නව තවත් සාහිත්‍ය විකිරීමක් සම්පූර්ණ වූයේ ලැබේ විට මා කළ පාඨයකට සාරාංශ ලෙස සිතුවත් ලෙස ලැබුණි-ලබි”

සුභස් රත සුස්මිම ලිපිම අතර වරක් කියවා තත්පර කිහිපයක්
ඒ ලෙස බලා තිබුණේය. දිස්මිනේ වැඩි වහනක් ලෙස බලා බිටු
තෙත් ඉවතට ගත් කළෙක මෙන්, මොහොතක් සිසු ගේ අප
අත්තිකාරම් වී ලියුම් අතුරු කොටසක් යයි. යළි ඒවා පැහැදිලි
මෙන්වයි. පවත් වරෙක මෙතෙක්ම අතුරු මෙයක් කොට කට
යාව තත් පවතිනු පෙනෙයි.

ප්‍ර-වි අමාත්‍ය සභාපතිවරයාගේ නිවෙසට ඇතුළත් වූ අතර, ආරක්ෂක බලකායේ සේවයේ යෙදී සිටින බවට තීරණය විය. එමෙන්ම, ආරක්ෂක බලකායේ සේවයේ යෙදී සිටින බවට තීරණය විය. එමෙන්ම, ආරක්ෂක බලකායේ සේවයේ යෙදී සිටින බවට තීරණය විය.

“සිද්ධි ආවේ වැඩි පත්තෙකයක් නැති පාටයි. පොල්ලෙකු-
ගෙන් නැතුව ඇති”යි පු.වී අමතා නඩි කතා පිතාසුණය. අප
අනුව පිතාසිවිට පුණස්ව පංතක් නොව සංචාර ද පහසු නොවිය.
සිය පැල්ලුවත්, පිත් වෙදනාව වසා කෙටිමින් පිළිස්සක් නැති බවත්
පිටත පොත්විටිව සිසුන් පිතාවත් පිළු කිව්ව පදනා පත්තානුද
දුටු සරත්තු අයුතු වූයේ අනුපමාවෙනි. කපාපත් උත්සාහයන්
විමර්ශ වියනා පැවිත් වියනාද බලිපෙත් දිලද සතුට එහි පොළොව
පහ පත් අපෝසි වී හිය පැවිත් දුටු සරත්තු සාවේයෙන් පමණක්
නොවේ. මේ සියල්ලට මුල සයි, දෙයත්ති පෙරෙහි කටහත්
ඇති විය.

[illegible]

අනුකූලව පරිලිපිත කිරීමෙන් ලද කොප්පයක් කපි පවරා
 ගොඩ, පොතක් පවරා කාලයක් පොතුවල පැරැක්කල 90

අවුරුදු ගිණි තහරය කරා. ලොව විවිධ දි ඇති වූ කාන්තාවන් නිසා
සුගත සුභ සිත් පැවැලත් ඇති විය. ඔද අඳහානි සිදුවන්නා කෙරේ
නැති මමත් ඉන්මිතව නවතාලා වෙම ලොව විවිධ.

පුත්ත දෙවියා ගැනුණු අයුරු සලකා බැලීමට අපට අවස්ථාවක් ඇත. එහිදී අපට අවබෝධ වන්නේ එය අපගේ ජීවිතයේ සිදුවන සියලුම දේ සඳහාම වන බවයි. එය අපගේ ජීවිතයේ සිදුවන සියලුම දේ සඳහාම වන බවයි. එය අපගේ ජීවිතයේ සිදුවන සියලුම දේ සඳහාම වන බවයි.

‘‘ප්‍රියමත් ලක්ෂ්මි වෙලක් කවි මිත්ත දිසිව ලිපිකත බැරිවුණු
 හැටි’ දි සංවේගයෙන් සුක්කව කල්පනා කළ මිත්‍ර, එහි එක එක
 වචනයක් ගෙන ගෙන ම ගෙන, එයයින් පළ කරන වැඩ දුටු
 අනුභූතිය ඇද දි තේරුම් ගැනීමට උත්සාහ කෙළේය. ඇය
 ඇවිත්ගියාගේ පදනම නොකෙළේ ඇයි? එය ක්‍රියාව පිටිව පිටි
 කළාහි. ‘... ජීවිතයට සම්පූර්ණ විවිධ ලැබීමක්’ කෙරේ සිටි
 කළා වරදක් කළ බව ඇය පිළිගෙන තිබී යන්නෙකැයි; නැතිව
 තේරුම් ගැනීමේ එ නියමය දැනීම වෙනාදැනීම ද? අදායක
 සිතවත් ඇයි, ඇය එ නිසිවත් නො ලිවේ?’

කතෘගේ කෝ ඇයගෙන් පෙනෙන පිටිවැසි ලිපිකන් ලැබීම සිදුවීම
පැහැදිලිව, අඩු වශයෙන්, ඇයට අහිමිව ඇත. සිදුවීම්
සිදුවීම් පවා විශාල ප්‍රමාණයක් වේ.

දිව්‍යානන්දීර් පිළිතුරු ලියමින් ලිවීමට සමත් වූයා බවටත්
 එතැන් ලියා යුත්තේ කුමක් දැයි තීරණය කර ගැනීමට කලාපීය
 දූෂිතර කාර්යාලයක් විය. නමුත් ඇයට ඇතැම් කළු පැටික් අවසාන
 වෙන් වීම නිසා තීරණය අදුරු වී යන තැනින් ලිවීමට සිත්
 පිසුවේය. එසේම භික්ෂුවන් දිව්‍යානන්දීර් පිළිතුරු ලියා
 වසනාමත් පිටු ගණන් ලිවීම සිදු නොවූයේ ඔහු අතක් අතට
 කල්පනා කෙළේ ය. එතැන් නැගී නැති ලියන්නේ කුමක්ද
 ඔහුට විමල් පෙත් විය. විමල් පිටිය නැති වේ නැතිද නොදනවා
 කමක් හය හැකි වී තිබිණි. සහ ඔහු වූයේ අතිශයින් අන් දැනීම
 අනුචිත සිත් කළ යුතු නොවූයේ ඔහුට දේ කල්පනා කර, ඇය කැසීමට
 බැර වීමත් එසේම වරද වී නොහොත් ලියා යුතුය යි පිටා කෙටි
 ලිවීමත් පිළිබඳ තීරණය කෙළේ ය.

ප්‍රියම පියන සිංහසි දහසක් පහසුකම් දුන්
අවසානයේ මෙම පත් ලිවි ය.

ඇස නැති පාළුව සිහුව දැනෙයි. මෙ වැනි අවස්ථාවකින් දී සිහි විදහන වේදනාව අවසිය නොහැකි වූ සිහුව, කිසිවකුට පෙනෙ නොහැකි විය යුතු ය යි අදහස් කරයි. එහෙත්, අන්තර්-දේහයක හැන සිටන හැම අවස්ථාවක දී ම සිහුව තව තවත් මගත් වන්නේ ඇසයි.

අනෙක් අතට, සරත් නෙතකුට ආලය කරන්නේ ද, විවික්ක කර සිහු තුළ අදහස් දැරීමේ සුගත් නොදන්නේ ය. කමා විවික්ක කර ගන්නා කාන්තාවගේ සිහුව පැකුම්, ගති ගුණ හා ක්‍රියා කලාපය දැඩි දෙපොසායුරන්ගේ මතු සම්බන්ධය රද පවතින බව ද දන්නා සරත්, විවික්කයන් පසුව අද මෙන් මලසුනට සලකන්නට නොලැබුණේත් තපුර් යි කල්පනා කළේ ය. විශේෂයෙන් සිහු බලාපොරොත්තු සුන් වූ තත්ත්වයක සිටිය දී, පමා විවික්ක වීමෙන් පසුව මල්ලිට වෙනස් කමක් වූයේත්, තවත් විනාශයක් බව ද සරත්ට හොඳ හැටි පැහැදිලි ය. සුගත් ජීවිතය ගැන බලාපොරොත්තු සහගත තත්ත්වයකට එන තුරු කමාගේ විවික්ක ගැන අමතක කිරීමට සරත් ඉටා ගන්නේ ය.

9

සුගත් ඉන්ටර් සසන්ස් විභාගයෙන් සමත් විය.

"මගෙ අදහස අස්සෙ රක්ෂාවක් කරන්නයි" සිහු විභාගයෙන් සමත් වූ ද කිය.

"ඔව්! ඒ අතර මල්ලිට උපාධිය ගන්න පුළුවනි"

"ඒක කොපොම් වුණත් තාකී වෙනකල් ස්කෝලෙ යන නැති යැ?"

"ඔව්! තව කරන්න නොයෙකුත් වැඩ තියෙනවා, පරස්කාවක් කරන්න ඕනෑ"

සුගත් සිතාපුණේ ය. එහෙත් සරත්ගේ මුහුණේ ඇත්තේ හැමුරු පෙනීමකි.

"එද සු-වී අම්මත් කිව්ව, ලොකු පුතාට කටයුත්තක් භොයන්න ඕන කියලා... ඇයි, අයිය පුණ් කරන්න කරගන? බඳින්නේ නැද්ද?"

"මම බඳින්න නෑ මල්ලි බඳිනකල්"

"යඳ වැඩක්නෙ! අයියල ඉන්ද්‍රි මල්ලිල බඳින්නෙ කොයි රට ද?" සුගත් සිතාපුණේ ය.

"නොදයි මම බඳින්නෙ"

"හරි, හරි" සුගත් අත්සව් ගසන්නට පටන් ගත්තේ ය.

"හැබැයි, මල්ලි, බඳින්න ඕනෑ මම බැඳපු මගින් න"

"ඇයි ඒ තරම් හදිස්සි?"

සරත් වාඩි වී සිටි පුටුවෙන් නැගිට සුගත් දිශා වී සිටි ඇඳ වෙතට පැමිණියේ ය. කරාව විජිතවෙන් සිට පැන ඉක් පාතක යොවු වන්නට යන බව සුගත්ට අවබෝධ විය. සිහුගේ මුහුණේ ද සිතාව පහව ගියේ ය.

"මල්ලිත් ඉක්මනට බඳිනව ද?"

"අයිය කසාදයක් බඳින්න කල්පනා නොකරන්න, ඕන කියා ද?"

"කල්පනා නොකළ නොවෙයි මල්ලි-කල් දන්නෙ එකයි. සුගත් මට ඇත්ත කියන්න"

සුගත් කඳ කෙළින් කර, පොට්ටය ඇඳ වතට පබා, ඉහළට ඇඳි ගෙත්තු වූයේ ය. සරත්ගේ මුහුණේ බැබළුපත් ලෙලිසිත් ඇත.

"මල්ලි දන්නවා, අයි නියම වීදියට පවුල් ජීවිතයක් ගත කරල නෑ. අම්ම තාත්ත ලොව පස්සෙ, මල්ලි රහත සිටිය, මම වෙහෙස සිටිය. නිවාඩු කාලෙ, එකට වන්නෙ ටාර බැසලාවක සිටිය. ඒක නොවෙයි ජීවිතය! ජීවිතයෙ තැන්පත් ගෙයක් සිටියත් ඕනෑ. කාල, බිල, ස්වාරි ගහල, විනෝදයෙන් ඉන්න බව දැල්ව. කළුත් කවදාවත් ඕයා කල්පනා කළා ද, සුගත්, අයේ ජීවිතයෙ මෙකන් හරි අඩු බව?"

අයියා අදහස් කරන්නේ කුමක් ද යි සුගත් දනී. සු-වී අම්මා සෙව්වෙන් කලත් ජීවත් වූ තමාට වඩා, එ තැන-මෙ තැන නිවාඩුත් වලත් විද්‍යාල නිවාසයෙන් මුළු කාලය පොඩු කරන්ට ගත ජීවිතයක් රසයක් එහි තැබුවත් කම හා සාහසිකත් කිසි දවසක විදින්නට ලැබී නැත. මෙ ගේ කෙදරන් නැති කළේ වේදනාව නොව විවික්කයන්ගේ අසාදාවක් බව සිහු දනී.

"අයේ ජීවිතයෙ මෙකන් ලේ අඩු යි මල්ලි"

"කෙදරක්! අයිට කෙදරක් නෑ"

දෙ දෙනා තුළ ම ආත්මානුකම්පාවක් ඇති විය.
 “මම කියන්නම්, අයිිය ඉන්පිනට කසාදාත් බිඳින්න,
 එකකට දිව දෙදරක් කියනවා”

“ඔලලි?”

“මගෙ වග පස්සෙ පුළුවන්”

“එහෙම බැ. මල්ලිත් බිඳින්න ඕනෑ ඉක්මනට”

සරත් සුගත් ගේ අත ඇතිත් ම අල්ලා ගත්තේ ය.

“සුගත් මට පොරොන්දු වෙන්න. පුළුවන් ද?”

“ඕවා පොරොන්දු වෙනවා”

“හැබැයි. තව සැරයක් කල්පනා කරන්න. මල්ලිට ඒක
 කරන්න පුළුවන් ද? කරන්න බැරි දෙයක් පොරොන්දු වෙනන
 එයා. එහෙම වූණෙත් මල්ලිට නෙවෙයි, මට මල්ලි කරන ..”

“අපරාධයක්! මම දන්නවා. මට පුළුවනි දමයෙක් අමතක
 කරල කසාදාත් බිඳින්න මට පුළුවනි”

සරත් ගේ දෙ තෙත් දඩ සත්කෝෂයකින් දීප්තිමත් විය. ඒ
 සමාගම විවිභය කල් යෑමේ හේතුව ඉවත් වූ නිසා නොවේ.

“සැරි, මල්ලි, ජීවිතය වටිනා දෙයක්. ඒ ජීවිතය ඕනෑ කමින් ම
 අපහසු යැවීම පලාතු අපරාධයක්! තමන්ගෙ පස් නාසා ගන්න
 ආගමෙන්වත්, නීතියෙන්වත් අවසරයක් නැත්නම් තමන්ගෙ ජීවිතය
 අත්ධිකාර කර ගැනීමත් ඒ වගෙම තහනම් නීති විරෝධී වාදයක්”

“අයිියා නා ගැනවත් නිකල කියෙනවා ද?”

“ඔව්”

“තවද ඉඳල ද?”

“අවුරුදු එකකොරක් විතර ඇති”

“නොරෝ! මට කිව්වෙ නැහැ”

සරත් කව නොහැකිත් සිතාසුරේ ය.

“ලැස්සි වෙන්න” සුගත් ඇඳෙන් බිමට පතිමින් කී ය.

“නොහෙ යන්න ද?”

“නැත බලන්න යන්න. මට බලන්න ආසයි. ඉක්මන්
 කරන්න”

නාසා කාමරයට ගොස් මුහුණ පෙන්වන සරත්ට, සුගත් ඇඳුම්
 අඳිමින් සිටුරු හඬනු ඇසුණේ ය.

“ඕයා කරමි හයිපෙන් කාරි එක එලවන්න එයා! රත්මලානට
 වැඩි ඇතත් නෑ” අපර මහදි සරත් කීය.

“ඔව් ඉස්සාසුවක් නෑ, බලනකල්. මේ වෙලාවට කොන්ඩක්
 සිටා ද, දන්නෙ නෑ. කෙල්ලො ඇදගෙන කියනෙත පාරට සිටින
 වෙලාව!”

“වම්පා ඒ පාතිමෙ නෙවෙයි”

“අන්න හොඳයි, සමනලයෙත් නම් මිනිසා වෙයි. මම
 වම්පා වම්ප ලස්සණද යි? පින්තුරයක් ගෙමි නැද්ද අපේ?”

“පින්තුරෙ නෙවෙයි, පස්සිටින් බලන්න යන්න”

“නෑ මට ආසයි. රතු ද?”

සරත් තරහ ගතියකින් කරබා ගත්තේ ය.

“වම්පා රතු ද, අයිියෝ?”

“යමක්” පිස්සො යමක්!”

“කරග ගියා වගෙ. මේ තරම් ඇතිත් නොසාපන්න එකම
 වැරද්ද”

භාලු පාර දිගේ ගොස් මුහුද අතට වැටුණු පටු මහනට නැඟී
 බිහි දහයක් පමණ ගිය නැත දකුණු අත පැත්තේ වම්පාගේ නිවා
 වෙයි.

සුගත් පෝටිකෝට් යට ම රථය තහර කළේ ය. ඉස්පෝට්සුව
 කැපී දෙකකි. කොටයක් භාලු පාර පැත්තට ද, කොටයක් පටු මහ
 පැත්තට ද විහිදී ඇත. පෝටිකෝට් ඇත්තේ පටු මහ පැත්තෙන්
 ගිය නැතම ය. ඉස්පෝට්සුවේ ඒ කැල්ලට හොඳින් වහුද ගෙනෙයි.

සායන් හැට්ටයක් හැඳගත් වැඩිහිටි කාන්තාවක්, සැරියෙන්
 සැරසුණු පරුණියෝ දෙ දෙනෙක් හා ගවුම් හැඳගත් පරුණියක් ද
 රිදී කපා කරමින් උන්න. මේ මවත් දුරාත් බව සුගත් සිතා
 ගත්තේ ය. සරත් දක පහළ කර ගත් සිතාවේ වහුදෙන් ම
 වම්පා කවුරුද යි සුගත් එක වර ම අදහස ගත්තේ ය. ඇය
 ඇඳ සිටියේ මුදු පාඩ සාරියක් හා හැට්ටයකි. ඇගේ හිස දෙකට
 බෙද, පිරාකැරලි දෙකකට ගොතන ලදුරු තිබේ. ඇගේ දිව්විතින්
 ඇස් දිග ය. ඇති බාම සිතින් ය ඇති සිතාවට වූ ඵලාන පිනි.
 මුහුණට එකතු වුණු අමුතු සුන්දරත්වයක් විය. කාමරය තිබෙම
 එකතු වූ වාත් කමක් ඇය ඉතා-වග ගොස් ඇති බව සුගත්
 අස ඇති වුණේ පැහැදීමයි. වයසින් වම්පාට සොහොන්වත් සොහොන්
 ගෙනත් සැරි කැපීය. කවු ගසා නාසා ගත් රිදී ඇඳි පොස්විය
 දිගෙන උන්නා ය. සමහර විට වයසින් වම්පාට බාල විය
 දිගෙන උන්නා ය. සමහර විට වයසින් වම්පාට බාල විය

සුභය. සුභසුභවිත් නා අභ පයගින් ගද දෙකා සමාන ප්‍රීති
අනෙක් කරුණිය තුළ මොකක් ලේ අඩුත් කියමන බව බැලූ
බැල්ලට ම සුභත් දුටුවේ ය.

බාල මි කරුණිය කොන්ඩය කපා ඇත. සහෝදරියන් ලෙ
දෙකාට සමාන වුව ද ඇයගේ පෙනීම අවහිත දහකාර ගසියකින්
සුන්දර යයි සුභත් එක වර ම සිතුවේ ය.

සිවුන් හෙව් කොඩි වෙන් ම වම්සා වාඩි වී සිටි අසුනෙන්
නැගිට අඩියක් දෙකක් ඉදිරියට ආවා ය. බාල නැගණිය නැගිට
තොස් මිටි කාප්පෙස් වාඩි වුවා ය.

"වම්ස, මේ මගෙ මල්ලි"

"මම දැනගත්ත"

"මේ ඉන්න වරුණි. අර ඉන්න අරත් හද ගන්න ලංසි
කෙල්ලක්. නම් උසරයි සිංගල-මේනකා"

මේනකා සවිඳිත් සරත් දෙස බලා 'මොඩයා' යන වචනයේ
නැඟිට මොල් උල් කළා ය. එය පෙරුම ගත් කාන්තාවෝ
සිණසුණක.

"මොඩි ඒත් එක්කල සරත් කරගයි"

"කරන්න යැ, ඇත්තෙන කිරිවෙ"

"ඉතින් වාඩිවෙන්නා!"

"මමම, අද නැකත් දවසක් වෙන්නකි"

"මොකද, වම්ස, එහෙම කිරිවෙ?"

ඇයි, මෙව්වර කල් කියල කියල මල්ලි එක්ක එන්න හිටියෙ
අදට ම? අද මොකද දවසක් නිසා වෙන්න ඇති"

"සිටි මොනෙ මිනිස්සු නැකත් බලනව. පු.ට අක්කටත් ඔව්
ච්චියායි"

"ලංසිත්ව නැ ඔව්"

සුභත් හැර කවුරුත් සිණසුණක

"අයිසව ඔව් කියන කොට සුභත්ව කරග යයි"

වරුණි කමාගේ නම් දන්නේ කෙසේ ද යි සුභත් සුදුසි විය.

මේනකා හෙව් දිව්වා ය. මොහොතකට පසුව වරුණි ද
ඉස්කෝප්පුවෙන් පිට වුවා ය.

"සුභත් දන් මොනව කරන්න ද සිමන් කියන්නෝ
විනාගෙන් පස්නෝ?"

"එයාට රක්ෂාවක් කරන්න මොලො, ඒ ගමන් ඉතින්
විනාගෙන් ගත්තැයි"

"ඒ ලමය මොකට ද කැමති?"

"එයා අප්‍රිතු ජාතියෙ වීනිගෙන් මොම"

"මල්ලිමග අදහස උගන්වන්න"

"ඒක හොඳයි, තව ඉහත ගන්නත් ලේසිනේ"

ගේ ඇතුළේ පියාගේ වාදනයක් අපමිත විය.

වරුණි චිත්තයක් තුළ පෙරවියක් සහිත මන්දසිත් රැගෙන විත්
ඉස්කෝප්පුවේ මුහුද පැත්තේ කෙළවර කරප්පුව මත පැමිණ.
මව ගේ ඇතුළට ගියා ය.

"යළි අනනව, එන්න සුභත් එනෙත්ව මොඳට සුදත් පේනව"

ඔරසු ගේ මොන්නව පටන් ගත්ත.

පියාගේ වාදනය නතර විය.

ඇත මුහුදේ යාත්‍රා කරන නැව් දෙකක් පෙනේ. තවත් නැව්
කිහිට දී බැලීමට සුභත් කිහිපයක් දක්වා පැමිණ ගත් මත මුහුද
තෙතින් සියාරන්නව විය. මාළු මරා දෙකක් පසුව දන්නට ඇත.
මේවා මුහුද යන මරා ද? එන මරා ද? ඒ දෙක අතර දුර කොපමණ
විය යුතු ද? සුභත් කල්පනා කළේ ය.

"වරුණි අක්ක දන්න නැ, අප්‍රිත්තත්ව පංගුක කරන්න.
තොනෙ මිනිස්සු නැමති, කැවුම්, කොකිස්වලට" දෙර දුකට විත්
එබිකම් කර මේනකා කීවා ය.

"ලංසි කවර්ද සිංගල කැකික එස දන්නෝ?"

"නංගි, වීම්ව කළා ඇති"

ගේ තුළට දිවෙන ගබඳයක් ඇයි මොනාකින් සිදි පියාගේ
වාදනය ඇරැඹිණි.

"අනේ සරත් ඒක වනවෙයි පෙඩි වැඩක් කරල දෙන්න.
මේමොලිලා ගෙදර දුටුව එන්න සුරුවන් ද"

"හොඳයි, යළි"

"නැ මම කොහියට කමක් නැ. එයාට මම මහ සුභසුභවත්
මියනව, මියා කිහිල්ල දිල එන්න" කියමින් වම්සා හෙව් මියා ය.

"මල්ලි, අන්න මම කිහිල්ල එන්නෝ" යයි කී සරත් වම්සා
දන් හැට්ටයක් රැගෙන පිටත් විය.

"ඉතින්, සුභත්! අයිසව බදින්න මියා දවසක් දන්න ද?"

සුගත් වස්තුවෙන් වම්සා දෙක බැලී ය. මල්ලි මෙනතුමේ හොඳතමේ අල්ලා ගත් අක්කා මෙනතු කුළ දත්තට ලැබෙන සිතාට ඇයේ මුහුණේ ඇත.

"අයිසට මගෙ අවසරය ඕනෑ යැ?"

"අයිස බලා ගෙන ගිවිසය ඕයාගෙන් මොරොන්දුවක්. එක මම අවසර ය"

"මම කලින් කීව්ව නෑ. අයිස, කිව්ව. වැරද්ද මගෙ අගේ නොවෙයි"

"කීව්, සුගත් ... ඇයගේ මුහුණේ සිතාට තුනී වෙමින් ඒ මත හැසිරී හැසිරින් මතු වෙමින් ගියේ ය. " ... මහාසන්න අමාරු බව ඇත්ත! නමුත් මොහොතකු රටේ ඉන්නවා. අපි එකතු වෙලා මොහොතකු මු. මොහොතකු"

"අයිස ඕත්තොමා කියල" සිහි වී තුවේ ය.

"අයිස මම ඕත්තොමා කීව්ව. මම දැන් දන්නවා ඕයා දෙන්නෙහ නැව් ඕත්තොමා. එය මොල්ලන් යාළුවන් විදියටම ආශ්‍රය කරන්නෙ. ඕයා දෙන්නෙහ සමහරුරු බැමිමත් මොහොත ද කියලා මම දන්නවා"

ඇය කරා කරන්නේ දඩ හැමිනිත් බව සංවේගය රැදුණු ඇයගේ පෙනීමෙන් ද ස්වරයෙන් ද විදමන විය. කුඩා දවස මොවුන් අතුරු දහන් වී බොහෝ කාලයකට පසු හදිසියේ හම වූ සමහරුරුයක දැනි කල සමහරුරුයකු තුළ ඇති වන හැමිම සුගත්ව ඇති විය.

සාමි සට කීව්වත් බිමට බර කර ගත් දෙ තෙකින් පුතුව ඇ කරා කර ගෙන ගියා ය. ඇය සුගත්ව පෙනුමෙන් අයිසාට පමණක් නොව සමාජයේ ජීවිතයේ ආලෝකය ලබාදීමට පහසු වූ දෙව් දුක මෙනි. බලාපොරොත්තුව සුරකීමත් වූ සුකිමාවක් ලෙස සිහි ඇය දුටුවේ ය. මුග්ග්ග් සිටි බි මුග්ග්ග්ග්ග්ග් ගතා කරන්නට පටන් ගත්තේ ය.

"සුගත් මම ආත්මාර්ථයෙන් කතා කරනවා කියලා හිතන්න එය! මම ඉන්නවා විවාහ වෙන්න ඕයා කියාගෙන කියනවා කියලා හිතන්න එය. මම සරන්ව වැඩිය ලොකු කෙනෙක් නෑ. සුගත්වත් එකෙමිමයි. එයා ඉන්නෙ වෙදකාරවත්. එයට ඕනෑ තෙරුන්. ඒ එක්කම ඕයා ජීවිතේ ගැන බලාපොරොත්තුවක් හැක්"

නම් එයාට මෙදරක් තිබිල වැඩක් නෑ. ඕයා දෙන්න අපර ධර්මයේ නෑ. ඕයා දන්නට අයිස හැක."

මේ ඇතුළත් ඇසෙන පියාගෙන් වැනගේ අඬුවෙන් මොහොතකු රාවයක් හැසිරී තිබෙනු සුගත් දනවයි. එයින් සිහුණේ හදවත ඉරි ඇසෙන්නට විය.

"එක වරක් බොඩා වුණාම සරණ කරව් අරගෙන ඕනෑවට කාලකණ්ණි ලිම මෙරිකායෙන්. සුගත්, ඕයාගෙන් ඇතිවීමෙන්. ඕයාට ඉගෙන ගන්න සුරන්. අයිස ඕනෑ කරව් ඕයා විදම කරයි. අයිසගෙ නොවෙයි. ඕයාගෙ සල්ලි ඕයාට අයිස දෙන්නෙත්"

"එමහල් එකක්, අයිසගෙයි මෙහෙයි කියලා මෙරිකායෙන් නෑ. කියෙන දෙයක් අපි දෙන්නට-හදිලට"

"ඒක සමයි මම කියන්නෙ. අයිසගෙ කීව් දෙයක් නෑ. ඕයා දෙන්නෙ ගැන. වස්තුවෙන් සුගත්ගෙ ජීවිතයට රළුයක් කරන සුරන් කමත් කියෙනවා නම් සරන්. මෙලකතමත් එයාගෙ කොටස දුටු කරල. ඕයාගෙ ඕනෑ රහසක් අයිසට කියනවා. ඕයා දෙන්නෙ කිත් දෙන්නට විවෙනයි. ඇයි සුගත්, ඇයි ඉතින් ඕයා ඕයා එක ඇත්තක් විකරක් විකගෙන ඉන්නෙ? ඒ ඇත්ත යහපත් අයිව් දෙන්න. අයිව් කියන්නා, සුගත්ගෙ ඕයා දෙන්න. මෙරිකායෙන්. මෙරිකායෙන්. මෙරිකායෙන් සමහරුරු, මෙරිකායෙන් දන්න සුගත්..."

ඇයගේ ලඟුරු යමක් හිරවෙන බව සිහි දුටුවේ ය. එය සිහි ගන්නා තුටු ඇ මෙකට කරවා කරව කළා ය. ඇයගේ දෙ තෙක් කුළුන් සිටි ඇත. කරා නැතිව ගත වූ තිබිල මොහොතේ, පියාගෙන් වැනගෙන් මොකි රාවය සිහුණේ හදවතෙන් මෙරිකා විශාස විය.

"ඕයා පුණ් ගැහෙන්නෙයි මම කීවෙම. ඕයා කරන්න සොකුකල්ල වෙලා නිව්ද්දි මගේ ඇල්ලෙන් සාක්ෂිගත් ඉන්න බව ඕයාට අහන්නා එයා කැමැති වුණේ නෑ. මම සාක්ෂිගත් කීව්වත් එක්කම ඇය නෑ. ඕයා අනාගතයේ ගැන සිතන්න කැතුර. ගමන් ඉන්නවා කියලා එයා කීව්ව කමක්වූ දුක. ඕයාගෙ ජීවිතය බලාපොරොත්තුවක් ඇති කර ගන්න තුටු එයා විවාහ වෙන්නෙ නෑ"

"මෙහ බලාපොරොත්තුවක් ඇති නෑ කියලා කීව්ව නෑ නෑ"

"කියන්න ඕනෑ නෑ. ඕයාගෙ වූණත් එයා දන්නෙ. මෙහෙ"

හැඩවීමෙන් දත්තල අත්ත, අයිස එතට. සියාගෙ සිතේ අපොදු අයිස බෙද ගනිමු. සියාට සතියෙන් කණගාටුවෙන්න දිල බැ. අයි එතට සත්තේම වෙමු. එතට කණගාටු වෙමු. එතක සියාගත්ත සුගත් එක. සියාට සතියෙන් දුක්වෙන්න බැ" ඇ අසුගත්ත නැතිවීමෙන් උත්සාහයෙන් සිතාසුකා ය.

දෙදෙනා අතර පැවතියේ සාමාන්‍ය කරාවක් නොවේ ය යි තෙව් ගොඩ වෙන් ම සටන් කේරුම් ගත් බව සුගත් බිහුගේ මුහුණෙන් දන ගත්තේ ය.

"ගේමිමාලි මිටිය ද?"

"හිටිය"

"මොකද, කීවෙද?"

"සියාට බැන්න අත්ත. යන්න නැ කියල එක තෙවෙයි, යළි ද අයි රවුමක් ඇවිදල එන්න?"

"ඕන නම් යමු"

"එහෙනම්, මමම කියල එන්න"

"මෙතෙමි? මම ඇදගෙන එන්න සිතා"

"සිය මද යි?"

"අපේ සරත් මම වෙන සාටියක් ඇද ගෙන එන්නම්" යි කී ඇ සුගත් දෙස ද බලා සිතායි ගෙට දිව්වා ය.

"මල්ලි මම පොඩ්ඩක් අරගෙල්ලගෙ මමම එක්ක කරා කරල එන්නම්... නැත් නම් මල්ලිත් එන්න"

"නැ, අයිස යන්න" සරත් ගේ ඇතුළුව මියේ ය."

"පුංචි නංගි සිය සුගත්ට ඇල්මේ එක දෙන්න. එයාට පාර ඇතිනෙ"යි ගේ ඇතුළෙන් වම්පාගේ කටහඬ ආවේ ය.

"සියාට පෙන්නන්නම්, සියගෙල්ලගෙ අයිසගෙ වැඩ"යි කියමින් මේකා පින්කුර ඇළ වු පොකකුත් අකැඩිව සුගත් වෙත ආවා ය.

සිසු අත දිගු කළේ ය. ඇ පින්කුර පොක බිහුගේ උතුල මීන පමා දකුණු පසින් සුඩුකට ගේත්තු වී මුල පිටුව පෙරපවා ය.

"මම අපේ පරප-පරප මැව්ල කුත් අවුරුද්දක් වෙතම"

ඊළඟට මල්ගේ පින්කුරය විය.

"මම අයිස ද?"

"ඔව් අයිස. අනුරාධපුරේ මිනිත්දේරුවෙන්. මේ අත්ත පොක අත්ත. අයිසගෙ ලුන ම රත්කොට, රස වැදල රත්කොට දේරුව ගෙනෙනත් ගෙනරත් ගත්තාට කියල. අදුරන්න පුරුදු ද මොය? එමම අත්ත පුංචි කාලෙ. අවුරුදු දෙකයි. මේ වැඩ මම මම"

බිහුගේ උතුල උඩ කිවෙන පොතේ පිටු පෙරළන්නී නි පොතේ ය. පිටුවක්, පිටුවක් පාසා බිහුගේ අගේ ඇසෙන් අත වැදෙයි හදවත කියාය. මුහුණට වැදීමෙන් මේක බිහුගේ කම්මුල් ලප්පාවෙන් රතු වෙයි. ඇසට කඩ වීගත් රසාට වෙලා අත්ත බැරි හැටි!

"ඔම ලොකු අත්තගෙ මහල් පින්කුර. මේ අත්ත අයිසගෙ බඩාල දෙන්න"

"මම පුංචි බඩා?"

"ඒ අත්තගෙ දුව...මම කවිද? මොය දන්නව ද කවු කියල?" ඇ නැමුරු වී ගිය හරවා සුගත්ගේ මුහුණ බැලී ය. පෙල් ගොහුමෙන් ගොරෝසුව වු ඇසෙන් අතට කිසිතෙක් වෙදක් බිහුගේ මුහුණේ වැදිණි.

ඒ පින්කුරය සරත් හා වම්පා මුදු වෙරළේ ගල්ක් මත පිට ගන්නා ලද එකකි. සුගත්ගේ මුඛය සිතායින් පළෙ විය.

"ඕන ගන්න මම. මේ සිය ගෙල්ලාගෙ කාර එක"

වැරැණි, වම්පා හා සරත් රටාව ගේත්තු වී පිටි අතර මේකා වෙනම පිටුව උඩ වැඩි වී වම්පාගේ කටට අත දැමා ගෙන ඊළඟ පින්කුරයේ උන්නා ය.

"ඕන ගන්න බොල්ලොඩ් ද?"

"එහෙනම් සැහෙනන සැට් මිනිල්ල කියනව" යි සුගත් වම්පාට ම කියා ගත්තේ ය. කළු පොතොත්තු පොඩ් රසෙන්ව වෙන අයගේ සම්බන්ධයට වැටී පිටිහු දැඩ්ටත් බිහු තුළ වම්පාගේ හට ගත්තේ ය. ඒ වම්පාගේ වම්පා ගැන අතපොරා අනන්ත දෙදෙනා ගැන ය. ඊළඟ පිටුවට පත්කුට්ටන් දී නැතො රිදි වම්පා-සරත් දෙදෙනාගේ හා පෙරදි අනන්ත අපාල පින්කුර වගයක් ද විය.

"සැත්ත අත්තට සියා දන්න කවිත් පොතක්" යයි කී මිනිත් පමන් පිටුවක් මෙරටු මේකා, සුගත් ඇස බැලුවා. බිහුගේ

විස්මයෙන් විකසිත මුහුණ නො දකුළුවන්ව ම මෙන් ඇය වෙත හැසිණි.

"කොහිත් ද, මේ පිගෙ පින්තුරේ මේකට?"

"ඇයි පුළුල් අත්තලේ මිස්සිනා පොඩ්ඩනේ. අඬල, අඬල මින සරත්තෙන් තල්ල යන්න. අප්-පේ, මේ ගොල්ල හරි ගණන්!"

"සරත්තේ බලාපොරොත්තුව" යන්න පුළුල් අතුරෙන් ලියන ලද කඩදැසි සිරුවන් ඒ පින්තුරයේ හැඳින්වීම විය.

"කවද මේක ලිවෙව්. වම්ප ද?"

"වෙන කව ද? සියලුම පින්තුර කව නියොනව"

සුගත් නො ඉවසිලිමත් විය.

රට වඩා ගිය සවාරියේ දින හත් හා සරත් විසින් ගන්නා ලද පින්තුරවලින් පිටු දෙකක් ම පිරී තිබිණි. හත්ගල කදුගැටයක් මත සිට ඇත බලා බෙහෙ සිටින සුගත් එක පින්තුරයක සිටියේ ය. දුන් බලන විට මේය ඉතා ම කලාත්මක වූවකි. එහි සුගත් තුළ ඇත්තේ ජිවත්තු යෙහි බැල්මකි. ඒ පින්තුරය ගනු ලැබුවේ සරත් විසිනි.

"කණ්ඩායු නොවන්න! සිට ඉදිරියේ දිස්නීමත් අනාගතයත් ඇත" යන්න ඒ යටින් විය.

මේ තුළින් ඇසෙන අඩු උස සත්තල සව අනුව, වම්පා සුදුතම වී අවසාන බව සිතා ගත හැකි විය.

"සියව සිත නම් මේක බෙහෙවිල්ල, බලල බෙහෙත් අදන්න. මේක අත්තලනේ. අපේ ඒව පෙන්නන්නම් පස්සේ දවසක්"

"සරත් රත්න"යි අත් සිරිලෝසුවට වඩින් දමමින් ඉස්තෝප්පුවට පැමිණි වම්පා කීවා ය. ඇය වෙතින් 'ගාඩ්නියා' පියරු සුවද විසිද හිමි ය.

"මම පරත්තු වුණා ද සුගත්?"

"නැ"

සරත්, මවින් වරුණින් සමග ඉස්තෝප්පුවට පැමිණියේ ය. වම්පාගේ නිස සිට දෙසතල දක්වා යැවූ බැල්ම යළි මුහුණේ රැඳුණ සරත් නො කැමැති ගතිගත් පළ කර,

"වී මිය යාමේ හැට ඉව් කිරාලු දුමම මොකට ද? ගළවන්න ගළවන්න"යි කීය.

"ඇයි සරත්? ඒක මගේ සාවියේ පාවට කැපෙනව නේ"

"ඒක අත්කට ලස්සණයි"

"පුළුල් අත්ත, අර ගොඩම ගනු වන දෙසි කටු පොත් ගෙන්න. එයාට අල්ලන්නෙ අන්න එව"

සරත් මේතනා වෙත අත විසිද බෙහෙ සැත්තේ ය. ඇය මවින් සිතා සි, සිහුව අසු නොවී ඉවසට පැන නෙත්තා ය.

"ලැයි කෙල්ල එන්න එයා!"

ඇඟිලි කුඩු කම් පෙති පිටුපසින් තබා සුගත් දෙසට හැරුණු ඇ.

"බලන්න සුගත්, ලස්සණ නේ ද?" යි ඇසුවාය.

"අයිගේ ඒක ලස්සණ යි"

"ඒ ළමය, මේ වගේ ගොඩමක් තෙරි"

"නමුත් නැති, සුගත්තු කැමතිතු නොගත්ත කෙල්ලක්"

"කෝලමක්! මම මේක ද, ඉතින්?"

"සරත් බයේ ඇති මේ කෙල්ලක්ව පියෙන්නෙ ඉවිට්තේ බුටියල. නැ රත්තරන් කත කරත් පියොනව" සව අඬවීමට හත් කීවා ය.

"ඒක නෙව් සරත් කියන්න, සියා අකැරැස් නම් මේක ලෙවල දන්න" ඇය වමතින් කන් පෙත්ත අල්ලා බෙහෙවිස පිදත් ඒ අතට ඇළ කර ගෙන ඇසුවා ය.

"යළි යළි, පරත්තු වුණා"

"සරත්, කැමට එන්න"

"නැ, අපි කාල එන්නම්"

සරත් සුක්කානම් අතට ගත් අතර, වම්පා, අයිගේ මුහුණ අතට හසි වූවා ය.

"සුගත්ව ඉඩ මදි ද? කව මේතාව වුණෙයි"

"නැ, මට ඉඩ ඇති"

"කව මේතාව වෙන්න"

ඒ බඳු ස්පර්ශයක් සිහු මිට පෙර ලැබ ඇත්තේ එක ම එක පුද්ගලයකුගෙන් පමණකි. ඒ නම් පුළුල් අත්තලයානි. බැලූයක සිය බාස්පා එන තුරු ඉස්තෝප්පුවේ සිට හසි වී පුළුල් අත්තලයා සුගත් පාර දිශා බලා බෙහෙ සිටින ගොඩමේ අවසාන දි සුගත් උතුළ මත සිට තබා ඇතිව සිටිය ය. පුළුල් අත්තලයා අසු පුටුගත් ඇත. ඇයගේ උතුළේ උතුළේ පිහිටි පිහිටි වම්පාගෙන් ද දනෙයි. ඇයගේ උතුළේ වම්පාගේ ඇඟිලි කරමි දාමක ආයාචන සිහු කළ ඇත් එය.

ගැසිල්ලේ මුහුදු වෙරළට ගිය බිහිසු සැයක් පමණ එහි ගත කර, පමුණු පාද මැසක් වනාහි හතළිස් පහක් පමණ අප්‍රසන්න කළේ, කෙත් සාර පාටවල් බල බලා ගමන් කළහ. ඉන්පිළි හේල්ලේස් පිටවිනිලේ කප වීන වෙලාවක් කතර වී සිටි. රැකුම පදනා කොටුවට වීන හෝටලයකට ගියහ.

"අයියා මම එළවන්නම්, දෙන්න යතුර" හෝටලයෙන් පිටතට එන්නේ සුගන් කීවේය.

"මිය ගොල්ල කඩද ද ඇතින් එන්නෝ?"

"නව සුමානෙකින්, සදකකින්"

"එව සුමිම! හෙව එන්න"

"අනිද්ද"

රත්මලානේ සිට ආ පසු එන ගමනේ දී අද දෙනාම නිහඬ වූහ. සුගන් වම්පා ගැන කල්පනා කළේ ය. සුගන් වම්පා ගැන කුමන අතපස් ඇති කර ගන්නට ඇද්ද, මම හමුවීමෙන් ඔහුගේ කළකිරුණු ස්වභාවය පහව ඇද්දයි සරන් කල්පනා කළේ ය.

"අපි ඉරිදි ප්‍රංචී අම්මලා ගෙදර යළි ද?"

"ඒ මොව ද?"

"සු-චී අම්මටයි බාස්ටමයි කියල අස්සමග මංගලයා ඉක්මන් කරන්න"

"ඇයි හදිසිදී?"

"මව ආපයි එයා ඉක්මනට අපේ ගෙදරට එක්කර ගෙන එන්න"

"එක දවසින් ම පැහැදුණා?"

"සෙට! මම හටිය පැහැදුණා, ඉරිදි යළි"

"මව නිදිමයි. හෙව උදේ කපා කරවු"

"මිනිහ අකැමැති පාවිසි!"

සරන් නින්දට වැළුණු නමුදු සුගන්ට බොහෝ වෙලාවක් යන තුරු නින්දක් නොවී ය. ඔහුට කින්ද වුවහොද නොවී ය. හෙව උදේ වන තුරු සිටියොත්, මේ මතකයේ රසය අඩු වේ යයි බියෙන් හේන් ඔහු මතක් වියොත් නිදිමග මිර මිරා වම්පා ගැන කල්පනා කළේ ය. දම්කන්තිගෙන් හේන් වියමන් පසුව සුගන් මෙකරම් යතුරින් ගත කළ එක ද දවසක් වත් නොවී ය. දම්කන්තිගෙ මෙක කළ අවස්ථාවලදී උද යතුර හා වසන්තය වුව ද මේ වර්තමාන

යුගත් නොවේ. ඇයගේ ආශ්‍රයෙන් ලැබුණි අඩුම එරෙහත යළි වූයේ අවසාන වූත් හැඟිණිමි. දම්කන්තිගෙන් උද යතුර රසය වුව ද වේදනාවකින් ද විශ්‍රාමය. එහි අනුරාගයක් ද කල්පිතයක් ද වුවන්නක් නොවී ය.

වම්පා ගැන සිහියට නැගෙන වීට පසුව එයන්සයා වැඩ වීමත්, ඊදිමත් හෝ හොසත්සුන් කඩක් නැත. එය නිරන්තරත්තේය. සහෝදරියකගේ හෝ මවකගේ හෝ ආදරයකුගේ දැයි හොඳන සිටි සුගන්, වම්පා සමග ගත කළ ඵලයකිසි දෙයක් දී වීමෙන් ඉන් පෙර නොලද දයාවක හා අනුකම්පාවක පෙවක යටතට පත් විය. ඔහුට කෙල්ලන් සියකගෙන් ආලයක් ලබා ගත හැකි ය. ඒ හැමෝම ආලය කරනු ඇත්තේ ඔහුගේ ආලය හරහා බලාපොරොත්තු වෙති. ආත්මාර්ථයෙන් තොරව ලබන කතාත්තාගෙන් ආපසු යමක් බලාපොරොත්තු නොවී, මෙසේ දායකත්, ආදරයක් දක්වන්නකු සොයා ගැනීම පහසු නොවේ. එවැනි ආදරයක් සුගන් පැලකුවේ පරිත්‍යාගයක් වශයෙනි. ඒ වේදනාගත මවකට හෝ ආදරවන්ත සහෝදරියකට හෝ පමණක් කළ හැකි වූවකි.

වම්පා හමු වූයේත් මුලින් ම ඇය ගැන ඇසුවත්, දුටුවත්, කපා කළේත් එද ම වචන් සුගන්ට නොසිතයි. ඇයගේ නම මුලින් ම අසා, ඇය දුක, කපා කර, යාර්විසියල්ලටම පහ වූයේ බල කුන හතරකි. ඒ පාය කුන හතර කල්ප කුන හතරත් ලෙස සිසුව සිතයි. කමා පුරවීම් කාලයේ ම ඇය දුක සිටියාගේ සිසුව සිතයි. අධ්‍යයනේත්, නවීනත්, එකතේදම විවිධයේ සිසුන් හිස් කැන පිරී ගිය නියාවක් ඔහුට පෙනෙයි.

අඩුමද ගණනක් වැඩ කැපී ව වැඩි නිසිණු කරත් පුරා හදිසියේ මග ගනන් ගලා යන්නා වේ, සන්තෝසයෙන් හෙබව වේදනාවෙන් හිරි වැටී නිසිණු සුගන් හේ පාර හදවත අත්දැකන්ද විසියකින් පිරී ඉතිරි ගියේ ය.

සුගන් මෙසේ නිදි වර්තමාන වම්පා නියාලා අනුමතයක් සේ සිහිවී දහර පැනට වූ අතර, එද ය වියා අනුමතයක් නොවූයේ නිසා හෙව ගිය ඇයට ද, මෙකරම් වෙලාවක් යන තුරු නින්දක් නොවී ය. ඇයට පමණක් නොව පෙදේ දහන් දඩ ද නිදි කැපී විය.

“හරි හොඳ ළමය මිනීම”

“එයා හොඳෙන් හෙවෙයි ද, සරත් වනේ?”

“පුළුඬු නංගි, කට වහාමන”

“අපො! හයිසෙන් ම නැතම බැඳිල වනෙයි”

“හරි ළමය! හැබැයි කාර්මක එළවන්න ගත්තම හැබි
හැන්තැවයි ...”

“එකට තේත්තම කාර්මයෙන්නෙ! ගිනිත් යන්න බරකරු,
කයක් බැඳ ගත්තම පුරවන්න නෙ, සරත්ව හොඳයි කරන්නයක්”

“එන්නකො මීට පස්සෙ රයගෙ කාර් එන්න යන්න”

“මම යනව නම, කිය කාර් එන්න, මීට පස්සෙ සුගත්ව කියනව
එළවන්න, සරත් එන්න යන කොට නිදිමන යි”

“සරත් හයිසෙන් නො යන්නෙ මම අකැමැති නියා”

“පුළුඬු නංගි නිදගන්න, ඉතින් අත්තෙ සුගත් මොනවද
නිවෙයි”

“වැරැදි අත්තෙක මත ගිහිල්ල වෙමයි”

“මොක ද, වත්තිය කියල දවන්නෙ? නිවපත් පොතිබත්”

“මහ කරන ළමය”

සුගත් ගේ හැම විවනයත් ම, හැම ඉවියවත් ම, හැම
ක්රියාවත් ම, නැවත නැවතත් මතක් කරමින් වසිපා මිවමත්
වැරැදිමත් විස්තර කළා ය.

සිය මිළණුවන් ගේ ජීවිතය ප්‍රීතිමත් කරවමින්, ආලයක් කඩා
කප්පල්ව පැමිණියා අඳුරු වූ ක්‍රිකට් හදවතට බලාපොරොත්තු වී
ආලෝකය හෙළිකර සරත් ගේ වැයම හා පරමාර්ථය බව වම්සා
දන විවියා ය. කිතු දර්ශිම කෙරෙහි මෙතෙක් ඉන්ම නොවී තිබුණු
ඒ බලාපොරොත්තුව හා පරමාර්ථය සාර්ථක කර ගැනීමේ දී කිතුට
හවුල් වීමට ලැබීම ආයුධ මතත් ආධිමිමයත් හා යන්ත්‍රණයක්ද
විය. ඒ අතර කාලත් හෝ තැවුණු සිතකට සැනසීමක් ලබා දීමට
ගත්තියත් හා අවස්ථාවක් ලැබීමද ආයුධ තවත් සතුටකි. දින
ගණනක් ආකාරයක් නැතිව සිටින, එතෙක් නිසිවතුංගත් වීම
නැතිවත් නො කැමැති වී තුළ ගින්න ඉවසා ගෙන සිටින අයකුට,
ආකාර වෙලක් දෙන්නට ලැබීම අනුතු ම කාප්තියකට හේතුවේ.
සුගත්ව පිහිට වෙන්නට ලැබීමත් වසා ලැබීමට වැනි අවසන්
කාප්තියකි. කිතු ගැන දනගන්නට ලැබීමත් පසුව ඇය තේ

කලත් කිසියම් පැවතී එක්තරා බිත් ද පවසා තිබේ යන්නත්
සෙත් විය. සුගත් හා සරත් අතර පැවැතීම සමතුල් අතර
සමෝදර කමක් දැයි වම්සා දන සිටියා ය. වියාගෙන් පසුව
වුවද ඒ සමබන්ධය පෙර පවිදි පවත්වා ගෙන යා යුතුය. කෙසේ
දෙසත් දෙදෙනා අතර සම්බන්ධය පවතු නොවීමට නම් සමාගමක්ද
ඉටි විය යුතු වියාල යුතුකම කොටසක් ඇති බව දත් දා. සුගත්
ආශ්‍රය කළ හැකි කෙනෙකු ද තැද්දැයි පැහැයත් නිසා වියන්න පසු
වූවා ය. සරත් ගෙන් සුගත් ගැන කොපකුත් පොරතුදු විස්තර
අය දන සටියත් ඇයගේ මෙ විය පවතිමින් සිටු දන තැනීමත්
පසුව ය. සුගත් සමාගමට ප්‍රිය මොස ය. කිතු සිත කරා සිට
නිවීමේ දී කම්මැලි කමක් ඇතිවීමත් හෝ ඇවීමත් හෝ නැත,
මනාකාම කුමක් වුව ද, පැය ගණනක් පිටුව කෙනෙකුට විත්
දිනා ගෙන කතා කළ හැකි ය. ප්‍රලද් ලජ්ජා ගිණක් දත් වූ කිතු
කතාවට වැටුණු කල කිතු වුද්ධමත් ලෙසත් වතුර ලෙසත් කතා
කළේ ය.

10

“සිය දෙන්න පැත්තකට වෙලා බලා ඉන්න, මම නිවෙන්නෙ
මක්”

“ඇයි අපි නිවෙවමයි, මේ හැදෙන්නෙ තැද්ද”

“ඇදැයි නෙ, සුගත්, බලන්න බැරවිය කියා දෙන ආ...
අර අයිගෙම පේළිය බඩවැල වගෙ”

“ඇද ප්‍රිණාව කමක් නැතිව ම, වනක්”

“අගේ සරත්, වැඩක් කරනව නම නිවෙත් කරන්න මන”

“මොකද අයිගෙ අපිට බැව් මන ඇද නැතිව බිට්ටන්න”

“එක, ගැනුන්නෙ අත් ගෙත්”

“අත් ගෙත් නෙව්, මො කොල්ලකෙ නොකැරිල්ල”

“මම ගේත්තම ලණුක්, ඇද ගෙත් වැඩෙන්න සුගත්”

“මෙන්න මෙහාව වෙන්න, මිනට ලණු මන”

වම්සා දෙ සොහොයුරන් විසින් පිටුවන ලද මේ කඟ දරුවා,
අපි පේළියට සිටුවන්නට ගිහින් ඉන්න ය. පස්වරේ කයානට
මැටි ගසත් කමක් අනුත් කරනු අතිමේ විස්ස පසත් අර විය.

මේ මේ දණ පිටි පත් වීමේ දී ඔහු තුළ ඇතැම් කෙරෙහි ඇති කළ කිරීම පහසු කොට තෙවරයාටත් තුනී වෙත යිමත් ඇය සිළුමිදු රු බවකින් යුක්ත වූයේදැයි කියා ගත්තාය. මැනි යන රු සවහන් නැවත පැදෙන්නට සටන් ගත්තා අවසරය නොවුණා නොවේ, තමන් දුන් පොතක පිටිමත් වීරියය ගැන සිතන ඔහු එවිට උත්සාහයෙන් දමන්නට අමතක කරයි. මේ මේ ඇය සිටින්න බැහැර කරන්නට තෙවරයාටත් උදව් සිසුවා සතුටකි.

සුගන්ධ කැළලෙන තරුණියක වූයේ මෙවර දීම ගැන සරවත්ත වැඩා වීමයා නොවූවිනි. ඇය මගින් දන්නා හඳුනන නැම සුවිසිසා ගැන ම කල්පනා කර බැලුවාය. තමන් මේ මතුපිටත් මේ කෙටිල්ලි යන මොනත් අවස්ථාවල වීමයා සුගන්ධ කැළලියා ගෙන යාය.

“කොතොම් ද සුගන්ධ කෙල්ල?” ඇය දකින දකින තරුණිය ගැන ඔහුගෙන් අසන්නීය.

“නිකම් ඉන්න කොට හොඳයි. සිතා වූයේ මගින් කට නිකම් කරන්නට අනුමැතිය කළ කෙල්ල වීමයි.”

“සියලු දුකින් ඔබගේ උපමාවන් නැති වෙතම යැ?”

“කට වරයා යැ? නොහෝ නම් නැ?”

“සිතන අයියට පෙන එව්. සියා තමයි සුගන්ධ තාත් කරල යාන්නෙ.”

“අර සිල්ලියා මම අර වනල් එකේ දී හඳුන්වා දුන්නෙ? ඒ ඉසිය තම නම් නොදෙයි.”

“එයාගේ මේසරය වැඩියි. කොළුන් රතු කරල යාන්නෙ.”

“මගින් ඉස්සර කොල්ල රතු කළා සුගන්ධ. සරත්, අපි බලමු ද බල්ලි ගැන-බල්ලි මෙන්නයි?”

“කතෝලියා නොවීම?”

“ඉඳා! ඒ පාර තවත් එකක්. කතෝලියා වූයේ ම මොනෙත්? ඒ ඉසියටම අත්ත නම් නම් නොදෙයි.”

“අත්තට වැඩියා කාගේ එකම සිටින්න ම වෙනස් ද, කවි දන්නෙ?”

“කතෝලියා වූයේ තරකයි සියලු කෙරෙහි ම කියන්නා. අනම් අදහස් වූයේ ම සිතමි පැතුම් වෙනස්. අදහස් වෙනස්. සිතමොත් වෙනස්.”

“එක නම් ඇත්ත. දුන් නියමයක සුගන්ධ, ඇය තුළ තමයි සිල්ල, සිටියර කෙල්ලක් කොටා යන්නෙ.”

“සුගන්ධ කැමතියි. කළුන් අපේ මිනිස් ඇවිට පොතක් පොත් සිටින්න බැවි, මේ කෙල්ලක් මෙකින් දන්නා නැති. කැමියන් මේකම ජීවත් වෙන්න පුරවන්න ද? මගේ මේ කෙල්ල මෙකින් පුරවන්න.”

“සුගන්ධ කියන කතාව ඇත්ත. නම් අමාරු වැඩක්.”

“වැඩියම අමාරු අපිට. සිටියර ඉස්සරය, කරන අත්තමල්ලිය, වැඩල තමයි කළලියයි දෙක ම කර යාය. කෙල්ල, අපි එක දෙකක් නැති මෙකනක් නැති අයට තමයි සිය අමාරු.”

“නව එකක්, අයිසෙ. පල් මේසරයෙන් මෙලා උගන්නා කම් මේ කිසි කරදරයක් නැ. අපි සිතනවා වැඩියි.”

“සිටියර සිතන්න එයා සුගන්ධ.”

“අපේ මම දන්නෙ නැ, සිතලත් බැ කො සිතලත් බැ.”

+ + +

නිහාල් මේ උරගිවට ගිය තමාගේ කරන අත දමා තමා කරමින් සිටි දිසයන්ති, හදිසියේ වැලි පාරයක් වැදුණු කෙල්ල මෙකින් කතාව ගත්තාය. නැමිට ගත්තාය. පල් කැසි සිලා සිටි ඇය මේ පුහුණු මළ ජීවියක වැන්න. තුනින් වූයේ ද ම සියලියා ගෙන නොහැකිව මොනකක් ඇය සිලා ගෙන සිටින තමා බැලූ නිහාල් දුටුවේ ඔහුට සිටි තමාට බිසු තුනක් මෙකින් ඇත්ත, ඇය දෙක බිසුන්ට මෙකින් බලා සිටින තරුණියක් හා ඒ අපල ම සිටි තවත් තරුණියකි.

“එන්න, අපි යමු” යි අනෙක් තරුණිය, දිසයන්ති වෙත බලා සිටින තරුණියාගේ උර ගිලට ගත පමා කීය.

සිය සහයා කී දේ ගත්තේ නොහෝ අර තරුණිය අවසන් කොත් අත්සරකට ඇවිට ය. දිසයන්ති සිතාසුනිය, තරුණිය ද සිතාසුනියට උත්සාහ කරමින් ඇයට තවත් ද-වූයේ, නිහාල් කැමිට “මේ මෙකින් මෙකින්” යි කෙල්ලට ම කෙල්ලට වූවියා වූයේ මෙකින් ඇයගේ ඇගේ ඇගේ කරනට ඉස්සර සිටින්නෙය.

“කොයි වෙලාවට ද ඇවිට?”
තරුණියා කතා කරන්නේ නැ.

“නිහාල්, මේ සුභත් විරජේතර, ඉස්සර අසින් එක්කල ඉගෙන ගත්ත කුමරියක්, අර ඉන්නෙ, විමල් පයතිලක, සුභත්, මේ නිහාල් ජායා-ක-කුමර මස්සිනා!”

නිහාල් සුභත්ව අතව අත දීමට දකුණත දික් කළේ ය. සුභත් දකුණත්තිය දෙස බලා ගෙන ම ඔහුගේ අත අල්ලා සෙළවී ය.

“ඇයි, විමල්, අයුරින්නෙ නැසුව වගේ?”

විමල් කවත් අඩි දෙකකින් ළා වූ විට නිහාල් ඔහුට ද ආචාර කළේ ය.

“මේ කොල්ලා හරි ආදි ඕනෙයෝ! කමත් ඉගෙන ගත්ත ඉස්සෝලෙ අම්මක කරල, මේවිටර් වැඩක් නියෙද්දි අත්තිම දවස, ආවේ!”

“අම්මක කරන්න සුරුවන් නම් මොන තරම් වාහනාත් ද?”

දකුණත්තියගේ මුහුණ අඳුරු විය, ඇති ම බලා ගත්තා ය. සුභත් මොහොතකට ඇස් දුටුවේ ගතානෙත ඇය දෙස බලා යි. හර අදහා ම තොර වූවා පේ ය. සැණකෙළි පිම සෙස්සාව මැද මේ නිශ්චලතාවය බරන් මෙන් දුනෙයි. දකුණත්තී ඉතා අමාරුවෙන් සුභත් දෙස බලා ඒ සැණකින් යළි ගහන් පොළොවට බර කර ගත්තා ය.

“සුභත්, කොහේ ද, ඉන්නෙ ද?”

“කොහේ ඉන්නව ද, නියල පෙරැමේ නැ?”

ඇ නැදින පිම බලා සුන්නා ය.

ඉතාම අම්ම කර කියා ඔහු යළිත් ඇති විය. නිහාල් තොසත්සුන්ව වට පිර මැලුණේ සුභත්, විමල් වර වූ දෙනෙකින් සුභ ව අප්පාසින ව සිටින දකුණත්තී දෙස අනිසිසලෝචනායෙන් බලා සිටී.

“සුභත්, අපි යමු මොන?”

එතෙක් ඔහුට විමල් නී දෙස ඇසුරෙන් නැත. විමල් ඔහුගේ අතින් අල්ලා ගත්තේ ය. ඔහුගේ අත හිතල ය.

“සුභත්, අපි යමු අර පැත්තට. අන්න, ඉන්නව පයතිල්ලයි තෝනයි” සුභත් විමල්ගේ අත අල්ලා ගෙන සිහිනායින් ඇවිදින කලෙක මෙන් සෙසනම පිරා ගෙන ගියේ ය. ඔහුගේ ගමනේ ඉලක්කයත් නැත. ආදි බිසොයෝ කීර දෙනෙත් ඔහුට කතා කළහ. ඔහු කට්ට ආ යමක් කියා කවත් ඉදිරියට ගියේ ය.

“සුභත්, අපි යමු මේ පැත්තට, ගත් බලන්න දෙස නැ?”

“විමල් මව තනි වෙන්න නිහා?”

“එතෙ නම් මම රවුමක් ගිහිල්ල රත්තම, අර ‘දිව්ගත් රවුම’ ලෙදී තවු ලෙලු?”

“එතෙම තෙවෙයි. මේ සෙසනම මැදද ඔට ඉන්න බැ. මට මොකක් ද වුණා. මව මේතනින් පිට වෙන්න නිහා?”

“කොහෙද අපි යන්න?”

“අපි අර කම්බි වැවෙන් පැනල, යමු රවුම වත්තට. ලක් රවුමක් වාඩි වෙලා ඉදිමු”

සුභත් පාසලෙන් අස්ව ගිය අවුරුද්දේ සවත් කොහු සැණ-කෙළි ඉන් පසුව වාර්ෂික උත්සවයක් වශයෙන් සවත්වන ලදී. සැණකෙළි පිම වශයෙන් ගත්තා ලද්දේ පාසල ඉදිරියේ පිට්ටනිය යි. සුභත් හා විමල් ඒ මැදින් තොර පාසල අවට ගොඩ වුහ. පාසලේ ප්‍රධාන කාලාසව් කාරිව දර්ශනයක් පැවැත් වෙයි. ඔවුහු කම්බි වැවෙන් පැන, රවුම වත්තට ගොඩ වී ලක් පෙ වාඩි වූහ. සුභත්ව ඇති කරමින් පැත්තකට කට්ටයක් පිටුරිකයි පිටුරිකල් කතා කළේ නිහා,

“මව මිනයි පිමල්, කෙරුණත්?”

“ගියාම ගියෙයි ආපහු එන්න?”

“මම අද ආව එක වග මොඩ කමක් තවත් නැ?”

“මම යි වැරදි කාරය. මේ සුභත්ව එන්න කියල ලියවී ඇවට පියා ගැන අම්මක වෙලයි සො දවසත් කිව්ව කියයි”

“මමත් එතෙම ගිහිල්ල විමල්, මටත් කියව්ව ඔට අම්මක වෙලයි කියල. නමුත්, මට දැන් පේනව මේ කවදත්තු අය අම්මක මළේ නැ. කවදත්තු දියා වට අම්මක වෙලා පිටිනෙ ක. මේ කවදත්තු ගහන්ගි ගත්තෙත් නැ. විමල්, එක් අම්මක කාන්තා මව දැන් හොඳට පේනව, මේ මුට් කාලයෙහි, දකුණත්තී මත් කීත් වීත් වෙලා කියෙනවා”

සැණකෙළි පිම කෙළවරින් දි-පිටි ගත ලයිට් වෙල්ල පව ආපය යි. ඒ ලයිට් වෙල්ලේ කඩ ද තියා ගත් අදහස ඇතත් හැදි යි මෙවැනි කට ඇතිව සුභත් අගයෙන් වූවා මෙන් පාසලෙන් නැගෙන කවන රාජ්‍යයක් කී මෙන් අනිසිත් තෙත්ත අලය. මව කලිසුන් මේ බිදි ඇසුරේ සුභත්ව ඇති විය

දෙසැන්ති දුටු වේලේ සියල්ල නිහඬ වී දත් යළිත් ලැබීම් මෝලක්
හි තවත් පැයකගේ හදිසියේ ඇසෙන්නට වූවත් මෙහි,

"විමල්, මව දෙන්නා සියොනට නම් සිතෙයි එකක්"

"සුගත්, දැන් සිතෙයි මොනට ද?"

"ඉඳුල මිටල බොනව, දත් නම් එකක් අවශ්‍යයි.....විමල්
මම සිතා ගෙන සිටියෙය, අද මම මෙතෙහි ආවේ නිකමට කියලයි....
නැ... මම ඇවිදිල්ලට කියෙන්නෙ, එයා දක ගන්නයි. මගේ
සිතට මම බොරු කළාව, සුලු ඉඳුලම මගේ නිසිල කියෙනව
දෙසැන්ති දකින ආශාව, එයා දකින බලාපොරොත්තුව, දමන්නේ
නම් ලස්සනයි"

"තවදත් ලස්සන යි"

"නමුත් මේ තරම්?.....නැ විමල් එයා මම තරම් ලස්සන
බව මට මතක නිසින නැ"

සැණෙනවු සිමට ඇතුළු වී බව හතරන්නත් යන්නට පළමු,
මල් පෙළියෙහි සිටි ඇය නමැත්තෙහි වැදුණු සැවි සුගත්ට
සිහි විය හදරසු පාඩමක් ද නැවිවක් ද ඇඳගෙන කැරලි ගෙන
ලද කෙස් වැටියේ කාමෝරන් මල් කිහිපයක් පැළඳ පෙළියෙහි
සුදුවේ පොණ්ණ වැඩි වී, සිහුමේ ලර නිසව් තබා එක් හිසින් යුදුව
පෙළියෙහිදී වැල්ල සිහු මෙහි පෙනෙන ලෙස රහසින් මෙන් ප්‍රිය
සල්ලාපයේ පෙරේ සිටි දමන්නේය දකින්න සුගත් ගල් ගැසී, තවු
අවිය සිසවා ගත පොතැතිව, එතෙක් ම නතර විය. ඒ දර්ශනය
වැදුණු පොතක් ගර්භ ගත කරන ලද හිත්දරක්, පසුව පමණක්
තොව පුර පොත දොරෙහි ගියාක් මෙන් සිහුව දැනිණි. එහිත්දරින්
දුටුණු පසුවේ මේ සුන්දරියෙහි රූපය වනා තැන් පත් විය. විදි
එළිය වැටී ඇයගේ පිහුණ තවත් කඩ වී සිටිනි, ඇයගේ කළලක
නිල්කයක් හැසුලු කුටිම මා මාලයක් එළිගෙයක් බැසිණි.
මොහොත්ත් සිහු මේ සියල්ල දුටුවේය. එතෙක් සුගත් දමන්නේ
සමන සුදුවේ හිර වී වැඩි වී සිටි පරාණයා දුටුවේ නැත. ඔහු
දුටුවේ ඇය පමණකි, සිහුව පෙනෙන්නේ ද ඇය පමණකි.

මව් හැටියේ වෙන ලෝකයට පිවිසි කලෙක මෙන් සිය ඇස්
අඳුනා ගත පොතැතිව ඇය දෙස තත්පර ගණනක් බලා සිටින
කළ ඇයගේ බැල්ම පමාදෙස යොමු වනු සිහු දුටුවේය. දෙදෙනාගේ
දෙතෙත් පසු විය. එකිනෙකා වෙත යොමු කර ගත් බැල්මෙන්

සුගත් දෙදෙනා පොතෙත් වෙලා සිටියේ ද ම සුගත් පොතැති,
මො ඇය වෙත ඇදී ගියේ කෙසේ ද ම සිහු පොතැති, ඇයගේ
දත්වලට නමා මොනවා කීවේ ද ම සිහු පොතැති.

ඇය දුටු විගස ඇති වූයේ පරණ ආදරය යි, මොහොත්තත් එය
දුටු වේදනාවක් බවට පත් විය. ඒ වේදනාවට නිහාල් දකින්නේ
අම්ම වූ විරිඡයාට ද එකතු විය. ඒ නමැත්තෙහි හදවත මෙ තැන්
වට නැගුන් මෙන් ඉතිරි වන්නේ මේ වේදනාවක් විරිඡයාගේ බව
සුගත් දැනී. සුගත් බොහෝ වේලාවක් කල්පනාවේ නියැලී සිටියේය.

පාසැල දෙසට යදි සුගත්ට හැඟී ගියේ නමා අවුරුදු දකුණට
පෙර දී මෙන් ම එහි ගිණයකු වී සිටින බවකි, පිළිකායෙන්
නොව සැබැවින් ම විමල් පසෙක සිටි පැයකට එකට ඉවතෙන්
ගුනත් ගිණප-ගිණපාවේ ද මොහොත් දෙතෙත් පැයකෙහි සිටී
සිටිනි. දෙසැන්ති ද එහි සිටින්නේය.

මහා ප්‍රාණිභාවයක් වී කාලය අවුරුදු දකුණින් ඇ පෙළුව
පොත්, සියලු දෙනා ම නැවත ගිණ ගිණාවක් බවට පත් වී, පැය
කාමරයට රැස් වී සිටින කලෙක මෙන් මොහොත්තව සිහු අඟිතව
පොත් දමන්නේ ද සමග පැයකේ ජීවත් වන්නට විය. දෙදෙනා
ආගර ආශ්‍රය හටගත් සැවින් වැඩුණු සැවින් සිහුව පොත් විය.
දෙදෙනා කතා කරමින් සිටි නැත්, කතා කළ විගස, එළියේ
වැඩි දී ඇය වෙත කිහුණ පෙතිම, සවරයෙය, විලාසය හැර සියල්ල
සිහු දෙවියන් වැටී පෙනෙන්නට විය. පැයකේ වැඩ කළ සැවි
ගිණ සමනිවල කතා කළ සැවි සිහුව සිටින්නේය.

එකිනෙකින් වෙන් කළ පොතැති වෙලා එකට සැවි, සිහු වී,
බැවැටී ඇති පාසැල් ජීවිතයන් දෙදෙනා අතර ආශ්‍රයක් පිළිබඳ
බැඳීමක් සිදුකර ගත පෙනින්න සිහුගේ සිහි පිට විය. මේ
පෙනෙන්නේ සිහු නැගෙන කළ ඇය සිහුව අසීම වෙන් දමන විය.
මෙසේ අනිකුත් වැඩි ජීවත් වී එහි සන්නේ වන අතර සැවියේ
මෙසේ අනිකුත් වැඩි ජීවත් වී එහි සන්නේ සිහුගේ දිව
බැවැටී සුගත් මොහොත්තක් මොහොත්ත බැව් බැව් යදි රුද්ධිතව
විය. තරකාරියේ පැවැත්ම යි කියන්නේ මේ යන්න පොත් හැඟී,
අසීමක් තැනී දරුණු වේදනාව විය සුගත් ම ඔහු පිතවේ

"සුගත්, අපි යයි ද?"

"යැයි"

සංගීතයත් ලිපිවල ලේඛනත් සැකසෙන ලදි බොහෝ කලකට
සම්බන්ධයක් යළි ඇසෙන්නට විය.

"විලේප මට කවු සිතුවේ එකක් දෙන්න?"

"අපොයි; කොමේ මතට සිතුවේ එකක් බවට"

මේ අවස්ථාවේ සංගීතයේ සිතා මුහුණ ඇති වී ඇති බව
අනුමාන කළ හැකිය. එහි මෙන් අනුව බැව් කවුරු වාදනය කිරීමෙන්
තද සාම සාධනා ගවුම හැඳ ගෙන ගියේ මල් ගසා ගෙන ගියාය. ඔහු
විකුට, කොකි, මල් ඇදී වතුරෙන් එහා ගෙන ගියේ. තරුණ
යෝවු තන තන රහස් කිය කියා සිටිති.

බැලූ බැලූ අත සමනලයන් මෙන්, කාන්ති හැඳුන ඇසමින්
සැරසුණු සුන්දර පරුෂයෝ ය බැලූ බැලූ අත සිතා මුහුණ
අනුන් මෙන් සිතා මුහුණ, පරුෂයන් මෙන් රූ සලක, සංගීතය
මගින්, විලිපි ඇසෙන්නේ කාන්තිය ඇදී හැම දෙයක් ම සුගන්ධ
වේදනාව කවි තවත් වැඩි කළේය.

එකට උගත්, අවුරුදු ගණනක් තිස්සේ දන හැඳින සිටි සුසුරු
මුහුණ දකින විට ඔහුගේ සිත ඒ රස බර අතිතය කරා නිතැතින්
ඇදී ගියේ ය. දන්නා අනුනා ගීතය ගීතයෙන් ද ගුරුවර ගුරුවර
යෝද බැලූ බැලූ අත හමු වෙති.

සිවුන් හමු වන විට සිත් වේදනාවක් සිතේ සවිනිත වීමට
කලබලයක් සහවා ගෙන, අසුන්කන් නැති විදියට කතා කිරීම සිතුව
ලොකු ම අමාරුව විය.

මේ විනෝද උපහාසයේ පිළි වන සිය ගණනක් පිරිස මැද සුගන්ධ
තනි වී, සංවේගයේ සිටී. මිනිසුන් අතර සිත් සිත් නැති රූකඩයක්
මෙන් ඔබ්බේ සා මෙව් යයි.

දන් දන් දෙයක් නිමැවුණේ යයි සිතූ තුළ ඇති වූයේ බියකි.
වෙන කෙනෙකුගේ කුරුල්ල වී ඇය සිටිනු දකිමට සිතූ කෙනෙක් ම
කොකු මැනී ය.

'මේ ඇය ද, මේ ඇය ද?' යි සිතූ රතු සාරියක් හැඳ ගත්
එකිනෙක දකින හැම විට ම නිමැස්සි බැලී ය. සැණකෙළි බිම
වටා දෙකුත් වරක් ගිය නමුදු සිවුනට දෙයක් නිතර නිතර
සිතූ වූයේ නැත. තමා ඇය දන ගැනීමට කොසකු වූ යයි සිතූ
තමුදු දන් සිතූ තුළ ඇත්තේ සිලාමොරොන්කු සුන්වීමේ වේදනාවකි.
ඇය කමට අයිති නැති බවත් සිතුව එකක නැති විය. ඇය වෙත

කෙනෙකුගේ පෙම්වතියක බව සිතුව එකක නැති විය. අස්සර
ඇස දකින ආශාවෙන් පැයට ගිය කල ඇය දක්නට නැති වූ
විට ඇති වූ වේදනාව ම දකුන් ඇති විය. ඒ වේදනාව අවසාන
වන කොකුකි වූ සුගන්ධ ඇය ගසා ගෙන යන්නට පවා අදහස්
කළේ ය.

හතර මැනි වතාවට මල් ගසවට පසු කර ගෙන යන විට
අත්පිටි ගසා "සුගන්, සුගන්" යයි නැඟු නැඟු කවි වෙන් ඇස
සිතූ නිමැස්සි ආසසු බැලූවේ ය. ඒ අනුලා ය.

+ + +

"සුගන්, එන්න දවල් වුණා. මේ බොන්නෙ නැද්ද?"

"සුගන් මේ බොන්නෙ නැ කියන්නෙ. අන්න සකින නැඟු
කියලා තියි?"

"ඒ මොක ද?"

"අපේ, මන්ද, සිලාව කැන්කුමු. ඊයා රැස්වලා ඇවිල්ල
කියන්නෙත්. මට නම් මතක නැ කොකි වේදනාව ඇදී
කියලා වත්"

"මම අතගෙනයි එනවා. මම නිතරම හතරට වසර ඇති..

කොකුන් දන්නෙ නැද්ද?"

"මම ඇස්සුන්" පෙන්නන් දන්න"

සරත් මේ බිමට වාඩි කොට සුගන්ගේ කාමරයට ගියේ ය.

සිතූ ගිය සිට දෙපසුල දක්වා පොරවා ගෙන දිනින් අවට හැරී
තිබී සිටියේ ය. සරත් ඇඳ පසක වාඩි වී පොරොන්දු පදක් සිත
කර තලලට අත තබා බැලී ය.

"මල්ලි, මොකද, උණ ද?"

"සිලාව කැන්කුමු නිශ්චයනවා වගෙයි, වසන්"

"කෝ, මම නොහැරෙන්න, මම කිව් කොකු" වසන් දන්න"

"කිව් කොකු" නැඟුවට කමක් නැ. මම මේ ඊයා රැස්වි
මල්ලි, පිනිබාල"

"මල්ලි, කොමේ ද ගියේ ඊයා?"

"අන්න අර යාට්වකුනා හැරෙන උගත් දින උගත්වසන්.
පෑදු බැල්ම හතර වුණා"

"අයිසෝ වමට, ඇසටත් ගියා කිව් කොකු"

“ඉන්න පොඩියක්. මේ කළලට හෙම දම්මිලි සිය හිස රෝද
අඩු වෙයි. ඊයේ රිච්මන්ඩ් අඩක් හෙල ද දක්න නැ.”

“සිසු ද?”

“ලේලි ඕනෑනම් බිරි වක්ක පොත්තැනි. බිරි බවට අඩු
වෙනව ය?”

“සුරුදු නැති වුණාම බිරිත් අඟුණ යි. පේත්තෙන නැද්ද. මේ
මුණෙ නැව්? ඇසුත් රතු වෙලාව?”

“ඊ නිදි මරල. යන්න පොරු කනා හදන්නෙ නැකුව. මේ
නිදි මරල.”

“විමේ, සුගත්! මොකද, මුණ වන හත්තෙ?” යි කී වම්බා
මුණක වයා හත් පෙරි පට පැත්තක සරත් සමග කාමරයෙන්
පිට වූවා ය.

තෙවු රාත්‍රිය ඔහුට සිහිනයක් ඔදුණ. විදුලි වළියෙන් ආලෝක
මත් වූ සැණකෙහි සිටින එහි විනෝද වෙමින් රහා මෙනා මිනිසුන්
පිටිකන් ඔහුගේ සිටින ඇදී යයි. ඒ දර්ශනය පසු කලකර හෙත
දහසක් කා නිහල් මතු වී සිටී. මලාපොරොත්තු රහිතව
හදිසියේ සිදු වූ හමු වීමේ කම්පනය පහ වී නොය, දත් ඉතිරි වී
ඇත්තේ දඩ වේදනාව යි. ඊ දුකුලු වෙරළේ දී දහසක් කී
අත් තැර දුමු අවස්ථාවේ ඇති වූ වේදනාව මිනිස් සිහින පහසු වී
තැනි දොණුව පිටව යයි සිතූ සිතුවම ය. එහෙත් කමා ආලා
කළ පරුණිය අවුරුදු තුනකට පසුව වෙන නොකකුගේ කුරුණේ
සිටින දක්නට ලැබී දත් ඇති වී කිසිකම නික්ම අපාරුව එමෙන්
කීර්තන සේ වසාල ය.

සමහර විට වෙන තැනකදී, වෙන පිරිසක් මැද, වෙන විදියක්
දහසක් කී මුණකෙහි වේදනාව මේකරම් දොණු නො වන්නේ
ඉඩ කිසියම් සුගත් සිතුවම ය. ඔහුට ඇය හමු වුණේ ඔහුගේ
ආශ්‍රය එද ඇතිවුණු හැඳුණු වැඩෙණු සියැසින් දුටු පරණ මිතුරු
මිතුරියන් මැද ය. මිනිස් හද කමට පසු කල වූ පරණ පාසලේ
මය. පාසලක් එහි එකට උගත් මිතුරු මිතුරියන් දුටු විට
දහසක් කී හමු නොවුණේ ඔහුට ඊ ද ඇය නැත සිටි වෙන්කම්
ඉඩ කිසියම්.

ඇය පොලැයි යැම වේදනාවක් නොවේ. ඔහුට ඉරික
නොහැකි වේදනාව වුණේ ඇය වෙන නොකකු පසු වීම යි. නව

වේදනාව, කමා පාර්වතා කළ, කමා සැපය ලැබීමට ආයා කළ
ඇය අත් නොකකුගේ කුරුණට වී සිටින දර්ශනය ඇය බැලීම
නම් ඔහුට කිසිසේත් කළ නොහැකි ය. එහෙත්, පසු දිනියේ
ඉඩ යන්නේ මේ අවලක්කේ දර්ශනය යි. වික වේදනාවක් කල්පනා
කර හෙත යන විට ඇය පිළිබඳ සියලු මතකයන් දිව වී සිටිය
මතකයන් දිව වීමෙන් දඩ වේදනාවක් නිර්මාණය වී, ඒ වේදනාව
හෙ දහසක් කී නිහල්ගේ කුරුණට වී සිටිනු ඔහුට පෙනෙන්නට
විය. ඇයගේ අනුරාගී මද නෙක් අඩවත් වී නිහල්ගේ පෙන පොඩුවී
ඉන. ඇයගේ සිහිත් ඇතිවී තුඩු අලප කමින් සිතුවේ කීර්තන
සුගත් යයි. ඔහුගේ මද නොල්ල වීම නිසායින් රත් වෙයි. නැති
යන්නේ ම කැපෙන ආශ්‍රය කල කමයේ හද පත්ලේ ඒ මේ
අප පෙරළෙන්නක් මෙන්, සුගත් තුළ ඉවසිය නොහැකි
වේදනාවක් ඇති විය.

නවත් දුර කල්පනා කර හෙත යන විට මේ වේදනාව දර්ශිත
පෙරම් කැරුණේ නොවේ ය යි ඔහුට සිහිවී. ඇය වෙනුවෙන්
අවිභාගව සිටීමට ඔහුට පුළුවන. එසේ වෙතොත් කිසි
කමක් නැත. ඉවසුම් නොදෙන කණකාවුට උදව්ගෙන් පරත් හා
විනා නැත මිනිස් වන විට යි. පෙරළිය හා කැනා වසානට
හැකිවත් මිතුරු-මිතුරියන් මද දෙනකු වසානට පමණක් පොර
වර්ධය සුවසක වසානෙන් ද ඔහුත් පමා නොවයි. පමා නත්
මලාපොරොත්තු වෙත් පසු වන බව දන්නා සුගත්, කමයේ ජීවිතය
මිනිස් නොවුණු කල ඔහුගේ ඇති වන වේදනාව නැත සිහිමින්
ඉවසුම් නොදෙන සංවේදනයකට පත් විය.

මේ සේ විකිණ සිටියවත් විකිණ ව ඔවුන් සිහින සුගත් සිහිමල
බවයි. අප්‍රාණික හසියත් ද දකිති. සිමට පමණක් නොව පොරු
ඇඳෙන් නැගීමට ලැබීමට පටන්ගත් පෙරිටියක් නොවීය. වම්බා
විකින් වර පැමිණි සේ, නෝවි, කැඳ වතුර ආදිය පොරුවක්
දන්නා ය. නැවතත් හිසට බිටි පොරොණු දකින සිත් වේදනාවක්
ඇති බව කැනවීමට උත්සාහ කළ සුගත්, උත්සාහයෙන් කෙරිටියක්
ඇතිව ඒ සියල්ල ඉවසුම ය. හත් දවර පෙරු එන විට සුගත්
නිහල්ගේ මොක් කිසියම්.

“මිල්ලි උගත් පෙම් නැ?”

“උගත් නැ. විකක් සිහි රදේ. මේ කැඳ වතුර විකක් පෙරු

දන්නා"

"හවස ව්‍යාපාරයක් බලන්න යන්නයි මම සිවියෙය, මල්ලි
සත්ව නැතුව කොපොම් ද?"

"ඒ ප්‍රකාරයක්"

"අපි දෙන්න විතරක්?"

"නෑ එයත් එක්කල යළි... සරත්, මට නම් කිසිවක් නෑ,
සුභක් වීයේ අමාරුවක්, මොකක් හරි"

"මොකක් ද, නිසක් අමාරුවක් වෙන්න වැද්ද ද?"

"අපේ, මම දන්නෙ නෑ, මොකක් හරි අළුත්තන් කියෙනවා"

"කොපොම් ද සො දන්නෙ?"

"අපු ගාදි මට අහු පුණ, ඇඳ සව සිගරට කොට අවස්
විතර... අද බිසව"

"මල්ලි වෙනදට සිගරට බොන්නෙ නෑ"

"ඔරි අදල නිවල මිසක්, පුරුද්දට බොනව යැ? බලන්න
මුණෙ හැටි! ඇත්ත සුභක් කවදත් කොයි තරම් අසනීපයක්
පුණත් සිතාම ම ඉන්නෙ නෑ"

"විෂය මෙම මොදට නිවස නෙ?"

"ඔරි විෂය හවස යන වෙලාවෙන් මොදට නිවස, සිං
මොකේ හරි හිඬල්ල ආවට පස්සෙ තමයි, සිය වෙතය"

"එතෙම ද?"

"ඇයි, සරත්, සියානෙ මුණ තරත් වුණේ... මෙඳ හන්න,
මේ බත්විත... සරත්?"

"විෂය මල්ලි යන්න ඇති අර සැණෙනළියට"

"මොන?"

"එයා ඉගෙන ගත්ත ඉස්කෝලෙ"

"ඇයි, සරත්, සියා අත හෝදන්නෙ? අපේ සරත්, මේ
සිතාම බවත් දන්නව නම් මිය කතාව ගන්නෙ නෑ... සරත්
මිය ලොකුවට ගණන් ගන්න එයා! අපරාදෙ සියා බඩගින්නෙ"

සිය මොහොයුරා අසනීප ගතියකින් තිද ගෙන සිටීම එතරම්
ගණනකට ගත යුතු දෙයක් නො වුව ද, සරත් මතක් මේ සිටත්
සංවේගයටත් පත් විය, සුභත් සිගරට බොන මොහොත් නොවේ,
සමහර විට සතියකට දෙකක්, තුනක් සිගරට බොනත් පුරුද්ද
වසයෙන් සිහු දුම් පානය නො කරයි, එ මේ ම සමානාය උණක්,

මොරිවිස්සාවක් හැඳුනු විට මේ මේ තිදෙන් එකක් ම සිගර ද
සුභත් ස්වභාවය නොවේ, එ ද සැණෙනළිය තවත් බව මිසක් එක
සියා සිහු රුබෝවී ගෙරුපා මිසිම, සිගරට විස මාලෙට පස්සක්
සුවිම යන සාරාණි එකතු කළ සරත් නිසන් වියයෙන් ම මෙසුරු
වැදි ඇත්තේ නිසන් ලෙඩක් බව සිරණය කළේය, මේ වෙනසට
මේකට දමයන්ති නම්, දුහුණ පත්තට වත්තේ විශාල පුස්තකයට
බව සරත්ට ඉවසින් මෙන් දනෙයි, දමයන්ති හමු වූ තරමින්
මේ තරම් විශාල වෙනසක් ඇති වූයේ නම් සුභට කිසි දවසක
ඇස අමතක නොවී තිබුණු බැව් මින් මතු ද සුභත් සිතෙන්
ඇස බැහැර කළ නොහැකි වන බවත් සරත්ට පැහැදිලිය,

සුභ කාමරයට යන විට වම්පා අගේ කඳු වතුර මෝරයක්
ඇතිව සුභත් මේ ඇඳ පසෙක වාඩි වී සිටියාය,

"බලන්න, සරත්, මේයාට බැටුල මේ කඳු වන මොන්න,
දත් නාමත් වෙතව"

"දත් උදෙන් සිටිව අයිසෙ"

"මිය කඳු වතුර මොරද, ලෙඩක් යැ මොයා? නිස මෙහි
යන්න... මල්ලිට විසෙ පුටි අම්මලමෙ මෙඳර යන්න වෙලාවක්
කියන්න නෑ?"

සුභත් සුළු වී සිය මොහොයුරා දෙස බැලීය, එ සුන්දර
සුභ නැගුණේ කලින් ද ම ආ-මිය පැත්ත බැන වැද විශාලකට මේ
මොරද නිමකට මත් කිසිම ඉඩක් නොපෙනීය, මොරුවෙන්
වැඩක් නැති බව සුභත් මොද හැටි දුටුවේය, දත් ඇත්තේ කටය
නෙත සිටීම සමණයයි,

"කානිවල් එකට හුඹක් පෙනෙන නිවස ද?"

සුභත් වම්පා දෙස බලා මෝඩ සිතාවත් පැවි ය,

"මා දිනා බලන්නෙ? එම එමෙම කිරිවෙ නෑ, මේ මොහොතද
දන්නෙ?"

"අල්ලන්න වම්ප සිය කකුල් දෙකෙන්, මේ මේ බැන්නෙන්
අල්ලන්නම්"

කමාගේ උරගිමෙන් අල්ලා ගත් පටක් අදහ සිතියෙන් බැඳ
සුභත්,

"මොකද කරන්න ලැබේ වෙන්නෙ?" යි ඇසීය

"බිමට ඇඳල දන්නා! නමුදට ඇති ලෙඩත් නෑ කනිගුලිමත්"

නැවුම් ගිවිසිල්ල නාගත්තව, නාල කෑම් කන්න. එකකොට මො
ලෙඩ් සිත්කොට ඇරෙයි"

"පියු ද? ඔබ මේ ලෙඩ වගෙයි. නැවෙත් සන්නිපාත බලන"

"මෙත් සිසෙන්නව ඒවට. යවු, යවු. ගිවිසිල්ල නාගන්න"

"මොකෙ ලෙඩව මෙත් නැවෙ, සරත්"

සුගත් කුස-ලස්සරුවත් ඇති විය කෙල්ලක නිසා පියු වැඩ
මොන මේක කළත් ද මොහොතකට සිතු සිතූ ලස්සරුව
සත් විය.

වතු නැමෙත් ගතව දුනුණු සිසිලත් කැමැල්ලුවත් සිතුවේ
සිතව ද තරමක් දුරට දනෙන්නව විය. ගත වූ රිය එතෙම පිටින් ම
සිහිනාසි. ආත්ම ගණනකට ගුණන දී සිදු වූ දෙයක් මෙන් දමයන්
නවුම් සිතව නැවෙයි. එතෙත් දත් එහි වෙදනාවත් නැත.

විමසා මේ පුහුණු බැලීමට තරම් මෙබරියක් සිතූ කුස
තොට විය. 'සුමය අපට බොරු කරන්න එපා! අපි ඔක්කො
දන්නව' යි කියන්නාත් වැනි සරදම් සිතාවත් මුට්ට ඇතිව, ආ
සැකයෙන් තීරණ ම සිතූ දෙය බලන්නිය.

එ ද සවස සරත් හා විමසා සුගත් ද කැටුටි ඇවිදින්නව ගියහ.
විමසා මේ හෙදර ගිය සිවුසු වාණි හා මෙනකා ද සමග චිත්ත සවයක්
බැලීමට ද ගියහ. සරත් මෙයින් අදහස් කළේ සිය මිලණුවන්ව නම්
පුස්තක ගැන සිතන්නා අවස්තා නො තැබීම ය.

දිය නැමෙත් පසු ව සිතව දුනුණු සන්නිපාත දත් සිතූ කුස
නැත. සවසත් නිවුණු වෙදනාව ද යථා තත්ත්වයෙන් ම ගිවි
සිලු වී, සිතව කරදර කරන්නට වැඩ වෙදාවත් ගත නො විය.
මේ සිත් කැටුල් මැඩ ගෙන වෙනද පරිදි හොඳ මුණත් ගෙන්න
කතා වස් කිරීමත් හැසිරීමත් සුගත්ව මහත් දුෂ්කර කාර්යයක් විය.
විමසා හා සරත්, කියන කෑම් දෙයක් ම තමා වෙත එල්ල කරමින්
කතාගෙන් පුශ්ග කරමින්, තමාගේ සිත වෙනත යොමු නොවීමට
ගන්නා කැප දුටු සුගත් කුස සිවුන් වෙත ඇති වූයේ අනුකම්පාවක්
හා කණගාටුවකි.

ඒ අතර මොනකා තමාගේ සිත ඇදහන්නා වීමත් වුවමනා
කැනදින් එය කැනදින් කතාවට නවුල් වෙමින් ගන්නා වැඩ මුළු
සිතූ කුස ඇස මතපරමින් කණගාටුවක් ද ඒ සමත් ම කරන්න
ඇති විය.

විග්‍රහවියක් බලා හෝරවලයකට හොස් රාත්‍රී කෑම කෑ, හෝල්-
මේය පිටවනියේ පවත් මද වෙලාවක් ගත කිරීමත් නිසා සුගත්ව
ද දෙයක සමයක් වන තුරු දමයන්හි ගැන කිසිතෙක් සිත නොවැටී
අවසරය නො විය.

වැඩ වෙදනාව දනෙන්නේ අතීතය සිහිවීමෙන් ද ඇස කසාව
අසීමීමත් සිහිවීමෙන් ද අනාගත කාරව ගැන සිහිවීමෙන් ද යි
වෙන වෙනම සිතා ගත නො හැකි ය. සිය පුරා එකම වෙදනාවක්
බලපායි. මොහොතකට කුඩා නොවන මේ වෙදනාව දත් සද්දකට
හොඳ හැටි හුරු ය. පුරුදු ය. මේ අතරතුර කතීයය වෙදනාවකින්
සුන් කුඩාලයකට අල්ලෙනෙන්නියකින් අතින් කලක මෙන්
අතීතය ද චරිතමානය ද අනාගතය ද වෙන් වශයෙන් සිතත් වී
වරින් වර අමුතු වෙදනා හට ගනී.

"දත් නම් සුගත්ව ඒ තරම් අමාරු සාවත් නෑ" දින කියනව
පසුව විමසා සරත්ව කීවාය.

"කියන්න බෑ. ඔහොම කළයි එයාගෙ හැටි. මිනිසුන්
වුණා ම කමා මිය ගැන හිතන්නෙ"

"අපි යවු ද. කොමේ හරි රවුමක්? කියවුම අවර වෙන්නත්
තව දවස් දහයක් විතර කියෙනවනෙ"

"අපි එයාගෙ හිතේ අමාරුව වගන්න මේක කරනව කියල
එයා දුන ගන්න එකත් හොඳ නෑ. අතින් අතට එයා කළ කරල
ඕනෑ විදියට සිතන්න අඩ දෙන එකක් හොඳ නෑ. මොනව
කරනව ද ඔම දන්නෙ නෑ"

"එතෙම නෙව්, එම කතා කරන්නද එයාට හෙළිත් කි
අපි දුන ගන්න ඕනෑ නෙ එයාගෙ හිතේ කියන දේවල්"

"එතෙම නම් අතට බලන්න"

එ ද සවස වුවමනාවෙන් ම සරත් බැලූයක සිය හොර විමසා
සිතූ කතාවට අල්ලා ගන්නා ය.

"කොහොමද සුගත් එ ද දමයන්හි හෙම මෙම පුණ ද"

විමසා ගණනකට නැවුම් සුගත් හෙත් අසුරා ය.

මැයන් අයිය විදිය ම යි දුන ගන්නට ඕනෑ දෙයක් දුන ගත
සිතූ විදියට පුශ්ග කරන්නට ඇත් අවසරයෙන් අනෙක ගෙන
ගියෙක යැවී යි සුගත් එක එම සිතුවිය.

“විචිච්චිට නෙව්. ඇයි, සුගත් සියා සිය කෙල්ල මුඛ
 ගැහෙන්න ආයෙක් ගියේ?”

ඇත්ත වශයෙන් ම ඇය තුළ විචිච්චික ස්වභාවයක් නැත.
 ඇයගේ මුහුණේ සිතාහික් නැත. ඒ වෙනුවට එහි ඇත්තේ සුගත්
 මුලදී ම ඇය දුටු ද පැවැති තේරුණාකුල පෙනීම යි.

“සියා පුළුඬු බලෙන් ද සුගත්? සියාට ආදරයක් නැති කෙල්ලක්
 ගැන සිය තරමට හිතන්න ලැජ්ජ නැද්ද?... ඒ!”

“ලෙන එහෙම එකක් නෑ වමස”

“එතෙතම සියා මොකද හදිස්සියෙ සිගරට බොන්න පුරුදු
 වුණේ? සිගරට තිබී, කල්පනා කරන්නෙ?”

“මම හිතමට සිගරට එකක් දෙකක් බොනව”

“හොඳයි. වියෙ රැ කියව ද සියා නිද ගන්න?”

“සියා කොල්ල නිදගන්න සිය වෙලාවෙම තමා මාත් නිද
 ගන්න ගියේ”

“ඇත්ත අපි එකට නිද ගන්න ගියේ. නමුත් සියා නිද ගන්න
 කියව ද? නිතර වෙන්න එපා සුගත්. විචිච්චිට නෙව්. රැ එකයි.
 සියාගෙ කාමරයෙන් සිගරට දුම ආව”

සුගත් කතා කළේ නැත. වම්පා ගේ දෙ තෙත් කඳුලෙන්
 පිරි ගෙන එයි.

“සියා හරි කරකයි සුගත්, සියා හිතනව ඇති, මට අම්මත්
 නෑ පාත්තක් නෑ මම විතරයි. අයියට නම් මොකද, එයා
 සත්පෝරයෙන් බැදල කාරිය ඉන්නව කියල. එහෙම හිතන්න එපා
 සුගත්. මම මුලින්ම කිව්ව, මම සියාගෙ සහෝදරියක් කියල
 මිනෙම වෙතක් කම් කරන්න එපා අපිට”

“මම සියාට යි අයියට යි වෙතක් කම්ක් කරන්නෙ නෑ
 කවදත්”

“වෙනස් කම්? වෙනස් කම්ක් නම් ඉවසන්න පුළුවනි. අපි
 සියාට මේ තරම් ආදරෙන් ඉන්ද දී. සියාගෙ යෑර දුක ගැන මේ
 තරම් සැලකිල්ලෙන් වැඩ කරද්දී සියා ගිනේ අමාරුවක් කියාගෙන,
 කනියම් කණගාටුවෙන එක, අපිට කරන හො සැලකිල්ත් විතරක්
 නෙව්. අපිට කරන මදිකම්ක්! ඒ කියන්නෙ සියාට අපි
 අස්වාසයි! අපි සැකයි!”

“වමස, එහෙම එකක් නෑ, වමස!”

“නෑ, සුගත්, සියා මිනෙම ඉන්න එක අපිට මම කොයි
 තරම් හිතේ අමාරුවක් ද කියල ?” ඇයට තවත් කතා කරන
 නොහැකි විය.

ඒ අමාරුවට ගැහැනියක පෙරන ගැහැනු කඳුර නොවන
 බව සුගත් දනී. මොන හිතේ අමාරුවක් වුනත්, ඇයවත් අයියවත්
 කියා, එහි බර බෙද ගන්නා බවට වරක් ඇ ඔහුගෙන් පොරොන්දු
 කරවා ගත්තා ය. කමාගේ දුක සැර ගැන දුක ගැනීමට ඔවුන් අයා
 කරන බව මතක් කර ගත් සුගත්, එසේ කියා දී, තම පින්
 කවුල් රහසක් ලෙස තමා ගත් කල, ඔවුනට අවංක වේදනාවක්
 ඇති විය යුතු බව පිළිගත්තේ ය.

“ඔහ සිය තරම් ගණන් ගන්න එපා වමස ඇයි, සියා
 අභින්නෙ. මගෙන් මොකු වැද්දක් වෙලා වෙත්?”

“හොඳයි, හොඳයි. සියාට ඕන ගණන් ගන්න දෙයක් නෙව්.
 ඇත්ත මට වැටහුණා! ඒ කියන්නෙ, සියා අපිට සලකන තරම්.
 ඒ කියන්නෙ අපිට හිතේ අමාරුවක් කියෙන්න නම් සියාට හේතක්
 නැති එකයි. ඒක නෙ?”

“අපේ නෑ! මො මේ ”

“නෑ. නෑ. ඒක තමයි! කමක් නෑ, සුගත් එකට කමක් නෑ
 නමුත් හිතන්න, සියා ගිනේ අමාරුවෙන් ඉන්නව දක්කයි අපිට
 ලොකුයි. අපි හිතන්නෙ අපිට වෙච්ච දෙයක් වගෙ. මෙ මුලදීත්
 කිව්ව, සුගත්, අපි එකට සත්පෝර වෙන්න සිතා, එකට දුක්
 වෙන්න නිතර කියල” ඇ තත්පර කීපයක් කතා කැපීමට ලත්තා.
 කුඩා දරුවකුට රිද වු කලෙක මෙන් ඔහු තුළ කණගාටුවක් ද
 පසුතැවිල්ලක් ද ඇති විය.

“අයියා ගැනන්න එපා. මා ගැන හිතන්න. මේ සොර
 කොයි තරම් කැරුණව ද?”

“මය තරම් ගණන් ගන්න එපා වමස. සිය කොල්ලා ගනිමි
 කියලයි මම කො කිව්වෙ. මම එද කානිවල් එකට යි වෙලාවට
 දිවෙන්නි ගිවිය, එයා බිදින්න ඉන්න පරුණත් එක්ක, ඇත්ත.
 මගෙ හිත විකක් වුණ. නමුත් දුක් නෑ එහෙම එකක්”

“මය ඇත්ත ද සුගත්?”

“ඕන තමයි ඇත්ත”

“ඒක නෙව්, දුන් සියාගෙ හිතේ අමාරුවක් නැද්ද? ලජ්ජ

පළමු කොටසේ දී මුළු කලාපයම පිළිබඳව විමසීමක් සිදු කළාය. එමෙන්ම මුළු කලාපයම පිළිබඳව විමසීමක් සිදු කළාය.

සිය බාල සොහොනුරුගේ අනන්තය ගැන සොයා බැලීම පිළිබඳව සත් වෙන පැරි ඇති වනම් ඊට වඩා ලොකුවෙන් වසා සරට ගෙන යිව්න බව දන්වා සුගත් කළ ඇති වූයේ ඇය ගැන වෙනමම කණහවුවකි. මේ සියල්ල අනුලෝම, ප්‍රතිලෝම වශයෙන් සලකා බැලූ සුගත්, දඩයන්කිය තමාගේ නිවසට සම්බන්ධ වූ බවත් අමතක කර දැමීමට නොයෙක් පරිදි උත්සාහ කළේ ය. ඇතුළු වීම මේ උත්සාහය සාර්ථක වූ බවත් සිතුව පෙනී යයි. එ වීම සිත්‍ර කතුවට පත් වෙයි. එහෙත් අවසානයට මහතා ඒ සතුව වැඩි වෙලාවක් වැඩි දවසක් රස විඳින්නට සිතුව දඩයන් නො ලැබේ.

[illegible]

දමයා වන පරමේ පියාණන් වෙහෙස විදින සුඛත් පාසැල් විශේෂ දේශනා කළායුත්ත කළ රටවත් දවස් ගැන සිතයි. ඇය පසුව කතාබස් කළ සැටි ඇයගේ මහදර සීයා සැටි ඇයගේ සීයාණ, කට තබා, ගෙන ගිවිස ගැන සිතයි, එසේ ඇය ගැන සිතන කල පසුගියේ සිවුල් ඇති වන්නේ පරණ ප්‍රීතියයි. සන්-තෝෂයයි. පියාණයන් පිටින වුවකු හැසිරෙන්නේ ලද දිගත්තත් සි-තෙන සි තෙන සන්නාස්මේන් දේශනා කළායුත්ත කළ සැටි සීයාණයන්ගේ ඇති කරගන්නා සුඛත් නිසා ලැබෙයි. කතනකු සිවුල්කු පාරවල් කිසි කෙනෙකු පත් පිළි වත් නොපාකා දේශනා කළ විවිධ කරගන්නා සැටිත් ඉන් පසුව සත්ත් නා පිළියා මෙන් ඉපාම් රටවත් විවිධ පිටියක් ගත කරන සැටිත් සිසිල් වන්නා වෙයි.

විෂයය වී විද්වයන් ද දිනට ම මනෝ රාශියක් සන්තෝස වීමට
 පුළුවන. හැදීමේ යථා තත්ත්වය යළි මනෝ සැලීම, මෙසේ
 දැය ගැන සිතීම මවා පාස්කිරීම වන්නට විශ්කර දැය
 නොපවති තත්ත්වය වැඩි වන්නටත් දැය නැති වීමට පුළුවන
 දැය යළිත් නොනැසුම් කිරීම වීමට මෙදිනැව වැඩි වන්නටත් මෙසේ
 කෙරෙත් ය.

[illegible]

දම්යන්තී අමතක කළ යුතුයයි දින පහක පිපත යුගත්තු
අය දැනීමෙන් අය ගැන සෙවීමෙන් අයගේද දිනපතා පොදුවේ
අයගේ විවාහය පිළිබඳ පුවත පමා වී ජීවිතයේ ලැබෙන අය
පෙරනාන්දිය වූත් කවුක් වූත් දුක් මුසු වූත් අයගේ වන බව
සුඛයේ පොදින් ම දැනී. ඒ පුවත මහගුරුවරුන් බුදුහැටි පරම්
ලන්සාන කළේය. ඒ අතර ම අයගේ විවාහය පිළිබඳ පොදිය
ගැන බුදු නිකර සෙවීමෙන් පසු විය. පුවත් පහත් අතට ගත්
විකස බුදු සැලකූ හදවතින් යුතු වූයා මාමල දන්ති නික
පෙරලා බැලුවේ දම්යන්තිය ගේත් නිකලී ගේත් විවාහය පිළිබඳ
පුවත දැනීමට ලැබෙයි යි බලාපොරොත්තු වෙති.

මේ සියලු වේදිකා මැද වටිනා හා සාන් ඉදිරියේ සිතා සිටි
 සිත්තන් පෙන්වීමට සහත් උත්සාහ ගන්නේ ය. ඒ උත්සාහය
 සාර්ථක වූ බව සිහි සිතා ගිවිසේ ය.

11

බැහැර ගිය යුගත් එක තැන පත් කැමැතිව පාසලේ
පත්ත පත්ත මිලිකා නව වැරදි බැසීන් සිටි පත්තපත්ත සිටි
එක කැමැතිකරන් දිනක පැවැත්. පත්ත පත්තපත්ත සිටි
පත්ත ගිය පත්ත. බැසීන්. පාසලේ පත්ත පත්ත පත්ත. පත්ත
පත්ත පත්ත පත්ත පත්ත පත්ත පත්ත පත්ත පත්ත පත්ත පත්ත
පත්ත පත්ත පත්ත පත්ත පත්ත පත්ත පත්ත පත්ත පත්ත පත්ත

මෙය සැකය නැතහොත් සත්‍යයක් බවට පත් වීමට හේතු විය යුතුය.

“සරි, මොනවා ද කේන්සන්?”

“විමර්ශනාලය”

“පිටරට එකක් හන්ද යර්?”

කතාවට හිමිකරු හෝ දැනුවත් කළ හෙළි විය හැකි ය. ඔහු
හිමිකරු ය. එහි පිටි බැලීමේ ආකාරයට ඔහු තුළ තිබේ බලපෑම්
එකෙන් වැඩි වීමට හැකි වීම නොදෙස බලා සිටිනා පි සිතූ ඔහු
එකිනෙක ලෙස ගොඩ නගාගත් බැල්මෙන් යුතුව සිටිය යුතු ය.

වෙරළ තැන බෝතලයක් හිටි අඩක් පමණ වීදුරුකඩ වූ
කළේය. දිවි තසා හේතුව විය බොහෝ කෙනෙකු තුළ පරම
තැපත්, ලොකු වස්තුවක් සිතූ තුළ ඇති විය. සුගත් ලොකු උතුර
විවේදය, බිරි වූ කළු වන තුළට බොහෝ පාතයක් නොවන බව
දැනගත්, එක උතුරක් බිහිවත් උතුරක් බිහිවී නොපමණ වෙල
පිටිය යුතු ද බිහිවෙය් නිසි ලොකු හැට්ටුවක් ලෙස සිතුව හෝ
නිසිවය.

මේ මෝනලය තනිව ම ඉවර කරන්නේ කෙසේ ද යි මුල
 ඒමුල සාකච්ඡා පළමු වන විද්‍යාව හිමි කළ පසු මුල තුළ කොටි
 දත් මිදන්නිසි කර කැපවිනි. මුල හත බර අඩු වී සැහැල්ලු
 යන්නක් මෙන් සිහුව දුනේ. ඇස්වලට පහළින් දෙකමුල යව
 ඇති බැවින් ඉහළින් කළය යට ද බ්‍රිතයා වන යමක් පළා පෙළ
 වී වර්තන කැන් කරල දුනෙහි. කෙතරම් පිය දුටුවත් නොකඩින
 කෙල් වැනි දැඩියක් මුලුණ පුරා ගෙයි. තවත් මිද වෙලාවක් ය
 වී ඇස්වලින් හින්දරක් මෙන් රස්තයක් පිට වෙන්නට විස
 පාවක් පිටවත් දුනෙක මේ පැහැල්ලු ගතිය අතිශයින් නිහ
 වුවකි. අපුරු නිදාස් ස්වභාවයක් සිතට දුනේ. ඒ තත්ත්වයේ ත
 තක් නිමිදන වර්ම ආශා කළ මුල තවත් බර මෝනලය
 කෙන්නිය.

[illegible]

මහත් විය. නොවීම් නොදැනට වැඩුණු වසරට එහි කොටසක්
 36 විය නො හැකිවාත් මෙන් මේ කුමක් හෝ කඩකු හෝ මහත්
 වුණත් සිතේ කිසිදු හැඟීමක් දැනෙත් දැයි කොටිය.

එහි වෙළෙඳුන් වෙහෙයුම් මගින් පොදු මුදල් ප්‍රතිපත්ති -
පොදු දැන්වීමක් කරමින් දැනුම් ගතවන බවත් - ඔහු ඔහු වෙහෙයුම් ය.
මුදල් වෙහෙයුම් මගින් පිටත කරවනු ලබන, කරනු ලබන දැනුම් - පොදු පොදු
මුදල් මගින් පොදු මගින් දැනුම් විය.

[illegible][illegible]

රජය පැවරුණු කාර්යයන් සම්බන්ධයෙන් ප්‍රධාන අමාත්‍යවරයාගේ

යා සුදු කැනට අතත් සෙත් යයි. මිය පදවමින් සිටු මහ ගමන්
කොටු කළේ ය. පිත්තල කළයත් නිවේ ය.

වමසා සාමයේ කැටියක වැසීම පොතේ කියවමින් සිටිනු ලැබූ
විසය, පමා වෙත් වී සිටින බව සුගත් මතක් විය. ඇයට පොත
ඇසෙන්නට ක්‍රියා කළ යුතු ය යි සිතූ සිත් පරිස්සමින් අවිනාශවීම
කාර්යයට නියෝග. සුගත් සිතා ගෙන ගියේ ඇඳුම් මාරු කර
මුහුණ පෙරිදු ගෙන අසුන්සත් නැතිවූ පමණ සරත් හා වමසා සමග
එ කැළි කා නිද ගැනීමට ය. එකෙන් කාර්යයට ගිය යාපොකින් ම
ඇපේ පෙරළීමේ මුළුමනාව බලගනු විය. මුල් අදහස යළි මතක්
කර ගත් සිත් නැතිව යමින් ඇඳ ගත යුතු ය යි සිතුවේ ය. ඒ
සිතිරිල්ල තවත් පොතකැනින් කොපත් ගියා ද නැත. පෙරු අස
කොටු කරන්නේ මොනවා ද යි සිත් කන්දීමට උත්සාහ කළේ ය.
සරත් කාර්යයට එන පෙරෙස්සු අඩු සිතුව ඇසිනි. මොනකැනින් ම
ඒ අසිත විය. අන් පසු කාර්යය ද පුරවැසි බව මතක ය.
මොනකැනින් ඇතුළත් ඇති යමක් හා බිස් කලින් අතර වාස
පටියක් අතා වෙතෙක් මුහුණට වෙයි. නිස පමණක් ගොඩ මුළු
ගත වී ඇඟල්ල ය. පුරත් ගොදක් මෙන් ඇඟල්ල පිරුර, අනන්ත
අසිරිමින අවකාශයේ අතා අහසට නැගෙන පෙයි. ඒ පාසවන හැසීම
අපොහොසු මෙන් සුදුසු ය.

මෙසේ මහ ය වැඩි වූ කල සිතුව සිතාගත් දැඩි නිසරදයක් හා
ඇසේ අමාරුවක් දන්නාතට විය. විනාඩි තුනක් පමණ සිට සිත්
නැතිව, ඇඳුම් බලවා, සරම් ඇඳ, ගොරකු මෙන් නාන කාර්යයට
වැඩි වතුර වී යළි ඇපේ වැසීම ගත්තේ ය.

පමා කළ ක්‍රියාවේ යම්පුර්ණ මරපාසු කම සුගත්ට අවබෝධ
වූයේ, පසු ද උදේ අවිට වී කල්පතොට වැටුණු පසුව ය. මත් වූත්
නි සිතට නැඟුණ කල්පතොට ද වැනි වැනි ඇසිය හැටි ද මතක්
වීමෙන් සිත් තුළ උප්පාවක් ඇති විය. සරත්ට හා වමසාට සුමුණ
දීමට කොතෙක් ම කුසුරුවන. කාර්යයෙන් පිට වීමේ මුළුමනාව
කෙසෙමි වගාව මුළු වූ ද සිත් ඇපේ වැසීම ගත් ගමන් ම කල්පතොට
වැඩි මිද වේලාවක් ගත කළේ ය. නිදි මතක් නැතිව පෙරට පිළි
යාමේ අවසාන කමක් ඇති වී, පෙරු අසට මුහුණ දීමට සිටී නමින්
මෙසේ සිය කාර්යයේ බිරිසරුවකු වශයෙන් ගත කරන්නට වීම
පසු කාර්යයක් ගොඩ ය.

වමසා හා සරත් ද, මෙහෙතෙමින් ද කොටු සුගත්ගේ
සිත්ට ඇසෙයි. එකෙන් සිතුව කොටු කරන නිසින් ඇඟල්ල
ඇසෙන්නේ නැත. මුළු පෙරු වසාගත් දැඩි නිසරිම තරයෙන් ම ය.

ඒ නිසරිම තාවය ඇසීම පොතෙහෙතෙමින් සරත් මෙන් සිත්ට
දනෙයි. හදිසියේ වමසා කාර්යයට පෙරු එක අඩු කළේ ය. ඇය මොන
වෙත එන ගබ්සයක් මත් කෝපයට පිටිමින් ඇවිත් සිටී පමණ
අය අසසු යන ගබ්සයක් සිතුව ඇසිනි. මත් කෝපයක් මොන
අවසාන කම සිත් තුළ උදේ වරින් මිසිලු කළු ඇපේ කැටිව
මත් කෝපය අතට ගැනීමට පවා සිත් ඇළී විය.

වමසා කාර්යයට පැමිණ අසසු යනු සිත් ඇත්තේ ය දුටුවේ
නැත. එකෙන්, ඇය පමා පමණ අවකාශ වී සිටින මේ සිත් ඒ දැඩි
ගබ්සයක් ම දන ගත්තේ ය. මනක ද ඇය මත් සෙතෙක් එන විට
මෙසේ දවල් වන තුරු නිද සිටියෙන් කෙසේ හද මත් වතුර
විතක් මුණට අස මත් අවිට කරවා කරවා කමින් කරන තුරු සිතක්
වී සිත් තුළ කෙසෙසුවත් ඇති විය. ඇයගේ අදහස මේ නැතිත්
අවර ය යි සිත් කුඩා දරුවකු මෙන් සිතුවේ ය.

මොනකැනින් සිට කරනත් මුළු ද මොන අවරයට පිළිසිත තුන්
කිසි. සුගත්ට මුළු ද එවන්නකි. වාසනාවකට මත් ම ද
මෙතෙසුරු වේ.

සරත්ගේ බලයක් ඇසීමෙන්, සරත් බැහැරය කරනට පුදුමය
බව සුගත් සිතා ගත්තේ ය. සිත් කාර්යයට නැතිව මෙසේ මත
මිසිලු මොනවේ විය යතුරු ගෙන ගියේ ය. මෙහිම වී සිටිමින්
එක සහ තවත් විනාඩි කිහිපයකට පසුව ඇසිනි. අන් පසුව සිතක්
දැඩි නිසරිම තාවයට විය. වමසා කාර්යයට පෙරු රතු ඇඳුම් ඇසී
සුගත් විතා බිත්තිය පැත්තට හැරුණේ ය. ඇය දෙවනට කතර
වූවා හැසි.

"සුගත් කාම වෙයි ද? මත් මොනකැන නැද්ද?"
සිත් කැන්සිනි. ඇය පෙරු ගොඩවී සිටිය මොනකැන ය. අද
පෙරු දැන් කර කාර්යයට පෙරු එව් ගෙන ඇතිතොත් උත්සාහ.

"මත් මොනකැන, දන් දවල් වෙලා කර හැටි ද?"

සිත් තුළ ඇති මුළු විනාඩි අඩුයමි. සිත් උත්සාහයෙන්
සිතාසුණේ ය. ඒ මෙහිම සිතාගත් කර සිත් ම යි.

එයා රතු පාටව වැඩිය ආය නම් මමත් රතු පාටව ආයයි. එයා
 කියා සිල්ලි අටත් කියා මල්ලි. ඒකයි මම කිරිවෙ. මම දත්තල
 අයත් රහෙමයි. කියාගෙන වෙනත්කන් කියනවම කිරිව වෙනම.
 වර්තා සුගත්තේ නිසාව අත නැති. "සුගත්" අපි මේ කරු
 කියන්නේ, කියාව හොඳවයි. මම කියාව හොඳ විදියක් කියන්නෙ.
 අපි කියාව සුදුසු ගෙනෙන්න හොයන එක කල් දම. ඉරණම කාරියක්
 සිදු වූවෙයි. ඒක කාලයට බාර කරල. තික හද ගත ඉදිසි.
 සුගත් පින් සිද්ද වෙයි සුගත්. මීට පස්සෙ නම් බොන්න එයා.
 මකවත් පුරුදු වුනොත් මත විනාශයක්. කියා කිය කරම ළමයා ද
 සුගත්? මීට අත් ඇරල ද? විනාශවම පාවිම් කාරනා. කියා
 මොකද ඉගෙන ගන්න අමාරුවක් ය? කව කී දවස ද විනාශව?
 කතාවෙන් සුගත්ගෙ හේ එක හදන්නක් බැරි වුණා."

"මම යනව පොත් දෙකක් හොයා ගන්න කියනව, ඒක
 බලන්න"යි සුගත් හේ බිමෙන් පසුව-සියල්ල අමතක කර දම.
 උපාධි පරීක්ෂණය සඳහා සුදුසුම් විමට බැස ගත් තීරණය අතුරි
 හොඳින් පිටත් විය.

+ + +

වැඩ අත පසු කිරීම හැක ඉරු දෙඉරු සංගමය මගින් තහන
 ලද වෙදිකාවක් උඩ සුගත් වීරසේකරට සමාජයෙහි කළ රජ
 පාසාලෙන් අස් වීමට සිදු විය.

ගෙරෙහි සහිත ලත්වත් බි. ඇස්. සි. උපාධිය දිනා ගත් නමු
 මුළු පවත් රත්පාවක් කිරීමට අදහස් කළේ නැත. පාසාලෙන්
 අස් වූ ඔහු සරත්චන් වම්පාවක් ත්‍රිලිංග දිය නොහැකිව මී මී
 එ තැන මේ තැන ඇවිදීමත් සමයක් පමණ ගත කළේ ය.

මින් මතු කිසි දවසෙක මත් පැන් කෑම නොකවමයි අධිස්ථාන
 කර ගෙන, උපාධිය ගැනීම සඳහා සුදුසුම් විමට මුලදී නිමණ
 කට ගත් සුගත්ට දින කීපයක දී දසෙන්නි පිළිබඳ ව මගක් වී පරණ
 වේදනාව නැවත නැවතත් කරදර කරන්නට විය.

මෙසේ කීසේ අමාරුව ඉවසාගත නොහැකි තරම්ව බලවත්වූ
 සැත්දාවක, ඔහු කළේ මා බේරලයක් දෙකක් බිම ය. එනම්
 දවසට ඔහු බොහෝ රැකේ වී හෙර දරන්නට පුරුදු විය. මුලින්
 එක්කි සිට ද ඔහු හෙර නැවත් ම යාමටකුණේ හෙර නතර විය.

ඉන් පසුව සතියකට වරක් දෙකක් රැහෙර හෝ එක බව කියා
 පිටව යන සුගත් හොඳම ම වෙඩි වී යමරිකුණේ හෙර නතර
 කිරීමට පුරුදු විය. ඔහු උපාධි විභාගයක් සේ ද මේ අයට ය.

සුගත් මේ මේ මත් පැනට වැටුණේ රහසින් යයි කුතුහලයක්
 සරත්ච. හා වම්පාව එය රහස්යක් නම් නොවීය. විය පුදුවක් මෙන්
 ම ඔවුහු ඒ හැක අතිශයින් කණසාවට පත් වූහ.

වත්මනත් එක ආදායම් බැංකුවට පැත්තේ වූයේ සරත් ජාති.
 සුගත් ඉරු වෘත්තියේ යෙදී සිටි කාලයේ පවිය ලද විය මුල්
 වර්තා අතට දීමට පුරුදුව සිටියේ ය. එදිනෙද වසරට ඔහු මුල්
 මුල්ලා ගත්තේ දාය අතිරි. මත් පැනට පුරුදු වෙත් ම ඔහු මේ
 සිහි නැති කළේ ය.

"මී ළඟ මාසේ සිට නො වරදවා ම පඩි ගත් විය කුල. ඇ-
 අතට දෙම"යි ඔහු අදිමත් කර ගත් නමුදු "මී ළඟ මාසේ" පටි
 පවත් කල් ගියේ ය.

සුගත් පඩි මුදල වම්පා අතට නො දී හැක දාය පමණක්
 නොව සරත් ද අතිශයින් වේදනාවට පත් වූහ. ඒ කල් තිස්සේ
 ලද ලාබයක් කතරවම් නිසා නොවේ. ඇත්ත වශයෙන් මවුන්
 කළේ සුගත් හේ මුර පඩිය ම ඔහු නගීන් වෙනම පැත්තේ කිරීමයි.
 මවුන් කැටුණේ සුගත් හේ මේ ක්‍රියාව ඔහු හා සමත් අතර තැවුම්
 බැඳීම මුල්ලි විමත් ලෙස පෙනුණු බැවිනි.

ඔහු යන මග යැවීම, දමන් නම් කේන්ඩයන් ඇත් වූ අයත්
 බව සරත්චන් පැහැදිලි ය. එහෙත් වම්පා පවත් සුගත් විනාශ වී
 යා නොදී බේරා ගත හැකි යයි දඩ බලාතොරොත්තු ඇති ව
 කටයුතු කළා ය.

"ඉතින් සරත්, එයා අත් ඇරල ම දන්න ද වෙම නිමා
 කියෙන්න?"යි වම්පා නිතරම අසන්නේ ය. සරත් කියා හෝ
 හැකි දෙයක් නැති ව මගක් කියාපාලමෙන් සිටි ඇත්ත වශයෙන්
 හැකි දෙයක් නැත අත් ඇර දෙයක් මෙන් ම
 වෙන කරන්නට දෙයක් නැත අත් ඇර දෙයක් කඩකල්ලේ
 සුගත් හේ ප්‍රේමය ද අවංක බවත් ඒ ඇත ප්‍රේමය කඩකල්ලේ
 වීමේ දී ඇති වන වේදනාව ද ඇත වන බවත් සරත් මුට සිටි ම
 දන සිටියේ ය. ඔහු සිය පලඳුවමක් සේ අනාගතය නො කරවත්
 කියා සිටියේ ය. මේ බව ඉතිරි ම සිටි සරත් නිසා මෙන්
 සිල්ලි මෙයා ගැනීමේ පුදුසුම වී තැවී මුළු සිය දින අතීතය

හොරා අසුළු කොට බැලී ය. හැක, ඔහු අතින් වරදක් වූ තැනක් නැත. එහෙත් වරදක, විවෘත වීම හැක ඔහු පසුතැවිලි විය.

සුභන් අවිවාහක වී සිටින්නට යද්දී, තමා විවෘත වීම ඔහුට කළ අවකාශයක් ලෙසට දී යි වරදක සිටිණි. "මා විවෘත වූයේ ඔහු විවෘත වන පොරොන්දුව පිට පෙන් ද" යි සිතා යළි සරත් කිසි හද හෝසේ ය. ආදරණීය සහෝදරයන් වශයෙන් පමණක් නො ව, කලාපාණ්ඩු ලෙසත් වශයෙන් ද, අනා කිවිටුව කිසි ම රහස්ත් නැතිව ජීවත් වූ දෙදෙනා අතරින්, සුභන් එන්න එන්නම කමාලේ ජීවිතයෙන් ඇත් වේනෙක යන පැවි සරත් දුටුවේ විශාල වේදනාවකින් ද යුක්ත ව ය.

"ඇත්තට ම සරත්, ඔයාට තරක ද තව දවසක්, එක දවසක් සුභන්ට අවවාද කරන්න?" වම්පා නැවතත් අසන්නී ය.

"එක කමයි වම්පා, මාත් කල්පනා කරන්නේ? මේ මිනිස මේ තරම් මෝඩයෙක් ද? මේ තරම් කැරැල්ලකාරයෙක් ද?"

මේ අවවාදය කෙසේ දිය යුතු ද යි සිතමින් දවසින් දවස කල් මිය අතර සුභන් තව තවත් බිමට පුරුදු විය. වීනත් වීන අනන්ත දෙදෙනා ගෙන් ඇත් විය. ඔහුට අවවාද දීමෙන් වැඩක් නැති බව සරත් දුටු නමුදු ඒ බව වම්පාට කීමට හැකි විය. චිත්තවයක් බැලීමට ඔස්සේ පත්පලට ගියත් කොට්ටන් කියනනාත් යැත්දැවේ හෙදර සිටියත් සුභන් නැති පාරව සරත්වත් වම්පාටයේ හොඳින් ම දකෙන්නට විය. ඔහුගේ සිතාව, කවර කම විසිරි නතර නැති හෙදර පුළුල ය යි ඇයට සිතිණි. ඔහු කැමති ඉස්සන් බාදුම හෝ කිවි හොඳ ද හෝ පිළියෙළ කළ දා, එදේ හෙදරින් පිටත් වූ සුභන් රැවත් හෙදර නො පැමිණි අවස්ථාවල, පසු ද කෑම මේසය වෙත යන වම්පා වටවීය ඇර මස්සිනාව ඉතුරු කරන ලදුව පිහිටු වී කියමන කොටස දකින විට පත් වියම ලොකු සිත් වේදනාවකට ය.

අනෙක් අතට කමා නියා සිය පොතාසුරා හා නානා විදින සිත් කැවුල සුභන් ද දන නො සිටියේ නොවේ. වචනයෙන් කොටුවත්, වම්පා හේ හා සරත් හේ බැල්මෙන්, කවින් කියා වස්තර කළාවත් වඩා පැහැදිලිව ඔහුට සියල්ල අවබෝධ විය. ඔහු ඔහුගේ වෙනුවෙන් බිම අත් බැලීමට සිතුවේ ය. එකෙන් දමායානි මතත් වී අවුල් වන සිත සත්සුන් කරන අදහසින් 'අදට වහරයි' සිතා නැවත නැවතත් බිමට ය. සරත් හා වම්පා හැක කරගොඩ

වුනත් පසුතැවිල්ලත් දිනම ම ඔහුගේ සිතට වට දුන් නමුදු එම භූමියෙන් පසුව ඔහුටත් සුභන් පැමිණි දී දිගින් අඟි දුටු සිත් එර්දාවත් ක්‍රමයෙන් ඔහු වෙතින් ඇත් වන්නට පටන් ගත්තේ ය.

දරු ගැබට හත් සතක් පිරින්නට ආත්මයා වෙතින් පැමිණි මුළුමනේ හෙදර ගොස් තමර වෙන්නට ය යි කන්තාව අවුත් විය. සරත් මේ අදහසට එක හෙළා එක පු කළුව වම්පාගේ වරෝධයට ද හේතු ඇති බැව් දන නො සිටියේ ය.

"මම මේ කොටස් කිවියම මොක ද? සිතා පව් වෙන්න නර්සි. හෝමි එන්නේ නේ?" යි ඇ කොහෙත් කියා ය.

"අනේ දුමරි, එහෙම බෑ. සිය කාලට ගැනු දුරුවත් අත්ත ඔනා අමම දුහ. අනික කුරුදුල්ල, හොඳ වෙලාවත් සිල්ල යන" යි ඔව් තර්ක කළා ය. තමා මැනවේ හෙදරට සිතාත් සුභන් හෙදර නො පැමිණි පිටත තනා කිවීම කවත් වැඩි වන බව ඇ හොඳ බැව් දන සිටි නමුදු අවසානයේ ඇයට වැටී සිටියත් හේ අවධාන පිළිගැනීමට සිදු විය.

වම්පා සිතු විදියට, ඇය දරු පුළුල් පදනා සියලු සුභන්ගේ හෙදර පැමිණිම කළ තවත් අඩු විය. නැතහොත් අයුරු කැවෙන බව මතක් වී සුභන් ද කිසිවක් කර නැතිවු නමුදු මත්-වැනට පුරුදු වෙන්නට පුරුදු වෙන්නට ඔහු කොටින් කිසිවක් හෙත් නො ගන්නා තත්ත්වයකට පත් වෙන්නට විය.

'අයිසාවත් වම්පාටත් මා කරන්නේ' නොතකා වරදක් ද? යි දිගින් දිනට කල්පනා කර කෙස් සිත අවුල් වී කළ ඔහු කන් දී බිම යි. රත්කාවත් කළ යුතු ය යි දිගින් දිනට සිතී නොවේ අවුල් වී අවස්ථාවල ඔහු කළේ ද තව තවත් බිමයි. අන්තර් මිත්තර නැවත් ම කොටුවේ හෝමිලයා කාන්තා කුලට නො පැමිණි විය.

සුභන් මේ අවදියේ කිසි දවසක පත් හෝ වූත් අල්ලව නැත. එහෙත් අයිසා මුළු ගැසුතු ඇති විමට පුළුල් වේ තමන් වියදමට යමක් දුන්නේ ය. පුළුල් අතට එම පුළුල් කන් කවර බිම ද අඩු විය නැති ය යි සරත් වරක් සිතුවා ය. අනෙක් කවර ඇත්ත හෙතෙමයක් නො පලකන සුභන් කෙරෙහි නොවුනත් ම වැටෙන්නට ඉඩ ඇතැයි සිතා හදාගත් නොවුනත් නොවුනත් ඔහු අතට පත්වීමට කටයුතු කෙරිණි යුතු ය යි කියා කරන්නේ ය.

මේ මරණයට බැසීමේ දී ද සරත් මහත් සේ සංවේගයට පත් විය. ඇතැම් දෙනාට බෙදීම සිදුවූ අසහනයේ තමාත් මළලීන් වෙහ් කරන සිංහයක් වශයෙනි.

සුගත් වෙහෙළ මෝටර් රියක් ගැනීමට ඕනෑ යයි කී විට එමහරු අධ්‍යක්ෂකරයේ විරෝධ වූහ. එමහරු පසුව පරණ රථය ඔහුට දී සරත් අනුමතත් එකක් මිල දී ගත්තේ ය.

+

+

+

කළකිරීම හා ආන්ති පරාජය පිළිබඳ උග්‍ර ගැනීමක පිටතය සුගත්ගේ සිතට පමණක් නොව ගතව ද දනෙයි. අවදි වී විනාඩි පහළොවක් විස්සක් ගත වී ඇත ද ඇතුළත් කැබිනිට්ටු තමා හිමි එසවීමට කපිකිරීන් ප්‍රාණවත් කළත් ඔහු වෙහෙළ නැත. බිසෝ බර ගනිමින් නිස රජයත් කාර්මික හා මානසික පීඩාවකි. විස්තර කළ නොහැකි නමුත් අලය කළ හා ඇත පත රුදුව රෝම කුමයක් රෝම කුමයක් පවා සොයා බලා ගත්තා වැන්න.

පසුවේ බර, පාරව, බලාපොරොත්තු සුන්වූ ගනිය, අරමුණක් කැපී කළු ඇඳි විවිධ වූ පියාකර කැබිනිට් දඩ වේදනාවක් ලෙස ගිලී ගැසී ඇත. මොළය හා හදවත ඇතුළු මුළු ගත එකම වණයකි. ඔහුට දැන් දමයක්කී ගැන හදිසියේ මතක් වීමෙන් අමුත්තක් ඇති නොවේ. ඇය ගැන මතක් වූණක් නැතත් නිරන්තරව හදවත අරන් ගත් වේදනාව නම් එමගම මයි. දැන් ඔහුගේ සිතට කපුරු කරන්නේ මේ වේදනාව පමණක් නොවේ. ඒ වේදනාවෙන් තැන ගනු වස්, මන් පැන් මිමට අභිබැවී වීමෙන් පසුව, ඔහු වට කර ගත් අලුත් චින්තන පිටාවේ වට වඩා භාවයකි.

“මො මේ ගත කරන්නේ මොන කරම් කාලකණ්ණි ජීවිතයක් ද” යි ඔහු නොසෙත් වා සිතුවේ ය. මානුෂික චරිතයකම හා සමාජ සම්මත ලෝක වාර්ත අදී සියල්ලනට පටකැණිව ගත මේ සමන කුමක් ද යි ඔහු පසුපැව්ලෙන් හා වේදනාවෙන් සුදුව කල්පනා කළේ ය. ඔහු තුළ නිවුණු හිරි නිකර කෝ? පොදු ගතිගුණ කෝ? ඒ කිසිවක් දැන් නැත. ඔහු තුළ කවිත් අවිත්වී ඇත්තම් පිටත් වීමේ අභාව පමණකි. කඩා කප්පල් වී ගිය ජීවිත මන්දිරයේ සුන් සුන් අවුස්සමින් සුගත් තමාට දමයක්කී හසුරුවමින් කළින් පැවති තත්ත්වය සිතා ගන්නා විට උත්සාහ කළේ ය.

බාල කාලයේ සිතූම කැපෑම්, අඟල්-උගුල්, බලාපොරොත්තු කිසිවක් සොයා ගැනීමට ඔහු අපොහොසත් විය. ඒවා කළින්-දමයක්කී අඩු වීමට නැතිත්, ගිණිත් සිසුන්ට පිටියේ නිවෙයි යම්. උසස්වැඩ ඇතමන් සිතුවම් වලින් ද පිළිවෙලින් ද පුරවා ගොස් තැන දුර මන්දිරය කඩා වැටීමේ දී, යට වී නැවත සොයා ගත නොහැකි කරමට සුඤ්ඤාන වී ඇත. සුන්සුන් අතර අත කැපී නැති නැතත් ඇත්තේ, දමයක්කීය ආශ්‍රිතව සිතුවම් වුණු බලාපොරොත්තුම නැතිවී ය.

අගෙන ගැනීමට - රත්තවත් කිරීම හෝ දුරුදු දුරුදු හෝ පරමාර්ථ කර ගෙන නොව. දැනීම වැඩි කර ඇතිමේ වේදනාවෙන් හැකි කරමි දුරට අගෙන ගැනීමට-ඔහු තුළ නිවුණු බලාපොරොත්තු ඇතැම් විට කවිමත් පිතෙන් අවිත්වී නැත. පැන්දූවේ පිටත් ගෙන මැදියම් රැවත තදා මන් පැන් සි නිත්ව වැටී. පසු ද උණේ නවයට දහයට අවදි වන සුගත්, මේ සේ සංවිත සුන් මානසික වූත් පිටිතයෙන් යට වී කල්පනා කිරීමේ දී ඇති වන වේදනාව, සංවේගය, පාරව, කළකිරීම් හා ආන්ති පරාජය පිළිබඳ කැබිනිට් පවතින් මිදීමට නැවත තැන කළේ ද පටිපටින් සිම ය.

සුරුදු පරිදි මේ සේ රැකියාවේ සිටින්න. පසු ද උණේ අඟල් වැනිතර ගාරිමික වූත් මානසික වූත් පිටිතයෙන් සුන්ගත ව. ඒ මේ අත පොළි පෙරළි සුචිත දවසක පෙරකයක් කැපීය. “අන්ත මහත්තය වූණ ගැහෙන්නා හෝනා කෙසෙත් ඇවිදිල්ල” යයි කීවේ ය.

තෙදර ඇවිත් යන්නා යි වචනා පණිවුඩි කියමන්කී වඩා කිසිම ඔහු එහි නොහිය නිසා ඇය මෙහි සොයා ගෙන ඇත විය ඇති මි. මොහොතක් කල්පනා කළ සුගත් “විනාඩි පහක්කී රත්තවත්තය. මේ තව වූණ මන්දිරවත්තය” යි කියා විනා අනෙක් වැන එමගම සිදුකළ කුමක් කිය සුදු ද යි කල්පනා කෙරීන් නිසා තමාටම හිමි ය.

අක්මනට වූණ සොයා, කිසියක් හා කළින්කී දමා ගෙන ගිය පිරුද්දී, දෙවෙනි වරට පෙරකය දෙට පරිවූතන මේ ඔහුට ඇසිණි. “එන්න” යා යි කියමින් සුගත් විනාඩි කිහිපයක් දෙට දෙසට බිමේ ය. ඔහු අඩි තුන තරම් ගත විය. ඒ වේලකට පිටත් වීමක කරන ලද දෙවෙන් ඇතුළු වූයේ, සිතා ගත් දමයක්කී ය.

සුභත, හල් හැයි ගිණිය යනු සිය දෙතෙත් අඳහා ගත නොහැකි කරමින් විස්මයට පත් විය. ඒ දර්ශනයෙන් විස්මයට පත් වූ අතර මි, ඇයගේ රූ සපුළුවන් කිහිප වර්ගී ගිණිය ය. ඇයගේ රූපය කිහිපයක් සිටින සටහන් වී ඇත්තේ, වෙනත් සිසිලි ලැලිනාවක වෙතින් මෙතෙක් දක නැති අමුණු මි සුන්දරත්වයකින් යුක්ත රකන් වශයෙන් බව සැබෑ ය. ඒ රූපය, වමන්කාරයක් වීම්දෙන සිතාවන් ගෙන් සිත් ගන්නා මුහුණෙන් ද නොමෙරු සුභත සපුළුවන් යුත් පසළොස් හැවිරිදි පාසැල් දර්ශනට අයත් වූවකි. මේ තමා දැරීමේ අභසින් කඩා වැටුණු කපලක මෙන් දර්ශනය වන කන්තාවට ඇත්තේ ද සුන්දර මුහුණ මි වූව ද ඇ නොමෙරු අභ පසහින් යුත් සිතින්, බොහෝ පාසැල් දර්ශන් නොමෙර, වඩාත්-මෙන් පසුව එවි වඩාත් කළ රළුමෙන් යුත් අනුරාම පෙනුමක් මෙන් පෙනු කරමින් මුහුණ රූප අභපසහින් යුත් ලාලිතයෙන් පවසමාස්ත නාමී දේශනයකි.

සිහු දාය දෙසත් දාය සිහු දෙසත් බලා ගත් විට එකාඩිසත් පමණ සිටින්නට දාය කාලයේ පිළිවත් අමතක වන සුර, ඒ උද්වේගකාර අවස්ථාවේ, සිහු සුදු දාය වෙත කලින් පෙවරයත් සිහුණා පම ඒ පියල්ල අමතක විය. වේදනාවත් සිහුණා නම් ඒ පියල්ල පහව ගියේය. හදවත සුරා පැතිර ගියේ දාදරයකි. අත් කළු මුහුණක නොදකින. ඒ සිහුණට පමණක් ම උරුම රසවත් කළු දුටු විෂය පියල්ල අමතක වී ගොස් අර පරණ දාදරය පමනෙකකට සිහුණේ සිත අරත් ගත්තේය.

“දැවැන්ති වැඩවෙන්න” ය යි කිවුට අන්තිමේ දී කියා ගත හැකි විය. ඇතිම බලා ගෙන වැඩ වුවා ය. ඇයගේ ගෙ අනන්, කුරු රෙහෙන්නට හැකිව ගත් වී නිමවෙණු කිසි දවසට ය.

+ + +

පුළුන්ගෙන් සෑදූ ගෙනා නිදහසේ පොහොසත් කිරීමට මෙන්,
 සිංහ කිරි පිරිස් කැපීම සහතිකයෙන් ඉවත්කරමින් ගිණුමෙන්,
 ඉටුරු ගෙනාගත් පසු ව පුරවි වරම් බිසෝ, වඩනාගත් කැපීම සිං
 හා විය හැකි බැවිනි.

සිත් පෙර මැවිමකින් තොර තාත්ව විශ් ලෙස සිත ගොනු වී
භූමි විංචි අවසාරයක් වෙමින් ඇතැයි දිවි සහස්රයක් ඒ නිසා ඇ

අතිශය සිය කල්පත් පිළිබඳ අදහස් කෙරෙහි සහිතව පැමිණිලි කළ
 කාලයක් තුළ කාලයේ සහ, එමෙන් දැන් අප අපේ සිය කාලය
 තුළින් අප කළ පිළිතුරු සහයක් හෝ අවිශ්වාසයක් ඇති විය
 පිළිබඳව අප දැන් පිළිසිද්ධියක් පෙන්වා දුන් අතිශය කාලය
 පිළිබඳව පිළිසිද්ධියක් පෙන්වා දුන් අතිශය කාලය පිළිසිද්ධියක්

12

ශෝචිත වීමේ ද්‍රව්‍යයන් ප්‍රථම ප්‍රේමයෙන් ලබන තොරතුරු
ප්‍රකාශයේ වෙනුවෙන් දීමෙන් කිසි ද්‍රව්‍යයක් නිසාද නිසා නොදැන
ලැබුවා ය. නමුත් නිසාදුරු ආලය කරන බව දැන ගෙන සිටියා ය.
විශ්වාස කර ගෙන සිටියා ය. ද්‍රව්‍යයක් නිසා පමණ වීම නිසාද
බව ද දැන ගෙන සිටියා ය. එකක් දැන ගෙන සිටියා ය. එකක්
නමුත් නිසාදුරු වෙත පමණින් දැන ගෙන සිටියා ය. නමුත්
නිසාදුරු වෙත ප්‍රකාශය සුභය නිසාදුරු වෙත දැන ගෙන
සිටියා ය. නමුත් නිසාදුරු වෙත ප්‍රකාශය සුභය නිසාදුරු වෙත දැන ගෙන
සිටියා ය.

දමයන්ති ගාභානු ළමයින් නී දෙකකගෙන් වමයන් සුන්
පවුලක වැඩිමල් දියණිය යි. කුරුල්ල දරුවා වීමත් අවුරුදු හයත්
තියමත් පවුලට පිටි එක ම දරුවා වීමත් නිසා, ඇතුළු වීමෙන් මත්
අයුරු පැලකිල්ල වැඩිපුර ලැබුණය, සුරතයා උඩෙන එව දමයන්ති
මත් වියය අවුරුදු හතකි. මත්සාලිකා වීමත් වඩා අවුරුදු කකත්
පැල ය.

[illegible]

හෝ නො වුවා ය. එතුල්ලන්, දහසකට, සිංහල අවුරුදු ලක්ෂයකට හෝ එ වැනි වෙන යම් අවස්ථාවකට කැඳවන්නේ සමා සෙවින් යුක්තිකාල කාලය දී ම නායකත්වය හිමි වුවේ දමයන්ටය. කරන කළු සෙල්ලන් ගැන ම එකමිනි නිදහස වුවේ ඇය හේ මතයයි. එය කවුරුන් පිළිගත යුතු ය. යම් වෙනයකින් වැඩි දෙනකු දහසක් කපන හෝ ස්ථානව අකමැති වුවහොත් සෙල්ලන් කඩා කපලේ කර දමා යැම ඇයගේ පිරින ය. කමා හේ මතය අන් කළු මිනු කපන විට ඇති නිසා ය. ප්‍රිය මතය ය. නිවර්තය, කාලිකය. ඉතින් එයේ නො වුණු කල ඇ සැරින්නක ලෙස කිසි උමතු වූ පෙ කපි වැරදි නොබලා ක්‍රියා කරන්නේ ය.

නිකල් - දමයන්ගේ මාමාගේ එක ම පුතා වයසින් ඇයට වඩා අවුරුදු පහකින් වැඩි මහලු වූව ද අනෙක් ලෙසින් මෙන් ම නිකර ම ඇයගේ අත ඉසව් කිකරාට සිටියේ ය.

නිකල්ගේ පියා විය යන මොහොතේ දමයන්ගේ පියාගෙන් කරන ලද ඉල්ලීමක් අනුව මේ දේ දෙනාගේ විවාහය දවසක සිදුවිය යුතු යයි දේ පතය අතර ඇතිවුණු සම්මුතියක් ගැන සිලින්ග් දමයන්ගේ දින ක්කේ කවරද කෙසේ ද යි ඇයට මතක නැත. සම්භවය වී එළඹා විය අත්තයේ සිතක අනුරාගී නැගීම් පහළ වන අවදියට කලින් විය යුතු ය. විවාහයක් ආලය හා ප්‍රේමයක් අතර සබඳ කමක් ඇති බවක් නො දන්නා ඒ දමා වියේ දී, දවසක කමක් කම් මස්සිනාක් අතර සිදුවන කරකාර මත්කනය ඇය දකින්නට ඇත්තේ ලෙසින්ම මංගල්‍යයන් පෙන්නන අන්දමේ උත්සව ස්වරූපයෙන් පමණක් විය හැකි ය. ඒ වයස අවමයෙන් පසුව වුවද නිකල් දකින විට නිසි අවස්ථාවක ඇයගේ සිත අවුතු නිකල්ගේ නොවී ය. මුතු ගැන සිතන විට සිත අනුරාගයෙන් පිරී යෑමක් හෝ රසබර වෙනවා ඇති විසින් හෝ නොවී ය.

ගෙදර දී මෙන් ම පාසලේ දී ද ඇ කම් මතය අනුව ම, අනුකූලව පටි නොවී සිටීමට පුරුදු වූවා ය. ඇය ආශ්‍රය කළේ කමාව මතා විදියට නමා යන හැකි, කම් මතයට යට කර ගත හැකි ලෙසින් පමණ පමණකි. ගෙදර ලොකු කමක් වූවා කමක් කරට ගෙන හඳුණු වැඩුණු නිසා ඇ වයසට වඩා පැසුණු, පුරුදුමක්, වගකීමක් හෝ ගත හැකි යුර්තයක් වූවා ය. මේ නිසා අනුකූලව මතයට

නො නැළඹින තෙතකු බව දන දන ම වුවද බොහෝ දෙනෙක් නිකල්ගේ ම ඇයගේ ආශ්‍රයට වැටී ඇයගේ බලපෑමට පත් වූවා නිසා කතාකරන්නේ මාලකු හ. ඊය මීයා කතා කළ දෙනෙක් ම නිසා නිසා ගෙදර දී ගෙන් ම පාසලේ දී ද ඇ වූවා ය කවුණු කඩා ය.

බොහෝ මාලානු ලෙසින් පිරිමි ලෙසින් දෙනා සිටින්නේ උසුර විසුර ඇසිමින් උප්පාවක් ලෙස සලකා වූර වැණු අතර දමයන්ගේ නමා පිරිමි ලෙසින්ම බස කැති බස් කියා ම පළ කළා ය ඇය පිරිමි ලෙසින්ගේ ආශ්‍රය පැතවී නැත එහෙත් බොහෝ කා උප්පාවෙන් සිටින්නෙක් ඇත් වූයේ ද නැත. පිරිමි ලෙසින් පියයක් සෙල්ලම් කරමින් සිටින විටෙක හෝ කවර පිරිවතිය මැදින් යෑමේ ගෙවරියක් ඇය වෙත නිසුරු ය. කවර කමක් කළ විට උප්පාවට ගත යටපත් කර ගන්නට අවනෝදී කරන්නාක් මත ව කඩා පැතිමේ උච්ඡාරකමක් ඇය වෙත නිසුරු ය. මේ නිසා අතා වික දෙනකු හැරෙන්නට අනෙක් දමයන්ට මෙන් ඇයට උසුර විසුර කළ, කවර කම් කළ ලෙසටත් කාලේ නොවී ය.

වුල පටන් ම පිරිමි ලෙසින් ගැන මේ වැනි කැසික් කැසි ලමා විය ගෙවු දමයන්ගේ කුරුණු වියේ දෙවුව වෙත දැකි පසුව ද අන්මනින් වෙනස් නොවූවා ය. කාසලේ පිරි ලෙසින්ගෙන් වැඩි දෙනකු ඇය සමග එකට කාලයාගේ වෙනසට අසුවුන් කැසි, කොවුන් වයට පත් විමෙන් පසු ද පිරිමි ලෙසින් ගේ සිතක මැලිය යුතු තරම් අනිත්තක් ඇති බවක් ඇය දැනට නැත. කුන් වියෙකරගේ මුහුණ කළු ද අනිත්ත එක වර ම දුටුවේ නූ කලින් දන පුරුදු කෙනකු නොවූ නිසා විය හැකි ය.

අලුත් පාසල වාසය පටන් ගෙන දමය දෙනා කා වි නිසුරු පැතිවල තරිතැටි වැඩක් නොවී ය. වැරිත වෙලාවකින් පසුව ද පැතිගෙන් පිට වි හෙල්ලම් කිරීමේ හෝ ඇඳීමේ නිසා ලෙසින්ම සිටිනි. අනුලා, දමයන්ගේ, පෙළුන් හා පිරිමි දෙනාගේ ඇතිව නොවී නිකල් මෙන් පසුර බොහෝකට ය යි දිගු ලෙස වින.

පිං මිදුලේ ගළා ගෙන යන වතුර ගිණුකු පැහැය ක් ලෙසක පහත් වී කෝටු කැල්ලක් දක් ඇති බොහෝ හෝ ගනු ලියන්නේ දුටුවා ය. එතුමා පහසු වී ක් දැක්කු නොවූව ද

අත් ලේඛන මගින් එකට වී නගර විය. මාස්සා රැගුණු ගොවියා
රැකීමට එස්සා ගෙන, සිහු කෝටුචුර මිද වෙලාවක් අවසර අල්ලා
ගෙන සිටියේය. එහිදී සියලුම මොහොතකින් වියළි ගිගුරු
මාස්සා පියාසා ගියේය. ලේඛන මගින් සතුටට පත් විය. එහි
මතු විය. සිහු කෝටුචුර මිද වෙලාවක් අවසර අල්ලා
ගෙන සිටියේය. එහිදී සියලුම මොහොතකින් වියළි ගිගුරු
මාස්සා පියාසා ගියේය.

“කවද, ඒ කියම? අයුතෙන් ආව කෙනෙක් වගෙයි” දමයන්ති,
දකුණු පසි ව අසන විදියකට නොව, නිකමට මෙන් කීවාය.
“මේ පිටිකලෙ පැනියෙ හේ?”

“භූමියේ දිවි ගෙවේ පංතිමය පෝෂණය. හරි බවටත්ත!”

පිරිමාත් අනෙක් දෙදෙනාත් භව නගා සිතාසුණු නමුදු
අභිමතයකට සිතාමත් පහළ නොවී ය. "අයුරු එහෙම කියන්නේ?"

“නා දිනවත් බලන්න නෑ මරි ආඩම්බරයි”

“එතෙතම් බය තරම ඒ ළමය බයා දිනා නොබලන නිසා
 වෙන්තැනි” අනුලා පිරිමාට කීවා ය.

“භූමිකාමයී ඉතිහාසයෙන් හරි ඵයාට කියලා බලාපි ගන්න හිනැ”

“ඇයි, ඒ ප්‍රමාද කරන ය?” ජේම්වර්ඩ් සිතාසුණා ය.

“ඒ ලේඛනය වැදගත් පාවක් තියනව” ලේඛනැති

කළාව පෙනෙන තෙත් ලාභයේ යන ශිෂ්‍යයා දෙස බලා ගෙන
 සිටිය ය.

"උපායමය වැදගත් තාව!" පිරිමියා කීවේ තරමකයි.

"ඒ මුළුමනකම පිටතට පාවිදි කරනවා"

"හා ! හා ! ! ඒ එන්නෙ වැරදි පොටකට" අනුලා මහ කඩිත්
සිනාසුණා ය.

“මෙය ගොල්ල නිසා එකක් හිතා හත්තන මම නිව්වෙ මම දේන එක”යි දිව්‍යානන්දි නො මනාසයෙන් කීවා ය. ඇය කෝපයට පත් වෙතොත් එක වර දිව්‍යානන්දි නි දෙතො නිකම වූන.

සිවුන් ආපසු පානියම් එන විට අර ශිෂ්‍යයා පහළ පානියේ සිට අසුනේ වැඩි විසංසාන කියවමින් සිටියේ ය. දැඩි මැරා අනුරා “දිමි, අර තුන්තන”යි කීවා ය.

“පොත කෝප්‍රකෘත ද මේ?” යි අසන්නාට අයුරු පෙනූ කවි
පද්‍යවලින් සරණ ගනිමින් සිටිනා සිතාපොලීම්.

එදා මෙදාටත් සම දැමියන්ගේ පිත්තේ තීරය මි. බලතල
ලද්දා සාමයේ දී සිටි අයුත් ශිෂ්‍යයා පිළිබඳ සංකල්පය. සාමයේ
සේවකයා පිළිබඳ සම්මතය තුළ නැති අඩුම පළමුවැන්න සිංහල
සංස්කෘතියේ පළමු කොටස වූයේ අයුරුමය - එනම් වරදක්කර පැති
පියා අඩුරු පාහැරවීමට දකුණුපසට හැරී වටු පිටි තෙර,
අලුත්කන් රිටි පිටින මෙරු පිත්තේ පෙණුණත් පිණුණත් පිණුණත්
පෙරට පිත්තේ දැමියන්ගේ එක වර ම දුටුවාය.

[illegible]

සිදු ලෙස දී ඇත. සිහි දෙස බැලූවේ සිහි මොසක් දේ කැටිත්
සිව් නිකන් පාසලට අමුත්තකු ලෙස එක වර ම දෙකුණ නිකන්
නිකම විය. එතෙක් ඇය දුටුවේ ඉන් පෙර නිසි කලෙක පිටි
මොකු කුල ලෙස නැති අයුතු දෙයකි.

[illegible]

සවනාවය නො වුවත් තම මතයට සිය ලබා දෙනු යදහා 'ඒ සමඟ සිද්ධ වියායි, වැදගත් වාඩිය' යන නම ඇතුළත් පළ කිරීමට ඇයට සිදු විය.

සිත් හැන ඉන් ඉදිරියට තවත් සිතන්නට වේ ය යි ඇය එ වෙලේ නම් සිතන්නේ වත් නො සිතන්නට ඇතත්, දන් නම එ මුහුණ කොපනකුත් ඇගේ සිතේ ඇදී පවතී.

ඇඳුම් මාරු කර, පුහුණු කෝද, දිවල් කැමැත්ත පසුව විවේක සුවය සඳහා තවත් වැඩුණු ඇසින් ද මෙන් නික්මට නො ගියා ය. කල්පනා කරන්නට - සිතන්නට ඇයගේ නෑයා විකල්පයට ලිහන්නට අඩුමත් නැත. එහෙත් ඇයගේ සිත යනා පත්සුන් ලා පුදුමය මේ නො සන්සුන් තම සිතට කටදරායන් නොවීමය. මුහුණ අතට හැරුණු ඇස මොරවිය දිග අතට දැමීමට තමා දැනින් බඳු ගෙන ඒ මත කළුමුල් ද තමා ගත්තා ය. නිකුත්වන්නා සිතාවනින් ඇයගේ දෙ පොල් දෙක දිවර විය. සිතාවා මැඩ ගැනීමට ලක්කා නො තැබ එ කොටුවට තවත් පුහුණු මිනිසා ගත් ඇසෙහි දැක්මයක් පිටුව තමා ගෙනගින්න කර ගත්තා ය.

මින් පසර පැයවලේ කිසි ම පිරිමි ලෙසකුට මුහුණ දීමට බො නොවු දිගින් කි පසුව ද පුතන් දුටු විට නිකුත්ව ගියා ය. වරක් කළ එකිනක තුළ ඇති වන කැකය වැනි හැසිරීම ද ඇය තුළ ඇති විය. ඒ මුහුණ දකින් මි කැකය පුරා විදුලියක් මෙන් ක්ෂණික වනිතයක් ලව ගියේ ය. ඒ වනිතය මුළු කැම මෙහෙය ම දැන ගත්තේ ය. වියළිලින් ම දුටු මෙ ලෙසය දන් දකින විට, මීට පෙර කිසි දිනක පිරිමි ලෙසකු නියා ඇති නොවු සබ්කෝලය ද ඇයට ඇති විය. එකී දී පුරුදු අසීමයක මතු විමටත් ඇති තුළ කෝපයක් ද ලපන්නේ ය. මේ කෝපය නමා ගැන ද නම් නම් අර ගීතයා ගැන ද යි ඇස නො දන්නී ය. කෝපය නො සමග දුටු ද පිරිමි ලෙසකු දුටු කළ වනිතයක් හා සබ්කෝලයක් ඇති වීම මහා මිනිසකු යි සිත ඇසුණු දෙය නො බලා සිටින්නට සිතා ගත්තා ය. එසේ සිතන්නට සිතන්නට මිත් පිළිබඳ මතක වැඩිපුර සිතේ බල පාන්නට පටන් ගත්තේ ය.

දින දෙක තුනකට පසුව දිවෙකක විවේක වේලාවේ දී පහළ පාසිය පසු කර ගෙන පවු පිල දිගේ මිදුළු සතට යදිදී "අපේ නම සිද්ධ වූණ" ය යි අනුලා කීවා ය. දිගින් කි නිකුත්ව ම බැලීමට

නමින් කොතක් කියවමින් සිටි අර සිතන දෙය ය. සිං මිතුරිය නම් නමා සිතාගෙන බව තත්පර කිහිපයක් ගත වන තුරුත් ඇස නො දන්නා ය. අනුලා පසුව සිතාගෙන බව දුටු දෙයක්.

"අපේ මම බැලීමට ඒ ලෙස දිනා නෙව්" යි කීවා ය.

"මෙන්න වැඩක්! කවුද කිරීමට ඒ ලෙස දිනා බැලීම සිදු? මම කිරීමට සිද්ධ වූණ කියලා"

"උමල මිනැ දෙකක් කියා ගනිලල. උමලයෙ සිතේ කියන්න. මෙම මතමාල කම" යි අනුලාගේ සිටිව ඇත් කියා ඇය ඉදිරියට කල්ප කර ගෙන යමින් දෙකෙන් කීවා ය.

පිරිමි පුහුණුකුගේ නම හොයා පවති තම කරනු ලැබී ඇතුළු කිරීමට පරිහාසර කරන්නා යි මුල දී දක්නට සිදු විය. ඇයට මින් පෙර එකී අත්දැකීමක් ගැන සිතා දු නැත. කිසි ම විශේෂ සිද්ධියක් නැතිව හෝ නිකුත් කිරීමකු කොට පිරිමි ලෙසකු හොයා කවර කම කරන්නට ගිය හැකි විවේක ම ඇයට ඇති වූයේ කෝපයකි.

"අන්න, දමමි, අර ලෙස කියා දිනා බලනව" යි මිතුරියක කීවත් විකල්පයටත් ඒ පිරිමි ලෙසකුට දෙදෙනාට ම බැහැර දීම ඇයගේ කලින් සිටියා ය. "එන්න එයා, සිතා කියා කන්න" ය යි එසේ කී විකල්පය බැහැර දී "මේ කුණුව බලන්නට බැව්නා! කන්න වගක ලො බලන හැටි" යි දන් කැමට පරි කවර කමක දී උරුණ වීම ඇයගේ ස්වභාවය යි.

එහෙත් පුදුමයක හැටි! අලුත් ගීතයා නැත පෙතක් කර, අනුලා කවර කම කළ විට ඇය තුළ කරනත් හෝ ලබන්නත් හෝ ඇති නොවී ය. ඒ වෙනුවට ඇයට ඇති වූයේ පතුලින් හා හිසට ම යම්, මේ පතුලින් හා හිසට පෙන ඇයගේ සිතට එසේ පිරිමි ද අලුත් හැසිරීම විශේෂයකි. පිරිමියන් ඉන් ඉහත කිසි අවස්ථාවක ඇය එම හැසිරීමට ආස්වාදය වීද නැත. පිරිමි ලෙසකු කියා කළාට කිසිවකු නිකුත්ව හෝ කවර කමක් කළ විට මින් පෙර ඇයට සිතීමක් කළාට පරි කළත් අපහසුයක් කළා යි හැකි. එහෙත් අනුලා මේ කළ කවර කමකින්, කො අය ඇති මි. කොදන කිසිකු දක්ෂ කමක් හෝ උසස් කමක් හෝ ගොඩු කළ විවේක ඇති වන සතුට ඇයට ඇති විය. කො පිරිමි ලෙසකුගේ නම හොයා කරන කවර කමක් විද්වත් කරන ස්වභාවයක් වැඩිවීම

ආදිමයය ආයු කුල උපන්නෝ ය මේ සතුට, ආදිමයය කු
ආදිමයය සිසුවෝ ආයු පමා ගැන සිතන්නට පටන් ගත්තා ය.

‘මෙත් සුචිත්තම්’ යන හැඟීම ආයු කුල පමන විය.

එ ද සියලු පණර සිය දිවියන්හි මවුමත් කාමරයට ගොස්
ලේඛනවල කණ්ණාඩිය ඉදිරිපිට සිටි ගත්තා ය. ඒ ඇතුළේ සිටි
කමා දෙය බලා සිටින්නේ වෙන ද එහි වූත් කැතැන්නිය නොවන
බව ඇ එක වර ම හැඳින ගත්තා ය. කණ්ණාඩිය ඇතුළෙන් බලා
සිටින මේ කැතැන්නි නව දරුවන් දරියක් නොවේ. ගොඩුන් වග
පත් සුචිත්තම්. ඇ ඔදුරුණි කුමනත් කම්මුල යම්කම්හි පිරිමදිනිත්
කණ්ණාඩියේ වැටුණු රූපයේ මුඛ දෙය බැලුවා ය. ඒ දරියකගේ
මුහුණත් නොවේ. දරියකගේ සුරතල් ගමන් නොව, එහි ඇත්තේ
පරාදියකගේ නොවන බවයි. මේ නම් අභිමතීන් සුරතල් මුහුණකි.
සිහිමි ලම්පිත් ගැහැනු ලම්පිත් දෙය බලන්නේ ඇඬුණි පුරම
වරට ඇයට හරි කැවී ඇවෑමට විය. ඒ වනවිට කමට යයි මේමෙන්
ඇය කුල කිවුමේ වැරදි මතයකි.

මුහුණ දෙය සැලකන වෙලාවත් බලා සිටි ඇ මද අත් ඉහළ
පමා ගෙන පසුව පුරා හුස්මක් ගත්තා ය. කණ්ණාඩියේ සුචිත්තමේ
ලය මවුල උස් වන සැටි ඇ දුටුවා ය. ඊට වඩා නිමිත් කිසි වක්
ආශ්වාස සුන්වාස කළ මී නොහමෝ ඒ අනුව කැඩපතේ ලය උස්
පහත් වන සැටි බලා සිටියා ය. හදවත උතුරන ආශ්වාසය අතිශය
බව යටි සිහිත් කියැවුණු නමුදු ඇ ඒ නවකම් රසවත් කමට යම
වූවා ය. මද අත් ඉහළ පමා ගත් වන ම, සරස පංතියේ දී මෙන්
දකුණට හැරුණු ඇ මුඛ පස්සට දමා, නිකට වම් උරහිමේ වදින
ලෙස මෙක හරවා නොහැකිත් සිය පිළිපිළුව දෙය බැලුවා ය. කමා
කරන කරන දෙය මී කමිත් කණ්ණාඩිය කුළ සිටින සුචිත්තම්
දෙය මගත් බලා සිටි ඇ. යළි කණ්ණාඩිය දෙසට නෙළින්න මී
කැවී ඇඬී කුඩු පිටුවට හැරෙන ලෙස ඉහළ කැඩු අත් උකුළත්
පසු කර මද වලොර දක්වා හැකිකම පහළට ගෙන ගියා ය. සිහිත්
ඉහ පළල් උකුළ පසු කර වලොර දක්වා කැඩව යන සැටි ඇයට
දැනිණි. ඇ කවදත් කමාමේ මුහුණ පොතරු බව සිතා සන්තෝෂ
වූවා ය. ආදිමයය වූවා ය. එහෙත් කමාට උස් වූ ලැම, සිහිත් ඉහ
තා පළල් උකුළ ද ඇති බව ඇය පුරම වරට දකින්නේ දන් ය.
එවන්, ස්ත්රී රූපයේ අංගයන් බවත් කමාට ද ඒ අංගයන් සිහිවේ

ඇති බවත් දිවියන්හිට අවසන්ව වන්නේ දන් ය.

වේගයෙන් ස්පන්දනය වන හදවත අඩු වැඩි වූ කිසි
කවි. ඒ හැඟීම කමාට දුසි ඇය පසුකන්නේ නැත. එහෙත් එය
වැඩිවීමකු ඉදිරියේ හෙළි කළ නොහැකි දෙයක් බව ඇයට
මෙන් ඇයට දනෙයි.

ඇ නැවත වරක් කණ්ණාඩියේ මුහුණ බැලුවා ය. එහි වැඩි
කැමීමත් ඇඳි නිමෙණු ඉත් පෙර ඇය සිසිම දරියක දකුණ,
ඇස් වලාල වී, හෙත් නිසියක් රසවත් දෙපොත් පිහිටිවී ඇති
මුහුණේ බිය රැඳී කමත් ද දක්නට ඇත. සිය වන්නේ කුසට ද
කැමට නොහෙරන් කාමරයට වැදී අල්මාටිය අවුල අසුළු වී නැංවීමේ
මුහුණේ නැගෙන වලායය දිවියකිට සිසිමත් විය.

මේ අමුතු මුහුණ දෙය වතාවක් දෙසත් බලා සිටි දරියකි
සිතාපොත්තට උත්සාහ කළා ය. අමුතු මුහුණට සිතාමදා දළුප-
ත් මේ ය. එ දෙය සැත් බලා සිටිය නොහැකිය. ඇ වතා
සිය කාමරයට දුටු හොත් සයනමේ පෙරපිණිය ය.

හදවත වේගයෙන් ගාස්පමින් ලේ රත් වෙමින් මුළු සහ
අපොහික වූ බවත් ඇයට ඇහෙන්නට විය.

මීට පෙර කිවුණු බවත්වත් නොදැන-ඇදිමයේ ගොසා ගත්
දෙයක මෙන් කැතනොත්, ඇමිත් කැවුණු දෙයක මෙන් උස් වූ
ලැම, උකුළ, වලොර කා නිකම් ආදී දහරසන පමා වෙත කිසිමය
බව ඇයට හැඟෙන්නට විය. ඇයගේ පසුව අතුරායය මුළු
වේදනාවත් කැවුම් රසයත් උතුරා යන්නට විය. කමාට ආවේ මී
මේ හෙත් නිදි ගැන් වී සිටි ගොඩුන් වියේ දෙව දුටු ඇදිමය ඇදී වී
හත සිත කිසි කවමින් තමාට අවිශ්වාසයක් කාන්නක් මෙන් ඇයට
හැඟී ගියේ ය.

ගොඩුන් සිරුරක මෙසෙන් කල් එවන් ව සිටියේ දරියකි.
දරියකගේ සිතකි. වයසටත් වයසින් මේවා අත පෙණවලටත් සුඛ
වන මේ සිත වේනත් වූයේ අද යි.

මේ අන්දම හැඟීම මාලාවත් සිහිත් අඩුත් හරන ලද සිත
හදිමයේ ගොඩුන් බව කරා පත් වන බව, එහි අවසානයේ සිතක
සිහිමද මහත ඒ මේ අත ඇදෙන්නට විය. ගොඩි කුඩු උතුරු දිසා
කලහන කල, වතුරත් සමග කැළැඳී, ඔහු නිමවන වූ මද එහි
කැමි කැන සිය වර්ණය අතිවිසර පහතට කිදා බිට නැගෙන්නේ ය.

“සෙත්තියර” ශිෂ්‍යයා ආයාසයෙන් නියා ගත්තේ ය. ඔහු වරයා ද සිතාසුරේ ය. සුගත් ගේ කුනී වෙමින් සිටිනු ලැබූ සිතාසුරේ පුත්‍රයාගේ පැමිණීමේ ය. ඒ සදහා සිතාසුරේ නොවේ. නිකායින් පමණ වූයේ. ආරාධනය ඇසු ප්‍රස්තාවයින් ඊට දියයුතු පිළිතුරුවන් දීමෙන් සිතාසුරේ. එතෙක් ආරාධනයෙන්, සුගත් හා නමාත් පමණක් දත්තා රකසන් මතක් වූණා මෙන් ඇ ද බවුන් සමග එකට සිතාසුරයා ය. සුගත්ගේ පදනෙන් දමසන්නි වෙත යොමු විය. ඔහු නිරායාසයෙන් ම, ඇය නමා දෙස බලා සිටිනු දුටුවා විය හැකිය. ඇගේ හදවත වැඩිදී ගියා ය. එහි යම් තැනක ක්ෂණික දවැල්ලක් දැන ගියේ ය. සුගත්ගේ මුහුණේ සිතාසුරේ වැටුණේ මෙන් අතුරු දහන් විය. ඒ අනුව දමසන්නි ද සිතාසුර ඇත හැර ඉවත බලා සේනා ය. ඇය තුළ ඇති වූයේ බලාපොරොත්තු සුගත් වූ හැමිමිනි.

“බව සුගත්, කවද, ‘රුබයයාත් ලිවෙව්’?”

ඇයට ආපසු නැරි සුගත් දෙස නොබලා සිටින්නට තුනුවන්න. ඔහු දේද බැලුවා මෙන් නැති සිටි “සිමර් කායම” යයි කියා වහා වැඩි විය. පංතියේ සියලු දෙනාගේ ම නෙත් ඔහු වෙත යොමු වී සිටින නැවත් පාඩමක දී නොදන්නා දෙයක් මුලින් ම ඇසුණු කල ඇති වන මව්පිය හා කුතුහලය මුහුණට ඇති සිටින නැවත් ඇ දුටුවා ය. පහළ පංතියේ ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවන් පමණක් නොව දමසන්නි ද ‘රුබයයාත්’ හා ‘සිමර් කායම’ යන වචන මින් පෙර දකා නැත. ඇය තුළ ද කුතුහලයක් උපන්නේ ය.

“බව, ‘රුබයයාත්’ කාව්‍ය ලිවීම සිමර් කායම. සුගත් කියන්න බලන්න සිමර් කායම ඇත දන්න දෙයක්”

“සිමර් කායම පරිසරයානු පාතික කවියෙක්, ඔහුගේ වයා කුඩාම ම දකන මිනිසෙක්. පරිසරයානු බසින් ‘සිමර්’ යනු කුඩාම පාදන්නා”

“රුබයයාත් කාව්‍යයේ විශේෂ ලක්ෂණයක්?” සුගත් වැඩි වෙන්නට පුටු යැයි ආරාධනය ඇති ය.

“ඔහු සිටින්න පෙනෙන වචනවලින් කියන දෙයට වඩා හත් පසින් ම වචනක් නැසුරු අදහසක් පළ කිරීම විශේෂයක්. එයේ ම ඒ එක කවියක් තවත් කවියකට සම්බන්ධ නොවීම අනෙක් විශේෂය යි”

දත් දමසන්නි පමණක් නොව ඇයගේ පංතියේ කවින් පමණක් පමණි ද සුගත් දෙස බලා පෙනා සිටිනි.

පිරිමි ප්‍රමාදයෙන් පින් දිනා ගන්නා වැඩ මට පෙර ලද අත් දැකීමෙන් පොදුක සිටියත් ගත යුතු වූ ඒ පොදු පමා කිසි කුණා කැලකිලිමත් වන බව ඔහුට හැඟිලි විය. දමසන්නි නිරායාසයෙන් සිතා ගත්තා ය. මෙසේ ඇය සේ කුනක මගේ කැලෙන් සිටියත් කරන ලද කැනකින් පසුව, සිමර් කායම ඇත ප්‍රස්තාව දී නමා බලන බව ඔහු දැකීම ඇයට මහත් සතුටක් විය. අත් පසුව ඇය ඔහු දෙස බැලුවේ නිෂේධනකින් සිතාසුරේ සුගත්ගේ ඔහු කර ඇති වන නම ම සුගත ම ඇති විය. එතෙක් වට පසු කීව නොවූයේ පදනෙන් නෙත් හමු වූ නමුදු ඇයට සිතාසුරේ නෙත් වූයේ ඔහු බිම බලා ගන්නාවත් පසුව ය. කෙසේ වුවද පොදුකායම ගේ සුගත් නමා දෙස බැලූ දවස්වල ඇයට ඇති වූ සතුට පුර පවු නොවී ය. එතෙක් සුගත් දමසන්නිගේ පංතියට පැමිණ සිටිනු දුටු දවස්වලට කරමි විශාල සතුටක් අත් පෙර ඇය පිටියෙන් දී ලැබූ ක්‍රියායේ නම් ඒ කලාතුරකින් පමණක් විය යුතු ය. විශේෂයෙන් මෙහි සත්පෝෂය වැඩිවූයේ බලාපොරොත්තු නැති වී කැපීමෙන් ලද බැවිනි.

එ ද ඇය පංතියට යන වට ඔහු සිටි බව දක සිටියේ නැත. විනාඩි දෙකකුත් පමා වී යන වට අක්ෂිකක පෙනා සාතිපට්ඨකි ගනිමින් සිටියේ ය. පිරිමි ප්‍රමාදය බැබුලු වී නැති සිටිනු ඇත දීම් ඇ දුටුවා ය. ඇය ද ඇතුළු බොහෝ දෙනෙක් අක්ෂිකක පෙනා ප්‍රිය නොකළහ. ඔහු කවි කව පාඩම් ඇත විශේෂ කැල කිල්ලක් දක් වූයේ ය. කව පාඩම් නැති ප්‍රමිති පුර පෙරවීම පෙනෙන ලෙස බැබුලු වී නොවී නැතිවීම නොහොත් විශේෂ අපහාසයට ලක් කිරීමක් නොවීම යුගයේ විවිධ විය. ශිෂ්‍ය ශිෂ්‍යාවන්ට වේදනා කළ විය.

වාසනාවකට මෙන් පාඩම් ගැනීම පවත් පෙන කිසිවක් පංතිය අතිනි. අසුගත් වැඩ වූ විගත පෙන පෙරලා කන් දමසන්නි මතක නැති කවි කියන කවි පාඩම් කර ඇතිවිට පොදුක පෙනා පෙනත් ලක්ෂණ කළා ය. ඇයගේ සිත වාසනා පෙන්නුමක විය. ආරාධනයෙන් උපහාසයට ලක් වීම පිටියෙන් ඇයට පාඩම් දෙන අවසාන කවි කියන රඳවා ඇතිවිට කන් කන් ඇයට පාඩම් දෙන ප්‍රමාදය කියවන මුල කවියක් ඇයටයි. කවිවිට අවසාන කවියට පෙනෙයි සිත යොමු කිරීම අවසාන දවසට පෙනෙයි පංතියට

රහත් තාපල කැන විශේෂ ඇල්මක් හෝ බැඳීමක් හෝ ඉස්සර
ඇය වෙත නොවීය. දන් හත්වැනි වගේ නොවේ. සුගත් ඒ
පැයට පැයකින් පසුව තාපල් යාමේ විශේෂ ආකාරක් හා
උත්තරයින් ද වුවිනාවක් හා පරිමාවක් ද සිමබන්තාක් මෙන්
ඇති බැව් හිමිය. ඉන්සර සවස හෙදර යන ඇය පාසල් ගමන
ආන නැවත සිතුවේ පසුව ද උදේ ය. හෙව එළි වන තුරු
වුවිනාවෙන් හා ආකාරෙන් බලාපොරොත්තු වී සිටීමක් නොවීය,
දන් ඇය පසුව ද වන තුරු ඉන්සර නොඉවසිල්ලෙනි. පැයකට
හිස පසු දෙසට නිසිණු නිසායත් සැහැල්ලුවත් දන් නැත. ඉස්සර
පමණක් සිත නිදහස් බව හෝ සැහැල්ලු බව හෝ ඇය උදක් ම දන
සිටිය නොවේ. දන් සිතට නිදහස් නැති බව හා දන් සිත බර
බව නම් ඇ දන් නි.

සිමන් වසිතයන් හා අවුලක් පවතී. කරදරයක් නොවුවත්
ඒ අවුල හා වසිතය බරකි. සිමන් පමණක් නොව අවුල පරිසරයේ ද
ඇයට ඒ බර ගනිය දනෙයි. සිවුරය නොබලා ම, කමා සිවුරය
පැයක කෙළවර සුගත් සිටිනු ඇයට ඉවතින් මෙන් දනෙයි.

බලන ආලි වරකම ඔහු බිම බලා ගෙනය. ඊටත් වඩා
ඔහු සිටින්නේ ද පැයක ම දහකාර ගිණයක් සිටින පෙළිමයේ ය.
දහසන් ඒ පෙළිමින් ප්‍රිය නොකරන්නීය. ආලිය: ඉන්සර කරමි
ඇය දන් පිරිමි ළමයින් පිළිකුල් කරන්නේ නැත. මාය දෙක තුනක
සිට පිරිමි ළමයින් කෙරෙහි මුළු දී කිසිකුලක් දරවනසන්
ඇය වෙතින් ඉරන් වෙන්කර පවත් ගෙන සිටිය. කමා දරිසක
නොවී යුවතියක යන අවමන්විය ලැබීමෙන් පසුව, පරුණ
ගිණයකු හොරකින් බලනු දකිමි දී කලින් ඇති වුණු හෝරය
වෙනුවට දන් ඇත්ත වශයෙන් ඇති වන්නේ සතුටකි, අඩවිබරයකි.
කිසිකු කල්ට කමක් කරනු ඇතුණු වුවත් කඩා පතිණු වෙනුවට
අසකම නොවේ කමි, සිතාසිටි ද ඇ පුරුදු වුවා ය. මේ වෙනස
උත්සාහයෙන් ඇති කර ගත් දෙයක් ද නොවේ.

රහත් සිටිපාල ඇතුර පිරිස සමග සිටින සුගත් සමග කතා
කිරීමට හෝ කුරපත කමින් කෙළින් ම පෙත්වීමට හෝ දකින්නේ
කවමක් පසු බිට වන්නීය.

සුගත් ආන සිසිම වැරදි ය යි හදිසියේ ඇයට අවමන් විය.
ඇය තුළ රටවී ඇති වුණේ විශාල පසුහැරිල්ලකි. ඇ කරව ද මත්

නිහාල් සමග විවාහ විය යුතු ය. මේ දෙකම මගත් වියෙන් දඩ
වේදනාවක් ඇයගේ සිමන් උගන්වන්නේ ය.

ඇ නිහාල් ආන සිතන්නට පටන් ගත්තා ය. ඇති එකම
සැද්දයි. උඩාට මිමි දෙද්වි කමක් නොකරමි දී ඇ වෙලක් ම
සිතට නියා සිටියා ය. එහෙත්, නිහාල් ආන සිතා වීට හදිසි
රසයක් මිහිවත් හෝ රසය සුදු වේදනාවක් නොදනයි. ඔහු වෙත
ඇරයත් ඇත්නම් ඒ ආරය දිගු කලක් තුළමත් ද නැතිත් ද
දෙතොටයන්ගේ කිරණය පිළිබඳ ව මගත් වෙමින් ද ඇති වූ, ඇති
කර ගත්-පිළිගැනීමකි. එය සම්ප්‍රතිපත්තිය නැතිකර පමණකි. මේ
පිළිගැනීම, සම්ප්‍රතිපත්තිය, මගය නියමි ආරය ද නැද්දයි පද්ධතිය-
මෙන් නොව විශ්වාස මාධ්‍ය නිහාල් මත් පෙමටයි. මා සිවුර දෙද්වි
කමක් කරන්නෙ නැයි ඇ සිතා ගත්තා ය. 'රහස් කම් පුගත්
දකිමට මගේ දෙ හෙත් මේ කරමි ආකා කරන්නේ ඇයි' යන
ප්‍රශ්නය ඇයගේ සිතට නැගිණි. 'රහස් ඇති වෙන්නේ නැ, ඔහු
කවරෙත් ද? ඔහු ආන මිත් ඔහු නොසිසා යුතුය' ඇ කිරණය
කර ගත්තා ය. රහත් ඔහු ආන නොසිසාකර කිරණය කරන
විට පැය සමපත්ත් පරිත්තාග කිරීමේ දී සමපත්තිය ඉන් වෙයි දී
ඇති වන වේදනාවක් පසුහැරිල්ලක් ඇයට දනෙයි.

සුගත් දකිමි දී පසුව ඇති වන වසිතය, නිහාල් හා සුව
දහන වීම, මේ සියල්ල රසවත් ය: මිහිවිය. ඇයට සුගත් දන
නොසිතා සිටින්නට පුරවන. රහත් සිත කිසි කවමින් ලැබෙන
මේ කුප්‍රාදු රසය විදීමේ කණියාට මැඩ පවත්වා ඇතිව ඇ
ආරයෙන් වුවා ය. නිහාල් දෙද්වි වියත් වෙනත් නොවී සුගත්
ඇල්ම කිරීමක් වශයෙන් නොව දඩ කණියාට නික සුගත් ආන
සිතා ඒ කුප්‍රාදු රසය විදීමට ඇ පටන් ගත්තා ය. මේ කුප්‍රාදු
ආලාම වුවක මෙන් ඇ. 'අද වෙරෙයි' කියා සුගත් ආන සිතුවා දඩ දී
'මේ වන මොහොතකට පමණක් සිතාසි මිහිවී වෙනස දඩ දී
මිත් මතු දෙකට ම අනික කරමි' ඇ දෙසත් කළා ය. පමණක්
මිත් මතු දෙකට මි අනික කරමි බවත් සුගත් ආන ඇල්මක් නැති බවත් ඇ සිතට
නොවිතා නිහාල් බවත් සුගත් ආන ඇල්මක් නැති බවත් ඇ සිතට
ආකාර කල්පනා කළා ය. මේ සියල්ලෙන් සිදු වූයේ සුගත් වී
සුගත් පිළිබඳ ඇතිම ඇයගේ මගත් වෙරෙත් කුප්‍රාදු වීම යි.

අවසානයේ, සුගත් දන ඇතිම නැතිවෙත් ද, මග නැතිවෙත්
මගත් ගන්නා කෙනකු වෙනත් ඇතුළු කිරීමක් ද, ඔහු සිතට

කළු වීන්හි සත්ත්වයන්ගේ ඇති කරන ලද මේ හොඳ සත්ත්වයන් කළුන් හා බෙරන් ඒකාන්ත විය හැකිය යි ඇතැම්වහන්සේ කළා ය. මේ සේ කළුවහෝ කළේ ද සිතවි හොඳවේ. එසේ ආශ්‍රය වැඩවැඩින පසු ව ඔහු සාමාන්‍ය කෙරෙහි බවට පත් කළ හැකි ද යි ඇතැම්වහන්සේ ඇසීම් හරා වූයේය. හොඳ බැවුණ ය. ඇත්ත වශයෙන් කියතොත් ඔහු සමග කීවටුවෙන් ආශ්‍රය කරන්නට පටන් ගත් විට, දන් ඔහු නිසා සිමන් පවතින නො යන්නන්කම් අඩුවේ ද, නැද්ද යි බැලීමට ඇති ය. එ නිසා සිතවි හොඳෙන් මේ කියනුයේ බැස ගත් දම්පතකි සුගත් ආශ්‍රය කිරීමේ මුල පිරිමක් වශයෙන් යෙහෙවින් නැති වෙලාවක් දැමූවා වෙරළේ හෙබි හතරක් පහන් දුන්නා ය.

සුගත් වෙරළේ අතට ගනිද්දී ඔහුගේ රතු කර ගත් සැට ඇඳ දුටුවේ ඔහුගේ ආධිපත්‍යයකිනි.

එද අගදර මිය ඇයට සිතන්නට බොහෝ දේවල් තිබිණි. දිද දෙපට යටින් සිටි සුගත්ගෙන් ලොසින්පර දල්ලු කල ඔහු පහළ කළ සිතාට ඇයගේ සිමන් ඊතලයක් මෙන් කා වැදී ගියේය. අහළ පත්තියට පැමිණීමෙන් පසුව, සුගත් පිරිමි දම්පත සමග කතා බසේ දී සිතාපොහු ඇ ගත වූ සත් කියය ඇතුළත කීවර දුටුවා ය. එහෙත් ඔහු කමා සමග වූ සිතාට අඩුම ම එකක් වීද්‍යට ඇ සිතුවා ය. ඇය ඊටත් වඩා ප්‍රිය කළේ ඔහුගේ ගබ්සෝලය ය. කමා වතුර පතිවුවට ඇද්ද වීට ඔහුගේ මුහුණ ලස්සාවෙන් රතු වුණු සැටි මතත් වී ඇයට නිකම් ම සිතා පහළ විය. කමාගේ බල පෑමෙන් පිරිමි දම්පත සබ්සෝලයට පත් වනු දැකීම මෙ තරම් සතුටටත් එක්තරා වර්ගයක ආධිපත්‍යයකටත් හේතුවකැ යි ඇ හොඳන සිටියා ය.

පසුවද ඔහු කමා වෙත පැමිණ කතා කරනු ඇතැයි ඇය ගිහමෙරන් සේ බලාපොරොත්තුව සිටි නමුදු ඒ ආකාර ව ඔවු වූයේ නැත. එහෙත් ඔහු කමා වෙත හෙලවේ සාමාන්‍ය බැල්මක් හොඳි බව කමි ඇයට සනතික ය. ඒ බැල්මට පමිබිබත්, රහස්‍යත් හා ගුප්තත්වයක් හැඩ වී නිකමනු ඇයට සත්සුගත් සේ පැහැදිලි ය.

සුගත් ගේ මුහුණෙන් ඇයගේ මුහුණෙන් එකතු වී පාහලෙන් පසුව සවසක, ප්‍රථම වරට ඔවුන් දෙදෙනාට කතා කරන්නට ලැබුණු ද ඇයට ඇති වූ සතුට බොහෝ කාලයක් යන තුරු

ඇයගේ ජීවිතයේ විශේෂ සිද්ධියක් වශයෙන් සලකන්නට පැවිණි. එද ද සුගත් කමා දුටු විට ලස්සාවෙන් පිරිසි මි-පැටි පෙන් ව ඇයට සිතා පහළ ය.

"එයා හරි ලැස්සකාරයෙක්, අහු" ඇ ගෙදර යන්නට කලින් කීවා ය. "හරි දුමට! පුළු එක්කෙනෙක් වගේද"

ඇයට දෙතොල් එකතු කරගත හොඳකි. සිතාටත්-කතාට හොඳන සිතාටත් සිව්ග තමයි. එය උත්සාහයෙන් කතා ගත් එකක් හොඳව. සිමන් උතුරන ප්‍රියත් අනුත්තර හොඳවම අසව ව මතු වූ සිතාටයි. හෙදර යන අතර පහේදී ඇ සැට ම සිතාපොහු ය. එ ද කතාවෙන් කමාගේ මුහුණ බෙහෙවින් ඇතත් සිව් ද වූයා මෙන් ඇයට සිතිණි.

සුගත් නිසා දම්පතකිව හොඳයන් දේ දනගන්නට ලැබුණේය. මුලින් ම කමා තව දුරටත් දුරියක හොඳන බව ඇය දන ගන්නේ ඔහු දැනීමෙන් පසුව ය. හොඳින් වියේ නැවුම් සුදු ආභාසය කළේ ඊට පසුව ය.

සුගත් කමා වෙත පැමිණ කතාකරන්නට පටන් ගත්තේ ඇය ලද්දේ කිසිවකු නා කතා කිරීමේ දී ජීවිතයේ මින් පෙර හොඳ නිකම වූත් පවුතු වූත් ප්‍රමෝදයකි.

මේ සේ දෙ දෙනා අතර ආශ්‍රය ආරම්භ වියෙන් පසුව ඇයගේ අඩුම බරක් දුනොන්නට විය. හෙදර මියකල ඔහු ඇය සිතිම පමණක් දැනී ය. මල්කයට ම ඇසෙන්නට සිටියා ඇය කිරීමෙන් අගේ ද යි ඇ කල්පනා කළා ය. පාසුල මැන කතා කරන එක් අවස්ථාවක දී ඇ සුගත් ගැන මතක් කළා ය.

"අපේ පැනියට ඇවිදිත් අන්නට අසීමි ලෙසෙන්, වෙරුක්කම් වැඩට"

"කොහෙන් ද?"

"වෙත ගුප්තකාලයකින් කියවාය ආව පහළ පැනියට දැව හොඳයි කියලා මේ වාසය හදලා අපේ පැනියට දුනි"

"එහෙම කනයි, හොඳට දැව කළා ම වෙතක් කියන්න ඕනෑ නැ. අහළ ගියායි."

"ඒ වගේ දක්ක ලෙසයක් කමි මේ දකලා. හෙයින් වරට දතුර බොන්න වගේ. කමි සුගත් වියෙන්නට"

එකම මතක් කරන විට සිමෙන් වැනිකයන් මෙන් ම සතුටක් ද හැකි විය.

තමා තුළ සුමන් පොරොන් දැඩි බැඳීමක් තිබුණු බව දැ සහිතයන් කිසිවක් ම හොඳින් දැන ගෙන සිටියා ය. එහෙත් ඒ බැලීම කෙරෙහි දැඩි ද යනු ඇයට අවබෝධ වී ගියේ සාම්ප්‍රදායික සංගම්යේ සහායක වූයේ මිත්‍ර වෙනුවෙන් වැඩ කළ අවස්ථාවේ ය. ඔහු පමණක් ය. මේ වැඩ කරන්නේ සමන්ගේ කෙනකු වෙනුවෙන් ය යන හැඟීම් ඇය තුළ නිතැතින් ම පහළ විය.

“අස්සෝලේදි නම් වෙලාවක් නෑ අම්මේ, මේ ව්‍යවස්ථා විකසි වාර්තාවයි හද හත්ත, මම කෙනසුරුද හෙරුවට එන්න කියන්න ද අර සබාසති කමට හෝර හත්ත ළමයට? ඒ ළමයටයි මවයි කමයි ඒක කරන්න බාර දන්නෙ” යි නිලධාරීන් පෙන්වීමට සහියකර දෙකකට පසු දවසක රාත්‍රියේ ඇ මවට කීවා ය.

“අයින් මව බොකද” යි මව කීවා ය.

ලොකු දුව කියන හැඟ දෙයක් ම හරියයි පිළිගන්නා මව, ඊටත් වඩා, ඇය දකින්නේ කවමක් ද ය හැදිරිදි දවසක ලෙසිනි. එසේ නැත ද දමයන්ගේ වෙන කෙනකු වෙත නොබැඳෙන බවට පිළිගත් කිරණය කර නොතැබුණෙකු අවසානය ය. එ හෙයින් දෙමව්-පියෝ ඇය කියමනු සමග පොම්නස හාද කමක් ඇති කර ගන්නා බවට පිළිගන්නන් සැක නොකළේ ය.

දමයන්ගේ අයාධිකාරය පිට නොගෙන්නේ වර ගෙගෙළියන් ඒ හෙරුවට පැමිණ ඇත. නැදෑ ගිහවත් කටුරාන් පැමිණියත් සංග්‍රහ කිරීම ඇයට බාර වූ අතර ඇ අනුපිත්තව සංග්‍රහ කිරීම කවරක් වූය කළා ය. එහෙත් එ ද සුභන්ව සංග්‍රහ කිරීමෙන් ඇය ලද්දේ එම ඉහත කියමන අනුපිත්තයට සංග්‍රහ කර නොලද සතුටකි. කොටින් කියනොත් සුමන් පිළිබඳ ව ලබන හැඟ සතුටක් ම හැඟී ඇවිත්-බරයක් ම හැඟී දුකක් ම ඇයට අලුත් ය. ඉන් ඉහත ජීවිතයේ කිසි දවසකම එ වැනි රහ බර නැවුම් හැඟීම් ඇය විඳ නැත.

ඇ සුමන් එන තුරු මග බලා ගෙන සිටියා ය. විනාඩියක් පැයක් පෙන් අමාරුවෙන් ගෙවමින් මග බලා සිටි ඇ ඔහු ප්‍රමිද වී නිසා සිසන් ඇති වූ කොසක්සුන් කම් මැඩ හැනීමට නොහෙත් ලෙල ලක්සාග කර අත්තිමේ කරන්නට දෙයක් නැතිම නැත නොහැඩය වූද නැවත වීරා ගෙනත්තට පවත් හත්තා ය. කෙන-

සුමන් පැමිණීම ආශාවෙන් සුරිනොවෙන් බලා බසන සිටින විට, බලාපොරොත්තු නොවූ සවිලාසක ඇදී නොගෙන මව් දුකාව ම බොහෝ විට නිවැසිත් පෙන් තිබේ වූද නොසිසි. දමයන්ගේ ද එ ද සුමන් පිළිලව එන හෙත් නොදැනිය ය. කෙරෙහි ගෙනගින් අස්සෝලේදිවට එත් ම පිළිලව සිටි සුමන් වූ ඇයට කමා ඔහුට ආාධිකාර කර පවුණු බවත් කෙසෙත් වේලා ඔහු එන තුරු නොගුවිල්ලෙන් බලා සිටි බවත් කෙරෙහි පහසුව හෙතෙ විය. බලාපොරොත්තු රහිත සන්නේසාත් ඇයට ලබන්නේ ය.

එ ද ඔහුගේ පැමිණීමෙන් ලද සන්නේසා පිහුණක් සුමන් පිළිසුණු එක වචනයකින් කඩදැසි ගෙයක් මෙන් සුණු වුණු විය.

සුමන්ගේ මව පියා මළ බව ඇවිටම කියමක් ඇයට ලොකු-රොන්තුව සිටියේ නැත.

“පසේ අම්මයි තාත්තයි දෙන්නට නෑ” යි ඔහු සිය මවට කී වචන විතල පතරත් මෙන් ඇයගේ හදවත දැමීන්, වැඩමින් වැදී ගියේ ය. ගෙට යමක් සිටියදී මේ වචන ඇති හාසු පරි මැදු වීම ඇය දුටුවේ මව පියන් නැතිව පාර කතරක අතරින් වූ අතර වූ අතරන් දරුවෙකි. ඔහුගේ මුහුණේ අභි-සන පිනැස්සුම් කිසිකි. ඔහු වැළඳ ගෙන තබන්නට තරම් කෙරිකයන් ඇයට ඇති විය. සංවේගයෙන් නැවිට නොකැලැත්ත ස්වභාවය හෙරු ගේ දමයන්ගේ අමාරුවෙන් කිතු හද ගෙන ගෙවමියා ඒ සංවේගයෙන් යළි තම සිත කැවීමට ඉඩ දීමේ අදහසක් ඇය තුළ පොසු කළේ ඇය කාමරයේ දී දමන්නේ අදහසින් ඇත පුත්ත කාල් ඔහු පිළිබඳ කොරකුරු යට පවත් දුන හැකිම දකඩ මැඩ ගත නො හැකි වූ බැවිනි.

මව සිය යනු මහත නැති සැටින් වියා වීර්ව සිටියදී සිසි-කලයක් ගෙන දෙන්නට සිටි සැටින් දසා ඇයගේ සංවේගය පව තවත් වැඩි විය. ඔහු ඒ දක්ෂිණ කපාට කියා ගෙන කිය හෝ මේ කිය දෙමකක් ගනියත් මුහුණෙන් පෙන්නුමක් නම්, සමහර විට ඇයගේ සංවේගය මේ තරම් දැඩි නොවන්නට දුක නොගෙන-දෙමාසයක් පිළිබඳ වීර්තර කර ගෙන සිටි දිවට අභි-සන කෙරෙහි ඔහුගේ මුහුණේ පිනාව ඉවත් ව නො ගියේ ය. ඔහුගේ පිනාව අභි-සන ය යි ඇ කඩදන් පිතුරා ය. එහෙත් ඒ අවස්ථාවට ඇයට පෙනුණේ ඒ පිනාව පවත් අභි-සන අතර ම ය.

අමරා නායාත්තා ගුණ නනා කරන විට පමණක් මොවුන් සාධක
රසය ඇතුළත් කරන කිසිවක් වුව ද සුගන්තේ මුහුණේ නිකර
පිනාවක් දක්නට විය පසු කාලයේ දවසක් කවිස් වරුන්ට පැමිණි
වැඩ කරමින් සිටි අවස්ථාවක් දී ද මුහුණේ මෙ බව මොවුන් වි
දුටාය. මව් පියාත් නැති සුගන්තේ මව්පියාත් නැතිව අනාධි
පතිවිධි නොපවතිනු ලබන පණක් අපට කතා කියවීම ප්‍රිය කරන
බව ඇසීමෙන් ද ඇ අනිකුත් පැමිණීමට පත් වුවාය. එකේ
පොත් ඇසුරේ සිත විදුණේ මෙ දුක් මුහුණ නනා පුවත් වස්තර කරන
දිනට මිහුණේ මුහුණේ අර අතරම සිතාම දිනටම ඉවත් මොවු
න්වුණ නිසාය. ඇස තුළ විකාල අනුකම්පාවක් ඇති විය.

ජේවනිති හා අනුලා සිතුවම් කතාවට තව තවත් අනුබල දෙන විට ඇති තුළ තරතත් ද උපන්නේ ය. "සමු ඉසි වතුර විකත් සිල රත්ත" යයි ඇය සෝපිතා කළේ කතාව නතර කරවන අදහසිනි. ඇය මද කෙත් කළුපිත් පිමෙහිත් පවතින බව දැකී ළිඳ මෙක මෙක බුදුන් සෝද ද මෙක සාමෙ රාමසිනි.

පෝලිසයේ හා පුලිසව් ලීස ගැසිමේ දර්ශනය යුගත් ප්‍රමුඛයේ පිහිටින සේයාවකදී නැතිව් විස්තර කර ගෙන යද්දී ගැසට් පිහිටියේ සිත්තු ප්‍රේමය සමාවට අවිනි අදක් ලෙස නොපානන පෙනෙනු මෙකි. එසේ පිහිටියේ කුමක් නිසා ද යි ඇ නොදැනී. කෙසේ වුව ද සිහු කෙසේම නවතත් දිවි කැරැණාවනින් හා අනුකම්පාවනින් ද රි හැමිමි ආශ්‍රිත කෙසෙනකයින් ද ලස පුරවි ගත් ඇ සිහුවට වඩි වූයේ මෙකින් වැස්සුව විස නිස සමාගනය සවත් දී උත්තා ය.

එ ද සිය නිව්‍යාස දී මෙසය මත වූ නීත්‍ය කුඩුව දෙය බලා ගෙන
දුන් මුහුණතක් කරගත් කියන්නට පටන් ගත් යුගයේත් කට අතින්
එයට ඇසට වරක් සිත් විය. ඔහුගේ ගෙදර බදු ගෙන පවත් සහ
කරන්නට බැරි විදියට වුව සිය ගැනීමට ඇසට සිත් විය. කණකඩ
පවත් පැවීමට නොපැවැති විම ස්වභාවය වුව ද ඇ මෙහි දී සියව
නිදනමේ වේදනාව විදින්නට ඉඩ දුන්නාය. මැඩ පවත්වා ගැනීමට
ඇය විසින් උත්සාහයක් නොගන්නා ලද ඒ වේදනාව පසුව සුව
පැවිද රළු ඉඩ නැති ව දෙකෙහිත් උතුරන්නට හැක්කේ කරන්නා
මෙන් කළුරි බිඳ දෙකක් මෝරාණු ඇසට දැනිණි. එය සැඟවීමට
බැ උත්සාහ නො කළාය.

මෙම සංවේදනයන් අනුකූලව පිළිගැනීමට අදාළව පිළියක් අවබෝධ

ඇල්ෆින් සිසු කෙසෙල්ලි පහළ විය. “මම අධ්‍යයන කෙසෙල්ලි විය නම් මම හරි කැමැති” ඇල්ෆින් මේ අවුරු අලුත් ඇල්ෆින් පහළ විය නිසා ය.

‘සුභත් ඵලෙ අධිං මහත්තත් තථි’ යයි ආ සිඝ්‍රවාය.
සංකෝදරියකු වෙත ඇති වන තැනිම මෙබඳු දුර්ග්‍ය නොවිටත්
දුක් සිඝ්‍ර වෙත තමාගේ හදවත පුරා මේ උතුරා යන්නේ සංකෝදර
ප්‍රේමය යි ආ සිඝ්‍රවාය.

මේ තැනිම් පහතරම් පදින් ඇය තුළ බල තැබෙද්දක් ඊ සිටි සිහුව නිමව පවා ඇයට සිත්විය. සිත් ප්‍රිතා පමණක් නොව එසේ සිහුව නිමව ඇයට පදින් ම ප්‍රවේනා විය. "එම කාණ්ඩය අනන්ත" යි ඇය ඇසුමට එහෙයිනි. සිහුව 'අන්ත' යනි කතා කිරීමට දැඩි ආකාරයක් ඇය තුළ ඇතිවිය. ඇය අනන්තව ගියේ, 'එම ගොටා අපේ කියමන කතා කරන්නද?' යන ප්‍රශ්නයයි. නැගීමක් කැ තැබීම නිසා ඒ ප්‍රශ්නය ඇසීම වැලැක් ගියේය. දැඩි විනාශ වේශය පහර ගිය පසු, යළි මේ සේපිතාව නිරිතව ඇ මැළි වූවාය. එහි පොළඳ බව වැඩි වූයෙන් පසුව ලේපයක් ඇති විය. එද අනන්තව ගියේ තුමන් දු සුනන් පසුව ප්‍රශ්න කළ කැම විවක දීම ද ඒ ලේපයේ හා සුපුරුදු අභිමතය පිළි විය. එද අනන්තව ගිය ප්‍රශ්නය මතක තැබූදී ඇය පහත් වූයේ එහෙයිනි. එහෙත් සුනන් වෙත ඇති ඇල්ම පහෝදය පිළිවෙත් බවට පත් කිරීමට ඇ මහත්සි නොකරන්නාද නොවේ.

එදා දි සුගන් ඩිව් මගේව පසුව පෙරේ ඇති වූ සාමය දොන්කිච්ට්
සුවසිය මනාහැකි පරම් දුටු විට, සිහු කොටෙහි කියා වියහ, 'දොන්,
සුගන් තව විකන් තහං කර ගත්තාව චුණි තා' යයි ඇ සිතුවහ.
සිහුව ඉක්මනාව යන්නාව දී කර ගත්තේ මෙවන් කරනා වී සිතු ඇ
හදිසියේ ලබමින් සිටි සතුටින් අමිති විමසී දී ඇති වන පසුකැවිලන්
සංවේශයන් වින්දය. දුන් සිහු පෙනෙන කෙත් පෙනෙත් ද නැත.
පොළොන්නකට ලබ දී සිටි සුගන් කවන් මති තැනා සි සිතිම ඇතිව
පොතහැකි තරම් ය. ඇ තත්ත්වය, කාරණය විනා ය. හිතා
පොතා කා කඩදිය සිහු දමා මිය විදිනට ම පෙනිම මිය ගියි.
තමාගේ හැඟිම දන ගෙන, පණ කියනන දෙයක් පෙන පෙන
කඩදියින් තමා ගදන සිලා සිටින්නාන් පණ ඇ දිනියාන. ඇපෙත්
ගත අප්පාභිත ය. පසුවේ පොකු සිටත් පෙනි.

දමයන්හි සුභස්ව වඩ වඩාත් ළං කළ හටින් සිද්ධි කියමක් ම විය. ඔහු ඇය සමඟ අමතන වූ අවස්ථා වෙනස් වූයේ ය. පළමු අවස්ථාවක බව මෙන් වී අවසිරි තැනි වී ඇති ද පොළොව වැඩි අවස්ථාව වූ විගත පෙළුමේ නිර්මාණ ද නොසිටි මගදර ගියාය. සුභස්ව පෙළුම හමුදා සිහි නොසිටියේ ය. මෙදර යනා කලබලය නිසා සිහිව පෙනීවියක් කමා යන්නට ඇයට අමතක විය. එහෙත් ඔහු මෙය එකර ම ගණන් ගනී යයි ඇය නොසිතුවාය. දින හතරකට පසු සදා ඇය සාසල් ආවේ වෙනස්වත් වඩා මහත් ආශාවෙනි. සුභස්ව හා ආශාව වැටීමෙන් පසුව වී වී කලින් එක දිනට දවස් හතරක කලක් ඇය ඔහු නොදක සිටි නැත. ඔහු කතා නොකර යනු පිලිබදි දුටු විට ඇයට ඇති වූයේ කවර කමකින් ලැබෙන විචාරදායකි. එහෙත් ඔහු දිනට ම කතා නොකර නමා මහ හැටිමට තැන් කරනු දුටු ඇය මියටත් යැවෙමින් පත් වූවාය. කමන්ගේ සිතැති පරිදි අහුන් තැබී හස්වා ගැනීම පුරුද්දක් ස්වභාවයක් නොව ගත් දමයන්හි මෙහි දී නිගමන ම සුභස්වගේ බල පෑමට යටි වූවාය. කැප කැන ම පුරුද්දු ගනියන් දක්වූ ඇය මෙතැන දී ඔහුගේ පුරුද්දු ගනියට යට වූවාය. ඔහුගෙන් බැල්මක්වත් නොලැබෙන කල ඇයගේ සිත් පොකු වෙදනාවක් ද උපනගන් ය. අන්තිමට දෙදෙනා නැවත යාර වීමෙන් පසු, සුභස්වගේ අනෙකුත් පත් අවදාන හත් කල ඇයට ඇති වූයේ පුරුද්දක කළ දහනට කමක දී ඇති වන බොහෝද ආදරයකි.

14

සුභස්ව සමඟ ආශාව වැටීමෙන් පසුව, පුරුද් පොළොව නිවාඩුව ලැබුණු දරුණු දමයන්හිට ඇය ගෙනත් යන තුරු නින්දා ගිණි නැත. ඇයගේ හිස අසුරෙන් අවුලට පත් වී හදවත දැඩි වෙදනා වැළැක්වී ඇයට ගිණි ය.

සුභස්ව සමඟ ආශාව වැටීමෙන් ඔහු විසින් හමා තුළ ඇති කරන ලද නොසැත්කම වැළැක්වී ආශාවෙන් පහව යනු යි සිතා මොරා අහස් කර මෙන හමුදා හමා කාන්දායින් මෙන් ඔහු වෙත ඇදී යන බව නොසිතා සිටිනවාට ද දත් ඇය අපරාධය ය.

"සුභස්ව තරක දැනුණ කෙතෙක් යාර කර ගන්න" ය යි

ඇය ඇසුවේ හම සිත දවර්ධය. "මෙ නිර්මාණ හත් කැලයක් මැනීමෙන් කෙතෙක් යාර කර ගන්න" යි ඇය කීවා. දවසක ඔහුගෙන් නැගෙනහිර නිවුණු වෙදනාවක් ද නිගමන කරුණක් ලෙස බව ඇය කීවා. විවිධ වී මෙන් නි රි වර්ධ වී වෙන් ම ඇත්ත වශයෙන් ඔහු අත් කරුණක් හා හාදායකයක් යයි සිතී ඇයගේ පුහුණු සිතට මොහොතකට අතුරුදන් විය. ඔහු අත් කෙතකු වෙත ඇල්මක් දක්වනු යි සිතූ කල ඇයට ඇති වූයේ ඊර්ශ්‍යාවකි.

මේ අනුව හමා තුළ සුභස්ව කෙරෙහි ඇත්තේ සුර පවුලායින් නොවන බව දුටු දමයන්හි කැනී ගන්නා ය.

ඇයට නිහාල් මෙන් විය. දමයන්හි පළමු වරට නිහාල් හා සුභස්ව එක තැන් කර බැලුවාය.

එසේ මනසින් නිහාල් දුටු විට දමයන්හි තුළ ඇති වූයේ පුළුඬු වන්නක් හා නොසැත්කමක් කමකි. ර නොසැත්කමක් කමක් වන්නක් සුභස්ව කින වීට ඇති වන අන්දමේ රසයක් කිසිවක් මිශ්‍ර වූවක් නොවේ.

නිහාල් මෙන් වූ විට ඇති වූ නිගමනක් කියත් උර්තවත් වරදක් අසු වීමේ දී ඇති වන හැඟීමක් මිශ්‍ර වූයේ. ඔහු ඇයට පෙනෙන්නේ හැඩ දැඩි, දරුණු, යැර පරාම, පුරුද්දකු ලෙසිනි. නිහාල් වැඩිවී පිරිහීමකු ලෙස ඇයට දවත් නොසිතුවාය. ඔහු විසින් මිස, අන්තිම වීදියකින් හමාට වඩා බලවත්කු ලෙස ඇය විසින් දවසෙක නොසිතුවාය. ඔහුට සිය වීමට කරුණක් නොනොවීය. ඔහුට යටහත් පහත් වීමේ, නිහාල් වීමේ, අනෙකුත් වීමේ හේතුවක් නොවීය. එහෙත් දත් ඇයට පෙනෙන්නේ අස්සට වීදියට නොවේ.

නිහාල්ව ඉහුගේ ඉහුගේ දි කතා කිරීමේ හේතුවෙන් අධෝමාත්මයක් ඇයට නැත. ඔහු කෙරෙහි වඩාල මෙන් ඇය තුළ පවතී. ඔහුට කළ බර පහළ වරදක් අසුපෙන්වීම යන කලෙක මෙන් ඇය තුළ මේ මිසත් වන්නක් බලපායි.

හමා ඔහු සමඟ වීරාන නොවන බවත් ඇය කීව දවසෙක නොසිතුවාය. එසේ ම හමා සුභස්ව ආශාව කරන බවත් ද කීව දවසෙක නොසිතුවාය.

මේ ආලයක් නොවේ නම් වෙන තුළත් දී

ආදරයත්; කරුණාවත්; සහෝදර ප්‍රේමයත්.

සුගන් වෙත පවතින්නේ සහෝදර ප්‍රේමයත් නම් සිහු ගැන පිළිගැනීමට සිත මේ පරම් පෝ සන්සුන් වන්නේ ඇයි? රෝප පෝ පෝසුන් වන සිගන් අවිඤ්ඤ රසයත් උතුරා යන්නේ ඇයි?

සමා මොසත් කළේ බොරුවකු යි ඇයගේ සිත දැන් දැනී, දැන්ගේ දන්ද? නැත; ඒ බව ඇ කවදන් නැම දම දන මෙන සිටියා ය. චුරුනොකළා නම් ඒ බව කවදන් දන ගන්නට ඇයට ඉඩ තව තිබිණි.

සොහොනත් දුගින් රාත්‍රියක යන තෙතෙන් අවතාර ඇතැයි විශ්වාස ව දෙස නොබලනී. එසේ නො බලන්නේ එ නැත සොහොන නිමෙන බව කල් කියා ම දන්නා බැවිනි. දිගයන්තිද සිං හදවත මේ සොහොන දෙස නො බැලුවා ය. එහි දකින්නට ලැබෙන දෙස සියකු බැවින් එවැනි තැනක් ඇති බවත් දන දනම ඉවත බලා ගත්තා ය. සුගන් වෙත පවතින්නේ ආලය ද තැද්ද යි පෙරිමිට ඇ උත්සාහ නො ගත්තා ය. එහෙත් දන් අවතාර නොළුණින් කොපෙන් පෙනුණත් නම් හදවත පවතින තැනීම දෙස කෙළින් ම නොබලා සිටින්නට කුපුරුවන, සකසයට පිටු පා තව දුරටත් සිටින්නට කුපුරුවන. සමා තුළ සුගන් වෙත බලසාන්නේ දැඩි අල්මත් බව දන් පිළිගත යුතු ය.

සුගන් මෙතක කර දමීමට දඩසක සිදු වන බව සිහු සහෙ ආශ්‍රය ආරම්භ වු මුල් කාලයේ දී පවා, කෙළින් ම නැතත්, හදවත ඇත මුල්ලකින් හසන් ඇයට ඇතැම් විට ආසුණු අවස්ථා විය. 'ආ' ඒක ඉතා ම සුර දෙයක්' ය යි තමාට ම කියා ගත් ඇ ඒ සමීප කර නො දුන්නා ය. නොහොත් එ වැනි හසින් ඇපෙන බැස් නොදන්නා ලෙස සිටියා ය. සුගන් වෙත ඇත්තේ කුමන හැසිරීමක් ද යි සොයා බැලීමට වෙහෙස නොගත්තා මෙන් ම සිහු අමතක කළ හැකි වේ ද තැද්ද යි කීරණය කිරීමට ද ඇ වෙහෙස නො දුටා ය. ඒ ප්‍රස්තය මතු වීමට පවා ඇ කිසි විවෙක ඉඩ නො දැමුවා ය. එහෙත් සුගන් අනික කිවීමේ අසීමාව පෙනී යන්නේ දකුණි. නිහාල් මසත් වීමේ දී හදිසියේ හටගත් බයත්, එකිනෙක, ඒ කියා ඇති වු නොසන්සුන් කම හා වේදනාවත් වසින් පසළ කරන ලද වොදික හැසීම මකා ගැනීමට ඇ සුගන් අවසන් කිරීමට සිතුවා ය. නිහාල්ව ප්‍රේමී කුමක් නොකළ බවත් සුගන්ට

නමා තුළ ඇති ඇල්ම සුර දෙයත් බවත් මිහිසු කර ගැනීමට, සුගන් අමතක කර දමිය යුතු ය යි ඇ සිතා ගත්තා ය; මේ කරුණ ඉතා පහසුවෙන් කළ හැකි දෙයකු යි බොරුවට සිතා ගෙන සිටි ඇයට සුගන් නම් හදවතේ මකාතරම් දුරට නො දිදි ජීවත් වන්නේ ද යි පෙනී යන්නේ දකුණි.

කලබල වු කුමි රැළත් ඒ මේ අත විසිර යන කාලක මෙන්, මුලින් ම දුටු ද පවත් වෙහෙස කුරා සිහු සහෙ ආශ්‍රය පිළිබඳ කුරා මගත් සිද්ධීන් සියල්ලකත් මිශ්‍රයේ කර තබා, හැඩ කිරීම, මෙතක සිමන, සිතා ව හා මුහුණුවර ආදී හැසිරෙත් මිසක ඇයගේ සිගේ නළියන්නට පවත් ගන්නේ ය. සමා ඉතා හදින් මුස කළ වස්තුවක් කැඩී බිඳී ගිය කල ඒ කැබලි දෙස සංවේශයෙන් ද පසුබැලීමෙන් ද යුතු ව, ඒ ගැන කටත් බලාපොරොත්තුවත් ද නැතිව බලා සිටින්නා පේ ඇ සිහු පිළිබඳ ව පෙන් දන එක එක සිද්ධිය දෙස බැලුවා ය. ඒ සියල්ල අමතක කළ නොහැකි පරමව. අදරණීය ය.

ගත වු මාස කීපය තිස්සේ සුගන් ගැන විවිධ ඇයගේ සිතේ පැතුම්, හැසිරීම්, අඟන් උදහස් සියල්ල මෙත වෙත් කළ නොහැකි ලෙස මිශ්‍ර වී කැළැඹී හදපත්පල් නිරතුරුව ම බල පෑවේ ය. තදාත් ඇළණු මේ රූපය මකා දමීමේ දී ඒ රූපය ඇළණු-ඇළණු නැමි කැන ම හදවතින් කොටස් ද සුරා දමන කලෙක මෙන් ඉවසිය නො හැකි දැඩි වේදනාවක් දනෙන්නට විය. ඒ සුගන් ගැන මුල දී සිතූණු කල ඇති වු රසවත් වේදනාව නොහැකි. එහෙත් කීප කුණයක් ගැලුරා වුත් අමාරා වුත්, මහා වීර්ෂ සිටුවනි. මේ වේදනාව කෙතෙම දැඩි වුව ද තමා නිහාල්ගේ පෙම්වතිය බව මිහිසු කර ගනු පිණිස ඇ, සුගන් අමතක කළ යුතු ම ය යන කිංකරව බැස ගත්තා ය.

එ කැත් පටන් දඩයන්ති, නිහාල් ගැන සම් පෙම්වතා විශ්වාස සලකා සිතන්නට පවත් ගන්නා ය. සිහු ගැන ඒ අදරයින් සිතන කල වුව ද අර කිසිය නොයෙක් හා රසවත් වේදනාව ආදී කිසිවක් නො දනෙයි.

නිහාල් ඒ නිවාඩු කාලයේ දඩයන්තිගේ පෙරවද පැමිණිමට, සිහු දකින විට ඇති වු බයත් සැකයත් නිසා ඇයට සුර දී සිහු සහෙ කතා කිරීමේ පෙම්වරියක් වත් නො විය. දින කීපයක් දී ඇයගේ බියත් සැකයත් කුඩී වු නමුදු සිහුට සිහුණ දෙන විට ඇයට න

සෙත් සුන් සතුරු මොහා විවිධ රහස් තැම්බන් ද බි සුගන්තේ ර කතාව ඇසී ඇති බවට ප්‍රථම අත් දුටුවා ය. එතෙක් ර කතුරු කමාව දැකී නැති බව, සුගන්තියා ර කතුරු වැඩිමට කමාව පුරවන් කමක් නැති බව, ඇයට හත් වූයේ, "මය මොල්ලන්ගේ හෙරුරු සෙතකුට, මෙක ආරාධි වූණක්, මොහාට වෙ ද"යි ඔහු තැනු ප්‍රශ්නයෙහි, ඇයගේ චුත්‍රයේ සිතාව අතුරුගත් වූයේ එමෙයයි, "මට දන් බයයි මය මොල්ලන්ගේ හෙරුරු ආරාධි වූණක් කියලා"යි වී ලුහට ඔහු කී දෙය ඇසීමෙන් ඇ බිය පත් වූවා ය. බිය පත් වූවා පමණක් නොව බියෙන් නැති හත්තා ය, එ පේ බියෙන් නැති හත්තේ සුගන්තා ආශ්‍රය හෙරුරු ආරාධි වෙ යයි සිතීමෙන් නො වේ, සුගන්තේ වී ලුහ ප්‍රශ්නය කුමක් විය නැති ද යි සිතීමෙනි, ඔහුගේ කතාව මේ තැනින් තතර කළ යුතු විය, තවත් ප්‍රශ්නයකට සිදුවූ දි මේ වුවමනාවත් හෝ කැමැත්තක් හෝ නොව ය, සුගන්ත සත්‍යය හෙළි කිරීමට කිසිලු අවස්ථා කියන්නා වූයේ එතෙක් එතෙක්, එ පේ වුව ද ඇ ර අවස්ථාවට පිටුපා ඔහුට ජිත්‍රුණ නො සෙතක ලෙස අස්සර වී 'පත් මොර' එකට ආවේ ඔහුගේ සිත වැඩිමට ඇති නො කැමැත්ත නිසා ම නොව, ඔහුගේ ආශ්‍රය අත හැරීමට ඇති නො කැමැත්ත නිසා ය, ආශ්‍රය ආරම්භ වන්නට කැපින් සිටි, නොවත් කියන්නා දුටු ද සිට, නමුත් ඔහු කැන සැලකිලිමත් වූ බව හෙළි කිරීමට ද ඇ නො කැමැති වූවා ය, කපන්නට කියන සෙකට හෙරුරු දිනින් තැනිතට ද? තැනිතරම් පල ලබනු විය අනුකූ සාත්තු කරන්නේ කුමකට ද? ඔහුටත් හෙරුරුත්, ඔහු කැන සිතමින් වෙහෙස වූ බවත් හෙළි කිරීමට ඇය නො කැමැති වූයේ ර නිසා විය යුතු ය, ඔහු එයින් ලදී වී වෙරුමයෙන් වී පව තවත් ආදරය කරනැයි සිතූණු නිසා විය යුතු ය.

"මය මොල්ල දන්නෙ කැ, මක වීතක් පරණ යි" යනුවෙන් අනුපා කියන්නට මියේ මේ අතීත කතාව බව දුටු දිනෙන් කිසිවක් වියේ එමෙයයි, පිළි ගැනීමෙන් කැවුලට පත් ව සිට පැමිණි ඇ මෙයින් කෙරෙහිට පත් වූවා ය, දන් එතෙක් තත්ත්වය අවදානම් පට එද හෙරුරු විය දිනෙන් කැවැදිලි ව පි දුටුවා ය, අධිකා සමග කමා කැන වූ කතාව කියන කල සුගන්තේ ඔහුගේ ඇති වූ ප්‍රීතිය ඇයට පවසන්නෙයයි ඔහු මේ ආශ්‍රයේ කෙළවර දකින්නේ වියානේ මිව නිසා ය, ර සිලාපොරානක්වූ සුගන්ත වූ කල ඔහුට

ඇති විය ඇති වේදනාව වියාල වනු නොහැකි නිසා, "මය මොහා කරන්නැ" යි ඔහුට කෙළින් ම කියා එ දැනුවත් වියානේ නිසා ය, මෙය කෙසේ නම් කියා දී වේදනාවෙන් මරණ සිතෙන් ද වේදනාවෙන් මරණ සිත නිසා අනුදුටු වේදනාවෙන් ද සුගන්ත වූ ඇ, සුගන්ත මේ තීරණයෙන් එක වරන කිය සුගන්ත කෙසේ ද යි අතර සෙතකුට හැටළුමක් කළේ නොසාකළා ය.

තමා කළ වරද සුරු කොට තැනීමේ යටි සිත සිසිල් වෙහෙස වනු ලැබූ ඇ කමා අතක කිරීම ඔහුට එතරම් ම අසාදන නැති වන බවත් සලකා, ජිවිත් ම ආශ්‍රය අනු කළ යුතු යයි තීරණය කළා ය, මේ සදහා තවත් පහසු වීම මාරුකන් වසාගත් අතෙන් යතර මොහෙයින් යමක ද ආශ්‍රය අනු කිරීමෙන් එ පේ තිරිසර ඉඩ ලැබෙන පරිදි පාසැල් කියමින් පාඩම් අවසාන වූ පසු කෙළි පෙල්ලම් සදහා තතරු නොවීමත් තීරණය කළ දිනකට, පසුව ද සිට ර අනුව කැඩීමට පවත් හත්තා ය, කිතු ම අවස්ථා අයුක් මේ පේ කළ යුතු යයි වර්ගත් සිතා හත් කල, එම කිසි අමාරුවක් නොපෙන්, සුගන්ත කමා ආශ්‍රය අනු කිරීම මේ අවස්ථාව කළ යුතු යයි සිතා හත් කල ඇයට පෙනුණේ ද එය අසා ම පහසුවක් ලෙසිනි.

එම අමාරුව පෙනුණේ ඊළඟ ද පාසැල්ට කිය පසු ය, ඇය ඔහු දෙය නොබලා සිටියේ ඔහුත් වැඩකිනි, ඔහු දෙය බැලීමේ ආකාර මැඩ පවත්වා හත්තේ දැඩි ආයාතනයෙනි, පරා වියා බලා හෙන සිටින වට අතෙන් ලකිමින් තවම කමා තැනු ඇයට, ඔහුගේ තවම කමා ම වූල්ල වීමට කිය පත් සිතිය, කෙරුම් ලෙසින් පිටට වැදෙන්න ම එය එයින් කවුරුන්ගෙන් ද යි ඇ ආපසු හැරී නොබලා ම දකින්නා ය, කොටත් වියානෙන් සිට බලා හෙන සිටි කැළීය කිසියම් ම, පිටට ඇල් කිසිලු කෙළක මෙන් කැසියේ සුගන්ත සිටින බව ඇ දුටුවා ය.

වැඩ අවසාන වී හෙරුරු යන්නට පොත් පොත්තු කරන අතර, ඔහු කමා පෙන වනු, දකුණු ඇය කියැවීම, පසුව දැඩිමක් ඇති විය.

"ඇයි, අද තව කිසිතෙකු කැරදු" යි ඔහුගේ ප්‍රශ්නය ඇසුණේ, ඇයගේ සැකයට නොව හදවතට ය, සුගන්ත කතාව අනුකූලව වත් දකින්නේ ය, "මය මත් පත්තිය කරදු" යි ඔහු අනු

දෙවෙනි ප්‍රශ්නයෙන් අනුකම්පාව දැයි අන්තයක් බවට උණු වී ගියේය. "හැ, සුගත්, සොත් රත්තල පම මොවුන්ගේ පරම වෙනි. හෝ" යි ඇය කියත් ඇත්ත වශයෙන් කිව යුතුව කිවුණේ "අන්තයෙන්, පරම වෙනි බව සිතා සියලු පරම වෙනි අයිතිකරු කියන්නට හැකිය" යනුවෙනි.

කිසිවක් පෙන්වා දීමක නොහැකිව විමසීමෙන් බලා සිටින ඔහුට සිටු පා, කාරණය පෙන්වා දීමට නොදී ඔහු අඳුරේ තබා ඇය පා කනා ගියේ සුරුවක් කපීමට නොවේ. එහෙත් අදටත් වෙනම ලං වන විට "දැනට" යි කව හැකියමක් පසුව තවත් එක සියවස්වත් කැපීමට අදාළව නිසැක කිරීමට හැකියමක් ඇයගේ හදවතට නොවේ. මේ කපීමට අත නොහැසිරුවා තම ඇඳ වැළවීමට නොහැකිව තිබුණත් පේ ඇයට සිතෙයි.

සුගත් සිය දහත් වර 'දැනට' යයි දැනගත් අනිත්‍ය ආත්මයා, එහෙත් එද 'දැනට' යයි ඔහු කැහැ හඬ ඉන් පසර අන්තයෙන් පසුව අන්තය ඔහු වෙතින් ඇය අයා නැත. ඒ හෙට බැහැ පත් ඉල්ලුමක් විය. ඉල්ලීම එකක් නොවේ. ඉල්ලීම භාලාවක් විය. ඒ හෙට තවත් නොපෙන් දේ හැඩ වී කිවිය.

'ඇයි සියයන්නේ? යන්න එයා-මම කියාට ආදාරයි-කියා ගියා' මිටි පාටි - කියා සිය යන පෙන්වූ කියන-කියා නැවත කවුන්ගේ රන්තල නැඳි' ඔහු අඳුරු තුනක් 'දැනට' යන එක වරක් පෙන්වූ නොපෙන්වූ දේ කිව බව ඇය බව ඇයට වැඩි ගියේය. ආපසු ඇවි බැලූ කල ඔහුගේ අනිත්‍යය වූය. අවසන් වූය බැලීමෙන් තැනුණ ප්‍රශ්නයට පිළිතුරු වශයෙන් යමක් නොකිසි පාටයක් බව ඇයට පෙන්වා ගියේය. "අයි සුමනායකට දෙකකට ආත්මයා කතර කරනු" යි කියා ඇය බිම බලා ගෙන වනා ඉවත් වී ගියේ ඔහුගේ ප්‍රියතම දෙය සංවේදනය ද. විමසීමක් ද, ව්‍යාකූල කැපීම ද පිළිබිඹු වූ ඒ ප්‍රශ්න දෙක තවත් එකම එක වන්නට බැලුවාත්, තමා නිශ්චිතව බැස ගත් ලෙස ක්‍රියා කිරීමට පෙරිමය සුභ්‍ර විසුණු වී යන බව ඇයට හොඳම ම පැහැදිලි වී ඇතිවේ.

පසු ද වන විට ඇයගේ පෙරිමය පොතක් දුරට ගිනවී තිබිණි. එහෙත් පාටි ලිපි වේදනාව ඉවසා ගෙන හැටුරට නොපෙන් අන්තයක් ප්‍රශ්නය නොදැඩි අවිශ්වාසයට බැස ගත් ඇ "දැනට කියා

කව ද?" යි ඇසූ විට "බිම" යයි පෙන්වී පිළිතුරු දෙන්න ඔහුගේ ප්‍රශ්නයෙන් නොබැලුවාය.

හෙදර ගිය වහස බෙඩි අඟවන ලදී. කැපී නැඟී නැගීමට වැදුණු දේයන්හි නොවටිය පොළක තුරු හැසිරුණාය.

සුගත් අනිත්‍ය කිරීම පෙරලීමක් නොවේ. ඇ ඔහු අනිත්‍ය කරන්නට විමසීම වේදනාවෙන් හැසිරුණාය. තවත් වරක් ඇ ආත්මාර්ථකාරීත්වයෙන් මිදී, ඔහුගේ පත්ත්වය නොවන අවස්ථාවේ, ඔහු ගැන කණගාටුවෙන් හැසිරුණාය. බැහැරෙන් ඉල්ලීමක් එකක්, කාරණාවෙන් බැහැර. ඒ දෙකෙන් දෙක එක වන්නට නොබලා ඔහුට පිටු පාරන්නට කරවී තවදුරු හැසිරීමක් ලැබීම හැකිවීම ම යමක් කරන්නාය. පේ පේ හැසිරීම දී හැසිරුණු කරුණක් සමඟ ඔහු සමඟ කතා නොකර සිටීමට වඩා ගෙන ගියා, ගෙන කිවුණු පෙරිමය දිය වී අපෝසිටි ගියේය.

සුගත් පත්ත්වයෙන් අන්තය පොළවේ පෙන්වීම නොකන පිටික බව දැනගෙන ඔහු දෙක නොබලා සිටින්නට අඟවන්නේ පත් දුරටත් කම කිවුණත්, ඔහු නොහැකි බව දැන ගත් විට ඔහු ගැන පෙරිමය නොකර සොහොන්වත් සිටිය නොහැකි බව පෙන්වීමක් විය. පෙරිමය පෙන්වීම ද සුභ්‍ර දැනගත්, කුත් වෙහි දැනගත් දෙක පෙන්වීම විය. ඔහු තව ම පැමිණ නැති බව ඇ දැනගත් පෙන්වීම නොපෙන්වීම. පත්ත්වය තවත් ගත් පසු ද ඔහු කතා. ඔහු දැනට ආශාව තවත් දෙකක්ගෙන් ඔහු පෙන්නන්නට නොහැකි වූ විට මොන ගණනකින්ගත් ඔහුගේ ප්‍රියතම දෙක ගන්නට බැලීම තවදුරු පෙරිමය පෙන්වීමක් ඔහු දැනගත් ආත්මයා තවත් පෙන්වීම. වනාහි ගන්නට ගත් පෙරිමය වී ඔහු පත්ත්වයට පැමිණි වහස, ප්‍රියතමය දී ඔහු දැනට වී ඇති වූ කිසිකිසි වේදනාව ඇයගේ පසුව ප්‍රියතමය විය. බලාපොරොත්තු අත හැර දීම කිසියම් නැති වූ විශ්වාසයක් ලෙස කළක පෙන්වීමක් පිළිබිඹු කිරීමක් සුරුව ඇ ඔහු දෙක බැලීමට ඇය ඒ බැලීම ඉවතට ගත්තේ ඒකම ම වනාල වේදනාවකි. ඔහු වනා ඉවත බලා ගත් විට ඇයගේ සියලුම දේ යන පමණ වේදනාවක් ඇති විය.

දැනගත්කිව ප්‍රිමිතය කළේ සුගත් අනිත්‍ය කර දැනට යි. පසු ද අඩු කිරීමට ඇය දෙකක් කළේ එම ප්‍රියතමය වශයෙන් ඔහු ගෙන ආශාව අඩු කිරීමට කතාට ප්‍රිමිතයක් ගත්තේය.

කළු පිහිටි කමා කෙතරු දැමීම ප්‍රචලිත කළත් ඇති කොට
 දේ වී ඇතිවත් කිසිවක් කණ්ඩායම්වත් පත් වුවා ය. මේ අනුව
 සුගන් කමා දෙස බලන්නේවත් නැති වී වුවමනාවෙන්ම කමා
 කෙතරු වූ විට ඇස කළු විය යුතුම කිසිදු එකෙන් දුන්
 කන්කල් කුන්කල් කමා කෙතරු දෙස නැති ගෙ හැරීමට හිමි නැති
 කරමි උන්කන් ගත් බව කෙතරු දැමීමට ඇතිවන සිත් කැවුලකට
 පත් වුවා ය. ඇස කළු ඇති වූයේ සංවිධානයකි. දැඩි වර්ණාවකි.
 සුළු කැවුල්ලකි. කමා කෙතරු දෙස අඩු වූ බවත් ඇසට සිසිලි,
 සුරංගයට සිව් කිරිවතු ආසල් එකට නියම වියවාසයෙන් නිදහසේ
 සියලු යන්නට අඩු දී වුවමනාවෙන්ම කුඩුපට දෙර හැර දමා,
 උද කළු පිළිකන වියා සේ කෙත් ලද සාත්තු සේවයට ගැන බිදකුදු
 කොසකා කමන්කේ සාඩුවේ වෙනම ම ලෝකයෙක ජීවත් වනු
 වූ කළක මෙන්, ඇස සංවිධානයත්, පසු කැවුල්ලටත් පත්
 වුවා ය. කමා නැති වී, කමා කෙතරු ආශ්‍රය නැති වී මේ පරම් කාමනා
 විදිව කැසීමෙන් නව හිමි සමත් වීම සිත්තෙන් කමා වූ මදි කමන්
 පලයද ඇස කැවුල්ලා ය. කමා කෙතරු ආශ්‍රය නැති වීම ජීවත් වීමට
 හිමි නැති දැමීමෙන් නව සුරංගයට බව වූ ඇස වූ වර්ණා කළා ය.
 කෙසේ වුව ද කමා ද කෙත් සුගන් අමතක කළ යුතු නිසාත් බාල
 කාලයේ පරමව ම දුන් නැති වූව ද, කෙතකුට යටත් පහත් වීමේ
 කොකැවුල්ල නිසාත් දමයන්කි සිත් පමන නැවත ආශ්‍රය කිරීමේ
 ආශාව මරා දැමීමට තැත් කළා ය. ඒ කැන කමන් වත් සමර
 වූයේ කවත් දර්ශනව දෙකකට පමණකි.

දමයන්කිව සුගන්කේ ආශ්‍රය නැති වී බැටිය. ජීවිතයේ පහත් ම
 සුගන් වකයන් ඇසෙන් සිමන් ඇදි පවතින්නේ මේ ආශ්‍රය පැවති
 කෙරී කාලය යි. ඇස කළු රස බර කැමීම අවදි කළත් සිත් ය.
 සොඩුන් වියේ සුන්දරත්වය ඇසට අවබෝධ වූයේ සිත් නිසා ය.
 ජීවිතයේ ඉන් පෙර හුදු, කොට්ටි, කොදුනුන් දන්දම නවක
 රසයන්, සංවිධානයන්, සන්සන්සුන්, වෙදනාවන්, විස්මයන්
 සිසිබද ඇස අත් දැමීම ලැබුව හිමි නැත සිසිමෙනි. සර්වස්ව වික්ක
 සන්සානයේ අනන්ත ආශ්‍රය ආශ්‍රය, අපකු කුමරුන් මෙන්ම මින් පෙර
 කොදුන සිටි මන්දිරයන් ද කමා ඇස ගමන් කළේ සිත් සිසිබද
 කෙත කිසිදු සිත කොටු කිරීමෙනි.

දමයන්කි විකත ඇති කාලයේ සිට නිහාල් දුක සිටියා ය. සිත්

ආශ්‍රය කළා ය. දර්ශන හිමි කමා කෙතරු ජීවිතයේ සුගන් කා
 බව මතකය ඇති වී සිටියා ය. එකක් සිත් කිසි දෙයක ආශ්‍රයේ
 අවධාන වී පත් කොට ය. දුන් සුගන් ද සිටි සිත් කෙතරු ඇස
 දේ ඇල්ලන් ඇති වෙමින් පවතින බව කැමු ය. ඒ දැමීම නිසි
 වූයේ, සුගන් අමතක කිරීමෙන් සුගන් කමා කළ පවතින්නේ
 කලයක් කොටන බව හා කමා කෙතරු සහකාරයා වන්නට නියම
 ගමන්කොට ලෝකි නිසිත් කොටු බව සිසිබු කිරීමත් කෙටිකළ
 වශයෙන් නිහාල් ගැන මහාසිරි වී සිසිබු කළා ය. එකේ නිහාල්
 ගැන සිසිමේ දී ඇති වූ කැමීම කිසිවක් අලුත් විය කොටිය. නිහාල්
 ගැන සිසිමේ දී ලැබෙන පසේ කිසිම නවතාවයත්, කැමීම මෙන්
 කොටිය. ඒ සියලු කැමීම කා රසයන් සුගන් ගැන සිත කැමීම
 කිසිකිසි ද සුගන්ව කලින් ඇස විද ඇත. මේ අනුව පමන්කේ
 කවරෙන් නිහාල් බලෙන් පදිංචි කට්ටිට ඇස උන්කන් කළේ
 සුගන් විසින් කොට නැවත ලද මන්දිරයක ය. එද කොසකේ
 උන්කන් කළත් නිහාල් කවරෙන් අසිති වන්නේ ඒ අලුත් මන්දිරයේ
 පැරි කාමරයකි. සිත් එම සිටි ද කැද්දි දුක කැමීමට කමා මෙන්
 වෙලාවක් මතන්සි වී ඒ මන්දිරය පුරා ඇවිද බැලීම යුතු ය. කෙටිය
 යුතු ය. ඒ මන්දිරය අරන් කන් කැනන්නා සුගන් ය. අලුත් සුගන්
 අමතක කිරීම නම් කදවන-කොටුන් වියේ කැමීම පදිංචි කේ මන්දිර
 ඇති මේ කදවන-පිළිවතුට දමිය යුතු ය. මෙසේ දැඩි වෙදනාවෙන්
 අසිති වූ වික්කය ඇසගෙන් සැකසීම ලැබු කැමුණා ය. දමයන්කි
 ඒ කැමුණු මතන් දී, සිමන් සැකසීම ලබා ඇතුළත් ආශ්‍රයෙන්
 විකල්ප වුවා ය. ආශ්‍රයෙන් විසින් මහේ කට හතු ලදී හි කුදු ද
 කෙසේ කේ සුගන් සමන කතා කිරීමට දමා මෙකා ය.

සුගන් සුස්කන්දයේ සිටිනු පමන්දයෙන් වූ හැරි සැකින්
 ඇස සිටින කළමකුට කවතා කතාකරමින් රසායනා කිසිවක්
 වියා ය. සිත් දුන් දුන් සිමන් එනු ඇතැයි සිතන කොටුකුන්
 සිටි ඇස පැයකට පමණ පසු දුටුවේ කමා ඇති වී සිටි පවතින
 සිත් සුස්කන්දයෙන් සිටි වී සිටින බව ය. සිත් පමණ නැත.
 "මන් කොස" එකේ කෝ සිටින කේ ද නැත. සිත් කෙරු විය ද වී
 ඇස කළ මතන් ඇති විය. සිත් කිරි දින කිසිකන් කමා කොසක්
 සිටි නිසා යහපත්කමෙන් කේ කෙත්ව ද කැමීම ඇසට විය
 වෙලාවට පසුව හුටකන් පළ විය. මේ සිට මන්දිරය සුගන්

අනුක වෙත ගිය ඇ 'ඩැක්ස්' පිහිටා විවිධ කර බැලුවාය. ඇගේ ඇති වුයේ ලොකු සතුටෙනි. සුගන්ධයෙන් ගිහින් නැත. ඔහුගේ පොත් එහි තිබිණි. ඇ පිහිටි තිබුණු පොත් ගොඩ ගහන් ආශාවෙන් සුන්දරව ගොඩ බැලුවාය. හැඟිනැත ම ගෙයා බලා සුගන් නැතිකල ගොඩනැගිල්ල කෙළවර. පිත්තිවලින් වට වූ තර පාති කාමරය බැලීමේ දී ඔහු සිටිනු අත්තිමට ඇ දුටුවාය.

ඔහු හෙමින් හෙමින් එහි පැමිණි ඇය දුටුවේ නැත. ඇ ගෙදර නොනගා පිටු පසින් ගොස් හිඟ මනාපයේ මද වේලාවක් ඔහුගේ රූ සලකා දෙස බලා හැමිමට සිය පිරිසායින දේ නොතබා ඉඩ දුන්නාය. දේ නොත් වසින් උරා ගන්නා ලද අදහින් පෝෂිත වූ හදවත උගන්වන, පිටු පසින් හිමින් හිමින් ගොස් ඇතින් ඇස් වසා ඔහුගේ සියට නිකට පමා 'කඩුද' යි ඇසීමේ ආශාවකි. කමා පිටව දන බැසු කල සුගන් නිකැස්සෙනු බලා ඇ. දෙර මුල්ලේ සිට 'සිත්තා බිල්ල' යයි කඩා පැන අත්තා බිය වර්ද දව්වාන විදින ප්‍රියා වර්ද ය. එක වර ම මිය ගියවා බැලූ කල ඔහුගේ මුහුණේ පැතිර පත්තේ සුරුදු සුහද සිතාවයි. ඔහු කුල දවෙසෙක් තැනි බව ඇයට පෙනිනි. එය වසාල පැනගිමකි. කමන් පස්සෙන් ගෙන්වා තැනීමේ දී එක්තරා සතුටක් ඔහුට ඇති වූ අතර, මුලින් අනිතර ව මෙසේ සලකා ම ඔහු වෙත යාමෙන් ඇයට ද වෙන විදියක සතුටක් හා ආඩම්බරයක් ඇති විය. එහෙත් ඔහු 'සියාට මා එතා නම්, ඔව්ත් කියා එතා' යි ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කිරීමට සූදානම් බව දුටු ඇ කැලූය.

සිගේ උපන් වේදනාවක් මුහුණේ මතු වන බව දැනුණු වහා ම වෙනද ඇය කරන්නේ කතාව වෙන අතක යොමු කරමින් හෝ මග තැර යෑම වුව ද එද ඇ පසුවේ හට තැනුණු හැඟීමටව කැමති සරිද්දෙන් මුහුණේ සිතුවම් වීමට ඉඩ දුන්නාය. කමාගේ මුහුණේ පරාසිත හැඟීමත් වේදනාවත් පිළිබිඹු වෙන බව දැනගත්, ඇ එය මැඩ හැමිමට උත්සාහ කළා කමා සිතුවමක් නැත. ජීවිතයේ ප්‍රථම වරට ඇ කිසිවකු ඉදිරියේ පරාජය වුයේ එද ය. ඇ කොන්දෙයි වරහිනව යවත් වූවාය.

කමා මේ තරුණයාට බැහැරත් වන්නේ ඇයි දැයි හඟිනර වසන ඇයට ප්‍රශ්නිතාවක් විය. ඔහු මොනවා කළත් කිසි දවසක ඇය තුළ ඔහු කෙරෙහි කරනත් ඇති නොවීය. මිත්‍ර කමත්, සුභ

කමත්, පැල්මත් ඉල්ලා කිසි දවසක කිසිවකුට බැහැරත් නොවූ ඇ. දත් ඔහු පසු පස පස්සේ යන්නට පුරුදු වී සිටි ඔහු පහසුවේ පමණක් නොව ඔහු හා ආශ්‍රය වැටීමෙන් පසුව වෙන කෙනෙකු නොමැති වුව ද ඇය තුළ දත් කරනත් ඇති වන්නේ පැල්මත් කිසි, කවර කමත් කරන පිහිටි දවසකුට වන්නේ ම වෙනෙකුටය. එය ඇය ඉස්සර මෙන් දත් කඩා පත්තේ නැත. කමර වට සුගන් ඉදිරියේ බැහැරත් වන්නට ඇයට සිත් වුයේ. ඔහු කමාගේ යොමුත් සිතට රසවත් කම පුරුදු කිරීමට, ඒ කල් සිත මොහොත් කිරීමට, කළ ආණ්ඩු පැලකිසිත් වශයෙන් ද විය හැකිය.

කෙ මේ වුව ද ජීවිතයේ මීට පෙර කිසි දවසක කිසිවකුට යවත් නොවූ දම්යන්ති දත් සුගන්ට යවත් වන්නේ නොහැරුණු කිත් නොව ඉතා සිහිනි. කමා මේ තරුණයාට වැඩි වී දවසක වී ගියාත් මෙන් ඇයට හැඟී ගියේ ය. සුභය, මේ හැඟීම ද සිත කර රසවත් එකක් වීමයි. එද පාඩ පාති කාමරයේ ඔහු සමඟ කතා කරමින් සිටින වට ඇයට මේ බව හොඳින් ම ප්‍රකාශ විය.

'මා මොහුට මේ තරම් ලැදි, මේ තරම් කැපී ඇයි දැයි' ඇයට හැටරවත් වුව ද ඒ හැටරව වසඳන්නට හේ 'සි-වෙනවා' වෙනුවට ඇ ඔහුට කව කවත් ලැදි වෙන්නටත් කැපී වෙන්නටත් වූවාය.

මේ සේ දින කිහිපයක කාවකායක අනිතරය පවත් ගොස්, දේ දෙකා නැවත හැර වීමෙන් පසුව, ඇයට කැපී ගියේ කමා අත් කවර කාලයකදීවත් වඩා ඔහුට හැටරවත් හැටරවත් නොවී බවයි. ඔහු සමඟ මොහොතකටවත් දත් නැති අනිතර වී සිටිය නොහැකිය. ඔහුගේ දවසකය ඇයගේ නෙතට රසදෙනකි. ඔහුගේ කව හඬ කණට මිනිසෙකි. ඔහු ගැන සිහිව තිබේ හෙත් ම රසයෙකි. මේ රසයන්හි ඇරඳුනු කි මොහොත් එවන් මොහොතට ලොභි කළාය. ඒ අතර ම මා මේ විදින්නේ පහසු ප්‍රියත්තේ දැයි මහත් වූ ඇ ඒ සඳහා නිදහසට කටයුතු ද තිබෙන්නේ හද ගන්නාය.

'මගේ පෙම්වතා නිහාල් ය, නිහාල්ට මේ අදහසයි. දවසක මම විවාහ වන්නේ ඔහු සමඟයි. ඒ අතර සුගන් කමා මිත්‍රාකු ලෙස ආශ්‍රය කළ සුභයි. එහි ඇත්තේ කමා වසන්නේදැයි ඇ සිතුවාය. මේ සිහිවිල්ලට වූවා වී සුගන් ඇයට කවන ඇයට මහකට දෙකකට වත් ඔහු පවසාත් හදවත් කැඩීමක් සිතා

දැඩි කැපකඩ වීමට යන බවත් නිසාම ගැන උත්සාහයෙන් කෙසේ කරන කළු පම හදවත් පැදවෙත් සිතුව අයිතියක් නැති බවත් පෙන්වා දීමට කියා හැකිවීමක් ඇති වෙයි. එකල ඇතුළත් පවතින ආශ්‍රය කිරීම කරන කළ යුතු යැයි කියා කෙසේ වුවද හදිසියේ සිට පවතින කතා නොකර සිටින්නී ය. සවස ක්‍රීඩා වලට කරන නොවී හෙදර යන ඇ. එ දවස්වලට පාසියට යන්නේ වැඩි පවත් පත්තට නියමිත මොහොතක් ය. මුල දවසේ ඇය සෙසු කතා කිරීමට උත්සාහ කරන සුභය, දෙවෙනි දවසේ ඇය සෙසු කතා නොකෙසේ සිටියි. තුන් වෙනි ද ඇ නොවරදවීම සිතුවේ නොයේ නැවත යනට වෙයි.

මේ සැම දවස්වලටම ම ඇය එසේ කතා නොකර සිටියේ සිතුව අයිතිය කිරීමේ දෙය වෙනස්වීමයි. ආශ්‍රය කරන කළ යුතු යැයි කියා කළ ඒ නැති දවස්වලටම එය ඉතා පහසුවෙන් කළ හැකි දෙයක් ලෙස ඇ සිතුවා ය. එහෙත් පාසාලේ සිට ආපසු හෙදර යිය ඇ සිතුව අයිතිය කරන්නට වෙයි යන දඩ වින්සා වෙදනාවට පත් වූවා ය. දවස් දෙක තුනකට පසු ව ආශ්‍රය නැවත පවත් ගත්තේ මින් පසු කිසි දවසක සිතුව සමහ අයිතිය නොවන්නෙමි යි කියා කර ගෙන ය. මේ පාසාලේ ඉන්න තුරු, සෑම සිතුව පවතින ආශ්‍රය කරන්නා යැයි ඒ සැම දවස්වලටම සිතුවත්, නිසාම හෙදර පැමිණි දවසක හෝ සිතුව ගැන හෙදර කතා වුණු දවසක හෝ පමා කරන වරද හෝරුම ගත් ඇ නැවත නැවතත් සුභයේ අයිතිය කරන්නට උත්සාහ කළා ය.

මේ පස් වරින් වර අයිතිය නැවත ආශ්‍රය පවත් ගත් හැකි දවස්වලටම දී ම දෙසන්නි තව තවත් සුභය වෙන වැඩි ඇයගේ හදවත් පෙන්වන්නේ සිතුව සිතුව හට ගත් ඇල්ලි නැමැති ඒ පැළඳිය කව තවත් පොහොර වී යැදී වැඩි වැඩි යන්නට විය. එහි මුල් කව තවත් හැමුරට කා වැඩි ගත්තීමේ වන්නට විය. කඩා දමන අදහසින් දෙපොවෙන් අල්ලා අදින්නට අදින්නට. ගැටයන් තව තවත් නිවර්තනයක් වෙත් සිතුව අයිතිය කිරීමට මෙසේ උත්සාහ කරන්නට කරන්නට සිතුව ගැන මතක ඇයගේ පසුවේ තව තවත් කා වැඩි ගන්නට විය.

එසේත් ඇ එක් කල්කල් ගැන කරමේ පවත්නාකාරී වූවා ය. සිතුව ආශ්‍රයකට වඩා වැඩියෙන් පොහොරෙන් තුළත් තමා ගේ

හැකි කිසියම් කීවේ නැත. ඉදින් පාසාලේ වීරපොත් පොත් පසු පොත් ගසින් සිතුවෙන් කියා වුණු විය හොරුන් කියා ඉතිරි වුණේ කතාව වෙනස් කළා වුණි වීරපොත් හෝ ඇ වීරපොත් වූවා ය.

"කවින් කියන්නට වැඩි වැඩක් දෙසක් දැවීමට ලියුම් පවත්නා ද?" යි දිනක් සිතුව ඇසු වීර ඇ සිතෙන් කැපී ගන්නා ය.

සිතුව මේ කියන්නට යන වැඩක් කාණය තුළින් දී සිතුවෙන් නොගසාම ඇ දැනගන්නා ය. ඇත්ත වශයෙන් ඇ ඒ ප්‍රස්තාප කරන ද හෝ සිතුව අයන බව දැන, පොහොරෙන් තුළත් ඒ වැඩක් දෙස ඇසීමට නොවී සිතුවෙන් එ වැන්නක් නොකියාමෙන ලෙස පවත්වයි වීමට පොහොරෙන් තුළත් සිටියා ය. ලියුම් පවත්නා දැයි ඇසු වීර තමා තුළ කිය පත් ගන්නේ දුටු පසුත්, ඒ හෙදරට ආර්ථිකය යැයි ඇති වූ බියක් ලෙස පවත්නා දුටු ඇයට ඇ වූයේ කැනගිනි.

නාවතයට සාරි ගෙන එන්නට සුභයේ සමහ හෙදර කිය ද දමන්නේ ලැබුණි, එසේ සිතුව සමහ පාර පාරක් ගසින් කිරීම දී මෙසේ ලැබෙන ගන්නන්ගෙන් හා පාරකියි. ඇත්ත වශයෙන් ඇය හෙදර ගියේ සාරි ගන්නට වඩා සිතුව සමහ එකට හෙදර යැවේ දවස්වලට ලබා ගන්නට ය.

"කව සාරි දෙසක් සිතුව" යි ඉරුවියට කියන්න ඇ වතා "එහෙත්ම මිස්සු මිස්සු ලෙසින්ම" යි යි පිය කැපීගන්නේ ඉරුවියට වූවා ය. ඇයට වඩා පාසාලට ලක් වෙමින් සිටුණු වෙසක් ලුමි වූන්න. "එහෙත්ම තමාට පුහුණු රන්කල ගන්න" යි පරාණ ඉරුවියට කීවේ වීරවර ද. කැද්ද යි වෙමින් වූවකින් දමන්නට නොවිය. හෙයක් දෙවත් නැති පාර පාරක්, පාරකියක සමහ ගසින් කරන බවට ලක්වීමක් වත්, කියන්න ඇයට ඇති වූයේ නැත. සුභය ගැන කිය වීමට හෝ ලක්වීමට හෝ ගන්නේ ඇයට නොපෙනේ. ඉදින් වෙන හෙතෙකු ඉරුවිය හෝරුම ගන්නා යි ද ඇ නොකැපුණා ය. ඇයට සිතුවේ පමන් දෙදෙනා වෙනුවෙන් පමණක් වැඩුණු සුභයට ලක්කරන කිසිවකුගෙන් පොඩුවත් කැපීව කියමක් නිදරලේ පැමිණ ගත්තේ. කළකැපීමට උදව්වත් වශයෙන් සිතුවෙන් ඇ අල්ලා ගැනීම දී ඇය තුළ කිසි වැඩක් ගන්නේ වරදක් හෝ නොගනිනා දෙයක් හෝ යටතැයි කැපීමක්වත් ඇත් නොවී ය. කරන කැපී කැපීමට නොගනිනා

සැමිනිසු සුභ සුභ හැටිවට ඇතිව පුටා ය. දිය පාරවල්, මල් පත්ර, කළු මිනි මා වන පෙත් පාදිසත් පුත් මනරම් ලොවෙහි, පොළවර පො පෙහෙත මාවතක් දිගේ මෙසේ සිඟුගේ අත පල්ලා ගෙන ගියේ හදුන්වයි ඇවිදින්නට ඇත් නම් යයි අය සිතන්නට ඇත.

නිකාල් පෙට්ටිනා වගපෙන් සිටිය දී, සිමේ වංක හැසිමක් කැපී පිසුමක් සමග මෙසේ සැම දින ආශ්‍රය කරන්නට බැරි මන්දයි වගත් ඇ පමාපෙන් ම පුත්ත කළා ය. එද මෙදර ගොස් පොසු එන ගමනේ දී වෙහෙස නිවීමට කඳු ගැටය මත වාඩි වූ අවස්ථාවේ, සිඟු සමග දිගට ම කතා කිරීමේ ආකාර ඇයට ලොකු වට ඇති විය. පුතෙක් සමග දවසක් පෙතක් වුවත් එක දිනට කතා කරමින් සිටීමට ඇ කැමැත්ත ය. මේ දවසේ නම් හදුන්වන දින වුවත් ද දවල් නො කඩවා සිඟු සමග එක දිනට ම කතා කිරීමට පුළුවන් කමක් ඇති බව ඇති ගියේ ය. සිඟුගේ සම්පූර්ණ කල් ගෙවියේ එකම ම ඇයට වුවමනා විය. ප්‍රියකරු විය. එහෙත් සිඟු ගමන නිකුත් නොපෑය කතා කිරීමේ කිදුසුකම ඇයගේ නිතට නැත. නමුත් මත නැවීමට උත්සාහ කරන පුත්තයාට පුලුල් දීමට ගොඩයි මෙලේ සිදු වෙයි ද යි සිතමින් සිටින ඇයට ඉතා පරිස්සම් වී කතා කිරීමට සිදු වී ඇත. මෙය නොකු සමග පෙල්ලම් කිරීම වැනි වැඩකි.

"මොයා දන්නව ද? ඉස්සර මෙම මොයා දිනා බලන්නත් පයයි" සිඟු එද මල උඩ දී කීවේ ය. මීට කලින් ද නොපයත් පර සිඟු මෙසේ ඇයට කියා ඇත. පමා ගැන කුමන හැඟීමකින් පසුවුවේ ද යි සිඟුගෙන් කාරා අවුස්සා දුන හැටිම ආකාර එ හැම අවස්ථාවෙහි ම ඇයට ඇති විය. එසේ කරන්නට සිතමින්, පමා ද දුටු දිට පුතෙක් කොපමි අසිකු හැඟීමකින් පසු වූ බව සිඟුට කිවේ සිදු වන බව ඇ දැකී. සිඟු සිටි දිට ම පමා කුස ඇතිවූ වෙහෙසක් සිඟු සමග ආශ්‍රය ආරම්භ වූ දැවත් කිසිත් නොසහවා සියලු විස්සර සිඟුට කීමට ඇයට වුවමනා විය. වුවමනා වූවා පමණක් නොව එ වුවන රසවත් කසක්පයක් ලෙස සිඟුට කීමට ඇය කුඩා වැඩිමය බලවත් ම ආශාවකි. එහෙත් එසේ කීමෙන් සිඟු සමඟින් බලාපොරොත්තු ඇති කර ගන්නා බව නිකුත් නිසා, එවැනි බලාපොරොත්තු සමඟින් සිඟු කුස ඇති කිරීමට ඇ සිදුකර නො වූයේ ය. ඒ කෙසේ වුව ද සිඟුගේ හදවත අනෙක එකි පත්

කාරා ඇවිත්සීමේ ආකාර මැඩ ගත නොහැකි වූ ඇ "මොයා මෙත් කිසිකි ද. ඉස්සරත් මාරත්කල කතා කරන්න" යයි ද ද ඇ දැකී ය.

"නැ එහෙත් අදහසක් සිම කිසිවක් කොටයි..." එහි පුත්ත නො නැඟුවාට සිඟු දුන් ඉතින් සියලු විස්සර කටු ඇත. ඒ සියල්ල රසවත් ප්‍රබන්ධයක් මෙන් ඇවිත්ව ඇය ඉතා ම කැපී ය. එහෙත් එය පහතම කතා සුවසේ. "මොයා මි උපකෘත" යි කියමින් ම ඇයගේ සිත අසීමය කර දුටු මෙසේ ය. ඇයගේ පුතෙක් නිකාට අඟරු දහන් වූයේ ඒ නිසාය. ආරම්භය කෙසේම රසවත් ද? කෙසේම සිතවි ද? "මොයා මිට මෙත වූයේම මිට පෙත නැත" යි ඇය කී විට "ඒකෙන් පෙනව කිසිකි පැලකි" යයි සිඟු ඇසුනි. පෙතක් ස්වරූපයෙන් කී පෙතින් ඇයගේ සිත විදුලිණය. එසේ විදුලිණ සිඟු සමාට ඇතුළු පදයක් කී නිසා පො වෙ. මේ ආශ්‍රය විලිබද හැටි සිදුසියක් ම පැම සුර සිදුසියක් ම ඇයට ද පෙතක් හැටි මතක ය. එහෙත්, මුට්ඨය කිරීමට සිඟු අත සිමින් සිටින ඒ විස්සර සියල්ල සිඟුට කීමට විදියක් හැකි නිසා ය.

15

පෙතේම මිනිසාගේ මාසයක් පමණ කිසියම් දිනක්, වාස අවසානයේ ඒ පාකැලින් අස් වී කොළුකි විදාලාපෙට යන බැසුමක් කියනු ඇසු වගය දමන්නේම හදවතට බලවත් පෙත්ම වැදුණා මේ දැනිනි. අත් නැති අවස්ථාවක දී මෙන් ම මෙකිදි ඒ බව සිඟුට පෙනවීමට ඇ අනැඟිම වූයේ ය. ඇය නැවත් කොපමි වෙදනාවක් දුගත් කිසිවකුට හෙළි කිරීමට සූදනම් නැත. එය මිටි කපිකා යි ඇය සිකු බැවිනි. විශේෂයෙන් ඇය සුගත්ව පෙත්වූයේ සකුට පමණකි. මේ පමණිටයා නිසා නොපයත් අවස්ථාවල වෙදනාවට පත් සුගත්, බැබිට විශේෂයෙන් හෙළි පෙතක් හඳුන්වා පසු වන දිගින් කී කුස කිසිවෙකුටත් නැතැයි ද පෙත්මන් සකුට සුගත් ඇයට මේ ආශ්‍රයේ අයත් නැතිව ඇතැයි ද සිකුට පෙත්මන් සුගත් ඇයට මේ ආශ්‍රයේ අයත් නොවී නම් කරන්නට පහ කිරීමය නැත. සුගත් ඇයට පෙත්මන් නොවී නම් කරන්නට පහ කිරීමය නැත. සුගත්, නිවන කාල පරිච්ඡේදයක් වශයෙන් ඇයට පෙත්මන් නොපයුනි. නිවන කාල පරිච්ඡේදයක් වශයෙන් ඇයට පෙත්මන් නොපයුනි. නිවන කාල පරිච්ඡේදයක් වශයෙන් ඇයට පෙත්මන් නොපයුනි. නිවන කාල පරිච්ඡේදයක් වශයෙන් ඇයට පෙත්මන් නොපයුනි.

සැත්තෙන් ම, නිරායාසයෙන් ම ඇයගේ සිත අනාගතය දෙසට යොමු වෙන්නට විය. මෙසේ වීමට තවත් එක්කරා සිද්ධියක් ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු විය.

දැනටත් කාමරයට වී පාඩම් කරමින් සිටින විවේක දෙසිවල නැන්ද-නිහාල් ගේ මව දමයන්තීගේ මවත් යම්කිසි කාරණයක් සිටිය ය.

"නිහාල් නම් කියනවා, රජයාවක් බලාපොරොත්තු නොවුණත් දමයන්තී කොළඹ ඉස්කෝලයක ඉගෙන ගන්න එක හොඳයි කියල වීකක්" නැන්ද කියනු ඇයි මඳක් කන් දෙන්නට ඇ සිතිය ය.

"ඒක නම් කොතොමුවත් හොඳයි. වීකක් කළුවලියාවත් දුක ගන්න"

"මේ දෙන්නට කියන දේ මිදි ය? කව රජයාවක් නොකළව" වීව මව දුන් පිළිතුර ඇයට ඇසුරෙන් නැත.

"මවත් මම මත මවත් වසම නිකේ නිගොන්නෙ ඕකයි. ඕක කරල දුන්නම් මම නිදහස්. මව මේ පිතාත් දහමක් කර ගන්න. අපි කව කී කලත් ඉන්න ද?"

මව කතා කරන්නේ පහත් ස්වරයකිනි. දමයන්තී දෙර වෙත ගොස් සිට ගන්නා ය.

"තව අවුරුදු තුනකින් නිහාල්ව දෙස්කර විශාල ගන්න සුරුවනි"

"මොකවද වීව වැඩිය බලන්න ඕනෑ නෑ"

"එතෙකොට නිහාල්ව විසිපහයි. මොකට විස්සයි"

"ඉතින් මොකද? විස්සෙන් බිඳින්නෙ ඕන කරමි, කල් දන්න ඕනෑ ය?"

විශාලයා කොයි කරමි ළං වුවත්, පාඩම් කිරීමට කව කොතෙකුත් දේ කිවුණත් එද. ඉන් පසුව, පොකක් ඇල්ලීමට තමම වත් සිකන් දමයන්තී තුළ නොවී ය.

ප්‍රස්ත වියදිම කාලයට බාර දී, එදිනෙද මතු වන රවිදේශන් සිද්ධිනම් පුහුණ දුන් පරිවරණය අවසන් වෙගෙන යන බව ඇයට හොඳින් ම පෙනී ගියේ ය.

සුභත් හා තමා අතර ආශ්‍රය පවතින්නේ පාකලේ සිටින තත්ත්වයෙන් වෙන් ඉන් පසුව ප්‍රස්තය ඉමට ම වියදෙන බවත්

කලින් සිතා සිටි ඇ ඒ දහස දහස වන පහත් බලාපොරොත්තු සිටිය ය. ඒ අනුව, සුභත් වාරය අවසානයේ අන්තිම පොතෙහි බව ඇසුණු කල් ඇය තුළ ඇති විය යුතුව සිටියා ය. සැකසීමත් වෙනුවට සුභත්ගෙන් වෙන් වීමට සිදු වන සර අය ඇ විශාල වෙදනාවකට පත් වුවා ය. ඔහුගේ සුන්දර සිතාව, පියකරු පුහුණ, ස්වර්ගයෙන් වදනා පැ දවන දෙකොට, සන්නිමිත. කවහව සියල්ල ඇයට ඉතක් විය. ඔහුගේ උපත් ගේ ගේ මහත් විය. අවුරුදු දෙකක කාලය කිසිදේ ඔහු සමග ගත කළ නැති මොහොතක් ම, ඒ ආශ්‍රයේ හැරුණු විට සිද්ධියක් ද ඇය ඉදිමේ අවන් වශයෙන් සුභත් වශයෙන් වදනා පැ වෙන්නට විය. දන් නිමාවන්නට යන්නේ මේ ප්‍රීතිමත් අනුස්මරණය පොතකි.

පාකලින් අස් ව ගිය පසු තමාට සුභත් අවසන් වීමේ ප්‍රස්තය ඉමට වියදෙනු ඇතැයි යළි සිත් වී ඇ යැහැනුණ ය. එහෙත් සුභත් මොන විදියකින් ඒ තත්ත්වයට පුහුණ දෙයිද? ඔහුට නිහාල් වන ඇත්ත ම කියා තමා අවසන් කර දෙන ලෙස ඉල්ලා සිටීමට ද ඇය තුළ තවත් අදහසක් පහළ විය. නිහාල් අවසන් කර දෙන සුභත් සමග විවාහ වීමේ යෝජනාව ද මොහුගේ කොතැන දේ පුළුල් කළා සිට ඉදිරිපත් විය. මේ කැම අදහසක් ම සිතට නැඟුණු විටම ඇයට පෙනී ගියේ ඒ එක එකක් අනුව ස්වාධීනව අයා ම ගසු බැසිත්. ඒ කැම අදහසක් ම, මොහු ම යෝජනාවක් දෙන්නේ හෙත් ගියේ ය. එහෙත් යෝජනාවකින් යන පෙනෙන දී මගේ ඇයට සිටි කැනීන් එකවර යැමට නොහැකි විය. නිහාල් සමග විවාහ වී, දිනපි ම සුභත් සරසර ආශ්‍රය කරන්නට විදියක් නැද්ද යි ඇ තොය බැලුවා ය. කළ පුතු අතර ම දෙය මේ බව ඇයට පෙනී ගියේ ය. ඒ අනුව කළ සුතු පරිපාකයක් නැත, වෙනාගත් විදිම සිදු නොවන අතර බලාපොරොත්තු කු හා අයා කරන සියලු දේ අඩු වෙයි. තමා නිහාල් සමග විවාහ වී සුභත් සමග අයා සිටිනු පුහුණ වශයෙන් ගත කරන කැටි දමයන්තී සිතින් මග්නා ය. මොහොතකට පෙර වෙනාගත් පරිවරණයෙන් පරිවරණයෙන් ප්‍රීතියකින් ඉසිල ගන්නට විය. ඒ අයා විනෝද කේන් ගත කැටි. සුභත් නිවාඩු ගත කිරීමට තම බෙදවරු රන කැටි ඔහු තමා දරුවන් ලද කල කැටි කේන් ගියාගෙන් රන කැටි ඔහු බෙදා ය.

කෙසේ හෝ විශාල ළංගන දවසට සිටිනා සිතා බහකට ඉස්සරේ තමමවත් සුභත්ව අවසන් වී සිටි දමයන්තී

පමා කේ කළ හට දුටු ඇසට ම යැක පහසු කරවමින්, ඒ වඩන සිට පෙන් වී සිටු වියදි ඇතැන් එහි කළෙකි පෙත්, පමා කේ අත්ල පිහිටා ගත් පැටි ඇසට දැකුණේ ය. සිහු එ පෙත් කළේ වුවහොටෙත් කොටන බව ඇ දැනී. සිහුගේ පසුවට වැදගු පහරේ වෙතෙ අත පිහිටීමෙන් ඇසට ද දැනී ගියේ ය.

තව නොසෙත් දේ කීමට ඇ සිතා ගෙන සිටියා ය. තව නොසෙත් දේ කීමට කිසිමි. ඔහුගේ දෙ පා මුල වැටී දෙ පා සිම පමා ඉල්ලීමේ තාබාව ඇය කළ පහසු විය. ඔහුගේ හෙළ බඳ හෙත දැමට කුරුළු වී කඩ හසා පමා ඉල්ලීමට ඇසට පින් විය. එතෙක් සිහුගේ මුහුණ දෙක බලන කල ඒ කිසිවකට පින්ක් නැත. එතරම් අවලක්ෂණ මුහුණක් ඇය දක නැති පරමි. දඩ වීක්ක වේදනාවකින් අපුරු වූ සුගන්තේ මුහුණ කවත් බලන්නට ඇස් මෙහෙයවීමේ ඇ අපොහොසත් වූවා ය. පමා වසින් මහ දම්තුල ලැබුවකුගේ මළ සිරුර දෙක බලන්නට ගිය වන්නාක් මෙන් ඇ බස පව වූවා ය. ඇය "මොසියා කවදවත් අමතක කරන්නෙ නැ, සුගන්. මෙසාප කරන්න එපා"යි කියනවිසාල දෙසක් කැටිකර කීමට ද මහත් වැයමෙනි. කවත් මොහොතක් ගිවියා නම් මොනවා වෙදෝ යි ඇය ම නොදත් බැවින් ඇ සිහුගෙන් ඉවත් ව මිතුරියන් දෙකට දුටුගෙන ගියා ය. ඔවුන් වෙත දුටුගෙන යන අතරතුර ද ඇපසු සිහුළුහට නොස්, දෙ පා මුල වැටී පමා ඉල්ලීමේ වෙතනාවක් ඇසට පහසු විය. මොස වර්තනයක් මෙන් සිහු පමා පිටු පස පිටුහු ඇසට දැකිණි.

පමා ගත් කිරණය එද ලදේ දමනන්ති ගිය යොහෙයින් දෙ දෙනාට කීවා ය. ඔවුන් ද නිහඬු ගැන දන ගත් ප්‍රථම අවස්ථාව එය යි. පෙණවිණි හා අනුලා මළමිනී දෙකක් මෙන් සුදුවැසී ව පිටිහු දමනන්ති දුටුවා ය. ඔවුන්ගේ දඩ අනුකම්පාව සුගන් වෙනුවෙන්.

"අබ යහු, අහු, සුගන්ති කියලවත් යන්න"

"එපා, එපා, පෙණා එපා, අබ යහු"

"ව, දමිම, පටා අබ ඒ දමිමට යනව කියලවත් යහු"

"දෙවසෙන්, නෙහු යහු" යි ඇ බැහැනේ ලෙස කීවා ය. ඇය මිතුරියක ඉදිරියේ බැහැනේ වූ ප්‍රථම අවස්ථාව ද එය යි. "අබ ඒ දමිමට යනව කියලවත් යහු" යි අනුලා කීමට, ඒ ඇය සිහු

වෙනුවෙන් කරන්නට අත් කිසිවක් නැති නිසා මවත් සිහු සම්පූර්ණයෙන් ම අතාර බවත් සත්ත්ව දමනන්ති පවත් බැහැන යන මොහෙයින් කවුත් සිවුන් දෙදෙනාගේ අනුමත වැඩුත් ගැටින් එහි දිසුලුලු ලෙස සිටින පැකු කැටින් ඇසට පින් විය. ඒ වෙනසක් කතා නොකළා ය. අපොහොසත් සිහු නොසෙත් සුදුසි-සුගන් ඒ පාසලේ දී මුල දි ම දුටු ද සිතුවියත් පමා සිහු ගැන කතා කළ තැන් පවත් වූ නොසෙත්තුන් කුල මහත් පිදිම-ඇය ඉදිරියේ දර්ශනය වන්නට විය. මෙ වේදනාව වද දරා තැනිමට කවුන්ට ගන්නියත් කිසිම ගැන ඇසටම සුදු විය. කඩකු කු වට ඉඬි බිද බිද හඩන බැහැනිය. ඇල්පසෙත්තක පරම දෙසක් නැත් වූ වට හඩන බැහැනිය එක වෙලකුල ගත කැපිලිලට කැපෙන වේදනාවක දී මෙන් ලෝකයේ සියලු ම ප්‍රියතම වස්තූන් අතිමි වී ගිය වෙතක දී මෙන් නොහඩා වේදනාවක් පැවුරින් වද දරා ගන්නට සමත් ය. එමෙන් ම එසේ වද දරා නෙක කොයි වේදනාවක මෙන් අවන්නට ලැබුණේත් දමනන්තිව පැටිම සිටිය ය. එද සුගන් අත හැර දමා ගිය දමනන්ති පැටිම වී ඩිදිවය ය. නවානැනට ගිය ඇසට සියලුත් කරුණ වේදනාකර දොර බෙදේ අයත් සමග නොද දුහුණක් පෙත්තිය වූ පල්ලායේ මොහෙයින් සිදු විය. රාත්රියේ ඇසට නිද ගන්නට සිදු වූයේ පවත් දෙ දෙනකු වෙත කාමරයේ අනුලාගත් සැප එක අසේ ය.

පසු ද නෙදර ගිය ඇ කාමරයට වී දෙද වසා ගෙන හැඩුණ ය. කොට්ටියේ මුහුණ බිහි ගෙන ඉඬි බිද බිද මොහෝ වේදනා කුරු හැඩුණ ය. එතෙක් වේදනාව කළුලෙන් දිය කර පැටිය තැනි එකක් නොපවි. වරෙක ඇසට වේදනාවට මෙකුට අවතන වේයි. දෙනෙත් පසුවට බවත් පෙණකි. සුගන් සම්පූර්ණයෙන් ම අවතන වී පැය ගණන් ගත වෙයි. එතෙක් හැටික පැනී ගත් පිටතය නිරන්තරයෙන් ම දෙනෙයි. පමා වේදනා වන්නේ සුගන් අවතන කරන්නට සිදු වූ නිසා ද නැතහොත් පමා අති පරම වූ කළ අඟුරය කළ සුගන්ට මෙ අත්දැකී සිත් පැවුරක් දෙන්නට වූ නිසා ද යි මෙකුට හෝරා මෙරා බැනීමට ඇ අපමන් වූවා ය. පමා නැතිමට බැව් පරමව-කල්පනා නිරෝධ ගන්නා කැපීම්කොත් ම අපොහොසත් වී ගිය පරමව-ඇ පෙත්තෙත් සුගන් වූවා ය.

දවත් ගණනක් ගත වී වේදනාවට බර පැහැරී ගිය. එතෙක් එහි පිටතය පමණක් නිරන්තරයෙන් ම දෙනෙයි. අදහස දිනක්ව

නැවතත් කැඩී ගියා යුතු යයි ඇ දමාරුවෙන් කීරණය කර ගත්තා ය. මේ කැඩී ගිය හත කරන්නට වන්නේ අලුත් සිවියකු බව ඇයට පැහැදිලි ය. අධික වශයෙන් ඇයගේ සිතේ පවතින ලෙස පවසා වි ඇත්තේ සුගත කවු වීමෙන් මෙයට අවුරුදු කීයයි. දැන් ඒ සියල්ල සිහිනමයයි. අධිකය එහෙම සිටින්න පිහිනමයයි. එය කැඩීගොස් යි ඇයගේ මතය විය. 'මේ වෙදකාර කුසකට විදින පෙහෙල්ලිලක් ද' යි ඇ සසුනැවිලි වූවා ය. සිවියකුට මේ තරම් වයසක් දීමට, අරඹම කළකට මෙසේ කළුවම් ඇති කරන්නේ ද යි ඇයට විශ්වාස නොහැකි ය. නමුත් අවසාන නම් නිසාල්ව වල කළක් ඇත්තේ දෝඩ් කළක් හෝ කර තැබී නම් නම්? මේ තරම් අයුරු කරන සුගත සමගත් ආශ්‍රය කිරීමට ඇති පහසුම මොන නිසියක් ද යි ඇ කණසාව වූවා ය. කෙසේත් සිතුවත් සියල්ල ම දැන් අවසාන යි. කිත්දර ඇය විසින් ම දෙනු ලැබී ය.

විශාලය අවසාන කැඩීගත් මේ තරම් පොත් පුරවාගෙන සිටීමේ හේතුවක් නැතැ යි සිතූ ඇ දිනක් මේසය අස්කරන්නට අදහස් කළා ය. ඇය කල්පනා කළේ පරණ ඇත්තෙකි පොත් හා අවශ්‍ය පොත් පොත් පොත්වියක දැමීම ය. එහි දී සුගත හා ආශ්‍රයේ පිහිටිවානාගේ වශයෙන් පොත් පත් කියයන් ම ඇයට හමු විය. සුගතගේ වාක්‍ය රචනා පොත් කීපයක් ම ඇයට හමු විය. සුගතගේ වාක්‍ය රචනා පොත් කීපයක් ම නවතේ ඇය දුක යි. විශාලයට පෙණී සිටීමට සුදුසුම වන දවස්වල කියවා බැලීම සඳහා ඇ ඒවා අල්ලා ගත්තා ය. ඇ පොත් කීපයම එකට ගෙන පෙරදෙසට බලාත්තට වූවා ය. අන් අතුරු පොතකි පරම් කැඩී දී රචකින් පළ කළ අදහස් හෝ තරම් වහස්ත ද? යාටවත් ද? ... නමුත් ප්‍රියකරන වස්තුව දුකා කර කැනීමට ලැබීම මිනිසාට විදින්නට ලැබෙන පරම් අතුරු යි 'මිනිසාගේ ප්‍රීතිය' යන නිසින් ලියන ලද රචනාක ආරම්භක පාඨය කෙරෙහි ඇයගේ පහසු පොත් විය. සිටිත් පරිදි පොතක් රචනාව වශයෙන් සුගත ලිව් දෙය පැනීමට ඇයගේ හේ කියා වූ අතුරුවරයා, "නමුත් ප්‍රිය කරන වස්තුව හෝ ලැබුණේත් කරන දෙයක් නැති නම් එයටයි, සුගතගේ රචනාව එකම අවුරුදු" ය යි කී විට කළුමැති සියලුම දුකින් දුකින්ම දෙසටම දෙසට බලා සිතාදුණු ඇට ඇයට මතක යි. "සර්, මම ඒ වෙනුවෙන් සිටියම කැපකරනවා" ය යි සිතූ කීවේ ය.

සුගතගේ කවත් පොත් කීපයක් ම මේසයට එබී පවතින ලදී. කීපයක ම වටකුරු අතුරින් සුගත නම් ලියා ඇත්තේ ඇය විසින් සිදු වී නොමැත්තේ කුමක් ද යි පෙනෙනවා. අනෙකුත් බිසෝන්, නිවාඩාවන් පසුව පාසලට යීම් වට අසල දිව යෑම සිතා ඇ සිතුවේ පොත් මේසයට එබීම පොත් පොත්විය. මොනකාගේ ඇයගේ වෙදකාර අලුත් විය. ඇ මේසය අත් කිරීම නතරකර ඇයට පෙරපිණය.

නිවාඩුව කෙළවර පාසල් යන දවසක් ලද අවදිවූ විට ඇයගේ සිහිට නැතහොත් සුගත පිහිට දිනකය. පෙනී විසින් සිතූ ප්‍රතික්ෂේප කරන ලද බවත් හෝ සිතූ පාසලෙන් අන් වූ බවත් හෝ මහත් නොවූයෙන් සිතූ දුකින් දව ඇයගේ වෙද ර ඇයට වූයෙන් පත් වන බවට කැමැත්තක් නැතිවීමත් ද ඇය අසලට ඇති විය. යළි වෙදකාර සිතට නැතහොත් සියල්ල ඇති පැවසෙත් සිහි පත් වූ පසුව ය. එසේ වුව ද දිවයන්ම එ ද පාසලට යීම් ඇත්ත වශයෙන් ම සුගත දකින බලාපොරොත්තුවකි. සුගතගේ අලුත් පාසල පවත් ගන්නට කිසිවක් නැති පැනීමක් බව ඇ දුක සිටියාය. ඒ නිසා අවුරුදුන්වත් සිසා සිසාවන්ටත් 'සායනිකයින්' කීමට ද එවන් වඩා නම් දැකීමට ද සිතූ එ ද එම රතු ඇඳුම ඇයට කැටින් පොරොන්දු වී ගියාත් මහත් බලාපොරොත්තු වූවා ය.

පාසලට ළං වන විට වරදක් කළ කෙලක ඇතිවන වහසය ඇය සිතට කරදර කරන්නට පවත් ගන්නේ ය. කැටින් දැක්වීම මේ මේ නමුත් පාසලට ළං වන විට ඇත කියා දකින්නට ලැබෙන සුගතගේ සිතා සිතූ බලාපොරොත්තු සහගත සිතූ ඇයට මතක් විය. ඇයට සිසාන්ගේ වෙද ලද්දක් නැති ර සිසාන් දුකින් පෙනී.

කැටින් අවුරුදුදේ පාසල පැනීමට සිටියේ සිසා සිසාවන් ද දිවයන්ම ඇතුළු වහසට පෙනී සිටින පෙනී එකට වැඩුණේය. ඒ අතර සුරුදු සිතූ කීපයක් නැත. අනුරා වසල් පැනීමට හා සුගත අත් වූල් නැතත් සත්ත. එකට පෙනෙන පෙන තුළින් සිටියත් එකතු වීමත් සුරුදු කීප දෙනෙකු අඩුවත් නිසා ඇයගේ සිහිට පාසල වෙදකාරයන් බවට පත් විය.

පෙනෙන පෙනී නමුත්, පෙනෙන පෙනීමක් ඇයට අත් පෙර දැකී නැත. හෝ වූ අවුරුදු කීපය එවන්ම පැනෙත් කරවා. කැටින්, බැල්ම ආදී කැමි රහත් ම පොත් වූයත් සුගත වෙනුවෙන්ම. ඇය

ආපසු නැව් පැමිණි විට පසුපසෙහි බැලීමට සුභන් දකින අතරම,
 පැමිණි අවසාන වන තුරු සිටියේ සුභන් සමඟ නිදහසේ එකතු වන
 බලාපොරොත්තු වේ. බැලූ බැලූ ආස සුභන් පිළිබඳ මනස දක්නට
 ලැබේ. සිසුන් සිතාට, සිසුන් කටහඬ සිතුවේ විසිරි තරම,
 පැමිණි සුභන් සිටි නැත අද තිස් ය. විදුලි සිසු ගිය මග ගිස් ය,
 වසු කෝලයේ සිසුන් කට හඬ වැදුණු නැත තිස් ය. හැම නැතම
 ගිස් ය. පාර ය. මේ අතර ප්‍රමාද වීමේ සුභන් එතැන දිවගොස්
 ආශාවෙන් හා වේදනාවෙන් බලාපොරොත්තු වූ විය ය. සිසු දකින
 සිසුන් විනාඩි පහෙන් පහට මග බැලුවා ය. ඇයට නිතර මනස
 හැර, සමක ඇත්තේ සුභන් නැති බව පෙනේ. අවුරුදු දෙක
 තුනක ආශ්‍රයේ රකිනු ලැබූ නැත් එකින් එක ඇයගේ සිතට නැගෙයි,
 වේදනාව ඉවසිය නොහැකි තරම් ය. එදිනෙදා ගිය දිවයන්හි
 නැවත පසුබලා බොරන්නට කිසිවක් කර ගන්නා ය. සුභන් නැති
 ඒ පසුබලා නම් කවත් අධ්‍යක්ෂක නැතිව නොහැකි ය. සුර
 විමන්තේ වෙත දුටු ගෙන යන කලෙක මෙකී ආශාවෙන් යැවුණු
 පසුබලා දුන් ගිහි ගත් නරකාදියෙකි.

පාසැල් යාම නතර කළ දිවයන්හි, ගෙදර දෙර වැඩ ගැන ඉස්සර
 නොවූ ඇල්මක් හා උනන්දුවක් ඇති කර ගෙන මේ වේදනාව
 බොහෝ දුරට තුනී කර ගත් නමුත් විශාල ප්‍රතිඵල නිකුත් වූ කල
 ඇයට සුභන් යළිත් මනස විමන්තේ සිට යළිත් නොසන්සුන් විය.
 ඇ විකෘතයෙන් සමත් වීමට කිසි දිවයන් බලාපොරොත්තු නො-
 වූවා ය. විකෘතයෙන් සමත් නො වීම නිසා ඇයගේ සිතට කිසිදු
 අභිමතයක් නොවීය. පෙරාතේ විකෘතයෙන් සමර්ථ වූයෙන් නැතත්,
 ඇයට නැවත සුභන් සමඟ එක පාසලක ඉගෙන ගැනීමේ අවස්ථාවක්
 නොලැබෙන බව නිසැක ය.

විකෘතයෙන් සමත් වීම ගැන සතුට පළ කර සුභන්ට ලියුකින්
 ලිවීමට තීරණය කළ දිවයන්හි ඒ ලිවීමේ කුමක් සඳහන් කළ
 සුදුසු වේදනාවක් දුටු කල්පතා කළා ය. මතුපත් සැපයූ දකු
 බැකිමින් සිසුට සමාන්ත සැපයූ දක්වීමෙන් ඇයට ලොකු
 වූ-පොත් කිහිප. සිසු දකු ගැනීමට ඇයට ආශාවක් විය.
 සිසු වෙත අවස්ථාව දීම ලියුකින් ලිවීමට මේ අවස්ථාව කර ගත
 සුදුසු ය. අදහස් කළ ඇ සිසුගෙන් සමාන ඉල්ලීමට ද සමාන
 සමානවීමක් ලෙස දිවයන් ආශ්‍රය පවත්වා ගෙන යා සුදුසු ය. මේ
 පෙරාතේ කිසිවක් ද සිසුවා ය. කිසිදු මිනිසක් තැනක් අතට ගත්

ඇ දිනක දින 'කිසිවක් සරණයි' යනුවෙන් ආකීර්තනය කළා ය.
 ලියුකි ලිවීමට කරමි පසු නොවන බව ආයට පෙරාතේ පසු
 ආකීර්තනය ලිවීමට ද ය. ප්‍රිය සුභන් ය. මේ ලිවීමට ඇ සිසුන්
 සිසුවා ය. 'නැ, ඒ වීදිය හිතැත් මිදි' ඇයට පිළිතුරු.

"ආදරණීය සුභන්"

එක අතකින් මේ පේ ඇමති ද ඇයගේ සිට නොහැකි.
 අනෙක් අතක් 'ආදරණීය' ය. මේ කිසිවක් සිසු වාදනය පෙරාතේ මේදු
 සැකයක් පහළ වෙයි.

මේ අන්දමින් දිවයන්හි ලියුකි කියමන් ලියන්නට පටන් ගෙන
 ඉරා දිවියා ය. තවත් කියමන් මද දුරක් ගොස් ඉරා දිවියා ය,
 'කරාණාවන්ත සුභන් මා විසින් කරන ලද වැරදිවලට සමාන
 ලෙස මුලින් ප. ඉතා බැලූවත් ලෙස ඉල්ලා සිටිමි. සිසුන් සිසු
 විවිධව කරදුන් බලාපොරොත්තුවක් නැ. සුභන්, මේ අතේ
 ඉරණමයි. අපි සමානව සමානව සිටිමි. මේදු, මේ
 බවට මගේ හද පත්ලෙන් සමානව සිටිමි. ආදරණීය සුභන්..."
 ආදී වගයෙන් ඇ ලියා ගෙන ගියා ය. ලියා අපාන වන විට සිසු
 හතරකි. එහි ඇ අන්තයට බැලූවත් බවත් පළ කළා ය.
 අනාකතයේ දී සමානව සිටිමින් ආශ්‍රයෙන් ප්‍රාර්ථනා කළා ය. තවත්
 නොපෙන් මද සඳහන් කළා ය.

සුභන් යළි ඇසුරට වැටුණේ සිසුට සමාන, මමට සිසුන්
 අමතක කිරීම දුන් තරමින් පසු නොවන බව මේදු බැලීමෙන් මග
 පෙන්වීමකින් මෙන් දුටු දකුන්හි පහත් ලියා ඉරා දිවියා ය.
 අවසානයේ ආකීර්තනයක් නැතිව ආකීර්තනයක් නැතිව එකම
 දෙකක් පමණක් ලියා බැලීමට ඇ කියමන කර ගන්නා ය.

සුභන්ට ලියා නැවැත් කර දින දෙකක සිට දිනක
 දිවයන්හි සිසුගෙන් පිළිගත් බලාපොරොත්තු වූ වියා ය. පොල්
 කරායා එන තුරු ඇය බලා සිටියේ නොහැකිවීමකි. සිසුගේ
 කැඩී ඇදීමේ පාට දකිත් ම බයිසිකල් සිසුවා වෙත ඇයගේ
 ඇයගේ හදවත බැලෙන්නට විය. නැවැත් කරායා එන තුරු ඇයට
 යමක් ගැන බලාපොරොත්තු සිටිය නැති ය. සුභන්ගේ ලියුකින්
 නොදී මුහු සිට පසුගත් යැමින් පසු ඇති එක නිදහස් කර
 වන තුරු ම ඇයගේ සිට කරායා කරා ය. මද දුරකද වෙන් අයුරින්
 කර ගන්නා බලාපොරොත්තුවක් කරා දින නැවැත් කරායා නැවැත්

ගේ ලිපිපත් සහිත. සම්භාර විට ගෙදරට වෙන ලියුමක් දීමට ආදා
තත්ත්වය වඩාත් වේදනා කර විය.

මේ අන්තර්ගතය දින ගණනක් පසු කළ දිවෙන්නේ තුළ ලියුමට
පිළිතුරක් නොවන බවට සැක සුගත් කෙරෙහි එක්තරා තරණක් ඇති විය.
කවත් නැ. සුගත්ට මා අනිකුත් ප්‍රියා නම් කොට්ඨාසයේ මොද දැයි
සිතා වරෙන්ද ඇති බවට සැකසුනත්, සිසුව නම් අනිකුත් විශාල ලියුමක් වූ
විට යටි සිමන් ඇත්තේ සතුටක් නොවන බවද ඇ දන්නා ය. සුගත්
කෙත් ලියුම පැමිණීමේ එවැන්නක් ගැන කිසිදු බලාපොරොත්තුවක්
නො තිබුණු අවස්ථාවක් ය. ඇ පැලැල් කාරයාගේ අනේ නිසිදී ම
ලියුම පසුකා ගන්නා ය. මො අවසිරිලලෙන් කැළැඹී, සතුටින් සිතා
කොට, කවරය ඉරා දුනු ඇ ඇයගේ ලියුම දක සිහු පසුකැවිලි වූවාත්
මෙන් ම පසුකැවිලි ලට පත් වූවා ය. කමා කැවුමේ වාගම වෙකක්
වූව ද සිහු පිළිතුරු වශයෙන් දිග ලියුමක් එවනු ඇතැයි ඇ බලා
ගෙන සිටියා ය. අඩු වශයෙන් සඳා කෙරෙහි පැවැත් ආලය
විස්තර කිරීමට හෝ කවරා වෙදක් කැමීමට හෝ සිහු මේ පිළිතුර
අවස්ථාව කර ගනු ඇතැයි ඇ සිතා ගෙන සිටියා ය. ඉන්පසු
සංකල්ප දී අවතාරය වූ අවස්ථාවන්හි දී මෙන් ම මෙහෙය දිත්,
සිහු කර ඇත්තේ එකට එක කිරීමක් බව දුටු ඇ කෝපයටත්
වීර්ෂාවටත් සංකීර්ණයටත් පත් වූවා ය. කට පාඩම් වූවත් නව කවත්
ලියුම කියා වූ ඇ එහි වූ වාගම අතුරත් අතුරා පාසා වෙන
වෙන ම ගෙන, විග්‍රහ කර එයින් සලකන්න අදහස ගන්නා ලැබීමට
උත්සාහ කළා ය. 'කිසි දවසක මා කො ලබන ප්‍රියයක්' යනුවෙන්
සුගත් කියන්නේ කුමක් ද? සිහු අදහස් කරන්නේ කමා නො ලැබීම
නිසා ජීවිතයට කිසි දවසක ප්‍රියයක් නො ලැබෙන බවත් ද? කමා
නිසා සුගත්ගේ ජීවිතය අඳුරු වේ දෝ යි බියට පත් ඇ ව ගැන
මො කළ වේදනාවක් ඇති බවත් සිතා ගන්නා ය. එහෙත් ඇයගේ
යටි සිමන් ඇත්තේ සතුටෙහි. ආඩම්බරයෙහි, මිනිස් සිත්ක නැවි.
සිහු හා විවාහ වන අදහසක් හා බලාපොරොත්තුවක් ඇය තුළ
නැත. ඇයට වෙන පෙළවීමෙන් සිටි එහෙත් වරෙන්ද සමා ඇල්ම
කළ සුගත් කමා නො ලැබීම නිසා අවිවාහකව සිටීමට සූදනම්
බව දුටු දිවෙන්නේ තුළ ඇති වූයේ, යටි සිමන් ඇති වූයේ සතුටෙහි.
තාත්ත්වයක් හා ආඩම්බරයෙහි. කමා වෙනුවෙන් ආත්ම උපහාසයක්
කිරීමට නොහැකු සුදනම්ක් සිටින බව දැකීම තාත්ත්වය එය වීදි
ඇ අනෙක් අයට දුන්නේ, මා මේ 'තරම් කපුරුදු'යි සිතා එහි

කැවිලි වූවා ය. සුගත් ගැන කතානුවක් ඇති බව සිමන් ගේද
කිරීමට උත්සාහ කළ ඇ සිසුව මේ කාලයේදී ඇති වීමට සමා
අනුබල දුන් කැවි සිසුවා ය. යම් විදිකමක් සුගත් ඇය අදා
විමසාත් විට වගකිව යුතු කමා නොවේ දැයි සිමන්ගේ ඇති වූ
ඇති වූ වේදනාව ඉවත් කරනු පිණිස 'කු රොට් හා අනිකු
වේලා යයි. වෙන කෙනෙකුට ආලය කරන්න පුළුවනි' අනුවෙන්
සිත හද ගන්නා ය.

සායමල් කැණකෙළියක් කැවුන්වෙන බව ආරම්භ වෙන් ම
ඇයගේ සිතට නැඟුණේ, සුගත් එහි දී දික්කට ලැබීම යි
සිතීම් ලැබී ය. කැණකෙළිය සංවිධානය පිළිබඳව කතා කර කැමීමට
කැවුන් ඇදී සිතා ගිණිවැන්නේ රැස්වීමට ඇය උදෙසා එසේ සිත
දකින්නට ලැබේ යයි බලාපොරොත්තුවෙති. අනුරා, දිවෙන්නේ කා
පයක්හි යැයි කිවීමට ගබඩාව බාගන්නා. 'අනේ, සුගත් සිටිය නම්
මේ වැඩටත් හවිල් වෙන්නෙ සිහු තෙද' යි සිතීමට ඇ අත්පත්
සංකීර්ණයටත් පසුකැවිල්ලටත් පත් වූවා ය.

මේ රැස්වීමට නැතත්, නිශ්ක වශයෙන් ම කැණකෙළිය පැවැ-
වීමට නම් සුගත් එකු ඇතැයි සිතා ඇය කැමීමට පත් විය.
සිහු දකින බලාපොරොත්තුව හා ආකාර ඇතිව ය. කැණකෙළියට
එහි මෙහි ගිය, කලියන් කැඳි කැමි කැණකෙළියට මෙය කැණාරි
සුගත් දකින්නට ලැබේ ය සහ බලාපොරොත්තුවෙති.

සුගත්ට කමා අනිකුත් විය නම් ඇ අසු විය යුතු ය. සුගත්
තුළ ඇති කරන ලද බොහෝ බලාපොරොත්තුව නිසා සිහු සිසු
වැටි සිටිනු දකිම ඇයට වේදනාවක් විය යුතු ය. අන් සුගත්ට
ආලය කරන්නට පුළුවන් කන් හා අසීමක් හැට්ට කිරීම, සිහු
ගැන මතක අපුත් වන අන්තර්ගත හැට්ට කිරීම අදහසා කැමීමට
වඩා හොඳ නොවී සිටින්නට ලැබීම ඇයට හැඟවෙන්න විය යුතු ය.
එහෙත් සුගත් කැණකෙළියට නොකැමීමෙන් සිහු කමා නොවීම
ඇතැයි සිතියන් සිමන් දිවෙන්නේ සිතට සතුටක් ඇති කැමීමක්
හෝ නොව ය. විශ්ව අවුරුද්දේ පවා ඇය කැමීමට නොදී ඇ සුගත්
දකින්නට බලාපොරොත්තුව උන්නා ය.

කෙසේ වුව ද කාලය ඇය වේදනාවක් සිහු පිළිබඳ කතාත්
තුළ කෙළ ය. ගෙදර ගෙදර වැටි කවිකුල ගින්න ඇති වීමට
වඩා ලොකු වගකීමක් පැවැත් අනේ නිසාත් සහ කපුරුදු ඇති

විය. ඔහු දෙපසට විකාශයෙන් පවතිනු ලබන හද දෙකාගේ විකාශය
සිදු කළ සුභය යි දෙදෙනාගේ ජීවිතය කළහ.

ඉන් පසු ව සේනාධිපතිවරයා විසින් නිහාල් දමයන්ති බැලීමට
ආවේය. දෙදෙනා වැඩි කිරීමෙන් පසුව ද නැතිව ද වතු පටි බැලීමට
සියා සැණකඩවලට ගියහ; සැවැරි ගියහ.

ඒ වර්ෂයේ යාපල් සැණකඩය පවත්වන ලද්දේ මුදු මාරු
කිරීමට භාසාකට කළිනි. ආදි ගිණ සංගමයේ දී අනුලාවක්
දමයන්තිටත් මුල් පවසාම බාර විය. නිහාල් කුටුම්භයේ යකඩවතුට
සියා මුල් තොගයක් ගෙන්වා දුන්නේය. ඊ පමණක් නොව
විකාශයේ ප්‍රතිඵල නිකුත් වන තුරු වැඩි වැඩක් නැතිව සිටි කාලය
බැවින් ඔහු මුල් ගවයානට සිය පෙම්බිරියෙන් ඇයගේ කිතුම්බයටත්
උදව් කිරීමට ය යි දමයන්ති නිව්ට සැණකඩයට ද පැමිණියේය.

සුගත් සැණකඩ සිමට ඇතුළු වෙත් ම පමාගේ කතාව සිටි
තැව්ගේ තතර වූ සැවින් නිහාල්ගේ කරව් දමා ගෙන කිසිතු අත
අවන් වූ සැවින් දමයන්තිට මතක් වූයේ පංච ඒ සිද්ධිය බැන
සිතන විට පමණකි. නිහාල්ව තුරු ව සිටින්නට ඇයව කිසිවතු-
ගෙන් කහනමක් නැත කිසිවතුට බිය වීමට හේතුවක් නැත. සිය
පෙම්බිරියාගේ කුරුළුව වී ඔහු පරිත ප්‍රිය සල්ලාපයේ යෙදී සිටිය දී
සුගත් දමින් ම කහනම් විනෝදයක් හුක් සි විඳිමින් සිටිය දී
අසුරුවා ගේ බියක් වැඩියෙන් පහළ වූයේ ඇයි ද යි දමයන්ති
තවමත් නො දන්නීය.

මිනිසුන් විකල්පයක් හද පළා ගෙන යන්නාක් මෙන් මහා
වේදනාවක් ඇයට දැනිණි. සුගත් වෙත දුටු ගෙන යාමේ ආකාරයත්
ඒ වේදනාවත් සමග ම ඇය තුළ උපන්නේය. සුගත් ඇය ගැසෙන්නේ
ඒ සුරුදු සුරුදු වරින් මත වසන කාලය වසින් එහි ඇති කරන
ලද නො සුරුදු ගේයක් යන දෙය ම ඇයගේ සිතට කා වැදී ගියේය.
ඔහු ඉස්සරව වඩා උසයි; ඊට වඩා භෙතයි; පළල් උරකිසින් හා
මස්සිවු පේරුණු සැතපවත් යුත් ඔහු දත් හොඳව හැසුණු වැඩුණු
සම්පූර්ණ සුරුදුයෙකි. එහෙත් ඔහුගේ මුහුණේ ඒ කොළ ගණිය,
ඇය ඉතා ප්‍රිය කළ හැටුවට ගණිය පරිමත් එහෙමුමය. මේ සියල්ල
නිවේදනයෙන් දුටු දමයන්තිට තවමත් අමතක කළ නො තැන්නේ.
තවමත් සිතට වඩාත්ම මතක් වන්නේ ගල් කැසුණක් මෙන් සිටි
තැව්ගේ සිටි ගෙන ඔහු ඇය වෙත ගෙලා බැලීම යි.

සුගත් පමාට පරිබව කළා නම්, නිත්ද අපහාස කළා නම්,

දමයන්තිට ඉවසිය හැකි ය. ඔහු පමාගේ ගෙලා මිනිසා දැකීමේ
නම් එද ඉවසිය හැකි ය. ඇයට ඉවසීම නොදන්නේ ගෙන් පමා
මවන තෙලු බැලීමයි. ඒ බැලීමේ වේදනාවක් නොවිය නොහැකි
නොවිය. දැඩි සංවේගයක් පසු කල කර මත් සිදුවූ දෙයක් බව
වූයේ ප්‍රශ්නයකි. සැතපත් ඉල්ලීමක් ඇතුළත් වූ ප්‍රශ්නයකි. 'ඇයි
දමිති, දෙවියන්ගේ නාමයෙන් කියන්න, සියා මව කොටුව ඇතුළත
කමේ ඇයි? සිය පෙම්බිරියා මා දැක්මටත් කළින් සියගෙ පසුව
සිටි බව මට කළින් නො කීව ඇයි?' යන ප්‍රශ්නය ප්‍රශ්නයේ
බැල්මේ විය. මරණ මේ තෙත වන තුරු ඒ බැල්ම ඇයගේ ජීවිතයේ
කිසි දවසක අමතක නොවන බව ඇයට පහසු විය. එය
පෙන්නයි. එකිනෙකා කෙරෙහි පොළු කරගත් බැල්මක් සුදුසු
ගත වූ ඒ තත්වයේ කියමන් දී ඇය තුළ සිටත් සංවේදය හා දැඩි
ආදරයෙන් කුමක් බලවත් විය සුදු ද යි ජීවිතයේ කර කත නොකැඩී
මෙන් පොර කන්නට වූහ. මේ අවස්ථාවෙන් ද යි මිනිසාකමට
සිසිලිගත් ඇය තුළ ඔහු පෙරෙහි පරණ ආදරය ම ඇති විය. ඒ
අතර ම පමා වසින් මරා දැන ලද මිනිසකු පණ ලැබ සිටිනු දකින
මිනිසුරුවකුගේ වියත්, වසිතයත් ඇය තුළ ඇති විය. පමා
සිතාපුණු වීට සුගත් සිතාපෙන්නට උත්සාහ කරනු දුටු ඇය තුළ
සංවේදයත්, හා අනුකම්පාවත් ඇති විය. සංවේදයෙන් අප්‍රේම වූ
මුහුණට සුරුදු අභිමත සිතාම මතු කර ගැනීමට ඔහු දරන ප්‍රයත්නය
නම් බලා සිටිය නොහැකි ය. ඒ බැල්මෙන් ද , අමතක කරන්නට
සුරුවන් නම් මොන පරම් වාසනාවක් ද, යනුවෙන් හා 'පමාගේ
ඉන්නට ද දන්නෙ නා' යනුවෙන් කී සිද්ධීන් ද, ඔහු පම මිනිසා
කතාව ම කියා මෙන් ඇයට සිතිය.

තමාට පිටුපා යන සුගත් පසු පස්සේ, ඔහුගේ අතේ එල්ලී
සැණකඩය වෙර බැවට ඇයට ආහාරයක් පහළ විය. මේ කරුණක
දැනීමෙන් පමන් තුළ ඇති වූ වේදනා නිහාල් දුටු මේ ගෙන්
නොවේ. ඔහු ඒ බැන ප්‍රශ්න කරනු දී ඇය තුළ සිටත් උපන්නේය.
එහෙත් "ඒ කඩද" යි ඔහු ඇසූ විට ඇ කෝපයට පත්වූයේය. "ඇයි
මම කිවිවේ. උතං දුගෙන ගන්න දුරියෙන් කියලා, සියා මව
නැද්ද?"

"නා සම නිකමට ඇසුවේ"
නිහාල් ඇය පමා පවත් ඒ බැන කතා කරනු දුනි.
සුගත් නොපෙනී විය පසු ඇයට විකල්පයෙන් දුනි.

සුඛයේ සමග කතා කිරීමේ අගාව කෙතරම් බල පෑ හමුත්, එතරම් විශාල බයක් ද ඇද තුළ ඇති විය. කළ යුත්තක් කළත් දින කිහිපයකට ගත නොහැකි වූ අයට බ්‍රිටිෂා පොළේ ගිනි ගෙන දැවෙන තැනක් ලෙසින් පෙනුණු සැකයකළි බිමෙන් හැකි තරම් දුක්පිළින් ගුවන් වියයි.

"මමග සිරව කැන්කුම් යි අපි තෙදර යමු" යි ඇ නිහාල්ව කීවා ය. හදිසියේ මේ වැනි අසනීපයක් ඇති වූයේ ඇයි දැයි ඔහු ප්‍රශ්න කළේ නැත. ඔහුගේ ඒ නිගබනාවක තැන එක අතකින් ඇ කෙටු වූ අතර අනෙක් අතව බියවත් කෝපයවත් පත් වූවා ය. 'එයා නිකා එකක් නිකා ගත්තායෝ' යයි සිතා ඇ ඒ බියත් කෝපයත් පැතිරුවා ඇතිමට තැන් කළා ය.

තෙවේ බ්‍රිටි ද, සුඛයේ සමග හවත් වරක් කතා නොකර ඔහු කවි එක වරක්වත් නොදක මතෙර යාම මොන මෝඩ කමක් ද යි ඇ පසුව දින කිහිපක් යන තුරුත් පසුකැට්ටි වූවා ය.

16

මාමේ යන්නේ උමතු ගමනක් නොවේ දැයි බමලෙසිවියේ සිර පොටුව දක්වා යන අතර මත දී කීප වරක් ම දමයන්තිට යි කීණි.

සුඛයේ පිළියද පුවත අසන්නට ලැබීමෙන් පසුව ඇති වූ බලවත් නොසන්සුන් කම් උඩ ම මමයේ ඔහු හමු වීමට කීරණය කර ගත් හමුදා ඒ කීරණයේ බරපතළ කම් ද සිතව තවත් කෙරුණත් නොහිණා නොවේ. ඇය වඩාත් බිය පත් වූයේ සැමියාට නොකියා සුඛයේ හමු වීමට යන්නට වීම නිසා යි.

කමට සුඛයේ අමතක වී ගිය බවත් ඇ සිතා ගෙන සිටියා ය. සුඛයේ හා සමයන්තිට නොදන්නා අවදියේ වූ මෝඩ කමක් පණකු යි ඇ සිතා ගෙන සිටියා ය. එමෙන් අනුලා ගමන කතා බහේ දී ඔහු ගැන සඳහන් වීමෙන් පසුව ඇයගේ සිත තදින් අවුල් විය. අනුලා දමයන්තියගේ සැමියා දෙසතර කම කරන මහ රෝගයේ වාරිවූ මේ මාස්තු රෝගයට පැමිණීමෙන් පසුව දෙ දෙනාගේ අනුයා දෙයක් විය. මේ මේ දමයන්ති හමු වීමට සැමියා අවිජරා වන දී අනුලා අතින් සුඛයේ ගැන ද සඳහන් විය. සුඛයේ මෙහි කමට වැඩි ගොනාසුවාගෙන් ද මගින් ම රත්තවතුන් නැගී ව

ගෝටලයක ගත කරන ජීවිතය ගැන විශ්ලේෂණ අකාරක පත් සිටල තොරතුරු ඇ දමයන්තිට කියා ය. මේ වූවා ඇසීමත් ඇයගේ සිත නො සන්සුන් විය. එහි මේකට ඇ ගොනාසුවා නොගොනා ඒ හේතුව මෙහිම ඇ උත්සාහ නොගත්තා ය.

නො කැමති අතර-වියක් ගෙන එම ගැන සිය ජීවිතය ගැන උපදවා ගත් කෝපයකින් සිමන් මේ නො සන්සුන් කම් ඇති පවත්වා ගැනීමට ඇ උත්සාහ කළා ය. එය වාරිවූ විය කල ඇය කළේ සැමියා ගැන සිතීම යි. සැමියා එකක් මෙන් ම ඇයගේ නො සන්සුන් කමට බියක් ද එකතු විය. බිය සැමියා කොටසි ද නිහාල්ව බිය වන්නේ කුමට ද? ඔහුට ඇය අතින් වරදක් වී තිබේ ද?

සුඛයේ මෙබඳුදකු වෙලා ය යි අතර-විය ලැබීමෙන් පසු පහළු මෙදනාව හේතුවක් නො වීමයා යට පත් කරන්නට ගත් සැක වැරදි ගිය කල ඇය කළේ ඒ මෙදනාවෙන් එහි හේතුවක් නිකා හැටියට මතු වන්නට දීම ය. 'මම පුඤ්ඤා නො කළෙමි ද?' යන ප්‍රශ්නය එහි දී ඇයට පෙනීණි. 'නමා කිසි දවසක ඔහුට අලංකා නොකළ බවත් මුල පරත් මිනිසු අලංක වී වූන් නිකාටුරි බවත් මතක් කර ගත් ඇ 'එයාට නොකැරුවත් අලංක කරන බවත් කිවමව නැහැ' යි සිත ගැහැන්නට තැන් කළා ය. 'මම ඔහුට අලංක නො කරන බවත් අවසාන දවසේ මිය ගිය කලින් කිවමි ද?' යන ප්‍රශ්නය වී දහම ඇසිණි.

මේ මේ දින ගණනක් සිත පමන දැඩි පොරොසා මෙදි පරතීප දමයන්ති සුඛයේ මෙහිදී කමට වැටීම ගැන පතා වන කීප සුඛය ගත කීරණය මාර ගත්තා ය. 'එ මේ නම් ඔහු ඒ දුරකිකින් මේවා ගත යුතු නො වේ ද?' යන ප්‍රශ්නය විච්ඡිමට ඇයට විභවම සිදු විය.

ඔහු ගවන ගොස් අවලංගුක් දී ඒ අවසානයේ කිසිත් වශයෙන් සිදු නැතිමට වෙනසකින් ගත් කළ නැති යන්න කිවීමේ මේවා කතා ගතු බව සිවු දැකීමට ඇ මොන වඩාත්තේන් කෙරෙන්නේ වූවා ය.

එමෙන් සුඛයේ වෙන යැයි සිතන තමයි මතු නොවේ. වෘත්තමයයන් මේ මගින් වරදක් පලපු ඇයට පහසුකම් නිසාද වූ නොපෙන් යන්නට වූ බැවිනි. නැතිමට මියු නොසැලැ නිසා නොපෙන් යන්නට වූ බැවිනි. නැතිමට මියු නොසැලැ නිසා

කවින් ඉං වුවාත් මේත් සිහු පොත මතාය ගතියකින් කී කැම
විනයකින් ම ඇසිලුනේ බලපෑමට තව කවින් යට වුවා ය. සිහු
වෙත කවි කවින් ඉං වුවා ය.

“සියල්ල ම වරදකාරිය ම”යි කී ඇය “සුභන් සියාට
බැරිද නොකී ඉන්න”යි සි ඇසුරේ එසේ ඇසීමට යුතුකමක්
නොවී, තමාට සම්පූර්ණ අයිතියක් ද ඇතැයි අවකාශ කැමැත්තකින්
එසේ ම, සිහු ඒ ඉල්ලීමට අවකාශ නොවිණි නම් එකැත්ත තමාට
නොවී, හැකිකාන් දුටු කන්තලාව කිරීමට, යාවකැ කිරීමට පමණක්
නොවී මහා ම පරිත්‍යාගයක් කිරීමට පවා ඇය යුද්ධකාරිය ය.

“පහෝදයකු වශයෙන් සියා ආශ්‍රය කිරීමට ඇත්තම්, කවින්
පමණක් මට කැතැ”යි ඇය කීවේ වෙනුවට නොවේ. අවකාශ ම
කැමැත්තකින්, මින් මතු මන්තැන් නොපාසිනා බවට පොහොරක් දුටු
සිහු, කවියන් දැන් අල්ලා ගත් කල, කළමින් ප්‍රකාශ කළු
ඇය ඉන් පෙර ජීවිතයේ කීසි දවසක අන් දුටු ප්‍රමෝදයක් නොවේ.
එය විනාශ වී යන්නට සිය ජීවිතයක් වෙරා හැරීමේදී ද, තමා
නිසා අදහස් වූ ජීවිතයකට ආවේණික ලබා දීමේදී ද, ඇති වන
ආත්මාර්ථකාමිය මිශ්‍ර වූත් ආත්මාර්ථයෙන් තොර වූත් පුද්ගලික
කැමැත්තකි.

සුභන්ට පසුව දැකැමීම එන ලෙස ආරාධනා කිරීමේදී
ඇයට ඇති වූ සතුටින්, අවුරුදු ගණනකට පෙර සාහිත්‍ය කෘතියේ
වාර්තාව ලියන්නට යයි සිහුට හෙදරට ආරාධනා කිරීමේදී ඇති වූ
සන්තෝසයේදී ලද බොහෝ ළමාක රසවත් කම ඇලවුණා ය.

ඇය කවිදන් බලාපොරොත්තුව සිටියේ මෙයයි. නිහාල්ට
පෙම්කර, සිතවුනකු වශයෙන් සුභන් හා ආශ්‍රය කිරීම යි. එය සැබෑ
නොවන සිහිනයක් ලෙස වරක් ඇ දුටුවා ය. අනෙක් අතට,
නිහාල් පමණ විවෘතයෙන් පසු, සුභන්ගේ ආශ්‍රය පමණක් ජීවිතයට
අවශ්‍ය දෙයක් ලෙස ඇ පොසාලකුවා ය. කමට සිහු අවකාශ වී
ඇති බවක් ඇ සිතුවා ය. එනෙක් හත වූ මේ මුළු කාලය තිස්සේ,
සිහු කමාගේ යටි සිතේ ජීවත් වූ බවත් තමා සිහුගේ දර්ශනය හා
ආශ්‍රය ප්‍රාර්ථනා කළ බවත් දැමෙන්නේ දන් දැනි. මේ අනුව එ ද ඇය
පෝට්ලයෙන් පිට වූයේ, තමා නිසා සුභන්ගේ ජීවිතය අන්ධකාර
වූයේ යයි වධයක් වූ පෝදනාවෙන් තොරව පවුල වූ සිසක,
කොටුත් වියේ සිහිනයක් සැබෑ වීමේ ප්‍රීතිය ලකුරා යනිනි. සුභන්

යන මතට යැවීමට කැපී වීමේ අවස්ථාවේ මේ ප්‍රීතිය පවත්
වන්නාවූ කලේ ය.

සුභන් පිළිබඳ සියලු පොරොත්තු නිහාල්ට කීව යුතු ය. මුං දී
පිතු නවුද සිහුට වූහුන් දුන් කල ඒ වස්තූ කියා පෙන්වීම පසු
නොවන බව දැමෙන්නේ දුටුවා ය. සැමියමා පොරොත් වූහුන්
හවුරීමට ගොස් මේ සේ හෙදර එන්නට ආරාධනා කිරීම ප්‍රාර්ථනා කී
ඇයට වැටිණි නිසා සිහු සමඟ ඒ ඇත කතා කරන්නට කියා විය ය.

කැමැත් දැනිනත් කැමැත්ත කදිමයේ පැමිණි කලෙක පමණ,
සුභන් පිළිගැනීමට ඇ වරක් සිතුවා ය. එකක් එසේ කිරීමට ද
ඇයගේ සිහි ඉඩ නො පෑයි. බොහෝ දුර පිහි සිටින විටද වියද
කිරීමෙන් පසු වී, යන්නමින් හෝ වැරදි කැමැත්ත ඇති නොවන
පරිදි, හැකි සමඟ නෙවීමෙන් සුභන් හා කම අතට බෙදින්නට
විස්තර කිරීම පසුවට කල් නැවු දැමෙන්නේ සිහුගේ කැමැත්ත ඇත
පමණක් සැමියමා මේ සේ කීවා ය.

“නිහාල්, ඉස්සර අපි නොදැන අදහන නොවිණි දුන්නෙක්.
අද මෙතෙක් එනව කිරීමට කැමැති”

“කවද?”

“සුභන් කියලා, ඉස්සර අපේ පරිමිල පෙමින් දන්නා දුන්නෙක්.
සමහර විට සියා දන්නාත් ඇති මේ සිතනවා. සිය පුතානෙකුත්
සිය වෙලාවට මට මුණ ගැහිල මේ කිරීම එන්න. මියා මේ
වැලිපෙත් කලලා කිරීම එනව කියලා”

“කියාද එන්න?”

“හතට අවට, සියා එනව නො වෙලන?”

17

දැමෙන්නේ හෝටලයෙන් පිටව ගිය පසු සුභන් දුන් මැද පොත
ඇදේ හාත්පිටිය ය.

“ඇය සුදු මැහැනියක්” සිහුට පිණිස, දැමෙන්නේ කමාගේ
වීමට සැමියමා පෙරලා ගිය පසු සිහු කෙටුම් පොතකින් මෙතෙක්
සිදු වූ මේ අරුම පුදා කෙටුම් පොතකින් පිටවීමට පොහොසත්.
සිහුම ලෙස විග්‍රහ කිරීමට හැකි සේයේ ය.

එසේ දමයන්ති කළ ඉල්ලීම ලබා නව ජීවිතයක් ගත
කිරීමට තීරණය කළ සුගත් ඇයගේ ආරාධනය
පිළිගෙන පසුව ද දෙස්තර නිහාල් ජයසිංහ ගේ නිවසට රැ
කෑම සඳහා ගියේ ය. මේ ඉරණම සහගත ගමන
ඔවුන් අතර ඉතා කිට්ටු ඇසුරක ආරම්භයක් විය.
දමයන්තිය ගේ සැමියා මෙන්ම එහි නතර වී පාසැල්
යමින්, එවකට යොවුන් වියේ පසු වුණු ඇයගේ
නැගණිය වන සුපාතා ද සුගත්ගේ එම ඇසුරට පත් වූහ.
මේ සම්බන්ධය පිළිබඳ කතා පුවත 'බලා කෙටු හැටි'
නම් වෙයි.

‘බලා කෙටු හැටි’

නවකතාවේ අලුත්ම මුද්‍රණය දැන් ලබා ගත හැක.

Re Upload

www.sinhalaelibrary.com

www.sinhalaelibrary.com
